

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

25 AYT

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI
ALAN YETERLİLİK TESTİ*Bilgi Sarmal*

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI | AYT

SORU KİTAPÇIK NUMARASI

0	0	0	0	0	0	0	0
---	---	---	---	---	---	---	---

T.C. KİMLİK NUMARASI													
ADI													
SOYADI													
SALON NO.										SIRA NO.			

ADAYIN DİKKATİNE!**DİKKAT! SINAV BAŞLAMADAN AŞAĞIDAKİ UYARILARI MUTLAKA OKUYUNUZ.**

1. Kitapçık ve cevap kâğıdındaki size ait bilgileri ilgili bölümlere doğru olarak kodlayınız. Aksi takdirde sınav sonuçlarınıza ulaşmakta sorunlar yaşayabileceğinizi unutmayınız.
2. Cevap kâğıdınızdaki tüm alanları kurşun kalem kullanarak ve kutucukların dışına taşırmadan belirgin olarak işaretleyiniz.
3. Size verilen kitapçık türünü cevap kâğıdınızın ilgili bölümüne sınav başlangıcında işaretleyiniz.

AYT TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BRANŞ DENEMELERİ

EDEBİYAT ZÜMRESİ

Mehmet DURMAZ

Mennan KIZILTUNÇ

Serbay YİĞİT

Arda SİNDEL

Özlem ŞİMŞEK ESER

Yayın Koordinatörü

Serbay YİĞİT

Yayın Editörleri

Özlem ŞİMŞEK ESER - Hilal AKDOĞAN

Dizgi / Grafik

Bilgi Sarmal Dizgi/Grafik

ISBN = 978-625-6712-03-4

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir.

Hangi amaçla olursa olsun, bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayınlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayınlaması ve depolanması yasaktır.

Bu testte 24 soru vardır.

1. İnsan içindeki sıkıntıyı dağıtmazsa yer değiştirmesi daha fazla bunaltır onu. Yerine oturmuş yükler, daha az engel olur geminin gidişine. Yerini değiştirmekle bir hastaya iyilikten çok kötülük edersiniz. Hastayı kımıldatmakla hastalığı azdırırsınız. Onun için kalabalıktan kaçmak yetmez, bir yerden başka bir yere gitmekle iş bitmez. İçimizdeki kalabalık hâllerden kurtulmamız, kendimizi kendimizden koparmamız gerek.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Farklı düşüncelerin zihnimizde dolaşması
- B) İnsanın iç dünyasındaki çatışmalardan kurtulması
- C) Tedavi sürecinin önce düşünceyle başlaması
- D) İnsanın kendini dinleme sürecini başlatması
- E) İnsanın aşırı giden alışkanlıklarını sınırlandırması

2. • **yatmak:** Var olmak, bulunmak.
• **olmak:** Sürdürmek.
• **doğru:** Uygun, ideal.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “yatmak, olmak, doğru” sözcükleri belirtilen anlamlarını karşılayacak şekilde kullanılmıştır?

- A) Doğru sözlü bir adam olduğunu bilmiyorlardı, bu yüzden bütün para banka hesabına yatmadan ona malları göndermek istemediler.
- B) Çok yorulmuştum, doğruca eve gitmeli erkenden yatmalı ve sabah olduğunda dinç bir vaziyette görüşmelere katılmalıydım.
- C) İlişkimiz dostça olsun ama evliliğe dönüşmesin diyen insanların bilinçaltında bir ilişkiyi, bir ömür sürdürebilecek doğru insanı bulmanın mümkün olmadığı ön yargısı yatmaktadır.
- D) İnsan, gönlünde yatan aslan olmak için her fedakârlığa ve çileye hazırdır ama doğru bir mücadele yöntemini bulup bulmadığından emin değildir.
- E) Doğru bir iş yapmakta olduğuma kimsenin akli yatmamıştı ama ortaya çıkan sonuç, benimle ilgili çok iyi bir hava estirdi.

3. Deneme yarışmasına katılmak isteyen öğrencilerden biri yazdığı metnin bir bölümünde şöyle ibareler kullanmıştır:

“Aydın, her düşünceye saygı duyar ve yalnızca ‘düşünce’ olması bile o şeye saygı duyulması için yeterlidir. Bir aydın, kendi düşüncesine taban tabana zıt bir düşüncüyü bile bir süre sonra benimseyebilir; düşüncede çeşitlilik, büyük bir zenginliktir.”

Yazı inceleme kurulu başkanınca verilen tavsiye: “----”

Başkanın bu tavsiyesinden sonra yarışmaya katılan öğrenci, aynı düşünceleri aşağıdaki gibi ifade eder:

“Aydın, düşüncenin gökkuşağını yedi rengiyle seven kişidir. Ona göre aklın bahçesinde farklı farklı meyve ağaçlarının olması iyidir çünkü her düşünce meyvesi, insanlığın belleğini bir başka yönden beslemektedir.”

Bu parçadan hareketle yarışmacı öğrenciye verilen tavsiye aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Deneme, “ben merkezli” bir yazıdır; buna bağlı kalınması iyi olur.
- B) Düşüncelerinizi daha açık ve duru biçimde dile getirmeyi tercih etmelisiniz.
- C) Yalın anlatıma bağlı kalmalı, standart dilin dışına çıkmamalısınız.
- D) Düşüncenizi imgeli ve somutlayıcı öğelerle dile getirmeniz, denemeye çok yakışır.
- E) Okuyucunun zevk alacağı bir üslubu benimsemeniz, düşüncelerinize duyulacak ilgiyi artırır.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 1

4. • Son yıllarda adı sıkça anılan pestisit nedir?
- Dünyada pestisit kullanımı nasıl bir seyir izlemektedir?
- Pestisitlerin yarattığı tehlike hangi boyutlara ulaşmıştır?
- Pestisit kullanımıyla biyoçeşitliliğin tehdit altına girdiğini söyleyenler ne kadar haklı?

Aşağıdaki araştırma sonuçlarından hangisi bu sorulardan herhangi biriyle ilişkili değildir?

- A) Pestisitlerin, pestleri yani besin kaynaklarına zarar veren patojenleri öldürerek işlevini yerine getirdiği ve bitki tarafından emildikten sonra iletim demetleriyle taşındığı ortaya konmuştur.
- B) Tarımda ürünlere zarar veren böceklerin ve mikropların yok edilmesi için kullanılan zehirli, kimyasal maddelere pestisit dendiği dile getirilmiştir.
- C) 2022'de pestisit kullanımının 1990'dan bu yana yüzde seksen arttığı ve bakterisid (bakteri öldürücü), ahicide (kuş öldürücü), inşaktisid (haşere öldürücü), fungusid (mantar öldürücü) gibi çeşitlerinin devreye sokulduğu saptanmıştır.
- D) Yılda 11 bin insanın ölümünden ve 385 milyon insanın zehirlepi karaciğer akciğer, böbrek ve sinir sistemi rahatsızlıkları yaşamasından pestisitlerin sorumlu olduğu tespit edilmiştir.
- E) Pestisitlerin insanların besinlerini korumak isterken birçok canlının besin zincirini bozduğu, yabani otları öldüren herbisitlerin arıların soyunun tükenmesine yol açabilecek boyutlara geldiği birçok canlı türünde bu tehditle karşı karşıya kaldığı söylenmiştir.

5.

- İlk radyo 1895 yılında ünlü İtalyan mucit Marconi tarafından üretildi.
- 24 Aralık 1906 yılında ise müziğin ve konuşmanın olduğu ilk radyo yayını R.A Fessenden tarafından yapıldı.

Sesin büyüsunü, sözün gücüne katıp insanların gönül evlerine konuk ettiği radyo; her geçen gün bireysel ve toplumsal bir ihtiyaç olmayı sürdürdü. Çünkü faydalı bir araç, hayırlı bir misafir, sadık bir dost olma özelliği radyoya olan talebi artırdı. Bu talep dikkate alındı ve 1960'tan sonra çıkarılan bir kararnameyle sekiz ilde il radyoları kuruldu: İstanbul, İzmir, Ankara, Adana, Antalya, Gaziantep, Kars ve Van. Türkiye'de radyo yayıncılığı tarihine bakıldığında yerleşmenin il radyolarıyla birlikte başladığı görülmektedir. İl radyoları, daha sonra kurulan bölge radyolarının da çekirdeğini oluşturacaktır.

Bu parçada radyo ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Farklı nitelikleri bünyesinde barındırdığı
- B) İnsanların ihtiyaçlarından doğduğu
- C) Radyo yayıncılığının yerleşmeye katkı sağladığı
- D) Sayısındaki artışın aşamalı olarak gerçekleştiği
- E) Kuruluşunun resmî bir dayanakla gerçekleştiği

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 1

6. Çok eski tarihlerden beri bilim insanları ışığı incelemişler, ışığın yapısını ve doğasını anlamaya çalışmışlardır. Prizmadan geçirilen beyaz ışığın renklere ayrıldığını görmüşler ve uzun süre bu olayı "Prizmalar ışığı renklendirir." şeklinde yorumlamışlardır. Ancak 1665 yılında yaptığı meşhur deneyi ile Newton, gerçeği anlayan ilk bilim insanı olmuştur. Newton, beyaz ışığı prizmadan geçirdikten sonra bir ekrana düşürmüştür. Ekranı uygun bir uzaklığa yerleştirdiğinde kırmızı, turuncu, sarı, yeşil, mavi ve mor şeklinde sıralanan renkli görüntüler elde etmiştir. Büyük dâhi ikinci bir prizmayı yeşil ışığın önüne koymuş ve yeşil ışığın prizmadan çıktıktan sonra yine yeşil olarak kaldığını, renklenmediğini görmüştür. Bu defa ikinci prizmayı ters çevirerek kullanan Newton, renklere ayrılan ışığın bu ters çevrilmiş ikinci prizmadan geçtikten sonra tekrar beyaz ışığa dönüşüğünü görmüştür.

Newton'un yaptığı deneyden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Bir prizmanın beyaz ışığı renklendirdiğine, birden fazla kullanıldığında ise beyaz ışığı renklendirmediğine
- B) Işığın prizmadan geçirilip uygun bir uzaklığa yerleştirilen ekrana düşürülmesiyle ışığın renginin değişmediğine
- C) Prizmanın beyaz ışığı renklendirmediğine, içerisinde zaten karışık olarak var olan renklere ayırdığına
- D) Birden çok kullanılan prizma sayesinde ışığın hem kendi rengini koruduğuna hem de asıl rengini yansıttığına
- E) Işığın doğası ve yapısında bulunan beyaz ışığın ters çevrilen prizma kullanıldığında farklı renklere dönüştüğüne

7. Tarihin dilinden düşmez bu destan
Nehirler gazidir, dağlar kahraman
Her taşı bir yakut olan bu vatan
Can verme sırrına erenlerindir

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) 11'li hece ölçüsü ile yazılmıştır.
- B) Çapraz uyak örgüsü ile yazılmıştır.
- C) Sanatlı bir söyleyiş söz konusudur.
- D) Ahenk unsurlarından yararlanılmıştır.
- E) Epik şiir türüne örnektir.

8. ● Dalında bülbül öttü
▲ Yârim gurbete gitti
◆ Ötmez olaydın bülbül
★ Ekin ekim, ot bitti

Yukarıdaki dizelerle bir düz mâni oluşturmak için sıralama nasıl olmalıdır?

- A) ◆ ▲ ★ ●
- B) ● ★ ▲ ◆
- C) ▲ ● ★ ◆
- D) ◆ ★ ● ▲
- E) ★ ● ◆ ▲

9. Cep delik, cepken delik

Yen delik, kaftan delik

Don delik, mintan delik

Kevgir misin be kardeşlik

Orhan Veli'nin bu şiiri için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) "cep delik" sözü, hem gerçek hem mecaz anlama gelerek kinaye sanatına örnek oluşturmuştur.
- B) Sözcük yinelemeleri yoluyla tekrar sanatı oluşturulmuştur.
- C) Birbirile ilgili kelimeler bir arada kullanılarak tenasüp sanatına başvurulmuştur.
- D) İmgeli, sanatlı ve mesajı kapalı bir anlatıma yönelik göze çarpmaktadır.
- E) Üstü örtük bir iğnelemeye ve nükteli söyleyişe yer verilmiştir.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 1

10 - 11. soruları aşağıdaki parçalara göre cevaplayınız.

I

Kurt kuş kamug tirildi
Erkek tişi terildi
Öğür alıp tarıldı
Yınka yana kurgüsüz

*(Baharla birlikte) Kurt, kuş tümüyle dirildi
Erkekler, dişiler hepsi bir araya geldi.
(Bütün bu canlılar) eşlerini alıp dağıldı
Hiçbiri tekrar ine girmeyecek*

II

Yıglap udu artadım
Bağrım başın kartadım
Kaçmış kutug irtedim
Yağmur kipi kan saçar

*Sevgilimin ardından ağlayıp mahvoldum
Bağrımın kapanan yarasını tekrar deştim
Kaçıp giden mutluluğu aradım durdum
Gözlerim yağmur gibi kanlı yaş saçar*

III

Öpkem kelip ogradım
Arslanlayu kökredim
Alplar başın togradım
Emdi beni kim tutar
*Öfkelenip dışarıya çıktım
Arslan gibi kükredim
Yiğitlerin başını doğradım
Şimdi beni kim tutabilir*

10. Bu şiir parçaları sırasıyla aşağıdaki şiir türlerinin hangilerine ait özellikler taşımaktadır?

	I	II	III
A)	Pastoral	Lirik	Epik
B)	Pastoral	Satirik	Epik
C)	Lirik	Lirik	Pastoral
D)	Lirik	Lirik	Epik
E)	Didaktik	Lirik	Epik

B
İ
L
G
İ
S
R
A
R
M
L

11. Bu metinlerin değerlendirilmesiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Nazım biçimi olarak koşuk örneğidirler.
B) Hece ölçüsüyle ve düz uyak düzeniyle oluşturulmuşlardır.
C) Yer yer Arapça ve Farsça sözcükler kullanılmıştır.
D) Dörtlük nazım birimi ve hece ölçüsüyle yazılmıştır.
E) II.de istiare, teşbih ve mübalağa III.de teşbih sanatlarıyla imge oluşturulmuştur.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 1

12. sisler bulvarı bir gece haykırmıştı

ağaçları yatıyordu yoksuldu

bütün yaprakları sararmıştı

bütün bir sonbahar ağlamıştı

ağlayan sanki istanbul'du

öl desen belki ölecektim

içimde biber gibi bir kahr

bütün şiirlerimi yakacaktım

yalnızlık bana dokunmuyordu

Attilâ İlhan'ın bu dizeleriyle ilgili

- I. Şair kendi yalnızlığına şehirdeki her şeyin ortak olduğunu belirtmiştir.
- II. Karşıt durumlara yer verilerek anlam pekiştirilmiştir.
- III. Serbest şiir geleneğiyle oluşturulmuştur.
- IV. Yazımsal sapmalara yer verilmiş, sanatlarla duygular güçlendirilmiştir.
- V. İmgesel anlatımdan uzak durularak didaktik bir söylem amaçlanmıştır.

hangilerine ulaşamaz?

- A) I ve II B) II ve IV C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

13. Bir varmış, bir yokmuş, Tanrı'dan başka
Kimseler yok imiş, yakın zamanda

Baku'da bir genç kız var imiş

Türklüğü çok sever, yurda yâr imiş

Adı Ay Hanım'mış, hanlar soyundan

Anası Kırgız'ın Konrad boyundan

Uzun boylu, kumral, yüksek alınlı

Şerefli bir kökün güzel bir dalı

Babası, annesi öldüler birden

Kendisi Paris'te tahsilde iken

Dayandı bu kahra, şevki sönmedi

Tuttuğu mukaddes yoldan dönmedi

Ziya Gökalp'in Kızıl Elma şiirinden alınan bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisini söylemek yanlış olur?

- A) Halk masallarındaki döşeme bölümüne benzer bir şekilde giriş yapılmıştır.
- B) 3. birimde *Dede Korkut Hikâyeleri*'ni andıran bir üslupla metinler arasılık oluşturulmuştur.
- C) Öyküleyici ve betimleyici anlatımdan yararlanılmış, düzyazıya dönüştürülebilir bir yapı kazanmıştır.
- D) Milliyetçilik anlayışı etrafında oluşturulmuş bir manzumdur.
- E) Farklı yorumlara açık olması amaçlanmış, imgeli ve soyut bir anlatım tercih edilmiştir.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 1

14. Divan edebiyatının önemli türlerinden biri olan ----; yazıldığı dönemin tarihine, şehrin doğa, sosyal ve kültürel varlıklarına ışık tutmakla birlikte daha çok padişahın çocuklarının düğünlerini veya sünnet törenlerini tasvir eden nazım, nesir yahut karma anlatılardır. El yazmaları çoğu kez göz alıcı minyatürlerle süslenmiş olan bu eserler, önemli kültür taşıyıcıları arasındadır. Nazım şeklinde kaleme alınanlar, genelde mesnevi nazım biçimiyle kaleme alınmıştır. Eğlencelerin tasviri, musiki icra edenlerin anlatımı, esnaf alaylarının geçişi, kurulan sofralar, gösteriler, hediye merasimleri; çok canlı ve ayrıntılı biçimde yansıtılır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) şehrengizler
- B) tezkireler
- C) surnameler
- D) cülusiyeler
- E) pendnameler

15. Aşağıdaki dizelerin hangisi bir kasidenin “taç” beytinden alınmıştır?

- A) Çarh ana ta'zîm idüp İskender-i Sâîf dimek
Şânına nisbet meğr bir medh-i müstesnâ mıdır
- B) Husrevâ bu fende ger gırrâlanursam gör sözüm
Lâf-ı bî-ma'nâ mıdır yâ bir kurî da'vâ mıdır
- C) Bîkr-i ma'nî mi dilimde pertev-i ilhâm ile
Yâ felekde âfitâb-ı Zühre-i zehrâ mıdır
- D) Dürr-i nazmım çarha mengûş olsa bilmez rûzigâr
Şî'r-i Nef'î midir ol yâ kevkeb-i Şî'râ mıdır
- E) Cenneti görmüş bir âdem var ise gelsün disün
Tarhı anın dahı böyle dil-keş ü ra'nâ mıdır

16. Vapur, şuraya buraya uğrayıp bir sürü yolcu bıraktıktan sonra sıcak memleketlere yaklaşınca kendisini bir durgunluk aldı: Kalanlar bilmediği bir dilden konuşuyorlardı ve ona İstanbul'daki gibi:

- Hasan gel!
- Hasan git!

Demiyorlardı, ismi değişir gibi olmuştu: Hassen şekline girmişti:

- Taal hun ya Hassen, diyorlardı, yanlarına gidiyordu.
- Ruh ya Hassen... derlerse uzaklaşıyordu.

Hayfa'ya çıktılar ve onu bir trene koydular. Artık ana dili büsbütün işitilmez olmuştu. Hasan, köşeye büzüldü; bir şeyler soran olsa da susuyordu. Portakal bahçelerine dalmış, göğsünde bir katılık, gırtlığında lokmasını yutamamış gibi bir sert düğüm, daima susuyordu.

Refik Halit Karay'ın *Eskici* adlı hikâyesinden alınan bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Olay hikâyesinin özelliklerini taşımaktadır.
- B) Kişinin ana dilini kullanmasının önemine dikkat çekilmektedir.
- C) İç çözümleme tekniğine başvurularak kahramanın ruh hâli yansıtılmıştır.
- D) Diyaloglara yer verilerek metindeki gösterme tekniği kuvvetlendirilmiştir.
- E) Yer ögesi özellikle belirtilerek olay örgüsünde mekânın önemine dikkat çekilmiştir.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 1

17. Oyunun bu bölümünde Hacivat müzik eşliğinde bir semai okuyarak perdeye çıkar. Semai bitince “Off... Hay Hak!” diyerek perde gazelinesi okur.

Hacivat — (Semai okuyarak perdeye gelir.)

Gördün de beni bendettin,

Ne suçum görüp aman terk ettin,

Ağyar ile ülfet ettin,

Ne suçum görüp aman terk ettin!

(Semai biter.)

Off... Hay Hak!

Diyelim bu gece de Mevla'm işimizi rast getire.

Yar bana bir eğlence medet!

Kande varsa âşık-ı biçare cananın arar,

Dert ile bimar olan elbette dermanın arar.

Aman bana bir eğlence yar hey!

İçerik özellikleri dikkate alındığında bu parça Karagöz oyununun hangi bölümünden alınmış olabilir?

- A) Muhavere
B) Mukaddime
C) Tekerleme
D) Fasil
E) Bitiş

18. ----, Türk edebiyatında kendinden önceki çeşitli edebî yönelimlere ve toplulukların yaptığına uymayarak büyük bir şair olmayı başarmıştır. Geleneği yıkmadan, geleneğe saldırmadan onu yeni bir solukla işleyerek yapmıştır bunu. Aruzdan ve eski edebiyattan vazgeçmeyişi üzerine Ziya Gökalp'in “Harabîsin, harabâtî değilsin / Kökün mâzidedir, âtî değilsin!” şeklindeki tenkidine verdiği şu cevap öz suyunu gelenekten alan yeni bir anlayışa sahip olduğunu göstermektedir: “Ne harabî ne harabâtîyim / Kökü mâzide olan âtîyim!”

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Yahya Kemal Beyatlı
B) Orhan Veli Kanık
C) Mehmet Emin Yurdakul
D) Ahmet Muhip Dırnas
E) İlhan Berk

19. Akademisyen:

— Halit Ziya Uşaklıgil okumak tabiri caizse bir ömre bedel. Başta romanları, hikâyeleri olmak üzere düzyazılarını, mensur şiirlerini hatta tiyatrolarını didik didik ettim.

Gazeteci:

— Ben de elimden geldiğince yazdığı edebî türlere yönelik belirgin bir eserini okumaya çalıştım. Bu uzun okuma sürecinizde Halit Ziya'nın hangi eserlerini ön plana aldınız?

Akademisyen:

— Öncelikli olarak “bir nesil romanı” olan eserini Türk edebiyatının şaheseri kabul etmeliyiz. 2008'de dizisi de yapılarak büyük yankı uyandıran eseri Türk edebiyatının ilk modern romanı kabul edilmektedir. Yine Halit Ziya'yı yansıtmaları bakımından üç anı kitabını da bunlar arasında sayarım. Özellikle 40 yaşına kadarki hayatından izler taşıyan kitabından çokça yararlandım.

Gazeteci:

— Evet, bir akademisyen olarak anılarını iyi incelemek işinize çok yaramıştır. Ben kendi adıma *Kırık Hayatlar*'dan çok etkilendim. Bir de şunu eklemeliyim ki bana büyük bir ders niteliğinde olan *Bir Yazın Tarihi*'ndeki *Ferhunde Kalfa*, ilginç gelmiştir.

Bu diyalogdan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Akademisyenin “bir nesil romanı” olarak bahsettiği eser, *Mai ve Siyah*'tır.
B) Gazeteci; *Saray ve Ötesi*, *Mezardan Sesler* eserlerini okumuştur.
C) Gazeteciye büyük bir ders veren eserin türü hikâyedir.
D) Akademisyenin 2008'de dizisi yapıldığını söylediği eserin kahramanlarından bazıları; Adnan Bey, Bihter, Behlül'dür.
E) Gazeteciyi etkileyen eserde çeşitli toplumsal denge-sizliklerle hayatları altüst olan insanların deneyimleri Doktor Behiç'in hayatı çevresinde anlatılmıştır.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 1

20. Necati Cumalı'nın *Tütün Zamanı* üçlemesinin ilk kitabı olan *Zeliş* romanından alınan aşağıdaki metinlerin hangisinde ayraç içinde belirtilen durumla ilişki kurulamaz?

- A) “– Varacan mı o Boşnağa?..” (yerel ağızla konuşurma)
- B) “– Dünyada enişte demem o baykuş suratlıya...” (benzetme sanatından yararlanarak anlatıma güç katma)
- C) Yaşar'la atışmasından bu yana geçen iki gün içinde, Zeliş'in yaşayışı ile ilgili anlattığımız bu olaylar olup biterken kısaca özetlemememiz gereken başka olaylar da geçti. (meddah üslubu ve özetleme tekniği)
- D) “Ay doğar aşmak ister
Al yanak yaşmak ister
Şu benim garip gönlüm
Yâre kavuşmak ister”
(mâniden yararlanma)
- E) “Öğleye geliyordu. İri zeytin ağacının altında, yabani erguvan dallarından örülmüş çardağın içi loştu iyice, serindi de.” (metinler arasılık)

21. Aşağıdakilerden hangisi Ali Şir Nevai ile ilgili yanlış bir bilgi içermektedir?

- A) Çağatay edebiyatının en büyük ismidir.
- B) İlk tezkireyi yazan ve hamse sahibi olan sanatçıdır.
- C) 15. yüzyıl sanatçısı ve bilginidir.
- D) Şairliğinin yanında düşünür ve devlet adamlığı yönü de vardır.
- E) Yaşadığı dönemde Hüsrev-i Rum olarak anılmıştır.

22. Ben şair olmak istiyorum diyen gençler! Hiç olmazsa yakın dönem şairlerimizi okuyunuz. *Çile*'yi okumadan metafizik sezişi, felsefi gerilimi, *Ben Sana Mecburum*'u okumadan, aşkın imgeli anlatımını, *Bursa'da Zaman*'ı okumadan tarihsel duyarlılığı, *İstanbul'u Dinliyorum*'u okumadan yaşanan çevreyi duyumsayışı anlamlandırmanız eksik kalacaktır.

Bu parçada, bir eserinden söz edilmeyen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cahit Sıtkı Tarancı
- B) Orhan Veli Kanık
- C) Ahmet Hamdi Tanpınar
- D) Necip Fazıl Kısakürek
- E) Attilâ İlhan

23. Sanatçı, verdiği eserlerle Türk edebiyatının son 60 senesinde mühim bir yere oturur. Başta şiir olmak üzere hikâye, deneme, fıkra, piyes, inceleme ve düşünce yazıları gibi çeşitli türlerde kalem oynatmıştır. Programlı çıkışı ve estetik yönü edebiyat dünyasının ilgisini çekmiştir. Edebiyatımızda bir sistem gözeterek ürün veren nadir sanatkârlardandır. O, insanımızın şuur kazanması ve öz benliğine dönmesi için *Diriliş Neslinin Âmentüsü*, *Ruhun Dirilişi*, *İnsanlığın Dirilişi* gibi eserlerinde de kelime olarak yer verdiği “Diriliş” adını bir sistem olarak geliştirmiştir. Bu sistemde edebiyat önemli bir yer tutar. Edebiyat, sanatçının “Diriliş” perspektifinin bir nevi başlangıç noktası ve onun felsefesine göre kendini inşa etmenin bir yoludur. Bu bağlamda sanatçının “*Edebiyat Yazıları*” başlığı ile çıkmış kitaplarının incelenmesi, sanatkârın teklif ettiği sistemin, ürünlerinin anlaşılması için önem arz eder.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Edip Cansever
- B) Necip Fazıl Kısakürek
- C) Sezai Karakoç
- D) İlhan Berk
- E) Cemal Süreya

24. ----, 19. yüzyılın başlarından son çeyreğine kadar hemen hemen tüm Avrupa'da etkili olmuştur. Duygu, imge ve fanteziye ağırlık veren bu akım; eski edebiyatlara ve mitolojiye değil, halka yönelmeyi savunmuştur. Bu akımdan etkilenen sanatçılar, eserlerinde insanı toplumsal çevresiyle birlikte yansıtırken kendi kişiliklerini gizlememişlerdir. Millî tarih ve günlük yaşantıları ön plana çıkaran sanatçılar, hüznün ve kötümserliği eserlerinde sıkça işlemişlerdir. Jean Jacques Rousseau, Johann Wolfgang von Goethe, Friedrich Schiller akımın önemli temsilcileri arasında yer alır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Klasizm
- B) Romantizm
- C) Sembolizm
- D) Realizm
- E) Natürizm

Bu testte 24 soru vardır.

1. Yorgunluk bütün bedenini esir aldığı için artık hareket etmekte zorlanıyordu. Akşama kadar hiç durmadan kumaş kesmişti. Yaşam şartları her geçen gün ağırlaşıyordu. Kendine ve çocuklarına bakabilmek için çalışmalıydı. Yolu kesen küçük sokaklardan birinde oturan bu minik kadın, güçlü kalmalıydı. Her geçen gün patronu maaşından üç beş lira kesmesine rağmen susuyordu. Elindeki makasla bazen parmağını kesecek kadar dalgın oluyordu ama dalgınlık da ona yasaktı.

Bu parçada “kesmek” sözcüğü aşağıdaki anlamlardan hangisine karşılık gelecek şekilde kullanılmamıştır?

- A) Yaralamak
- B) Bölmek, ayırmak
- C) Alıkoyup vermemek
- D) Gidermek, yok etmek
- E) Parçalara ayırmak

2. Yazınımız uzun zamandır kan kaybediyor. Üretirken yenilikler ortaya koyabilen şair yok denecek kadar az. Basmakalıp lafları kullanmayan şairler yetiştirmeli. Şair konusunda tazekana ihtiyaç var. Şairlerimiz duyulmamış sözler söyleyinler demiyorum. Yeni imgeler üretsinler, yeni çağrışımlar oluşturabilsinler. Anlayacağınız eskiyi söyleseler bile bunları yeni söyleyişlerle söylesinler.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şairlerin güncel konulara ağırlık vermesi
- B) Şairlerin kapalı ve sanatlı bir üsluba yönelmesi
- C) Sanat çevrelerinin yeni şairlere destek vermesi
- D) Özgün yazan yeni şairlerin yetiştirilmesi
- E) Şairlerin şiirlerinde imgeli söyleyişe yer vermesi

3. Hindistan’da filleri yetiştirmek için daha küçükken ayağına kalın zincirle bir kazığa bağlıyor ve tutuyorlar. Zaman geçip koskoca fil olduğunda bunu rahatlıkla çekebilecek güce ulaşmasına rağmen onu koparmıyorlar. Neden biliyor musunuz? Çünkü çocukken onu bağladılar. Çocukken zinciri koparmaya, kazığı söküp atmaya gücü yoktu; çocukken çok denedi ve yapamadı. Sonra bunu aşacak gücünün olmadığını kabul etti. Büyüdü, dev bir fil oldu ama hâlâ bu zinciri kıramayacağını düşünüyor. Biz de biraz böyleyiz aslında. Çekmiyoruz, denemiyoruz; duvarları zorlamıyoruz. Hep şöyle diyoruz: Herkesin hayatında duvarlar var. Ama o duvarlar zannettiğiniz yerde değil, çok daha uzakta. Sınırlar zannettiğiniz yerde değil, çok daha uzakta. Sınırlar zannettiğinizden çok daha uzak ve oraya geldiğiniz zaman onları da aşabilirsiniz. Bütün sorun, farkındalık sahibi olup olmamaya ilgilidir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Öğrenilmiş çaresizlik, kişide öz güven gelişimine engel olan en önemli nedenlerdendir.
- B) Kişinin sınırlılık alanı oldukça geniştir ve bu alanı daha da genişletmek kişinin kendi elindedir.
- C) Kişinin özgürlük alanı, bir başkasının özgürlük alanına girmedigi sürece sınırlandırılmamalıdır.
- D) Hayatımızda var olduğunu zannettiğimiz sınırlılıklar, hayatımızı anlamsız bir şekilde yaşamamıza neden olur.
- E) Bize engel olarak gördüğümüz birçok şeyi aslında zamanı gelince kolayca ortadan kaldırebiliriz.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 2

4. İletişim fakültesi 4. sınıf öğrencisi Burak, bir gazetede staj yaparken kendisinden bir sohbet yazısı yazması istenince şu cümleleri kurar:

“Halil Cibran ‘Üzgün olduğunuzda tekrar kalbinize bakın, göreceksiniz ki daha önce sevinciniz olan bir şey için ağlıyorsunuz.’ diyor. Gerçekten de insan, mutluluğunun kaynağı olan bir şeyin dışındaki kayıplar için gerçek bir üzüntü yaşamaz.”

Burak’a verilen tavsiye: “----”

Usta köşe yazarının tavsiyesinden sonra iletişim öğrencisi Burak, sohbet yazısına şöyle başlar:

“Halil Cibran ‘Üzgün olduğunuzda tekrar kalbinize bakın, göreceksiniz ki daha önce sevinciniz olan bir şey için ağlıyorsunuz.’ diyor. Yazara bu konuda hak veriyorum. Sizce de haklı değil mi? İnsan, kendini mutlu etmeyen bir şeyin mutsuzluğunu yaşayabilir mi? O zaman bir şeyin varlığı bizi mutlu ediyorsa yokluğu da mutsuz edecektir. Bu, doğal bir döngü değil mi?”

Bu parçadan hareketle Burak’a verilen tavsiye aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlattığınız konuyla ilgili düşüncelerinizin alıntılarla verilmesi, sizin özgün düşüncelerinizin bulunmadığı kanısı uyandırabilir.
- B) Sohbet yazısı, aktüel konularla ilgili olmalı ve okuyucu ya inandırıcı gelecek deliller sunmalıdır.
- C) Sohbet yazısında önemli olan, bir fikir solosu yapmak değil okuyucuyu metne dâhil eden bir üslup kullanmaktır.
- D) Söyleşinin can damarı, okuyucu kitlesini ilgilendiren bir konuda kişisel görüşlerin yansıtılmasıdır.
- E) Anlattıklarınızı kişisel yaşamınızdan hareketle anlatmalısınız ki okuyucunun yüreğine dokunabilesiniz.

- 5.
- D vitamini nerede nasıl üretilmektedir?
 - D vitamini yönünden havuzun dolu olması niçin önemlidir?
 - Son yıllarda neden D vitaminin eksikliği artış göstermektedir?
 - D vitamini eksikliği ne şekilde giderilebilir?

Aşağıdaki araştırma sonuçlarından hangisi bu sorulardan herhangi biriyle ilişkili değildir?

- A) 11-14 saatleri arasında 15-20 dakika dik gelen ışınlarla kollarımızın içiyle veya yüzümüzle maruz kalmamızın D vitaminini depolamak için yeterli olduğu, bunun balkonda veya parkta dinlenmeyle birleştirilerek de gerçekleştirilebileceği dile getirilmiştir.
- B) Hücre içine girip DNA üzerinden işlemesi ve vücuttaki kolesterolün kullanımı için hücre içine girmesi yoluyla ortaya çıkan D vitaminin vitaminden çok hormona benzeyen bir vitamin olduğu saptanmıştır.
- C) D vitamini eksikliği için sınırın 30 ng/ml olarak kabul edilmesi gerektiği ve önerilen yani ideal kabul edilen vitamin seviyesinin ise 40-60 nanogram arasında olduğu tespit edilmiştir.
- D) D vitamini eksikliğin depresyondan kansere, gripten, kemik erimesine, tiroit fonksiyon bozukluklarından obeziteye kadar birçok sağlık sorunuyla ilişkisinin olduğu ortaya konmuştur.
- E) D vitamini eksikliğin artışıyla güneşten uzak, kapalı çalışma ortamlarında çalışmanın artışı arasında doğru bir ilişki olduğu saptanmıştır.

6. Gözlerin nergis-i şehla mı aceb
Dehenin gonce-i zibâ mı aceb
Hep şükûfeleri cem’ etti yüzün
Gül-sitânın yeni dünya mı aceb

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Soru sorma yoluyla anlam güçlendirilmiştir.
- B) Mâni tipi kafiye düzeniyle yazılmıştır.
- C) Toplumsal bir konu ele alınmıştır.
- D) Ait olduğu dönemin dil özelliklerini yansıtmıştır.
- E) Sözcük hâlinde redife yer verilmiştir.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 2

7. Bizdik o hücumun bütün aşkıyla kanatlı
Bizdik o sabah ilk atılan safta yüz atlı.

Uçtuk Mohaç ufkunda görünmek hevesiyle,
Canlandı o meşhur ova at kişnemesiyle!

Fethin daha bir ülkeyi parlattığı gündü
Biz uğruna can verdiğimiz yerde göründü.

Gül yüzlü bir afetti ki her büsesi lâle
Girdik zaferin koynuna kandık o visâle.

Bu dizelerle ilgili olarak

- I. Coşkulu bir anlatımla epik bir söylem oluşturulmuştur.
- II. Kaside nazım şeklinin kafiye düzenine göre oluşturulmuştur.
- III. Benzetmeye yer verilmiştir.
- IV. Servetifünun şiir anlayışını yansıtmaktadır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

8. İki âlemde istersen selamet
Eyü âdemler ile eyle ülfet

Bu dünyada eyüye ol mukarın
Bile haşır olasın anunla yarın

Sakın sırrını itme dostu izhar
Ki her şahsa degildür ketm-i esrar

Biçim ve içerik özellikleri dikkate alındığında bu parçanın aşağıdaki edebî türlerin hangisinden alındığı söylenebilir?

- A) Sefaretname B) Şehrengiz
C) Tezkire D) Pendname
E) Surname

9. Aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlış yapılmıştır?

- A) *Yenisey Yazıtları*, 6. yüzyıla ait olsa da edebî bir metin özelliği taşımadığından 8. yüzyıla ait *Göktürk Yazıtları* ilk yazılı eserimiz olarak kabul edilir.
- B) Maniheizm dininin özelliklerini yansıtan ve bir fal kitabı olan *İrk Bitig* Uygur Dönemi'ne ait bir eserdir.
- C) Kül Tigin ve Bilge Kağan adına dikilen yazıtlar Yolug Tigin tarafından yazılmıştır.
- D) İslamiyet Öncesi Dönem'de nazım ve nesrin iç içe olduğu sözlü edebiyat ürünleri *Divanü Lügat'it-Türk* adlı eserle yazıya geçirilmiştir.
- E) İslamiyet Öncesi Dönem'de Türkler 38 harfli Göktürk alfabesini ve 14 harfli Uygur alfabesini kullanmıştır.

10. Yusuf Has Hacıp'in 11. yüzyılda yazdığı *Kutadgu Bilig*'in, Yunus Emre'nin 13. yüzyılda yazdığı *Risaletü'n-Nushiye*'nin, Gühahi'nin 16. yüzyılda yazdığı *Pendname*'nin ve Nabi'nin 17. yüzyılda yazdığı *Hayriye*'nin birtakım ortak özellikleri vardır.

Bu eserlerde

- I. Aruz ölçüsüyle yazılmak
- II. Nasihatname türüne örnek olmak
- III. Osmanlı Türkçesi ile kaleme alınmak
- IV. Mesnevi nazım biçimiyle oluşturulmak
- V. aa - ba - ca uyak düzenine göre biçimlenmek

durumlarından hangilerinin ortak olduğu kabul edilebilir?

- A) I, II ve IV B) II ve IV C) II, III ve V
D) III ve IV E) Yalnız IV

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 2

11. Bir varmış, bir yokmuş. Evvel zaman içinde, kalbur zaman içinde, develer tellal iken eski hamam içinde... Hamamcının tası yok, külhancının baltası yok. Arap bacı hamama gider, koltuğunda bohçası yok. Handadır handa, yetmiş iki deli ile bir manda. Yedik, içtik; dişimizin dibi et yüzü görmedi. Bereket versin hacı cambaza, bize bir at verdi dorudur diye. At bize bir tekme vurdu, geri dur diye. Deniz ortasına vardık kıyıdır diye. Tophane güllesini cebimizi doldurduk darıdır diye. Kız Kulesi'ni belimize soktuk borudur diye. Tuttu bizi bir zaptiye delidir diye. Attı tımarhaneye, bir gün, iki gün, üç gün... Tuttuk pirenin birisini, yüzdük derisini, çadır kurduk Üsküdar'dan berisini. Masaldır bunun adı, söylemekten çıkar tadı. Her kim ki dinlemezse hakkından gelsin topal dadı.

Masala bu şekilde giriş yapılmasının nedenleri arasında

- Anlatılacakların hayal ürünü olduğunu ortaya koymak
- Masalın anonim bir tür olduğunu hatırlatmak
- Okuyucu veya dinleyicileri masala hazırlamak
- Eğitici yönünün ağır bastığını belirtmek
- Masallarda yer ve zamanın belirsiz olduğunu yansıtmak

hangileri sayılamaz?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve IV
D) II ve V E) III ve V

12. İrişdüm Edrine şehrine bir dem
Göge san cezbe-i mihriyle şebnem
(...)

Gönül gâyetde sevdi ol diyârı
Safâ vü şevk ü şâdî oldu yârı

Hemen ol yerde idindüm mekânı
Felek farkında yapdum âşiyânı

Bu dizeler içerik bakımından incelendiğinde aşağıdaki metin türlerinin hangisinden alındığı söylenebilir?

- A) Şehrengiz B) Surname
C) Pendname D) Gazavatname
E) Menakıpname

13. Fuzuli ve Baki'nin şiir anlayışlarına dair çalışma yapan bir öğrenci, iki şair arasında kurgusal bir karşılaşma tasarlar. Bu karşılaşmada iki şair, şiir üzerine hayalî bir konuşmaya girer.

Aşağıdakilerden hangisi bu konuşmada geçebilecek bir diyalogdan alınmıştır?

- A) **Fuzuli:** Açık, anlaşılır bir üslupla yazma gayretiniz bu dönemin zihniyetine pek uymuyor!

Baki: Düzyazılarınızdaki didaktik söyleyişinizi şiire taşımamız size bir şey kazandırmaz!

- B) **Baki:** Şiirin temelini ilim olduğunu ifade etmeniz kayda değer bir nitelik!

Fuzuli: Biçim – öz dengesini maharetli bir şekilde uygulamanız takdire şayan!

- C) **Baki:** Aruz ölçüsünü bu kadar mükemmel kullanırken hece ölçüsüne de yer vermeliydiniz!

Fuzuli: Gezgin âşıkların söyledikleri şiirleri *Türkçe Divan*'ınızda kullanmasaydınız iyi olurdu!

- D) **Fuzuli:** Tasavvufi konuları halkın anlayacağı düzeyde, sanatlara başvurmadan anlatmanız lazım!

Baki: Bağdatlı bir şair olarak Hint üslubuna yönelmeniz anlaşılır bir hâl değil!

- E) **Fuzuli:** Sana bizim ellerde ızdırap şairi denmesine bir mana veremiyorum!

Baki: Sultanuş'ş şuara olarak mesnevi nazım şeklinde kalem oynatmamanız kabul edilemez!

14. **Ahmet Mithat Efendi'nin *Felâtn Bey ile Râkım Efendi* adlı eseriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**

- A) İki ana kahramanın ismi ve unvanı temsil ettiği anlayışla ilişkilendirilmiştir.
- B) Yanlış Batılılaşmanın yol açtığı olumsuz durumlar eleştirilmiştir.
- C) Karakterleştirmeye dayalı, teknik açıdan başarılı bir eserdir.
- D) Dönemin yaşantısı ve özellikleri başarıyla yansıtılmıştır.
- E) Geleneğe bağlı yenilikçiliğin, millî modernizmi oluşturacağı bir tez olarak ele alınmıştır.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 2

15. Tanzimat Dönemi şairleri, şiirde ele aldıkları konular, yaptıkları yenilikler veya savundukları şiir anlayışından dolayı kimi adlarla anılır: Birine “vatan şairi”, birine “tezatlar şairi”, birine “eski taraftarı”, birine “hikemî şiirin son ustası” yakıştırmaları yapılır.

Aşağıdaki sanatçılardan hangisi bu parçada sözü edilen şairlerden değildir?

- A) İbrahim Şinasi
B) Namık Kemal
C) Ziya Paşa
D) Muallim Naci
E) Abdülhak Hamit Tarhan

16. Asıl konunun yer aldığı bu bölümde Kavuklu, sahneye çıkan çeşitli tiplerle güldürücü konuşmalar yapar. Pişekâr ise oyuna karışıp anlaşmazlıkları halledip tatlıya bağlar.

Pişekâr — Eee bakalım, ne âlemdesin Aliciğim?

Kavuklu — Sorma İsmail Efendi. Pederin vefatından sonra bütün bütün sefil kaldım. Hangi işi tuttumsa muvaffak olmadım. Nihayet Etyemez’de -deniz kıyısında- bir kahve tuttum, işlek yer olmadığı için pek kazanç olmuyorsa da civar komşuların yardımıyla geçiniyorum.

Pişekâr — O da iyi.

(Zurna çalarken 1. Zenne gelir, meydanı bir defa dolaşır.)

1. Zenne — Evvel benim nazlı yârim. Severim kimseler bilmez. Bir aşkadır düştü göynüm, yanarım kimseler bilmez.

Pişekâr — (Karşılayarak) Maşallah, hanım kızım! Böyle takmış takıştırmış, yapmış yakıştırmış nereden gelip nereye gidiyorsun?

1. Zenne — Ah, İsmail Efendi pederim! Başıma gelenleri sormayınız.

Pişekâr — Hayrola, evladım! Bir hâl mi oldu?

İçerik özellikleri dikkate alındığında bu parça orta oyununun hangi bölümünden alınmış olabilir?

- A) Muhavere
B) Mukaddime
C) Tekerleme
D) Fasıl
E) Bitiş

17. Mütareke yıllarında işgal altında bulunan İstanbul’daki ahlaki, millî, manevî değerlerini kaybetmiş insanları konu edinen bu romanda Sami Bey ve kızı Leyla’yla değerlerinden uzaklaşan insanlar temsil edilmiştir. Başlangıçta Leyla’nın nişanlısı olan Necdet ise kendisini dizginleyen, bireysel şuuru, yaşadıklarının etkisiyle millî şuur içinde eriterek hakiki bir vatansever olmayı başarmış bir kişi olarak karşımıza çıkar. Yazar bu eseriyle İstanbul’daki ahlak bozukluklarını dile getirirken İstanbul’u helak edilen şehirlerle özdeşleştirir.

Bu parçada sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Kıralık Konak*
B) *Sinekli Bakkal*
C) *Sodom ve Gomora*
D) *Bugünün Saraylısı*
E) *Ateşten Gömlek*

18. Fransız sembolistlerinden etkilenen ----, şiirlerinde çocukluk anıları, küçük mutluluklarla yetinme, şefkat, kadere boyun eğme, ölüm gibi konuları işlemiştir. ---- adlı şiiri aynı zamanda en çok tanınmış şiir kitabının adıdır.

Bu parçadaki boşluklara sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) Ziya Gökalp – *Kızıl Elma*
B) Faruk Nafiz Çamlıbel – *Çoban Çeşmesi*
C) Ceyhun Atuf Kansu – *Sakarya Meydan Savaşı*
D) Melih Cevdet Anday – *Kolları Bağlı Odysseus*
E) Ziya Osman Saba – *Sebil ve Güvercinler*

19. ----, 17. yüzyıl şairlerindendir. Kasidede gerçek bir varlık göstermiştir. İsmi anılınca akla ilk gelen şey hicivleridir. Hicivlerinden dolayı ona genç yaşta “Zari” mahlası verilmiştir. “Zari” günümüz Türkçesiyle “zararlı, faydası dokunmayan” anlamları taşır. ---- adlı eseri, hiciv türünün en iyi örneklerindendir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Fuzuli - *Beng ü Bade*
B) Nefi - *Sihâmı Kaza*
C) Şey Galip - *Hüsni ü Aşk*
D) Nabi - *Hayriyye*
E) Şeyhi - *Hârname*

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 2

20. Aşağıdaki beyitlerin hangisi bir kasidenin “methiye” bölümünden alınmış olabilir?

- A) Rûh-bahş oldı Mesîhâ-sıfat enfâs-ı bahar
Açdılar dîdelerin hâb-ı ademden ezhâr
- B) Döşedi yine çemen nat'-ı zümür-rûd-fâmın
Sîm-i hâm olmuş iken ferş-i harîm-i gülzâr
- C) Hazret-i Sultân-ı Gâzî Hân Murâd ol şâh kim
Nev-bahâr-ı adli dünyâyı gülîstân eyledi
- D) Döşedi mihr-i felek yolları dîbâlar ile
Etdi teşrif çemen mülkini sultân-ı bahâr
- E) Gül gibi gülşene kılmaz nola arz-ı dîdâr
Hayli döküldi saçıldı yolına fasl-ı bahâr

21. Cumhuriyet sonrası Türk romanında, Cumhuriyet kazanımlarıyla donatılmış öğretmen tipinin önemli bir yer tuttuğu görülür. Pek çok romancı Cumhuriyet'in yeni değerler bütünü topluma ulaştırmanın bir yolu olarak romanlarında çoğu kez idealist öğretmen tiplerine yer verirken yeni rejimin önünde engel olarak gördükleri tehlikeleri de bu tipin karşısına yerleştirmiştir. Bu olumlu ve olumsuz kahramanlar aracılığıyla yeni toplumun sağlıklı inşasını hedeflemişlerdir.

Bu metinde anlatılan idealist öğretmen tipine

- I. Çalıkuşu'nun Feride'si
- II. Huzur'un Mümtaz'ı
- III. Yorgun Savaşçı'nın Cemil'i
- IV. Vurun Kahpeye'nin Aliye'si

hangileri örnek olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

22. Bazı bir yapraktı, bazı bir rüzgâr.

Dolardı aydınlık olup odama.

Bahçemde süzülür giderdi bahar.

Sabahının fecri vururken cama.

Şair bu dizelerde sevgilisinin bazı zamanlarda bir yaprak gibi sakin, uysal; bazen bir rüzgâr gibi kızgın, huysuz, heyecanlı oluşunu anlatıyor. Gelişini hasretle beklediği sevgilisinin, odaya giriş sahnesini bir aydınlığın odasına doluşu olarak algılıyor. Sabahın cama vuruşuyla sevgiliyi; güneş, aydınlık, ışıık olarak değerlendiriyor.

Bu açıklamalardan hareketle, verilen dizelerde aşağıdaki edebî akımlardan hangisinin ağır bastığı söylenir?

- A) Parnasizm
- B) Klasisizm
- C) Natüralizm
- D) Fütürizm
- E) Sembolizm

23. *Hafız ile Semender* kitabının sonunda Haydar Ergülen postmodernist kurmaca yazarlar gibi davranır. Şair Birhan Keskin'in, kitabın ilk basımından kısa bir süre sonra *Nar* dergisinin dördüncü sayısında yayımladığı “Son Mektuptan” adlı yazıyı, toplu şiirler basımına alır. Oyuna dâhil olan Birhan Keskin bu yazıda, Sibel adlı arkadaşının Londra’da bir sahafta bulduğu Lina’nın yeni bir mektubundan söz eder ve mektuptan çarpıcı bir parçayı yazının sonuna ekler. Kitap bitmiştir bitmesine ancak oyuncu şair, oyununu sürdürür.

Bu parçadan hareketle postmodern eserlerle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Kurmacayı gerçek dünyaya taşıma
- B) Metinler arasılıktan yararlanma
- C) Okuru şaşırtmaya çalışma
- D) İç monolog ve bilinç akışı tekniklerini kullanma
- E) Birden fazla sonuçlu ya da sonuçsuz bitişler hazırlama

24. Alev Alatlî'nin kaleme aldığı *Yaseminler Tüter mi Hâlâ* adlı eserin dil ve üslup açısından değeri, yazarın Kıbrıs'ta konuşulan Türkçeyi gerek Türklerin gerekse Rumların ağzından gayet başarılı bir biçimde örneklemesinde aranmalıdır. Daha en başta, başlıkta geçen karakteristik bir Kıbrıs çiçeği olan yasemin ve Kıbrıs Türkçesinde “kok-” fiili yerine kullanılan “tüt-” fiilinin kullanımı tam bir özgünlük içerir. Romanın dilindeki bazı yöresel kelimeler, söyleyiş farklılıkları ve ekler tamamen Ada insanının Türkçesine özgüdür. Hatta sadece Türkçenin değil kısmen Rumcanın da örneklendiği görülür. Yazar, köken olarak Kıbrıslı olmadığı hâlde bazı diyaloglarda Ada Türkçesini çok başarılı bir biçimde kullanır. Böylece eser, Kıbrıs'ın dil yönüyle Türk dünyasına tanıtılmasına katkıda bulunur.

Bu parçada *Yaseminler Tüter mi Hâlâ* ile ilgili aşağıdaki lerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Kıbrıs Türkçesinde yer alan bazı kelimelere yer verilmesinin özgünlük sayılabileceğine
- B) Eserde sadece Kıbrıs Türklerinin değil Rumlarının da Türkçesine yer verildiğine
- C) Yazarın memleketi olmamasına rağmen Kıbrıs Türkçesine oldukça hâkim olduğuna
- D) Kıbrıs'ta konuşulan Türkçenin Türk dünyasında tanınmasını sağladığına
- E) Ada'da barışın sağlanmasında asıl etkenin Türkçenin kullanılması olduğuna

Bu testte 24 soru vardır.

1. Batı dünyasında hastalıkların ---- bulaştığı iddiası ilk defa İskoçyalı Doktor A. Gordon tarafından ortaya atıldı. Gordon'un görev yaptığı şehirde lohusa humması (doğum sırasında hijyene dikkat edilmemesi nedeniyle ortaya çıkan ateşli hastalık) vakaları hayli sık görülüyordu. Gordon, ---- bu vakalarda ortak bir nokta yakaladı. Bu hastalığa yakalananların tamamında, görev yapan doktor ya da hemşire daha önce lohusa hummalı başka bir hastaya temas etmişti.

Bu parçada boş bırakılan yerlere düşüncenin akışına göre sırasıyla aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) daha çok sosyal ortamlarda – çalışmaları sırasında
B) hastanelerden – bu fikri ortaya atıp temellendiren ilk kişi olarak
C) dokunma yoluyla – bu vakalarla ilgili istatistiksel verileri derlerken
D) dikkatsizlik nedeniyle – nadir görülen
E) taşıyıcılarla – günlük hayatta çok sık karşılaşılan

2. Nedir yaşamak? Yaşamak benim için dünyayı algılamak, kavramak, bulgulamak ona bir anlam vermektir. Ben de "Neler var yeryüzünde?" dedim. Gördüm ki evler, sokaklar, çarşılar, dükkânlar, ağaçlar, ovalar, gök hep gök ve insanlardı yeryüzü. Büyük bir kitap gibiydi her şey daha çok. Böyle gittim geldim ben de o kitapla. Ne zamana kadar? Yazmaya başlayınca değişti. Ama yazmaya başlayınca iş değişti, yazmaya başlayınca değiştim. Evler, sokaklar, insanlar hep vardı yine ama ben evleri, sokakları, insanları bir başka görmeye başladım. İşte o zaman yazmakla yaşamak birleşti bende. İkişini birbirinden ayıramaz oldum. Daha da önemlisi yazmak, yaşamın yerini aldı. Yazmadan yaşamak diye bir şeyi anlamaz oldum. Artık bir suya, bir eve, bir sokağa, insanlara yazmak için, bir onun için bakar oldum. Bir yaprağı onun için elime alıyordum; bir kadına, bir adama, bir kuşa, gökyüzüne bakarken hep yazmak için bakıyordum. Yaşamının artık başka bir anlamı yoktu, her şey ama her şey yazılmak içindi.

Bu şekilde konuşan bir kişinin, sanatçı ile ilgili aşağıdaki değerlendirmelerden hangisini yapması beklenmez?

- A) Sanatçı, sanatıyla hayatını aynı potada değerlendirir.
B) Sanatçı dünyayı ve hayatı farklı bir şekilde yorumlar.
C) Sanatçı çevresindeki en küçük ayrıntıları bile sanatın konusu olarak değerlendirebilir.
D) Sanatçı gerçekçi bir tavırla insan ve doğa arasındaki ilişkiyi ortaya koyar.
E) Sanatçı, konusunu her zaman gördüğümüz dış çevreden alır ancak onu özgün bir şekilde yorumlar.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 3

3. I. Tımar gelirlerinin çoğu kırsal alanlardan tahsil edilmekle birlikte kentsel kökenli gelirlerden oluşan tımarlar da bulunmaktaydı.
II. Tımar sistemi, Osmanlı İmparatorluğu'nda tarihî ve iktisadi zorunluluklardan doğmuştur.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Tımar sistemi, Osmanlı İmparatorluğu'nda tarihî ve iktisadi zorluklara çözüm olarak çıkarılmış ve gelirlerinin çoğu kırsal alanlardan tahsil edilmekle birlikte küçük bir kısmı da kentsel kökenli gelirlerden oluşmuştur.
B) Osmanlı İmparatorluğu'nda tarihî ve iktisadi zorunluluklardan ortaya çıkmış olan tımar sisteminde gelirlerin çoğu kırsal alanlardan tahsil edilmekle birlikte kentsel kökenli gelirlerden oluşan tımarlar da vardır.
C) Tımar gelirlerinin çoğu kırsal alanlardan tahsil edilmekle birlikte kentsel kökenli gelirlerden oluşan tımarlar da Osmanlı İmparatorluğu'nun en önemli iktisadi gelir kaynağı olmuştur.
D) Osmanlı İmparatorluğu'nda tarihî önemi olan tımar gelirlerinin çoğu kırsal alanlardan tahsil edilmekle birlikte kentsel kökenli gelirlerden oluşan tımarlar da bulunmaktaydı.
E) Tımar sistemi, Osmanlı İmparatorluğu'nda tarihî ve iktisadi zorunluluklar gereği genellikle kırsal alanlardan tahsil edilen düzenli bir yapıya sahiptir.

4. Gündelik yaşamın önemli bir parçası olan giyim kültürü, halk şiirine de yansımıştır. Osmanlı toplumunun giyim kuşamının zenginliğini bu şiirlere bakarak görebiliriz.

Bu parçaya göre aşağıdaki dizelerin hangisi, Osmanlı giyim kültürünü temsil eden bir örnek olamaz?

- A) Çizme olam ayağına giyersen
Ökçesinde çamurlara bas gelin
B) Meles gömlek geymiş vücudu nazik
Kollarını sıkmış altın bilezik
C) Altun küpe kulakta mum gibi yanar
Gördükçe artıyor imanın dağlar
D) Uzatmış boynunu arar eşini
Gövel ördek gibi göl kenarında
E) Al valayla bağlamışlar başını
Hilâl sandım kirpiğini kaşığını

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 3

5. Bulutlar atlarının yelelerinde uçar;
Gül gibi bir gülüşle dudaklarında, rüzgâr
Kanatlarıyla bize doğru gelen atlılar
Zafer getiriyorlar alınmış hınçlarında.

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tam kafiye kullanılmıştır.
B) Epik bir anlatım söz konusudur.
C) Abartma ve benzetmeden yararlanılmıştır.
D) 7+7 duraklıdır.
E) Öğüt verip yol gösteren bir öze sahiptir.

6. gökyüzü yıldırımların ucunda bir ada
gel sen beni bu dünyada arama
avucumda kuşlar ve baş ucumda yıldızlar
artık çok uzak bir yerlere gitmek neye yarar
artık çok uzak değil birbirinden hiç kimse
bu dünyada terk edilemeyecek kadar

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hece ölçüsüyle kaleme alınmıştır.
B) Yazımsal sapmalar vardır.
C) Ahenk unsurları kullanılmıştır.
D) Benzetmeden ve mecazlı söyleyişlerden yararlanılmıştır.
E) Yinelemelere yer verilmiştir.

7. Aşağıdakilerin hangisinde boş bırakılan yere ayraç içinde verilen kavram getirilemez?

- A) Divan edebiyatında kimi kavramları benzetme veya mecazlarla ifade eden, kalıplaşmış ifadelerle ---- denir. (mazmun)
B) Bir şairin şiiri örnek alınarak başka bir şair tarafından aynı vezin, kafiye, redif ve nazım biçimiyle yazılan şiirlere ---- adı verilir. (nazire)
C) ---- ; dünya malına, şan ve şöhrete önem vermemeyi, yaşamaktan zevk alma düşüncesini dile getiren gazellerdir. (rindane gazel)
D) ---- ; söylenmesi kolay gibi görünen ancak söylenmesinin hiç de kolay olmadığı anlatımlardır. (sehlümteni)
E) Şiir biçiminde oluşmuş, herhangi bir varlığın ya da nesnenin özelliklerini anlatan bilmecelere ---- denir. (münşeât)

BİL Gİ

SARAL

8. Kemerin etrafını saran dokuma kumaştan yapılmış şed kuşağını kuşanmıştı. Bu kuşak, ahde vefa kumaşıydı. Mesleğini icra ederken onun kuşağını bağlayan, ona ustalık icazeti veren üstatlarının öğütlerini bu kumaş hatırlatacaktı. Edirne Kapalı Çarşı'daki dükkânına yöneldi. Kapıda şu beyitlerle karşılaştı:

Her seherde besmeyleyle açılır dükkânımız

Hazreti İbrahim Peygamber'dir pirimiz üstadımız

Bu parçada anlatılanları kurallara bağlayan didaktik ve tasavvufi metinler, divan düzyazısında aşağıdakilerden hangisiyle adlandırılmıştır?

- A) Fütüvvetname
B) Sefaretname
C) Sakiname
D) Siyasetname
E) Gazavatname

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 3

9. Bir bahara açık duran penceresinde
Belki bir gün gelir geçmiş zamanı arar
Diyerek bu portreyi çizdi sanatkâr,
Bir oda içinin ışıık ve gölgesinde.

Verdi bir başka renk, başka biçim hasından;
Diledi ki bir ölümsüz ömür yaşasın,
Geçsin geceleri kışın, günleri yazın,
Süzgün gözlerini seyredip aynasından.

(Ahmet Muhip Dıranas / *Portre*)

**Bu dizelerin şairine göre sanatçının amacı aşağıdaki-
lerden hangisidir?**

- A) Evrensel eserler ortaya koymak
- B) Kalıcılığı yakalamak
- C) Estetik duygular uyandırmak
- D) İnsanlığa fayda sağlamak
- E) Ortak duyguları harekete geçirmek

10. Alegorik eserlerde anlatılmak istenen durumları, daha etkili bir şekilde ortaya koymak; soyut kavramları, somuta dönüştürüp gözler önüne sermek amaçlanır. Örneğin *Kutadgu Bilig*'de adalet, mutluluk, akıl ve akıbet dört ayrı kişiyle; *Mantıku't Tayr*'da vahdetivüçud anlayışı kuşlarla; *Harname*'de başkalarına özenenlerin, elindekiyle yetinmeyenlerin sonu bir eşekle; *Hüsn ü Aşk*'ta ilahi aşk iki kişiyle sembolize edilmiştir.

Bu parçada aşağıdaki sanatçılardan hangisinin eserine yer verilmemiştir?

- A) Ahmedi
- B) Gülşehri
- C) Şeyh Galip
- D) Yusuf Has Hacıp
- E) Şeyhi

11. Söğüdün yaprağı nârindir nârin
İçerim yanıyor dışarım serin
Zeynep'i bu hafta ettiler gelin

Zeynep'im Zeynep'im allı Zeynep'im
Üç köyün içinde şanlı Zeynep'im

Zeynep bu güzellik var mı soyunda
Elvan güller kokar koynunda
Arife gününde bayram ayında

Zeynep'im Zeynep'im allı Zeynep'im
Üç köyün içinde şanlı Zeynep'im

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Halk edebiyatı geleneğiyle oluşturulmuştur.
- B) Destanlardaki nazım kısımlar çoğunlukla bu türde oluşturulur.
- C) Her bendin sonunda aynen tekrarlanan bölüme "kavuş-tak" adı verilir.
- D) Söyleyeni belli olanlar olmasına rağmen daha çok anonim olan türkü nazım şekline örnektir.
- E) Ana bölümü oluşturan bendler kendi arasında kafiyelidir.

12. Aşağıdakilerden hangisinin bir masalın döşeme bölümünden alınmış olamaz?

- A) Aç tavuk düşünde darı görürmüş; hastalar dersin, narı görürmüş.
- B) Develer tellâl iken, pireler berber iken...
- C) Zaman zaman içinde, kalbur saman içinde...
- D) Öğüt olur da kim tutmaz ki Keloğlan tutmasın.
- E) Bir varmış, bir yokmuş; Allah'ın kulu çokmuş.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 3

13. Semâ, güneş ebediyyen kapansa belki vücud

Bu leyl-i serd ile bir çâre-i teennüs arar,

Ve bulur;

Fakat o zulmete mümkün müdür alıştırmak

Bütün güneşle, semâlarla beslenen ruhu

Bu ruh-ı mecrûhu...

Bu dizelerin içerik, dil ve biçim yönünden aşağıdaki sanatçılardan hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Namık Kemal B) Tevfik Fikret
C) Ziya Gökalp D) İbrahim Şinasi
E) Faruk Nafiz Çamlıbel

14. Kâtiplik ilminde önde, bütün hattatların içinde eşsiz, dertli kişiydi. Gerçek şu ki rika yazısını güzel yazardı. Anadolu'nun her tarafında güzel yazısı ile meşhur, gayet hoş tabiatlı, nazik yaradılışlı, zevk sahibi kişiydi. Güzel yazısından dolayı kendisine maaş bağlanmıştı. Aşırı derecede rint ve mağrur olduğu için kimsenin mahkûmu olmak istemedi ve vazife kabul etmedi. Atasözü ve deyimlerle örülü güzel gazelleri çoktur.

Bu parça aşağıdaki edebî türlerin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Sefaretname B) Pendname
C) Şehrengiz D) Tezkire
E) Lügaz

15. Seniha sıkıntıdan bitiyordu. Gönü hiçbir şeyle avunamıyordu. Etrafındakilerin seslerinden, sözlerinden, kahkahalarından daima aynı tarzda tekerrür eden seslerden artık usanmıştı. Bütün tanıdıklarından, kadın erkek, ayrı ayrı nefret ediyordu. Bahusus, Hakkı Celis'in inşadlarına (şiiir okumalarına) artık hiç tahammülü yoktu; geçen gün o konağa gelir gelmez, odasına çekildi ve kendini yok dedirtti. Esasen birkaç zamandan beri odasından dışarıya hemen hiç çıkmıyor gibiydi. Evin içindekilerden biri yanına girip çık-tıkça fena hâlde muazzep oluyor (eziyet çekiyor) ve sorulan soruların hiçbirine cevap vermiyordu.

Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun *Kıralık Konak* romanından alınan bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anlatma tekniğiyle oluşturulmuştur.
B) Geriye dönüş tekniğinden yararlanılmıştır.
C) İç çözümleme yapılarak kahramanın ruh hâli yansıtılmıştır.
D) Özetleme tekniğine başvurulmuş bir durum ortaya konulmuştur.
E) Anlatıcı kurmacanın etkin bir figürü hâline getirilmiştir.

16. hey sevgilim hürriyete dua et

hürriyetsiz yaşayamaz memleket

hür yaşamak için gelmiştir insan

hürriyet eşitlik sulh ve saadet

ölelim yaşamak için marianne

Bu dizeler şekil ve içerik bakımından aşağıdaki topluluk veya şiir anlayışlarından hangisinin özelliklerini yansıtmaktadır?

- A) Garip
B) Saf şiir
C) Toplumcu gerçekçi
D) II. Yeni
E) Hisarcılar

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 3

17. “Bir millete yapılabilecek en sinsi ve en şeytani hücum, onun vicdanından mazisini almak, hafızasından mazisini yok etmektir.” diyerek mazinin önemini belirten sanatçının eserlerinin merkezinde geçmişe duyduğu özlem ve geçmişe ait güzellikleri bugüne taşıma vardır. İlk romanı “Fahim Bey ve Biz” ile tanınan sanatçı, romanlarında özlemini çektiği dünyayı yansıtırken roman kahramanları genellikle başarısız, içine kapanık ve hayalleriyle avunan kimselerdir. “Boğaziçi Mehtapları, Boğaziçi Yalıları, Geçmiş Zaman Köşkleri” gibi anı türündeki eserlerinde süslü ve sanatlı bir dil kullanan sanatçı hem bu eserleri hem de romanlarında yansıttığı çevreyle “Boğaziçi medeniyetini” edebiyatımıza getirmiştir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yahya Kemal Beyatlı
B) Abdülhak Şinasi Hisar
C) Memduh Şevket Esendal
D) Adalet Ağaoğlu
E) Peyami Safa

18. Romanda köylerinden Çukurova'ya çalışmaya giden İlahsızın Yusuf, Pehlivan Ali ve Köse Hasan'ın başından geçen olaylar anlatılmaktadır. Temelde Anadolu köylüsünün maddi sıkıntılar nedeniyle dışarı açılma zorunluluğu işlenirken üç köylünün bireysel ve geleneksel anlayışlarının şehrin bozulmuş değerler yapısıyla çatışması aktarılmıştır. Eserde geçim sıkıntısının, insanları soylu ve saf güzelliklerden uzaklaştırdığı dile getirilmiştir. Bir dönemin toplum gerçeği olan zor ve ağır şartlar altında fabrika ve tarım işçiliğine yönelişin anlatımıdır.

Bu parçada sözü edilen roman aşağıdakilerden hangisinde sanatçısıyla birlikte verilmiştir?

- A) Orhan Kemal – *Bereketli Topraklar Üzerinde*
B) Tarık Buğra – *Yağmur Beklerken*
C) Kemal Bilbaşar – *Cemo*
D) Samim Kocagöz – *Bir Karış Toprak*
E) Refik Halit Karay – *Sürgün*

19. Güneşimi arılar yedi gecesiz kaldım

Dört köşe taşların üstünde

Denizin çarşısında yeşil zeytin

Balıklar geçti düdük çala çala

Yaşamaya başladım kaldığı yerden

Yosunlu kapıların ardında gizli

İkiz martıları bulmak için

Perçemli Sokak adlı şiirden alınan bu dizelerle ilgili olarak

- I. İmgesel bir anlatım söz konusudur.
II. Garip şairlerinden Oktay Rifat Horozcu tarafından yazılmıştır.
III. Alışılmamış bağdaştırmalardan kaçınılmıştır.
IV. II. Yeni şiirini çağrıştırmaktadır.
V. Dış çevre tasviri parnasizme uygun yapılmıştır.

hangileri söylenemez?

- A) I ve II
B) I ve IV
C) II ve III
D) III ve V
E) IV ve V

20. Alman yazar Berthold Brecht'in öncülüğünü yaptığı ---- tiyatro, geleneksel tiyatro yöntemlerine karşı çıkar; dekor ve kostüme önem vermez. Sahnede gördüklerinin gerçek değil bir oyundan ibaret olduğu, seyirciye açıkça hatırlatılır. Bu türün edebiyatımızdaki ilk örneği Haldun Taner'in ---- adlı eseridir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) epik – *Keşanlı Ali Destanı*
B) absürt – *Atçalı Kel Mehmet*
C) epik – *Fazilet Eczanesi*
D) absürt – *Günün Adamı*
E) müzikal – *Mikado'nun Çöpleri*

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 3

21. Aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlış yapılmıştır?

- A) Biyografi ve belgesel niteliğindeki eserleriyle tanınan Ayşe Kulin'in *Köprü*, *Nefes Nefese*, *SevdaLinka* gibi romanları vardır.
- B) Kars'ta ve Almanya'da yaşayan insanların sorunlarına ağırlık veren Dursun Akçam, Çehov tarzıyla sosyal gerçekçiliği harmanladığı öykülerini *Maral*, *Ölü Ekmeği*, *Taş Çorbası* ve *Alaman Ocağı* gibi eserlerde toplamıştır.
- C) Yedi Meşaleciler arasında yer alan Yaşar Nabi Nayır, *Varlık* dergisini uzun yıllar çıkarmıştır.
- D) Halk şiiri geleneğinden yararlanan Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun *Karadut*, *Dol Karabakır Dol*, *Tuz* gibi şiir kitapları vardır.
- E) Postmodern romanlarıyla tanınan İnci Aral, *Berci Kristin Çöp Masalları*, *Sevgili Arsız Ölüm* romanlarıyla tanınmıştır.

22. Yedi Meşaleciler grubunun arasında yer alan sanatçı, grubun şiirle uğraşmayan tek sanatçısıdır. Özellikle hikâye türünde yoğunlaşan sanatçı, üslubu ve içeriğiyle Sait Faik ve Ahmet Hamdi Tanpınar'a zemin hazırlayan hikâyecimizdir. Hikâyelerinde fantastik bir yol izlemiş ve özellikle korku, esrar konularını işlemiştir. *Bahar Hikâyeleri*, *Bir Yudum Su*, *Bir Otelde Yedi Kişi* gibi hikâye kitapları olan sanatçının *Osmanoflar* adlı romanı da oldukça başarılıdır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ziya Osman Saba
- B) Yaşar Nabi Nayır
- C) Sabri Esat Siyavuşgil
- D) Kenan Hulusi Koray
- E) Cevdet Kudret Solok

23. Realizmin ve natüralizmin şiirdeki yansıması olan ve biçim mükemmelliğini ön planda tutan bu sanat anlayışının temsilcileri, şiirin şekli ve bunu teşkil eden unsurlar üzerinde ısrarla durmuşlar ve şiirin şekil itibarıyla kusursuz olmasını istemişlerdir. Zaman zaman bu arzu o kadar ileri gitmiştir ki "Şiir, sadece bir şekildir." noktasına gelinmiştir. Şiirdeki biçim kusursuzluğu arayışının tarihi, ilk şiir örneklerine ve şairlerine kadar götürülmelidir ancak bu arayışın 19 ve 20. yüzyıllardaki adı ve karşılığı bu akımdır.

Bu parçada söz edilen edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Parnasizm
- B) Dadaizm
- C) Sembolizm
- D) Sürrealizm
- E) Empresyonizm

24. Sokaktaki yabancı henüz sokağa yerleşmeden önce uzaklardaki yabancıydı. Değişim uzaklardakini sokağa kadar getirdi. Bu olguya sloganlarla yaklaşmak "Go home!" (Evine dön!) demek gerçekçi bir yöntem olamaz. Olmadığını da tarihin değişik dönemlerindeki tecrübeler göstermiştir. XIV. yüzyılda Farsça ve Arapça sözcüklerin Türkçeye akışını durdurmak için sade Türkçe (Türkiibasit) lehine başlatılan kampanya beklenen sonucu vermediği gibi ilerleyen dönemde yabancı sözcük ve tamlamaların kültüre girişi bir sel hâline gelmiştir. Benzer kampanyalar Meşrutiyet ve Cumhuriyet Dönemi'nde de tekrarlanmış ve her defasında "yabancı" sokağı işgal etmiştir. Dile karşı bu kampanyalarla oluşturulan korumacı anlayışın tarihsel tecrübeler ışığında herhangi bir yarar getirmediği açıkça görülmektedir. Çünkü dil, kültür ve üretim hayatının ifade vasıtasıdır. Kültürünü, canlılığını yitirmiş, üretkenliğini kaybetmiş toplumlarda dilin canlı ve etkili bir ifadeye yönelmesi elbette beklenemez.

Bu parça aşağıdaki türlerin hangisine örnek gösterilebilir?

- A) Makale
- B) Söyleşi
- C) Röportaj
- D) Söylev
- E) Fıkra

Bu testte 24 soru vardır.

1. Günümüzde kozmetik sanayisinin yarattığı ürünlerle hemen her kadın şöyle ya da böyle güzelleşmeyi beceriyor. Ama makyajsız güzel, her zaman olduğu gibi o kadar az ki.... Şairliğe heves edenler de şiir bilgileriyle, üç aşağı beş yukarı eli yüzü düzgün görünen şiirler ortaya çıkarıyorlar şimdi. Fakat çoğunun makyajları aktığında gerçek yüzleri görünüyor.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Biçem yönünden zayıf olan şiirlerin içerik yönünden güçlü olması
- B) İmgelerin çokça kullanılması nedeniyle şiirde anlatılanların güç anlaşılması
- C) Anlatımın süslü olması dışında şiirlerin yazınsal bir nitelik taşımaması
- D) Şiirde dilin bütün olanaklarının kullanılmaması
- E) Üslubuyla öne çıkan şiirlerin okurun merakını kamçılamaktan uzak kalması

2. Kar, yağmur, deniz, güneş her şey şiirin sinesine uzandığında kendi kimliklerinden soyunur.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümleye anlamca en yakındır?

- A) Şiirin büyüğü dünyası okurun, çevresine olumlu gözle bakmasını sağlar.
- B) Şiir durmadan kovalandığı zaman gerçek yüzünü ortaya çıkarır.
- C) Çevrenin şiire dolaylı olarak girmesi, şiirin anlaşılmasını güçleştirir.
- D) Şairin içindeki duygu yoğunluğu taşmaya başladığında her şey şiirin konusu olabilir.
- E) Doğadaki varlıklar, şiirin gömleği içinde yeni bir anlam kazanır.

3. Şair; inanılmaz gözlemciliği, düş kurma gücü, parçaları birleştirme yeteneği, ince alayı, düşüncelerle oynayışı, hele duru, dengeli, oturmuş anlatımıyla değme şairleri kışkandıracak söyleyişlere ulaşmış. Ayrıca ancak çok usta sanatçılarda görülen bir özelliğe sahip: Okurlarını hemencecik etkisi altına alıyor, onların yaşamlarına katılıyor. Onun şiirlerini okuduktan sonra okullara, budanmış ağaçlara, otomobil sileceklerine, küçük kurtlara, deniz analarına başka türlü bakmamak elde değil.

Bu parçada sözü edilen şairle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Anlatımda gereksiz sözcüklerden kaçındığı
- B) Okurun dikkatini çekmeyi başardığı
- C) Çevremizdeki sıradan nesnelere yeni anlamlar yüklediği
- D) Düşsel ve görsel öğelerden ustalıkla yararlandığı
- E) Tanınmış sanatçılarla çatışma içinde olduğu

4. I. Her yaştan insana hitap edebilecek bir üslupla, açık, net ve sade bir anlatım diliyle kaleme alınmış olan kitap, faydalarını kolaylıkla görebileceğiniz etkili yöntemler öneriyor.
- II. Farklı sebeplerle kendi isteklerinin arkasında duramayan ya da kolaylıkla arzularından vazgeçmeyi alışkanlık hâline getirmiş kişilere değişimin anahtarını uzatıyor; günlük yaşamımıza, kendimize ve çevremizdeki insanlara yepyeni gözlerle bakmamıza yardımcı oluyor; gerektiğinde hayır diyebilmenin insana kattığı huzur, mutluluk ve yaşama coşkusuyla tanışmak için herkese bir davetiye sunuyor.

Yukarıda verilen II numaralı cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. cümlede sözü edilen kitabın okuyucu üzerinde bıraktığı psikolojik etkiler anlatılmaktadır.
- B) I. cümlede sözü edilen kitabın içeriğine yönelik tahminde bulunmaktadır.
- C) I. cümlede sözü edilen kitabın içerik özellikleri hakkında bir çıkarım yapılmaktadır.
- D) I. cümlede sözü edilen kitapla ilgili öne sürülen düşünce örneklendirilmektedir.
- E) I. cümlede sözü edilen kitabın içerik özellikleriyle ilgili ön yargıda bulunmaktadır.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 4

5. Mevsim yine hüzün yine sonbahar
Yine gönül ufukum bir dert akşamı
Kalbimden hasretle havalandılar
Turnalara ısmarladım sevdamı

Gittin birdenbire boşaldı dünya
Taşıyamaz oldu dağlar karını
Ne mümkün anlatmak kelimelerle
Sensiz yaşamanın ağırlığını

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İlk dördlük çapraz uyak şemasına göre kafiyelenmiştir.
B) 11'li hece ölçüsüyle oluşturulmuştur.
C) Birinci dördlükte teşbih, ikinci dördlükte abartma sanatından yararlanılmıştır.
D) II. dördlükte tam kafiye kullanılmıştır.
E) Ayrılık hüznü dile getirilmiştir.

6. Bir dem ol dilber cemâlinde ırağ olmak ne güç
Bir nefes cânânesiz âlemde sağ olmak ne güç

Gülistânda goncanın yanında hâr olmak ne hoş
Lâle gibi bülbülün bağrında dağ olmak ne güç

Bu dizelerle ilgili olarak

- I. Divan edebiyatı geleneğine göre oluşturulmuştur.
II. Sözcük hâlinde redif ve tam kafiye ile ahenk oluşturulmuştur.
III. Mesnevi tarzında uyaklanmıştır.
IV. Matla beytine yer verilmiştir.
V. Doğa betimlemeleri gerçekçi bir şekilde yapılmıştır.

hangileri söylenemez?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

7. Bahar yelinin eli okşamaya başladı uyuyan ağaçları. Çiçek çiçek uyandı ağaçlar. Ölü otları diriltten Mesih nefesi oldu o yumuşak esinti. Can buldu her yer. Kuşlar, o bahçeden o bahçeye sevinçle uçtular. Göğüslere kekik, reçine, menekşe kokuları doldu. Bülbüller, aşkını serenada dönüştürdü; güller, hicabından kızardı. Benim âşık gönlüm de sevgiliyi hatırlamanın heyecanıyla gül bahçesine döndü.

Bu metnin divan şiirindeki karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kasidelerin nesip bölümü
B) Gazellerin matla bölümü
C) Mesnevilerin sebep-i telif bölümü
D) Terkib-i bentlerin vasıta bölümü
E) Kasidelerin methiye bölümü

8. Miskin Yunus biçâreyim
Baştan ayağa yâreyim
Dost ilinden avâreyim
Gel gör beni aşk neyledi

Yunus Emre'den alınan bu dördlük için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir ilahinin son dördlüğüdür.
B) Sade bir Türkçeyle söylenmiştir.
C) Didaktik şiir örneğidir.
D) İçten ve coşkun duyguların yarattığı bir lirizm görülür.
E) Biçim ve içerik olarak halk şiiri özelliklerini taşımaktadır.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 4

9. Bu eserler, Hz. Peygamber'in nurunun yaratılması ve bu nurun diğer peygamberlere intikaliyle başlar. Daha sonra Hz. Peygamber'in nesebi, babası ve annesi anlatılır; sırasıyla Hz. Peygamber'in mevlidi (doğumu), doğum gecesinde meydana gelen harikulade hadiseler, çocukluğu, gençliği, Mekke hayatı ve peygamberlik alametleri anlatılır. Hz. Hatice ile evlenmesi, peygamberliğin gelişi, İslamiyet'e davete başlaması, müşriklerin karşı çıkması ve eziyetleri, bazı sahabelerin Habeşistan'a hicreti, Medine'ye hicret, Medine'deki faaliyetler, gazalar, Mekke'nin fethi ve Hz. Peygamber'in vefatına kadar vuku bulan diğer hadiseler sıralanır. Bunlara ilave olarak onun sıfatları, ahlaki övgülerle anlatılır.

Bu parçada tanıtılan öğretici metin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gazavatname
B) Fütüvvetname
C) Siyer
D) Surname
E) Sefaretname

10. Türk diline kimse bakmaz idi

Türklere her giz gönül akmaz idi

Türk dahi bilmez idi ol dilleri

İnce yolu ol ulu menzilleri

Türkçe hassasiyetini *Garibname* adlı mesneviden alınan bu dizelerle vurgulayan Kırşehirli sanatçı aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Gülşehri
B) Hacı Bektaş Veli
C) Hacı Bayram Veli
D) Âşık Paşa
E) Hoca Dehhani

11. Akça Kale Sürmeli'ye gelip Kazan kırk otağ diktirdi. Yedi gün yedi gece yeme içme oldu. Kırk evli kul ile kırk cariye-yi oğlunun başına çevirdi, azat eyledi. Kahraman yiğitlere kale ülke verdi, cübbe çuha verdi. Dedem Korkut gelerek neşeli havalar çaldı, bu *Oğuznâme*'yi düzdü, böyle dedi:

Şimdi hani dediğim bey erenler

Dünya benim diyenler

Ecel aldı yer gizledi

Fani dünya kime kaldı

Gelimli gidimli dünya

Ahır son ucu ölümlü dünya

Dua edeyim hanım: Yerli kara dağın yıkılmasın. Gölgeyi kaba ağacın kesilmesin. Taşkın akan güzel suyun kurumasın. Kanatlarının ucu kırılmasın. Kadir seni nâmerde muhtaç etmesin. Koşarken ak boz atın sendelemesin. Vuruşunca kara çelik öz kılıcın çentilmesin. Allah'ın verdiği ümidin kesilmesin. Âhir sonu arı imandan ayırmamasın. Ak alnında beş kelime dua kıldık, kabul olsun. Derlesin toplansın, günahınızı adı güzel Muhammed'e bağışlasın hanım hey!..

Bu parçadan hareketle *Dede Korkut Hikâyeleri* ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Manzum ve mensur kısımlardan oluşmaktadır.
B) Olağanüstü olaylara sık yer verilmektedir.
C) Dönemin sosyal yaşantısına ait ipuçları barındırmaktadır.
D) Dede Korkut İslamiyet öncesindeki şaman geleneğini yansıtmaktadır.
E) Savaş ve gaza konuları önemli bir yer tutmaktadır.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 4

12. I. Seci
II. Naat
III. Hamse
IV. Bibliyografya

Aşağıda verilen sanatçılardan hangisi numaralanmış kavramlardan herhangi biri ile eşleştirilemez?

- A) Kâtip Çelebi
B) Ali Şir Nevai
C) Nedim
D) Fuzuli
E) Sinan Paşa

13. Bihruz Bey köşke geldiği gibi salona çıktı. Eldivenlerini çıkarıp bir tarafa attıktan sonra kanepeye geçti, oturdu. On gün evvelki cuma akşamı nasıl düşündüyse yine öylece üzüntüyle düşünmeye başladı:

“Niçin gelmedi acaba! Niçin? Ne sebeple? Ah parol* tutmazlar ki. Türk kadınları ne kadar bion edüguer* olsalar yine nafi!.. Hiç olmazsa bir haber göndermeli idi değil mi?

* parol: söz

* bion edüguer: iyi eğitilmiş.

Recaizade Mahmut Ekrem'in *Araba Sevdası* romanından alınan metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İç konuşma tekniğinden faydalanılmıştır.
B) Bihruz Bey norm karakter özelliği göstermiştir.
C) Bihruz Bey'in Fransız hayranlığı yansıtılmıştır.
D) 3. kişili anlatıma yer verilmiştir.
E) Anlatma tekniğinden yararlanılmıştır.

14. I. *Edebî Hatıralar* ve *Siyasi Hatıralar* adlı anılarıyla devrine ışık tutmuştur. (Hüseyin Cahit Yalçın)
II. *Sansar*, *Pençe* ve *Cidal* adlı tiyatroları da yazan sanatçı, Servetifünun'un ikinci büyük romancısıdır. (Mehmet Rauf)
III. *Kabus*, *Fare* ve *Füruzan* adlı oyunları da yazan sanatçının *Sanata Dair* adlı deneme - makale kitabında sanatla ilgili görüşleri yer alır. (Halit Ziya Uşaklıgil)
IV. *Yalan*, *Körebe* ve *Küçük Beyler* adlı tiyatroları da kaleme alan sanatçının *Tiryaki Sözleri* adlı özdeyişleri de hâlâ okuyucu bulmaktadır. (Hüseyin Suat Yalçın)
V. *Tarih-i Kadim*, *Doksan Beşe Doğru*, *Sis*, *Han-ı Yağma*, *Ferda*, *Haluk'un Amentüsü* gibi sansasyon yaratan şiirlerin şairidir. (Tevfik Fikret)

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisinde ayraç içindeki sanatçıyla verilen bilgi uyumlu değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

15.

I. Grup

II. Grup

I. M. Emin Yurdakul	Manzum öykü
II. M. Akif Ersoy	Mensur şiir
III. Y. Kadri Karaosmanoğlu	Saf (öz) şiir
IV. Yahya Kemal	Türk şairi
V. Ahmet Kutsi Tecer	

Yukarıda I. grupta verilen sanatçılardan hangisi II. grupta verilen kavramlardan herhangi biriyle eşleştirilemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 4

16. Uyumsuz bir evliliğin yarattığı aile dramının idealist bir öğretmenin yaşadıkları üzerinden anlatıldığı bu romanda psikolojik tahliller oldukça başarılıdır. Romanda Zehra'nın annesi alafranga yaşayışa özenmekte ve çok masraflı yaşamaktadır. Babası Mürşit Efendi ise onun masraflarını karşılayamaz. Bir süre sonra Zehra'nın annesiyle babası ayrılır. Zehra annesi ve anneannesinin etkisiyle babasına düşman olur. Hâlbuki babası onun okuması için ona gizli gizli yardım etmektedir. Zehra, öğretmen olur. Babasından kendisine miras kalan paketten babasının hatıra defteri de çıkar. Babasının çektiği sıkıntıları bu defterden öğrenir.

Bu parçada söz edilen eser ve yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Acımak* – Reşat Nuri Güntekin
- B) *Sodom Gomore* – Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- C) *Ateşten Gömlek* – Halide Edip Adıvar
- D) *Fatih-Harbiye* – Peyami Safa
- E) *Üç İstanbul* – Mithat Cemal Kuntay

17. Millî Edebiyat Dönemi'nde başlayan Anadolu'ya, kır ve köy kesimine açılma eğilimi, Cumhuriyet Dönemi roman ve öyküsünde tam anlamıyla amacına ulaşmıştır. Anadolu, değişik bölgeleriyle roman ve öyküde yansıtılmıştır. Güney Anadolu, Toroslar ve Çukurova, ---- “Bereketli Topraklar Üzerinde”; Orta Anadolu Bölgesi ---- “Ortakçının Oğlu”; Ege Bölgesi ---- “Acı Tütün” romanlarına konu olmuştur.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerin hangisinde verilenler sırasıyla getirilmelidir?

- A) Orhan Kemal'in – Talip Apaydın'ın – Necati Cumalı'nın
- B) Yaşar Kemal'in – Kemal Bilbaşar'ın – Fakir Baykurt'un
- C) Muzaffer İzgü'nün – Dursun Akçam'ın – Faik Baysal'ın
- D) Sadri Ertem'in – Sabahattin Ali'nin – Orhan Kemal'in
- E) Orhan Kemal'in – Kemal Tahir'in – Tahsin Yücel'in

18. *Damla Damla* gibi bir mensur şiir kitabı var ise de *Çanakkale Savaşı'ndan Dönenler Dediler ki* ve dönemin önemli edebiyatçılarıyla yaptığı mülakatlarıyla tanıdığımız Ruşen Eşref, *Geçmiş Günler*, *Atatürk'ü Özleyiş*, *Ayrılıklar* gibi anı kitaplarını da yazmıştır. *Destursuz Bağa Girenler* adlı eleştirilerinde ise dönemin eserlerini eleştirirken çok ince ve ironik bir üslup kullanmıştır.

Bu parçadaki bilgi yanlış aşağıdakilerden hangisinin bilinmesiyle giderilebilir?

- A) Ruşen Eşref mensur şiir yazmamıştır.
- B) *Geçmiş Günler* Ruşen Eşref'in değil, İskender Pala'nın eseridir.
- C) *Destursuz Bağa Girenler* Orhan Şaik Gökyay'a ait bir eserdir.
- D) *Ayrılıklar*, anı değil şiir kitabıdır.
- E) *Destursuz Bağa Girenler* eleştiri değil masal türünde bir eserdir.

19. Şiirlerinde Nedim'den sonra İstanbul'u en çok dile getiren şairdir. Onun şiirlerinde İstanbul'u semt semt izlemek, tatmak mümkündür. Kullandığı nazım şekilleri ve dil, ele aldığı temaya göre değişiklikler gösterir. Tarihî temaları işleyen şiirlerinde divan edebiyatı nazım şekilleri göze çarpar. Bunun dışında da birçok gazel, şarkı, rubai yazmıştır. *Ok* şiiri dışında tüm şiirlerini aruz ölçüsü ile yazmıştır. Aruzu başarı ile Türkçeye uyarlamış isimlerden biridir.

Bu parçada tanıtılan şairin ünlü şiirleri arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) *Süleymaniye'de Bayram Sabahı*
- B) *Kar Musikileri*
- C) *Rintlerin Ölümü*
- D) *Akıncılar*
- E) *Olvido*

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 4

20. I. Gençlik dönemlerinde Mavi hareketi içinde yer almıştır. 1960'larda toplumcu şiire yöneldi, *Yol Üstündeki Semender* ile Behçet Necatigil Şiir Ödülü'nü aldı. *Gölgeleri Kullanmak*, *Her Yüz Bir Öykü Yazar*, *Sürgün* diğer önemli yapıtlarıdır.
- II. *Yarenlik*, *Sınıf*, *Yaşadıkça* gibi şiir kitaplarının *Radarın Anahtarı*, *Don Kişot İstanbul'da*, *Saksağanın Kuyruğu* gibi öykü kitaplarının, *Karartma Geceleri* ve *Hababam Sınıfı* gibi romanların yazarı olan toplumcu sanatçı yoksulların yaşamını mizah ve sınıf çatışmalarıyla verir.
- III. Sezgici, mistik ve egzotiktir. Modern-gelenekçi bir çizgide yazdığı şiirleriyle soyut şiire kapı aralamış, Doğu mistisizmini ana tema yapmış *Om Mani Padme Hum*, *He* ve *Lamelif* şairidir.
- IV. *Lavinia*, *Yalnızlık Paylaşılmaz*, *Sen Sen Sen* gibi efsane şiirlerin şairi olan şair, Batı şiiri ile geleneksel Türk şiirini sentezlemiş, düşünceye dayalı kısa ve çarpıcı şiirleriyle tanınmış bağımsız bir sanatçıdır.
- V. *Medarı Maişet Motoru* ve *Kayıp Aranıyor* romanlarının yazarı olan sanatçı, doğa-deniz-insan sevgisi temelli kesit öyküleriyle tanınmıştır.

Aşağıdaki sanatçılardan hangisiyle ilgili yukarıdaki numaralanmış cümlelerde bilgi verilmemiştir?

- A) Ahmet Arif B) Rıfat Ilgaz
C) Asaf Halet Çelebi D) Özdemir Asaf
E) Sait Faik Abasıyanık

21. Külhanbeyi tam bir hafta evinden dışarı çıkmadı. Gelgelim bu süre içinde yiyeceği bitmişti. Bir kaçamak yapıp bakkala gittiğinde onun soğuk nefesini ensesinde yine hissetti. Dönüp baktığında Ölüm'le karşı karşıya olduğunu anladı. Bu kara cübbeli ve uzun boylu şahıs, başına, üstelik simsiyah bir namaz takkesi ya da ona benzer bir şey giymişti. Elli yaşlarında görünüyordu. Uzun bir siyah sakalı, soğuk içe işleyen mavi gözleri vardı. Kısacası Ölüm, kara giysileri ve ifadesiz bakışlarıyla masallarda anlatıldığı kadar korkunçtu. Onun kim olduğunu fark eden kabadayı, yüreği hop etmesine rağmen, yılların vermiş olduğu bir alışkanlıkla bakkalın önünde küçük düşmek istemedi. Vakur bir edâ ve külhani bir üslupla "Neden benim peşimde dolaşıyorsun? Benimle alıp veremediğin ne?" diye sordu. Ölüm kendisi kadar soğuk ama davudi bir sesle, "Tahmin ettiğin gibi ben Ölüm'üm. Vaden dolduğu için seni almaya geldim. Hazır mısın?" diye karşılık verdi.

İhsan Oktay Anar'ın *Efrâsiyâb'ın Hikâyeleri* eserinden alınan bu parçayla ilgili olarak

- I. *Duha Koca oğlu Deli Dumrul* ile ilişki kurularak metinler arasılık yapılmıştır.
- II. Eserin yazılma süreci konu edilerek üst kurmaca tekniğinden yararlanılmıştır.
- III. Anlatma tekniğinden ve betimleyici anlatımdan yararlanılmıştır.
- IV. Geriye dönüş tekniği uygulanarak anlatımın kurmaca olduğu anımsatılmıştır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 4

22. Mehmet Akif ve Yahya Kemal'in şiir anlayışlarına dair çalışma yapan bir öğrenci, iki şair arasında kurgusal bir karşılaşma tasarlar. Bu karşılaşmada iki şair, şiir üzerine hayalî bir tartışmaya girer.

Aşağıdakilerden hangisi bu tartışmada geçebilecek bir diyalogdan alınmıştır?

- A) **M. Akif:** Mirim, şiiri düzyazı gibi kaleme almalı ve bunu yaparken de aruzun ahenginden yararlanmalıdır.
- Y. Kemal:** Azizim, haklısın! Şiiri aruzla yazmak lazım lakin şiir, şiirdir; onu düzyazıdan ayırmak gerekir.
- B) **Y. Kemal:** Şiir belli fikirleri halka empoze etmek için kullanılabilecek en doğru araçtır.
- M. Akif:** Yapmayın efendim! Şiir, düşünceleri aktarmak için araç olmamalı; bizatihi amacınız şiir yazmak olmalı.
- C) **Y. Kemal:** Divan nazım şekillerini bu çağda sürdürmeye çalışmamalısınız, benim yaptığım gibi serbest şiire yönelmelisiniz.
- M. Akif:** Ben divan edebiyatını çağımızın normlarıyla sentezliyorum, sizin gibi kafama göre yazmıyorum.
- D) **Y. Kemal:** Şiirlerimdeki empresyonist tavrı iyi incelemenizi tavsiye ederim.
- M. Akif:** Azizim, ben toplumsal gerçekçi çizgimden ödün vermeyi düşünmüyorum.
- E) **M. Akif:** Batı'daki gelişmelerden çok uzak kalıyorsunuz, benim yaptığım gibi sone ve terzarımayı kullanmak şiirinizi modernleştirecektir.
- Y. Kemal:** Hayır efendim, ben rubainin lezzetini bugünün gençlerine öğretmeyi görev bilirim kendime.

23. Bu akımda gözlem ve tasvir çok önemlidir. Evren, bir illüzyon değil; gerçekten ve somut olarak var olan bir şeydir. Tepeler, ağaçlar, şehirler ve yıldızlar; gözleyen bireylerin zihinlerindeki fikirler değildir. Bu varlıklar, kendi başlarına akıldan bağımsız olarak vardır. Bu akımın sanatçıları, eserlerini inandıkları gerçek anlayışına uygun bir biçimde kaleme alabilmek için lüzumlu olan malzeme, bilgi ve belgeyi toplayabilmek düşüncesiyle gözlemde bulunur. Nitekim pozitivizm düşünce sistemindeki deneyin yerini bu akımda "bilgi ve belge" almıştır. Tolstoy, *Savaş ve Barış* isimli ünlü romanını kaleme almadan önce aylarca yanında haritalarla savaş meydanlarını gezmiştir. Ancak bu gözlem ve tasvirleri sadece bakmak, öylesine tabiatı kopya etmek şeklinde düşünmek yanlıştır. Çünkü bu akımda gerçeğin anlatılması için kişilerin psikolojileri, onların kişiliklerini etkileyen çevrenin tanıtımı, içinde bulundukları ortam ayrıntılarıyla verilir.

Bu parçada söz edilen edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Klasizm
B) Realizm
C) Sembolizm
D) Sürrealizm
E) Ekspresyonizm

24. (I) Taklitler yapıp, hoş öyküler anlatarak halkı eğlendiren sanatçıya meddah denir. (II) Yüksekçe bir yerde oturup, canlandırdığı kişileri ağız özelliklerine göre konuşturarak bir öyküyü başından sonuna kadar anlatır. (III) Perdesi, sahnesi, elbiseleri, dekoru, kişileri bulunmayan bu tiyatronun her şeyi meddah denilen o tek adamın zekâsına, bilgisine, söz söylemedeki başarısına bağlıdır. (IV) Meddahın iki aracı vardır; biri boynuna doladığı mendili, öteki de elinde tuttuğu sopasıdır. (V) Türk toplumundaki hikâye anlatma geleneğinin önemli bir yansıması olan meddahlık geleneği meddahın var olan metni aktarmasındaki hüneriyle nesilden nesile aktarılagelmıştır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Bu testte 24 soru vardır.

1. Kitap tutkunu için önemli olan, okumak değil kitabı edinmek ve kendinin kılmaktır. Bir bakıma ---- .

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) okumayı çok seven, okumaktan bıkmayandır o
B) okuduğu kitaba başkalarını da ortak edendir o
C) yazarını yönlendiren, daha nitelikli yapıtlar oluşturmaya özendirir o
D) kitabı tutsak eden, kitaplığına zincirleyendir o
E) okumayı sevmeyen, kitabın biçimsel özelliklerine önem verendir o

2. Gidiyoruz Batı'ya doğru. Bir kez çıkmışız yola, kimse durduramaz artık. Peki, hangi Batı'ya? Bugünkü Batı'ya gitmekle iş bitmez. Şöyle içinden anlayıp benimseyemeyiz bugünkü Batı uygarlığını; bütün geçmişini incelemek, öğrenmek, kavramak gerekir. Kolay değilmiş bu, çabuk olamazmış. Olur dedik mi? Bir uygarlığı öğrenmek, benimsemek acele-ye gelir işlerden midir? Batı'ya gidiyoruz, gideceğiz. Ancak bilelim ki bütün o güçlükleri göze almazsak yapamayız bu işi, varamayız Batı'ya; vardık diye, Batılı olduk diye kendimizi aldatırız.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yazar, düşüncesini sorgulayıcı bir bakış açısıyla vermiştir.
B) Bir makale örneğidir, nesnel bir anlatım kullanılmıştır.
C) Batılı olmanın yanlış anlaşıldığı ortaya konulmuştur.
D) Batı uygarlığının derinlemesine incelenmesi, anlaşılması gerektiği vurgulanmıştır.
E) Yalın, anlaşılır bir dil kullanılmış; tartışmacı bir yol izlenmiştir.

3. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ayraç içinde verilen anlam yoktur?

- A) Gittikçe uzaklaşan bu sesi duya duya
Yavaşça dalacağım o kalkılmaz uykuya (ölümü bekleme)
B) İnce dallar tutuyor saçının her telini
Dikenler yalvararak öpüyor ellerini (düşsellik)
C) Sakın bir söz söyleme, yüzüme bakma sakın
Sesini duyan olur, sana göz koyan olur (gerekçeli yargı)
D) Şimdi öksüz kaldım kırık saz ile
Ah ettikçe tüter dumanım benim (üzüntü)
E) Eğer sevdiceğim benim olmazsa
Bakın şu gözümün yaşına benim (kararlılık)

4. Fuzuli'nin,
"Hayret ey büt sûretün gördükde lâl eyler beni
Sûret-i hâlüm gören sûret hayâl eyler beni" beytine Nedîm asırlar sonra,
"Bûs-i la'lün şöyle sır-âb-ı zülâl eyler beni
Kim gören âb-ı hayât içmiş hayâl eyler beni" beytini yazmıştır.

Divan edebiyatında bu şiir geleneğine ne denmektedir?

- A) Tezkirecilik
B) Mevlid yazma
C) Sehlümüteni
D) Nazirecilik
E) Lugaz

5. Hayır hayal ile yoktur benim alışverişim
İnan ki her ne demişsem görüp de söylemişim
Şudur cihanda benim en beğendiğim meslek
Sözüm odun gibi olsun, hakikat olsun tek

Aşağıdaki ikili dizelerden hangisi Mehmet Akif'ten yapılan bu alıntıda sözü edilen şiir anlayışıyla oluşturulmuştur?

- A) Ölüm asude bahar ülkesidir bir rinde
Gönlü her yerde buhurdan gibi yıllarca tüter
B) Elinin arkasında güneş duruyordu
Aylardan kasımdı üşüyorduk
C) Hülya tepeler, hayal ağaçlar
Durgun suda dinlenen yamaçlar
D) Yeşil pencereden bir gül at bana
Işıklarla dolsun kalbimin içi
E) Kim kazanmazsa bu dünyada bir ekmek parası
Dostunun yüz karası düşmanımın maskarası

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 5

6. I. Anoreksiya hastalığında abartılı diyet sonrası, önceleri kontrol edilebilen iştah, bir süre sonra yok olur ve kilo kaybı, normal ölçüleri aşarak kontrol edilemez bir hâle gelir.
- II. İnsanlar, anoreksiyaya yakalanan bireyleri ilk gördüğünde bu kişilerin bilinçli bir şekilde zayıfladığını düşünmektedir.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerin hangisidir?

- A) İnsanların anoreksiyaya yakalanan bireyleri ilk gördüğünde bu kişilerin bilinçli zayıfladığını düşünmesine rağmen anoreksiya, abartılı diyet uygulamasıyla kontrol edilebilen iştahı kontrolden çıkarıp, yok ederek kilo ver-dirmeyi amaçlar.
- B) İnsanlar, abartılı diyet sonrası başlangıçta kontrol edile-bilen iştahın bir süre sonra yok olması ve kilo kaybının kontrol edilemez hâle gelmesi olarak adlandırılan ano-reksiyaya yakalanan bireyleri hasta olarak görmezler.
- C) Anoreksiya hastalığında önceleri kontrol altında olan iştah, bir süre sonra yok olup, kilo kaybı kontrolden çıkarken insanlar, anoreksiyaya yakalanan kişileri ilk gördüğünde bu kilo kaybının düzenli bir şekilde meydana geldiğini söylemektedir.
- D) Önceleri kontrol edilebilen iştahın abartılı diyetle bir süre sonra yok olması ve normal ölçüleri aşarak kont-rol dışı bir hâle gelmesi anlamına gelen anoreksiya hastalığına yakalanan kişilerin bu durumları, insanlar tarafından ilk görüldüğünde bilinçli bir zayıflama olarak düşünülmektedir.
- E) Abartılı diyetin ardından önceleri kontrol altında olan iştahın kontrolden çıkmasının ve kilo kaybının normal ölçüleri aşmasının temeli olarak görülen anoreksiya hastalığına yakalanan kişilerin durumu, insanlar tara-fından istekli bir zayıflama süreci olarak yorumlanmak-tadır.

7. Seyrani ve Dadaloğlu'nun şiir anlayışlarına dair çalışma yapan bir öğrenci, iki şair arasında kurgusal bir karşılaşma tasarlar. Bu karşılaşmada iki şair, şiir üzerine hayalî bir konuşmaya girer.

Aşağıdakilerden hangisi bu konuşmada geçebilecek bir diyalogdan alınmıştır?

- A) **Dadaloğlu:** Toplumsal konulardaki titizliğinizi vezin konusunda da gösterseydiniz iyi olurdu!
- Seyrani:** Halkın çektiği sıkıntıları mısra mısra dökerken hece veznini kullansaydın ya!
- B) **Seyrani:** Tasavvufi konuları işlerken kullandığınız mazmunlar pek yerinde olmamış!
- Dadaloğlu:** Üstadım, tenkitlerini hiç çekinmeden dile getiriyorsun amma halk bunları anlamıyor!
- C) **Dadaloğlu:** Efendim, sizin taşlamalarınızdaki taşlar; haksızlık yapanların, rüşvet alanların, zalimlerin kafasına düşmüş, diye duyduk.
- Seyrani:** Biz de bu ellerde duyduk "Ferman padişahın-sa dağlar bizimdir" sözünü!
- D) **Seyrani:** Özellikle Avşarların yaşamını ilham dolu dize-lerle söylemen bizi mest etti!
- Dadaloğlu:** Şiirlerinizde farklı vezinleri kullansaydınız taşlamalarınız daha anlaşılır olurdu!
- E) **Dadaloğlu:** Bu diyarlarda nice âşık bilirim de senin gibi çok fazla yazanı görmedim!
- Seyrani:** Köroğlu'nun 16. asırda, Bolu diyarındaki sesi gibi oldun Toroslar'da!

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 5

8 - 9. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Aşk bir şahtır ki akl onun kem-gedâsıdır. Aşk bir padişahdır ki cihân dolu sıyt u sedâsıdır. Aşkladır yer ü göğün binası, aşkladır dü cihânın bekâsı. Aşk eşhası cihâna sayırdır, sihem-i muhabbet her yerde dâyirdir. Aşk âlemde revân gibidir tende, muhabbet âdemde kan gibidir bedende.

8. Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Arapça-Farsça sözcük ve tamlamalara yer verilmiştir.
- B) Seci örneği vardır.
- C) Cinaslardan yararlanılmıştır.
- D) Tekrir sanatına yer verilmiştir.
- E) Ağır, sanatlı bir dille yazılmıştır.

9. Bu parça, içeriği ve söyleyiş özelliği dikkate alındığında aşağıdaki yapıtların hangisinden alınmış olabilir?

- A) *Fezleke* (Kâtip Çelebi)
- B) *Tazarrunname* (Sinan Paşa)
- C) *Heşt Behişt* (Sehi Bey)
- D) *Mizanü'l-Evzan* (Ali Şir Nevai)
- E) *Seyahatname* (Evliya Çelebi)

10. 17. yüzyılda yetişmiş meydan şairlerindendir. Yeniçeri olan aşığımız çoğunlukla yığıtlık duygusunu işlemiştir. Divan şiiri geleneğinden hiç etkilenmemiş, şiirlerini halk dili ve hece ölçüsüyle söylemiştir. Bağdat'ın kuşatması sırasında şehit düşen Genç Osman için söylediği *Genç Osman Destanı* asırlarca okunmuştur.

Bu parçada hakkında bilgi verilen âşığımız aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kayıkçı Kul Mustafa
- B) Köroğlu
- C) Karacaoğlu
- D) Erzurumlu Emrah
- E) Dadaloğlu

11. Bizim çocuk yaramaz, evde dinlenip durmaz;

Geçenlerde Fatih'e çıktık ikindi üstü biraz.

Kömürcüler kapısından girince biz, develer

Kızın merâkını celbetti, dâima da eder:

O yamrı yumru beden, upuzun boyun, o bacak,

O arkasındaki püskül ki kuyruğu olacak!

Hakikaten görecek şey değil mi ya? Derken,

Dönünce arkama baktım: Beş on adım geriden,

Belinde enlice bir şal, başında âbânî,

Bir orta boylu, güler yüzlü pîr-i nûrânî;

Yanında koskocaman bir küfeyle bir çocukcak,

Yavaş yavaş geliyorlar. Fakat tesâdüfe bak:

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Mesnevi tarzında kafiyeleşmiştir.
- B) Öyküleyici ve betimleyici anlatımdan yararlanılmıştır.
- C) Lirik bir anlatımla kişisel duygu ve yaklaşımlar dile getirilmiştir.
- D) Bir manzum hikâyeden alınmıştır.
- E) Yazıldığı dönemin dil özelliklerini yansıtmaktadır.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 5

12. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ayraç içinde verilen edebî sanat yoktur?

- A) Sakın bir söz söyleme... Yüzüme bakma sakın
Sesini duyan olur, sana göz koyan olur
(Leff ü neşr)
- B) Aramazdık gece mehtâbı yüzün parlarken
Bir uzak yıldıza benzerdi güneş sen varken
(Tenasüp)
- C) Yuva yapmış gibi memnûn ikimiz bir dalda
Zevki rûhunda yaratmış iki genç âşıktık
(Kapalı istiare)
- D) Bu gece çılgınlığı üstünde denizin de
Kayalar dalgalarla pençeleşiyor sandık
(Tevriye)
- E) Aynı sâhilde durup daldığımız aynı gurup
Sana bir sakı çiçektir bana bir kan çanağı
(Teşbih)

13. I. Fransızcadan ilk şiir çevirilerini yapan, edebiyatımızda ilk kez noktalama işaretlerini kullanan sanatçı, yeniliklerin öncüsü olmuştur. (Şinasi)
- II. Pek çok beyti vecize, atasözü özelliği gösteren sanatçı, Tanzimat Dönemi'nde sürekli eski-yeni ikilemi içinde kalmıştır. (Muallim Naci)
- III. Şiirde konu alanını genişleten sanatçının yanlış Batılılaşmayı konu alan romanı ilk gerçekçi roman kabul edilir. (Recaizade Mahmut Ekrem)
- IV. Türkçülük fikrinin önde gelen temsilcilerinden olan sanatçı, Moliere'den oyun çevirileri yapmıştır. (Ahmet Vefik Paşa)
- V. Realizm ve natüralizm akımlarının etkisinde kalmış, öykü ve roman türlerinde eserler vermiştir. (Nabizade Nazım)

Numaralanmış cümlelerde verilen bilgilerden hangisi ayraç içinde verilen sanatçıyla ilgili değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

14. Tanzimat'tan sonraki yenilik dönemine kadar Türk edebiyatında hemen hemen her şairin kullandığı başlıca nazım şekliyle ilgili araştırma yaparken 1069 yılında Yusuf Has Hacıp tarafından yazılan eserin başındaki bölümde, bu nazım şeklinin ilk izlerini gördüm. Fuzulî, Bâkî ve Hayalî Bey gibi şairlerin yetiştiği ve divan şiirinin en olgun dönemine eriştiği yüzyılın divanlarını incelerken şiirlerin asıl konusunun ne olduğunu keşfettim. Ayrıca burada bütün beyitleri aynı güzellik ve kuvvette söylenen şiirlere rastladım. Sonrasında ise bu nazım şeklinin yeni bir tarz ve üslup etkisine girdiğini gözlemledim. İran'da doğan ve Hindistan'da gelişen bu tarzda, sözden ziyade anlamda giriftlik ve derinlik ön plandaydı ve söz; ince, zarif ve süslüydü.

Bu araştırmayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) İncelenen divanlardaki şiirlerin esas konusunun aşk ve sevgili olduğu kavranmıştır.
- B) Araştırma sırasında bu nazım şekline yeni bir üslup kazandıran akımın adı, Türki-i Basit'tir.
- C) Fuzulî, Bâkî ve Hayalî Bey gibi şairlerin yetiştiği yüzyıl, XVI. yüzyıldır.
- D) Araştırmada bu nazım şeklinin ilk izlerine rastlanılan eser, Kutadgu Bilig'tir.
- E) Bu nazım biçiminin güzellik bakımından eşit düzeydeki beyitlerle kurulanlarına "yek-avaz" denir.

15. Sen olmasan

Seni bulmak hayâli olsa muhâl,
Yaşar mıyım dersin?
Söner ufûlüne bir lahza kaail olsa hayâl;
Soğur, donar, kırılır sende ayrılınca nazar
Ne hazin
Gelir hayat o zaman hem vücuda hem ruha,
Yaşar mıyız seni kaybetsek âh ben, kalbim,
Bu kalb-i muzdaribim?

Tevfik Fikret'in *Sen Olmasan* şiirinden alınan bu bölümden yola çıkılarak aşağıdaki çıkarımlardan hangisine varılamaz?

- A) Parnasizmin tablo - şiir anlayışına uygundur.
- B) Serbest müstezat nazım biçimiyle yazılmıştır.
- C) Kafiye, aliterasyon gibi ahenk unsurlarından yararlanılmıştır.
- D) Servetifünun şiirinin içerik ve söyleyiş özellikleriyle bağdaşan bir şiirdir.
- E) Bireysel bir konu, lirik bir söyleyişle ele alınmıştır.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 5

16. I. Başkahraman Ömer Behiç etrafında, aile arasında yaşanan geçimsizlikler, ihanetler ve ailelerin parçalanmaları anlatılmıştır.
- II. Suat, Sürreyya ve Necip ekseninde geçen yasak aşkın sonu ele alınmıştır.
- III. Bu romanda köy gerçekleri yansıtılmıştır. Tarlasını sürmek için, iki öküz edinmeye çalışan bir köylünün başından geçenler anlatılmıştır. Kızı Huri, Yosturoğlu'nun yiğeni Hüseyin ile evlenince muradına erer. Ancak bir süre sonra ağır hastalanır.

Yukarıda hakkında bilgi verilen eserler sırasıyla aşağıdakilerden hangileridir?

- A) *Hayal İçinde – Aşk-ı Memnu – Karabibik*
- B) *Nemide – Eylül – Gönül Hanım*
- C) *Kırk Hayatlar – Kan Damlası – Nimetşinas*
- D) *Hayal İçinde – Mai ve Siyah – Sergüzeşt*
- E) *Kırk Hayatlar – Eylül – Karabibik*

17. Aşağıdakilerden hangisi toplumcu-gerçekçi sanat anlayışını yansıtmamaktadır?

- A) Kasnağından fırlayan kayışa
Kaptırdın mı kolunu Aliş'im!
Daha dün öğle paydosundan önce
Zilelinin gitti ayakları.
Yazıldı onun da raporu:
"İhmalden!"
Gidenler gitti Alişim,
boş kaldı ceketin sağ kolu
- B) Çok olun, çocuklar, çok olun,
el ele verin, çocuklar, el ele,
yaşayın dünyayı doya doya,
açın kapıları, camları güneşe,
ne yeise kapılın, ne korkuya,
- C) Terk etmedi sevdan beni,
Aç kaldım, susuz kaldım,
Hayın, karanlıktı gece,
Can garip, can suskun,
Can paramparça...
Ve ellerim, kelepçede,
- D) Bu çocukları, bu habersiz çocukları,
Görmediniz, anlatamam, ürperiyorum.
Bir şey demek için açılmıştı dudakları.
Ah, ben bir gün tepelerden, tepelerden
Varıp önünüze, önünüze dikilip duracağım,
Aydınlardan, hekimlerden, öğretmenlerden,
Bir gün soracağım, bu çocukları soracağım
- E) Dalga dalga hücum edip pişmanlıklar
Unutuşun o tunç kapısını zorlar
Ve ruh, atılan oklarla delik deşik;
İşte, doğduğun eski evdesin birden
Yolunu gözlüyor lamba ve merdiven,
Susmuş ninnilerle gıcırıyor beşik
Ve cümle yitikler, mağlûplar, mahzunlar

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 5

18. Maria Puder'in Raif'ten bir kızı olduğunu haber verir. Maria Puder ise doğumdan kısa bir süre sonra ölmüştür. Bütün bu konuşmalar olurken onları tren penceresinden izleyen sekiz dokuz yaşlarındaki kız Maria Puder'e inanılmaz ölçüde benzemektedir. Raif Efendi bundan sonraki ömrünü pişmanlıklar ve aşkına sahip çıkamamanın verdiği utançla geçirir. Hayatının bu en ilginç ve acıklı devresini anlattığı hatıralarını da bir defter hâline getirir. Okuması için arkadaşısı Rasim'e verdiği bu defter romanın temelini oluşturur.

Bu parçada bahsedilen roman ve yazarı aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) *Yalnızız* – Peyami Safa
- B) *Zenciler Birbirine Benzemez* – Attilâ İlhan
- C) *Kürk Mantolu Madonna* – Sabahattin Ali
- D) *Aganta Burina Burinata* – Halikarnas Balıkcısı
- E) *Huzur* – Ahmet Hamdi Tanpınar

19. I. Ev - aile - yakın çevre şairi olup divan ve halk şiirlerinden beslenmiş; önce konuşma dilinden sonra cinaslı, terviyeli söyleyişlerden yararlanmış; *Yıldızlara Bakmak*, *Gece Aşevi*, *Üç Turunçlar*, *Pencere* gibi radyo oyunlarını yazmıştır. (Behçet Necatigil)
- II. Önce Garip tarzı sonra düşünce ağırlıklı bir şiire yönelmiştir. *Şarkılı Kahve*, *Gün Işığı*, *Duru Gök* şiir; *Gazoz Ağacı* ve *Yaralı Hayvan* öykü; *Kral Üşümesi*, *Kahvede Şenlik Var* oyun türünde kitaplarıdır. (Salah Birsell)
- III. Düzyazılarında Osman Mazlum imzasını kullanan, Papirüs dergisini çıkaran II. Yeni şairinin; *Folklor Şiire Düşman* yazı dizisi, *Şapkam Dolu Çiçekle* adlı denemesi ve *Güz Bitiği* adlı şiir kitabı eserlerinden bazılarıdır. (Cemal Süreya)
- IV. 1960 sonrası toplumcu şiirin isyancı sesi olan şair, bu döneme ait şiirlerini *Evet İsyan* adlı şiir kitabında toplamış, 1970'lerde sosyalist çizgiden İslami çizgiye geçmiş bir şairdir. (İsmet Özel)
- V. *Üç Anadolu Efsanesi*, *Ağrı Dağı Efsanesi* ve *Binboğalar Efsanesi* romanlarıyla "Homerosoğlu" yakıştırmaları yapılan sanatçı, romanlarını genellikle üçlemeler şeklinde nehir romanlar olarak yazmıştır. (Yaşar Kemal)

Yukarıdaki numaralanmış yerlerin hangisinde verilen bilgi ile araç içindeki sanatçı uyumlu değildir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 5

20. 19. yüzyılın ikinci yarısında Fransa'da romantizme tepki olarak ortaya çıkmıştır. Bu akımı benimseyen sanatçılar; "sanat için sanat" görüşünü savunmuş, toplumsal konulara sırt çevirmişlerdir. Biçim ustalığına yönelen şairler, şiirde kişisel duygulardan ziyade Yunan ve Latin kültürüyle mitolojik öğelere önem vermiştir. Eserlerinde kişiliklerini gizleyen şairler, dış dünyayı ve doğal görünimleri nesnel bir üslupla eserlerinde yansıtmışlardır. Theodore de Banville, François Coppee, Jose Maria de Heredia bu akımın temsilcileridir.

Bu parçada sözü edilen edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Realizm B) Romantizm
C) Sembolizm D) Parnasizm
E) Natüralizm

21. Neriman "Bu sefer güç!" diye mırıldandı ve muhakemelerinin verdiği bu netice onda Şinasi'yi tekrar kazanmak için kuvvetli bir arzu uyandırdı. Bu sefer deminki gibi yalnız merakla da değil, Şinasi ile yaşadığı eski saadet günlerini iade etmek arzusu ile de onu görmek istiyordu. Zaafı meydana çıkmıştı. Artık anlıyordu ki Şinasi'yi göreceği gelmişti. İzzeti nefsinin bir tazyiki ile, bu zaafını aşktan başka şeylere, itiyada ve dostluğu atfetmek istiyordu: "Yedi sene, yedi sene bu, az mı? İnsan üç günde nasıl unuttur? Alıştık birbirimize..." diyordu. Sonra hatırına Macit geliyor ve kendini birdenbire kuvvetli hissederek Şinasi'yi bir daha görmemeye karar verecek kadar aleyhinde düşünmeye başlıyordu.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) *Fatih - Harbiye* romanından alınmıştır.
B) Kişinin iç çatışması dile getirilmiştir.
C) Geriye dönüş tekniğinden yararlanılmıştır.
D) Tanrısal anlatıcı söz konusudur.
E) İç monolog tekniği kullanılmıştır.

22. Edebiyatımızda "tiyatro yazarı" olarak tanınan sanatçı, tiyatrolarında özellikle trajedi türünde yoğunlaşmıştır. Osmanlı Dönemi'ndeki önemli tarihî olaylar ve şahsiyetlerine yoğunlaştığı oyunlarıyla dikkat çekmiştir. Bu oyunların yanı sıra sembolik ve köy konusunu ele aldığı oyunları da vardır. *Genç Osman, Kösem Sultan, Deli İbrahim, Cem Sultan; Gardiyan, Güzellik ile Aşk; Keziban, Elif Ana, Allah'ın Dediği Olur* önemli eserlerindendir.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Turan Oflazoğlu
B) Orhan Asena
C) Refik Erduran
D) Turgut Özakman
E) Muhsin Ertuğrul

23. Ahmet Hamdi Tanpınar *Saatleri Ayarlama Enstitüsü* eserinde aslında dönemin önemsiz ve pek işlevli olmayan Saatleri Ayarlama Enstitüsü adlı kurumunu, asrın en faydalı ve önemli bir kurumu olarak ele almıştır.

Bu durum aşağıdaki postmodern romanlarda görülen tekniklerin hangisine örnek oluşturur?

- A) Pastiş B) Kolaj
C) Montaj D) Geriye Dönüş
E) İroni

24. (I) Panel, bir bakıma bilim insanlarının sohbeti olup resmî bir nitelik taşımaz. (II) Ele alınan konular kanıtlanır, kesin sonuçlara ve yargılara bağlanır. (III) Bir başkan ve 3 - 6 kişi arasında değişen uzman katılımcılarca icra edilir. (IV) Dil, göndergesel işlevde kullanılır, genellikle sanatsal bir anlatım tercih edilmez. (V) Bir dinleyici kitlesinin önünde sohbet havası içinde yapılan bu tartışmada konunun farklı yönleri ortaya konmaya çalışılır.

Bu parçada "panel"le ilgili cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlış vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Bu testte 24 soru vardır.

1. Kitapların da kaderleri tıpkı yazarlar gibidir. Yazar, kimi zaman kendini canından bezdiren o doğum sancılarını
I
(bir eser üretirken çekilen sıkıntılar, zorluklar) atlatıp bir kitap dünyaya getirince o varlığın yazardan bağımsız yaşam serüveni de başlamış olur. Bu bağlamda
II
(başka bir şeyin istemine, gücüne veya yardımına bağlı olan) kimi kitap lanetlenir (önemsiz görülen, değer verilmeyen) kimi ünlenir, kimi de eşe dosta dağıtılan bir gençlik hevesi (etkisi az olan, gelip geçici) olarak
III
IV
kalır. Bazı kitaplar soyağaçlarında tek koldan aşağı inerken bazıları da çevrildikleri dillerde yeniden oluşturulur, bereketlenir (farklı anlamlar ve değerler kazanmak).
V
- Numaralanmış sözcüklerden hangisinin parçadaki anlamı ayraç içinde yanlış verilmiştir?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Makale yazma yarışmasına katılan bir öğrenciden “göç olgusu”nu konu alan bir yazı yazması istenince öğrenci şu cümleleri yazar:

“Göç ve göçmenlik, insanlık tarihi kadar eskidir ve insanlık tarihinin asıl motivasyonudur. İnsanoğlunun kimi zaman av peşinde koşarak, kimi zaman vahşi hayvanlardan ya da başka insanlardan kaçarak yaptığı uzun yürüyüşler gösteriyor ki göç, insanın yazgısıdır.”

Öğrenciye verilen tavsiye: “----”

Edebiyat öğretmeninin tavsiyesinden sonra öğrenci, aynı cümleleri aşağıdaki gibi değiştirir.

“Göç ve göçmenlik, insanlık tarihi kadar eskidir ve insanlık tarihinin asıl motivasyonudur. İnsanoğlu, bazen av peşinde koşarak, bazen yırtıcı hayvanlardan veya diğer insanlardan kaçarak göç etmiş ve göçmen olmuştur.”

Bu parçadan hareketle öğrenciye verilen tavsiye aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Makale yazarken ortaya koyduğun saptamaların bilimsel gerçekliğe dayanması gerekir.
- B) İleri sürdüğün fikirlerin inandırıcı olması için nesnel verilere yer vermelisin.
- C) Süslü ve sanatlı bir dil kullanmak, makale için uygun bir üslup değildir.
- D) Makalede saptamalar ve olgular ortaya konmalı, çıkarım yapma işi okuyucuya bırakılmalıdır.
- E) İleri sürdüğün fikirleri yerli sözcüklerle dile getirmelisin ki yazdıkların öğretme ve eğitme görevini yerine getirsin.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 6

3. Hayattayken ün yapmış yazarlar ölünce her nedense daha çabuk unutuluyorlar. Belki de yıllar boyu ünleriyle birçok yazarı baskıları altında bıraktıkları için. Bu unutuluşun uzun sürdüğü de olur. Mavrice Barrés gibi büyük bir yazarın, ölünce edebiyat ufuklarından silindiğini, ancak İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra okuyucuya doğru yaklaşmaya başladığını edebiyatla uğraşanlar pek iyi bilirler. Andre Gide'in bile daha şimdiden edebiyat dünyasından uzaklaştığını fark etmemek mümkün değildir. Ama onun, sağlığındaki ilginçliğiyle aramıza yine katılacağından şüphe etmeyelim. Neden mi? Gerçek edebiyat eserlerini yeni kuşaklara tanıtmayı dert edinen yazarlar, eleştirmenler eksik olmaz da ondan.

Bu parçanın dil ve anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bazı düşünceler gerekçeli olarak sunulmuştur.
- B) Karşılaştırmaya ve öznel yorumlara yer verilmiştir.
- C) Açıklama ve örnekleme yapılmıştır.
- D) Söyleşi üslubundan yararlanılmıştır.
- E) Tanık göstermeden yararlanılarak düşünceler desteklenmiştir.

4. Alev Alatl, roman kurgusu ve romandaki anlatıcı yazar tutumu bakımından Kemal Tahir'i andırır. Kemal Tahir nasıl yakın tarihi, Cumhuriyet Dönemi'ni ve dönüşüm yıllarını roman imkânları içinde tartışırsa Alev Alatl da 80 sonrası ve 90'lar ağırlıklı olmak üzere Türkiye'nin siyasi, kültürel ve sosyolojik fotoğrafını tartışır. Olaylar hep fikir, tutum ve kesin inançlar çevresinde geliştiği için okuyucu fikirler anaforunda bulur kendini.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Tartışma
- B) Öznellik
- C) Benzetme
- D) Gerekçelendirme
- E) Karşılaştırma

5. Vatan senden hayat umar
Sen yaşarsan o canlanır
Vatan için ölmek de var
Fakat borcun yaşamaktır

Küçük asker, küçük asker

Vatan senden kuvvet ister

Tevfik Fikret'in Şermin adlı şiir kitabından alınan Küçük Asker adlı bu şiir için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Zengin uyak kullanılmıştır.
- B) Tezat sanatı vardır.
- C) Tekrar sanatından yararlanılmıştır.
- D) Didaktik öğeler bulunmaktadır.
- E) Halk edebiyatı geleneğinden yararlanılmıştır.

6. Şiirde imge, söz sanatlarıyla sağlanır. Söz sanatlarına başvuru olan şiirin çağrışım gücü yüksektir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin çağrışım yönünden zengin olduğu söylenemez?

- A) Kahramanlık ne yalnız bir yükseliş demektir
Ne de yıldızlar gibi parlayıp sönmektir
- B) Dalga dalga hücum edip pişmanlıklar
Unutuşun o tunç kapısını zorlar
- C) Ne güzel şey hatırlamak seni
Sana tahtadan bir şeyler oymalıyım yine
- D) Gün bitti, ağaçta neşe söndü
Yaprak âteş oldu, kuş da yâkut
- E) Ateş gibi bir nehir akıyordu
Ruhumla o ruhun arasından

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 6

7. I. Metin

Elimde sazım ağılar
Kolumda bazım ağılar
Çek bayraktar bayrağı
Sılada kuzum ağılar

II. Metin

Elif'in uğru nakışlı
Yavru balaban bakışlı
Yayla çiçeği kokuşlu
Kokar Elif Elif diye

Yukarıdaki dörtlüklerin nazım biçimleri, sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

I.	II.
A) Türkü	Koşma
B) Ninni	Semai
C) Türkü	Varsağı
D) Mâni	Semai
E) Mâni	Koşma

8. Meni candan usandırdı cefâdan yâr usanmaz mı
Felekler yandı ahımdan muradım şemi yanmaz mı

Kamu bîmârına cânân deva-yı dert eder ihsan
Niçün kılmaz bana derman meni bîmâr sanmaz mı

Şeb-i hicran yanar canum töker kan çeşm-i giryanum
Uyarır halkı efganum kara bahtım uyanmaz mı

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlış bir yargı içermektedir?

- A) Kasidenin kafiye düzenine göre kafiyeleşmiştir.
- B) Halk edebiyatındaki koşmaya içerik olarak benzemektedir.
- C) Sevgiliye sitem söz konusudur.
- D) Örnek dizelerde matla ve makta beyti yer almıştır.
- E) Biçimce musammat gazel, içerik ve dil bakımından âşıkâne gazel örneğidir.

9. Aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlış yapılmıştır?

- A) Osmanlı Dönemi'nde yazılan, daha çok öz geçmiş özel-liği gösteren eserlere "hâl tercümesi" adı verilir.
- B) Divan edebiyatında peygamberlerle ilgili kıssaları içeren eserlere "kısas-ı enbiya" denir.
- C) Belirli kurallara göre düzenlenip çözülebilen ve cevabı genellikle Allah'ın sıfatlarından biri olan manzum bilme-celere "muamma" adı verilmiştir.
- D) Divan edebiyatında tarihsel olayları kronolojik sırasıyla anlatan, genellikle yazarın görüş ve düşüncelerinin de yer aldığı eserlere "vakayinâme" denir.
- E) Yurt dışına giden elçilerin gittikleri yerleri, buralarla ilgili izlenim ve görüşlerini anlattıkları eserlere "seyahatna-me" adı verilir.

10.

I.

Güzeller mihrîbân olmaz demek yanlışdır ey Baki
Olur vallahi billahi hemân yalvarı görsünler

II.

Bir senü bir benü bir mutrib-ı pâkize-edâ
İznin olursa eğer bir de Nedîm-i şeydâ
Gayrı yârânı bu günlük edip ey şûh feda
Gidelim serv-i revanım yürü Sadâbâd'a

Numaralanmış şiir birimleri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Her ikisi de ait olduğu şiirin son birimidir.
- B) Birincisi, ikinci şiirden daha önceki bir yüzyıla aittir.
- C) Aynı şiir geleneğine uygun olarak oluşturulmuşlardır.
- D) Ait oldukları dönemin sosyal yaşantısını yansıtmaktadırlar.
- E) Birincisi gazel, ikincisi şarkıdan alınmıştır.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 6

11. “Bahçeler bozuldu, yuvalar dağıldı, yollar silindi, cihan viran oldu.” Yaşlı gönül şimdi böyle diyor, her şeyi kendine eş görüyor. Bu da yanlış duygulardan biri... Cihan ne vakit bayındır idi? Bahçelerde ne vakit güller açtı? Ne vakit yuvalarda bülbüller öttü? Yollardan ne vakit yârlar geldi? Umduk, bekledik, düşündük. Hangi şey umduğumuza uygun düştü? Gördüğümüz düşündüğümüze benzedi mi? Gelenler beklediğimize değdi mi?

Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun Erenlerin Bağından adlı eserinden alınan bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Duygular düzyazı biçimiyle şiirsel bir üslupla anlatılmıştır.
B) Secilerle ahenkli bir söyleyiş benimsenmiştir.
C) İmgesel ve kapalı bir anlatım tercih edilmiştir.
D) Servetifünun Dönemi'nde edebiyatımıza girmiş olan mensur şiir türünde yazılmıştır.
E) Düş kırıklıkları ve karamsarlık dile getirilmiştir.

12. Üçüncüde yâ Hû ismini oku
Garip bülbül gibi durmayıp şaki
Kendi vücudunda bulagör Hakk'ı
Erişir cânına fazlı Hudâ'nın

Dördüncüde esmâya nâil olasın
Enel-Hak sırrına vâkıf bulasın
Dahi ölmezden sen evvel ölesin
Erişir cânına fazlı Hudâ'nın

Bu dizelerin, şekil ve içerik bakımından aşağıdaki şiir türlerinin hangisinden alındığı söylenebilir?

- A) Nutuk
D) İlahi
B) Nefes
E) Devriye
C) Şathiye

13. I. *Kavgalarım* – polemikçilik – Servetifünun'a yapılan saldırılara yanıt verme (Hüseyin Cahit Yalçın)
II. Popüler yazarlık – halkçılık – Servetifünun'a aşırı yabancılaşma suçlaması (Ahmet Mithat)
III. Servetifünuncu kuşağa hocalık yapma – yenilikçilerin önderi ve kuramcısı olma (Abdülhak Hamit Tarhan)
IV. Romancılığın gerçek anlamda kurucusu – ilk teknik romanlar – süslü ve artistik anlatım (Halit Ziya Uşaklıgil)
V. Servetifünun'un en büyük şairi – şiiri düzyazıya yaklaştırma – anjambman (Tevfik Fikret)

Yukarıdaki numaralanmış yerlerden hangisinde verilen özellikler ile ayraç içindeki sanatçı uyumlu değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

14. Tanzimat edebiyatı ile Servetifünun edebiyatının karşılaştırılmasına ilişkin aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Tanzimat'ta gazel, kaside, murabba, terakibent gibi divan şiiri nazım biçimleri kullanılırken Servetifünun'da bu eski nazım biçimleri terk edilmiştir.
B) Tanzimat'ta da Servetifünun'da da ağırlıklı olarak aruz ölçüsü kullanılmış, çok nadir hece ölçüsü denenmiştir.
C) Tam bir sadeleşmenin sağlanamadığı Tanzimat Dönemi'ne göre Servetifünuncular dilde sadeleşmeyi büyük oranda başarmışlardır.
D) Tanzimat şiirinde hak, hürriyet, kanun, medeniyet, vatan, millet, adalet gibi toplumsal konular; Servetifünun'da ise aşk, doğa, umutsuzluk, kaçış, düş-gerçek çatışması gibi bireysel konular vardır.
E) Tanzimat şiirinde romantizm egemen akım iken Servetifünun'da romantik duyarlılık bulunsu da sembolizm ve parnasizm akımları egemendir.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 6

15. Türk edebiyatı tarihi konusunda verimli çalışmalar Millî Edebiyat Dönemi'nde başlamıştır. ----, Türk edebiyatını, şuara tezkireleri anlayışından kurtararak destanlar çağından bugüne kadar olan dönemi bir bütün olarak ele almıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki verilen sanatçılardan hangisi getirilmelidir?

- A) Rıza Tevfik Bölükbaşı
B) Mehmet Fuat Köprülü
C) Ali Canip Yöntem
D) Refik Halit Karay
E) Musahipzade Celal

16. Günlük terimini yaygınlaştıran ve günlüklerini "Günlük" adıyla bir kitapta toplayan ----; *Kuşları Örtünmek* ile *Günlük* adlı eserlerini birleştirip buna *Hacivat Günlüğü* adını vermiş, ardından *Yaşlılık Günlüğü*, *Aynalar Günlüğü*, *Bay Sessizlik*, *Nezleli Karga*, *Yalnızlığın Fırınlanmış Kokusu*, *Yanlış Parmak* ve *Papağanname* adlı günlükleri yayımlanmıştır. *Keçi Çobanı*, *Kuzu Çobanı* ile 1970'te TRT Deneme Ödülü'nü, *Şiir ve Cinayet* ile 1976 TDK Deneme Ödülü'nü alan sanatçı, mizaha ve zekâya önem veren bir "humor" ustasıdır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Mehmet Kaplan
B) Haldun Taner
C) Salah Bırsel
D) Suut Kemal Yetkin
E) Nurullah Ataç

17. Çözülen bir demetten indiler birer birer,
Bırak, yorgun başları bu taşlarda uyusun.
Tutuşmuş ruhlarına bir damla gözyaşı sun,
Bir sebile döküldü bembeyaz güvercinler...

Bu dizeler yapı ve zihniyet unsurları dikkate alındığında aşağıdaki hangi anlayışa göre hangi sanatçı tarafından yazıldığı söylenebilir?

- A) I. Yeni – Orhan Veli Kanık
B) Hisarcılar – Yavuz Bülent Bakiler
C) Yedi Meşaleciler – Ziya Osman Saba
D) Millî Edebiyat – Mehmet Emin Yurdakul
E) Toplumcu Şiir – Ercüment Behzat Lav

18. Avrupa'da 19. yüzyılın ilk yarısında klasisizme tepki olarak doğan, duygu ve hayali ön planda tutan, doğadaki ve toplumdaki karşıtlıkları, çelişkileri yansıtırken kişileri de toplumsal çevreleriyle vermeyi amaç edinen bir edebiyat akımıdır. Toplumsal sıkıntılar, siyasi baskılar ve klasisizmin sanatçıyı zor durumda bırakan kuralcılığı, bu akımın ortaya çıkmasının sebepleri arasındadır. Dolayısıyla ilk kez bir edebî akım, başka bir edebî akıma tepki olarak doğmuştur.

Bu parçada söz edilen edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Realizm
B) Klasisizm
C) Sembolizm
D) Romantizm
E) Natüralizm

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 6

19. Acıacığım
 – Sali Meryem yok, az önce var idi, te be şuracıkta oturur idi. Öğlen namazına gideyim istediğim, te be istemez olaydım. Ne bileyim Meryem'in canının daraldığını, gezmek istediği. Bilsem yalnız kor muydum onu.
 – Baba! Annem...
 – Sus be Necla'm. Yemek ko insancıklara. Bak hepsi de Meryem'i aramaya gelmişler. Yukarı mahalledeki ahretliğini görmeye gitmiştir o, ben bilirim. Gönlünü nazlar, alır gelirim birazdan.
 Saffet amca, konuştu, konuştu, konuştu. Acı demini aldı, gözyaşları boşaldı.
 Necla bu sele kapılmamıştı. Öfkeliydi. Anacığı ne zaman vardı ki şimdi yok olsun.
 Yok olan Saffet'in beyliğıydi.
- Küçük hikâye örneği olan bu metinden hareketle küçük hikâyeye ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**
- A) Anlam bakımından yoğun, çok katmanlı bir anlatım söz konusudur.
 B) Vurucu bir etki yakalamak için metin kısa tutulur.
 C) Kişiler, zaman ve mekân ayrıntıları fazla önemsenmez.
 D) İçeriği çağrıştıracak bir başlık kullanılır ve vurucu bir sonla bitirilir.
 E) Sıra dışı olaylar kurmaca bir şekilde dile getirilir.

20. Türk edebiyatında gerçek anlamda ilk mizah ürünleri masallar, fıkralar ve geleneksel oyunlardır. Divan edebiyatında pek rastlanmamakla birlikte mizah yer almıştır. Tanzimat Dönemi'yle Türk mizahı değişti, gelişti. Teodor Kasap "----" adlı ilk mizah dergisini bu dönemde çıkardı. Direktör Ali Bey'in tiyatro eserlerini dönemin diğer sanatçıların yergi, fıkra ve tiyatro eserleri izledi. İkinci Meşrutiyet'le edebiyatımızdaki mizah anlayışı iyice gelişti. ----; *Gulyabani, Metres, Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdıvaç* gibi romanlarında toplumun durumunu mizahi bir yaklaşımla ele alır. Kirpi mahlasıyla *Kalem* ve *Cem* dergilerinde siyasi mizah yazıları yazan ---- da mizahımızın gelişmesine katkı sağlamıştır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) *Diyojen* – Hüseyin Rahmi Gürpınar – Refik Halit Karay
 B) *Mehasin* – Ahmet Rasim – Refik Halit Karay
 C) *Aydede* – Hüseyin Rahmi Gürpınar – Yusuf Ziya Ortaç
 D) *Diyojen* – Yakup Kadri Karaosmanoğlu – Ebubekir Hazım Tepeyran
 E) *Aydede* – Rıza Tevfik Bölükbaşı – Mehmet Rauf

21. I. *Sanat* adlı şiiriyle Anadolu'yu yazılmamış bir destana benzeten ----, memleketçi şairlere Anadolu coğrafyasını, Anadolu insanını ve Anadolu folklorunu sanatın merkezine koymaları gerektiğini söylemiştir.
 II. "----, *Sahnenin Dışındakiler* ve *Huzur* romanlarıyla Osmanlının çöküşüne, Kurtuluş Savaşı'na ve II. Dünya Savaşı sürecine ışık tutarken bu önemli olayların bireylerin iç dünyasındaki etkilerine ve Doğu-Batı bocalamalarına eğilen Tanpınar, "zaman" ve "rüya" estetiği denince akla gelen sanatçıdır.
 III. *Kaldırımlar* şiiriyle genç yaşta ün kazanan Necip Fazıl, ilk şiirlerinde "şehir bohemi" olarak tanınmış, sonraki şiirlerinde öz şiir ile metafizik şiiri birleştirmiş ve ---- şairi olarak tanınmıştır.
 IV. *Dil ve Kültür* adlı eleştirel deneme kitabıyla tanınan ----; *Nesillerin Ruhu, Büyük Türkiye Rüyası, Edebiyatımızın İçinden* gibi deneme kitapları yazmış; *Şiir Tahlilleri, Hikâye Tahlilleri, Tıp Tahlilleri, Tanpınar'ın Şiir Dünyası, Tevfik Fikret, Namık Kemal* gibi incelemeleriyle edebiyatın bilimsel cephesinde boy göstermiştir.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki boşluklardan herhangi birine getirilemez?

- A) Faruk Nafiz Çamlıbel
 B) *Mahur Beste*
 C) *Çile*
 D) Suut Kemal Yetkin
 E) Mehmet Kaplan

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 6

22. Bir kimsenin, ailenin ya da topluluğun belli bir zaman dilimi içerisindeki yaşam ve yaşayışını birbirinin devamı olarak ele alan eserlere “nehir roman” denir.

Buna göre aşağıda yazarıyla birlikte verilen eserlerden hangisi nehir roman özelliği göstermez?

- A) *Ölmeye Yatmak, Bir Düğün Gecesi, Hayır* – Adalet Ağaoğlu
- B) *Kiralık Konak, Yaban, Nur Baba* – Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- C) *Köylüler, Toz Duman İçinde, Vatan Dediler* – Talip Apaydın
- D) *Esir Şehrin İnsanları, Esir Şehrin Mahpusu, Yol Ayrımı* – Kemal Tahir
- E) *Kilit, Anahtar, Kapı, Konak* – Mustafa Necati Sepetçioğlu

23. Cumhuriyet Dönemi’nin başarılı yazarlarından olan ---- ; roman, hikâye, tiyatro, deneme, gezi türlerinde eserler vermiştir. Eserlerinde daha çok kişilerin iç dünyasına yönelen sanatçı, roman türündeki eserleriyle tanınmıştır. Romanlarında genel olarak Kurtuluş Savaşı’ndan 1980’li yıllara kadar gelen süreçte Cumhuriyet’in çeşitli evrelerini ele almıştır. Örneğin *Firavun İmanı*’nda Sakarya Savaşı öncesi ve sonrası, *Gençliğim Eyvah*’ta 1970’lerdeki toplumsal dalgalanmalar dile getirilmiştir. Bu tarz romanların yanı sıra farklı içerikli eserleri de vardır sanatçının. Örneğin ---- adlı biyografik romanında Nahit, Hatice, Sadi karakterleriyle 1930’lu yıllarında sürdürülmeye çalışılan geleneksel tiyatrodaki oyuncuların çileli sanat hayatları ve aşkları anlatılmıştır.

Bu parçadaki boşluklara aşağıdakilerin hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) Selim İleri – *Yalancı Şafak*
- B) Attilâ İlhan – *Sokaktaki Adam*
- C) Tarık Buğra – *İbiş’in Rüyası*
- D) İnci Aral – *Yeni Yalan Zamanlar*
- E) Emine Işınsoy – *Atlı Karınca*

24. 19. yüzyılda Fransa’da ortaya çıkan bu akıma göre toplum “büyük bir laboratuvar”, insan “deney konusu”, sanatçı ise “bilim insanı”dır. Bu akıma göre davranış ve kişiliğin şekillenmesinde insanın kendi iradesinin değil, toplumsal çevrenin etkisi ve soya çekim özellikleri etkilidir. Bu akımın temsilcileri gerçeklikten kopmamak için toplumu her yönüyle yansıtmaya çalışmışlardır. Eserlerinde kendi kişiliğini gizleyen sanatçılar, genellikle kötümserdirlere.

Bu parçada tanıtılan akımın edebiyatımızdaki temsilcileri aşağıdakilerin hangisinde birlikte verilmiştir?

- A) Nabizade Nazım – Hüseyin Rahmi Gürpınar
- B) Recaizade Mahmut Ekrem – Yaşar Kemal
- C) Sait Faik Abasıyanık – Memduh Şevket Esenal
- D) Oğuz Atay – İhsan Oktay Anar
- E) Rasim Özdenören – Sevinç Çokum

Bu testte 24 soru vardır.

1. Suyun ---- olduğunu düşünsek de dünyanın en kurak çölü olarak bilinen Şili'nin kuzeyindeki Atamaca Çölü için durum biraz farklı. On bin yıllık bir tarihi olduğu düşünülen çöle son 500 yıldır yağmur yağdığına dair herhangi bir kayıt bulunmuyordu ama buraya özgü birçok mikroorganizma yaşamına devam ediyordu. Ancak birkaç yıl önce, 2015 yılının Mart ve Ağustos ayları ile 2017 yılının Haziran ayındaki şiddetli yağışlar bu durumu değiştirdi. Bu yağışlar ---- etkiledi.

Bu parçada boş bırakılan yerlere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerin hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) canlılar için önemli – çölün toprak yapısını tamamen
B) vazgeçilmez – yüzyıllardır uykuda olan tabiatı beklenmedik bir şekilde
C) hayat kaynağı – aşırı kurak iklime uyum sağlamış yaşam formlarını hayli olumsuz
D) döngüsünün son zamanlar bozulmuş – burada tekrar yaşam olmayacağı fikrini doğal olarak
E) daima yenilenebilir – küresel ısınma sorununu farklı açıdan

2. Şiirsellik boyutu olan öykülerde az sözcük kullanılarak çok yoğun duygular anlatılır. Bu şiirlerde kişisel ses tonu, şiirsel söyleyiş, sıra dışı söz dizimi, söz sanatları, ses yinelemeleri vardır. Alt yapılarının içinde, okuyucuların çözmesi gereken ve zihinlerinde bir dizi sorular oluşturan kimi gizler saklıdır. Yazarlar bu gizleri okuyucularına aktarırken öykülerini şiirsellik boyutuna ulaştırabilmek için kimi yöntemler kullanırlar. Kimi zaman öykülerinin tümünde ya da bir bölümünde şiire özgü dil kullanımlarına ve söz sanatlarına başvururlar. Kimi zaman da alışılmamış, sıra dışı görünen ancak aslında uyumlu olan sözcük ve tümceler birlikte kullanarak okuyucularını şaşırtırlar ve seçtikleri sözcüklerin büyük bir bölümüne geniş anlamlar yüklerler.

Bu parçanın bütününde aşağıdakilerin hangisinden söz edilmektedir?

- A) Öyküleyici eserlerde özlü anlatımın öneminden
B) Yazarların yaşama bakış açısının öykünün niteliğini etkilemesinden
C) Bazı şiirlerde öyküleyici anlatımın kullanılmasından
D) Şiirsellik yönü olan öykülerin özelliklerinden
E) Öykü yazarlarının sözcüklere yeni anlamlar yüklemesinden

3. Birbirimizle iletişime geçtiğimiz her an, insan ilişkilerimizde uyumsuzluk ya da anlaşmazlıklar doğabilmektedir. Anlaşmazlıkların artışı, bizi farklılıklarımızı yönetebileceğimiz, birlikte daha dostane bir yaşam geliştirebileceğimiz, etkin ve etkili yöntemler aramaya itmiştir. Bunlardan biri de ara buluculuktur. Ara buluculuk, çatışmaları uzlaşmaya dönüştürürken bir yandan çatışmaların nedenlerini ortadan kaldırmak, ilişkilerimizi daha sürdürülebilir hâle getirmek, birbirimize anlayış ve hoşgörü gösterebilmek ve daha yetkin ve yapıcı ilişkiler kurabilmek gibi pek çok fayda sağlayan sürecin adıdır. Bu süreçte yer alan ara bulucu da tıpkı kadim geleneklerde olduğu gibi etik kodların ışığında uyumsuzluğun çözümü için taraflara çözüm önerileri sunabilen, tarafların problemlerinin neden-sonuç bağlarını görmelerini sağlayan, tarafsız, sabırlı, esnek, empati kurabilen, sevgi duyan ve süreç içerisinde bu değerleri taraflara da yansıtarak aslında toplumsal bir dönüşüme, sosyal barışa, iş birliğine katkı sağlamayı amaç edinen kişi olarak karşımıza çıkar.

- I. İşçilerin iş yerinde yaşadığı sorunları azaltmak için işverence görevlendirilen kişiler
II. Davacı ve davalı anlaşmazlıklarında mahkeme tarafından görevli olarak atananlar
III. Sosyal ya da ekonomik alandaki bir uyumsuzlukta seçici kurul tarafından belirlenen görevliler

Yukarıdakilerden hangileri ara bulucu olma niteliğine uygundur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 7

4. Bir sanat öğrencisi olarak ünlü sanat eserlerini yakından görmek ve değerli sanat öğretmenleri ile yüz yüze çalışma fırsatı bulmak, kişisel gelişimi ilerletebilmek açısından çok önemlidir. Geniş bir sanat yelpazesine sahip olan birçok öğrenci, ustaların eserlerini veya belirli sanat uzmanlığıyla doğrudan ilgili eserleri görme fırsatı buluyor.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatın farklı dallarına ulaşan
- B) Sanatçının yaratımına şahitlik eden
- C) Sanatın farklı alanlarında uzman olan
- D) Sanattaki aşırılıkların farkına varan
- E) Sanat yapısındaki ayrıntıları bilen

5. I. Metin

Rüyan, pınarlarda buğulanan nur
Sevgin, sırma sırma dökülen şafak
Senin için ekin öpüyor yağmur
Senin için tarlada büyüyor başak

II. Metin

Ak çiçekler domur domur göz verir
Sallandıkça birbirine söz verir
Gökler yere nenni çalar naz verir
Ala şafak söktü uyanın dağlar

Bu metinlerle ilgili

- I. Aynı nazım birimi ve aynı vezniyle yazılmıştır.
- II. Çapraz uyak düzeni söz konusudur.
- III. Tam uyak kullanılmıştır.
- IV. Doğaya özgü öğelere yer verilmiştir.
- V. Söz sanatlarından yararlanılmıştır.

hangisi ortak olarak söylenemez?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

6. Melengicin dalında çifte sığırıcık diley çifte sığırıcık
ciğerime ateş değdi öley diley öley gencecik
zehir pamuk ırgatlığı gâvur gündelikçilik

rinna – rinnan – nay
yüreğim bölündü ley
damarlarım delindi
kan gider kan gider

“Sisler Bulvarı” şiir kitabının içerisinde yer alan “rinna – rinnan – nay” başlıklı şiirinde Attilâ İlhan özgün bir söyleyiş gerçekleştirmiştir.

Bu şiirle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Şair, halk ağzını şiirinde yansıtmıştır.
- B) Şairin divan şiiri etkisindeki şiirlerinden biridir.
- C) Şair, şiirinde halk türküsü ritmini yakalamıştır.
- D) Altı çizili bölüm toplumcu gerçekçi bir anlayış yansıtmaktadır.
- E) Şair, şiire doğaya ait unsurlarla giriş yapmıştır.

7.

- I. denize vuran balıkçı
kuşu yıldızı getirir bize
kabuklu böcekler ve yosun
bırakır sepetinin küpeştesine

- II. Şimdi
utançtır tanelenen
sarışın çocukların başaklarında.
Ovadan
gözü bağlı bir leylak kokusu ovadan
çeviriyor o küçücük güneşimizi.

I. si Oktay Rifat'ın *Balıkçılar*, II. si Cemal Süreya'nın *Beni Öp Sonra Doğur Beni* adlı şiirlerinden alınan bu iki parçanın ortak yanları arasında aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Modern şiir öğelerine dayanıp geleneği reddetme
- B) Belli bir uyak düzenine dayanmama
- C) Alışılmamış bağdaştırmalara ve uzak çağrışımlara yer vermeme
- D) Yazımsal sapmalara yer verme
- E) Bilinmeyen sözcüklere yer vermeme

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 7

8. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin *Orhun Yazıtları*'nda geçtiği söylenemez?

- A) Ben, Tanrı gibi ve Tanrı'dan olmuş Türk Bilge Kağan, bu devirde tahta oturdum.
- B) Kanlarınız ırmaklar gibi aktı, kemikleriniz dağlar gibi yığıldı; bey olacak oğlunuz köle oldu.
- C) Resul aleyhisselam zamanına yakın Bayat boyundan Korkut Ata derler bir er ortaya çıktı.
- D) Çin budununun tatlı sözlerine, ipekli kumaşlarına aldın ey Türk halkı, çok sayıda öldün.
- E) Kardeşim Kül Tigin ve iki Şad ile birlikte ölesiye yitesiyeye çalıştım, çabaladım.

9. O rütbe etti bu keskin soğuk zemîne eser
Miyân-ı cûyda gömgök kesildi nîlüfer

Başında kar saçığı sarık arkada sâde
Nice gezer bu sokaklarda bilmezem ar'ar

Şitânın ettiği bî-dâdı mülk-i gül-şende
Efendi binde birin söylesem dolar defter

Ayağı donmadı mı havzın evvelâ baştan
Ya düşmedi mi çenârın eli çemende meğer

Bu dizelerle ilgili

- I. Olaya dayalı bir metin olup mesnevi tarzında yazılmıştır.
- II. Bir kasidenin ilk bölümünden alınmıştır.
- III. Konusu bakımdan şitâiye örneğidir.

hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

10. Arapça, Farsça, Ermenice ve İbraniceyi çok iyi bilen, buna rağmen Türkçenin gücüne ve güzelliğine inanmış bir tasavvuf adamı olan ----

Türk diline kimesne bakmaz idi,

Türklere hergiz gönül akmaz idi,

Türk dahi bilmez idi o dilleri,

İnce yolu ol ulu menzilleri.

diyerek Arapça ve Farsça yazarlardan ---- adlı mesnevisinde şikayetçi olmuştur. Sanatçı, bu eserini 1330'da tamamlamış, aruzla da heceyle de şiir yazmıştır. Bazı nüshaları 12 bin beyte ulaşan bu eser, *Maarifname* olarak da isimlendirilmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisinde verilenler getirilmelidir?

- A) Âşık Paşa – *Garipname*
B) Şeyyat Hamza – *Yusuf u Züleyha*
C) Taşlıcalı Yahya – *Yusuf u Züleyha*
D) Ahmedî – *İskendername*
E) Şeyhi – *Harname*

11. Safa ile Merve, İlahi Saray'ın yani Kâbe'nin doğu tarafında birbiriyle karşı karşıya diz çökmüş yüksek revaklı iki tepedir. Safa Tepesi güney tarafta ve Merve Tepesi kuzey tarafta, sa'y yapanların sıcak ruhlarının geliş gidişine merhaba kucağını açmışlardır. Ortada olan Mesa alanı bir mile yakın hidayete süs veren bir mesafedir ki sa'y edenler, o Allah'ın bağışlayıcılığının şekeristanı üzerine karınca kfilesi gibi üşüşmüşlerdir.

Biçim ve içerik özellikleri dikkate alındığında bu parçanın aşağıdaki edebî türlerin hangisinden alındığı söylenebilir?

- A) Gazavatname
B) Pendname
C) Seyahatname
D) Sefaretname
E) Tezkire

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 7

12. I. Namık Kemal bu eserinde görücü usulüyle evlenmenin yanlışlığını ortaya koymaya çalışır. Eserde Şefika, Ata'yı sevmektedir ancak ailesinin ısrarları ve babasının borçları nedeniyle bir başkasıyla evlenir. Daha sonra Şefika'ya âşık olan Ata kendini zehirlerken Şefika veremden hayatını kaybeder.
- II. Recaizade Mahmut Ekrem bu eserinde kıskançlık ve hırsla davranmanın sonuçlarını ele alır. *Binbir Gece Masalları*'ndan etkilenecek yazılan bu tiyatro eserinde makamını kötüye kullanan Kadı Azmi Efendi başkahramandır.

Numaralı metinlerde tanıtılan eserler sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *İntibah – Araba Sevdası*
 B) *Kara Bela – Finten*
 C) *Zavallı Çocuk – Çok Bilen Çok Yanılır*
 D) *Akif Bey – Atala*
 E) *Gülnihal – Nesteren*

13. Yazın bir cuma günü, öğle üzeri, bu evden, koltuğunda bohçasıyla çıkan adam, kapısını itina ve dikkatle kapadıktan sonra yoluna devam etmeye başladı. Arkadan bakılınca omuzlarıyla belinin genişliği bir derecede bulunacak kadar şişman olan otuz üç yaşındaki bu adamın enli fakat pek kısa bacakları üzerindeki yükü istediği tarafa götürmekte pek müşkülât çektiği görülüyordu... Bu uzak mahallelerin تنها sokaklarında mütefekkir, mahzun bir surette yoluna devam eden bu adam, halkı güldürmek için gidiyordu... İnce tahtalarla inşa edilmiş ve yıkılmamak için etrafına destekler vurulmuş bir binanın önüne geldi. Bu binanın kapısının üzerine beyaz kâğıda büyük siyah yazıyla şu levha ta'lik edilmişti:

"Meşhur Paskal'ın pandomiması. Burada her cuma ve pazar günleri meşhur Paskal enva-ı türlü hünerler ve gülünçlü icra-yı lu'biyya eder. Rağbetli müşterilerinin teşvikatlarını kazanan Paskal her hafta yeni oyunlar sahne-i temaşaya vaz'edecektir!"

Paskal, kendisiydi.

***Küçük Şeyler* öykü kitabındaki *Pantomima* adlı öyküden alınan bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) Betimleme ve öyküleme tekniklerinden yararlanılmıştır.
 B) Anlatma tekniğiyle oluşturulmuştur.
 C) Sami Paşazade Sezai tarafından kaleme alınmıştır.
 D) Edebiyatımızdaki modern hikâyenin ilk örneklerindendir.
 E) İroni yapılarak toplumsal bir anlayış eleştirilmiştir.

14. Aşağıdakilerden hangisinin anlatım ve içerikleri dikkate alındığında öz şiir anlayışını benimseyen bir şair tarafından yazılmış olduğu söylenemez?

- A) Yaşım ilerledikçe daha çok anlıyorum
 Ne büyük nimet olduğunu ah güzel gün
 Boş yere üzülmekte mana yok anlıyorum
 Kadrini bilmek lazım artık her açan gülün
- B) Aşk dediğin nedir ki
 Tenden bedenden sıyrık
 Çocukların içinde
 Yaşadığı bir çiğlik
- C) Habersiz hepsi, kızamıktan ve ölümden
 Kirli yüzlerinde açan ölümden habersiz
 Ve düşmüş bir gül oluyorlar birden
 Bebekler ölüveriyor, ölümden habersiz
- D) Geçti istemem gelmeni
 Yokluğunda buldum seni
 Bırak vehmimde gölgeni
 Gelme artık neye yarar
- E) Hoyrattır bu akşamüstüler daima
 Gün saltanatıyla gitti mi bir defa
 Yalnızlığımızla doldurup her yeri
 Bir renk çiğliği içinde bahçemizden

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 7

15. 1956 yılından itibaren *Pazar Postası* çevresinde toplanmaları, ortak bir poetik savunma alanında buluşmaları ve harekete başka şairlerin eklenmesi söz konusu şiire bir hareket özelliği kazandırmıştır. Bu anlayışın Türk şiirine getirdiği yenilikler arasında şiir dilinin alışılmış kalıplarını değiştirmeleri, söz sanatlarına, alışılmamış bağdaştırmalara ve mantık dışı söyleişlere yer vermeleri, şiir işçiliğine önem vermeleri, şiirde biçimi öncelemeleri, hayal gücüne ağırlık vermeleri, her türlü ölçüden uzak durmaları, bilinçaltını yansıtmaları, çağrışıma dayalı bir dil oluşturmaları, daha önce kullanılmamış sözcükler oluşturmaları, imgeyi ve anlamda kapalılığı öncelemeleri sayılabilir.

Bu parçada anlatılanlardan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Mistik duyarlılığı ön plana alan şairlerin tekke şiiriyle modern şiiri birleştirerek oluşturdukları yeni gelenekçi bir anlayışın Türk şiirindeki yeri anlatılmaktadır.
- B) Cemal Süreya, Turgut Uyar, Ece Ayhan gibi sanatçıların yer aldığı anlayışın şiirde benimsedikleri tutum anlatılmaktadır.
- C) Kapalılığın, serbest çağrışımın, dilsel sapmaların ve yaratıcı imgelere önem veren anlayışın şiirini yazan ve II. Yeni adıyla ortaya çıkan şiir anlayışından söz edilmektedir.
- D) Garip Hareketi'ne karşı bir tutumla 1950'li yıllardan sonra Türk şiirini etkileyen yeni şiir anlayışından bahsedilmektedir.
- E) Bu anlayışın egemen olduğu şiirlerde biçimsel titizliğin yer aldığı ve anlamın hemen yakalanmayacağı söylenmektedir.

16. Rahmet demiyoruz ama bir kere
Milleti yücelten rahmetlilere
Bir soran yok mudur peki, sen nesen?
Söyle, bu millete ne getirmişsin?
Sen bühtan attığın bu büyüklerin
Yüzde biri kadar ne iş görmüşsün?
(bühtan: İftira)
Divan şairleri yaramaz bize
Yoktur uyarlığı zamanımıza
Fikret'in oğlu da vazgeçti dinden
Gitti öz yurdundan, öz vatanından
Hamit eserleri Batı taklidi
Akif de, Fazıl da bir dindar idi

Doğu'dan Batı'ya ferman gönderen
Atalar ne kadar cephe yardılar
Batı'nın önünde Fatihlerimiz
Bugün yeni nesli utandırdılar

Azerbaycanlı ünlü Türk şair Bahtiyar Vahapzade'nin bu dizelerinden hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hiçbir şey yapmadan geçmişi karalamanın kolaycılık olduğu dile getirilmiştir.
- B) Toplum için sanat anlayışına uygun bir bakış açısıyla yazılmıştır.
- C) Yeni neslin geçmişteki büyük başarılarından çok uzak olduğu belirtilmiştir.
- D) Şair ve yazarların arasındaki anlaşmazlığın sanatın gelişmesini engellediği savunulmuştur.
- E) Şehitlere ve geçmişe gereken değerin verilmemesinden şikâyet edilmiştir.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 7

17. I. Aruzlu ve heceli şiirleri vardır. Gezgini bir yeniçeridir. Adli mahlasıyla divan şiiri, Derviş Nihani mahlasıyla Mevlevî özlü tasavvuf şiiri, Ömer mahlasıyla güzelleme türünde semailer ve koşmalar söylemiştir. 17. yüzyılda “üstâ” ve “pir” kabul edilen şairin 105 şairden söz ettiği manzum *Şairname*’si 38 dörtlütür ayrıca divanı da bulunan Âşık Ömer’in Kırımlı ya da Konyalı olduğu sanılmaktadır.
- II. Asıl adı Mehmet Emin olan Bayburtlu Zihni, divan ve halk şiiri söylemiş biridir. Divanı vardır. Başından geçenleri anlattığı *Sergüzeştname* mesnevisinin içinde şiirler, yergiler, destanlar da yer alır. “Vardım ki yurdundan ayağ göçürmüş / Yavru gitmiş ıssız kalmış otağı” dizeleriyle başlayan ağıtta 1828’de Rusların Bayburt’u işgal etmelerinin üzüntüsünü dile getirir.
- III. Asıl adı Veli olan Köroğlu, 19. yüzyılda “Ferman padişahın dağlar bizimdir” diyerek Osmanlı-aşiretler kavgasının sözcülüğünü yapmıştır. Avşar’dır. Anadolu Türkmenlerinin Türçesiyle söylediği şiirlerinde divan şiiri etkisi görülmez. Epik şiir ustasıdır ve koçaklamalarıyla ünlüdür.
- IV. 17. yüzyılda yaşadığı kabul edilen Karacaoğlu, çağdaşı olan Gevheri ve Âşık Ömer’in tersine hiçbir zaman divan şiirinden etkilenmemiştir. Güney Anadolu Toroslarında ve Çukurova’da yaşamış en büyük güzeleme ustasıdır. Saf ve duru bir Türkçeyle söylediği koşmaları ve semaileri hâlâ türkû olarak söylenir. Varsağı nazım biçiminin ise kurucusudur.
- V. Sivas’ın Şarkışla ilçesinin Sivrialan köyünden olan Âşık Veysel, 20. yüzyılda yaşamıştır. 1973’te vefat eden şairi keşfeden kişi Ahmet Kutsi Tecer’dir. Saf Türkçeyle söylediği şiirleri *Dostlar Beni Hatırlasın*, *Değişler*, *Sazımdan Sesler* gibi kitaplarda toplanmıştır. Daima hece ölçüsünü kullanmış ve divan şiirinden etkilenmemiştir.

Numaralanmış parçalarda geçen bilgi yanlışının giderilmesi için aşağıdakilerden hangisi yapılmalıdır?

- A) I. deki “Adli” mahlasının yerine “Dertli” getirilmeli.
- B) II. deki *Sergüzeştname* yerine *Hikâye-i Garibe* getirilmeli.
- C) III. deki “Köroğlu” yerine “Dadaloğlu” getirilmeli.
- D) IV. deki “varsığı” yerine “kalenderi” getirilmeli.
- E) V. deki Ahmet Kutsi Tecer yerine Faruk Nafiz Çamlıbel getirilmeli.

18. Eylül . 3

Babamın annemin mektupları. Hep aynı terane. Onlara yazdığımı bilmiyor. Kimsem yokmuş gibi yaşıyorum. Ya da unutmuş gibi. Oysa var onlar biliyorum. Yakında dönecekler. O zaman ne olacak? Annem beni görmeden durabilir mi? C’ye onların varlığını hatırlatmam gerek. Neden çekiniyorum.

.....

Eylül . 6

Bu yaz hiçbir ressam benim kadar mavi boya harcamamıştır.

.....

Eylül . 8

(...)

Paleti, fırçayı elime alıp baktım. Gözlerim yanıyordu. Bir gün beni bırakacak. İlk seferki gibi habersiz, birden kaybolacak. Arkamda kumsala yatmış, kim bilir neler düşünüyordu. Bütün suç onun aylak oluşunda, bari resim yapsa.

Aylak Adam romanından alınan bu bölümde yazarın günlük türünden yararlanma nedenleri arasında

- I. Okura yeni bakış açılarıyla seslenebilmek
- II. Eserde anlatılanı daha gerçekçi kılmak
- III. Klasik anlatım tekniklerine bağlılığını göstermek
- IV. Kahramanın iç dünyasını daha iyi yansıtabilmek

hangileri gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) II ve IV
- D) I, II ve IV E) II, III ve IV

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 7

19. • Mesnevi tarzında ve aruz vezniyle yazılmıştır.
- Eski Türkçe olarak kabul edilen Karahanlı Türkçesi ile yazılmıştır.
- Alegorik ve didaktiktir.
- Siyasetname türünün Türk edebiyatındaki ilk örneğidir.

Yukarıda özellikleri verilen eser, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Divan-ı Hikmet*
B) *Hârname*
C) *Divan-u Lüğati't Türk*
D) *Kutadgu Bilig*
E) *Atabet'ül Hakayık*

- 20.** Almanya'da işçi olan Bayram'ın köyüne dönüş yolundaki bir günü anlatılır. Bu bir günlük süreçte geriye dönüşlerle Bayram'ın Almanya'ya gitmeden önce köydeki yaşamı, bir otomobil sahibi olma hayali anlatılır. Sonrasında Almanya'daki günleri otomobil sahibi olmak için yaptığı yanlışlıklar, bal rengi Mercedes'e sahip olduktan sonra hiçbir şeyin istediği gibi olmaması, hayal kırıklıkları aktarılır.

Bu parçada sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Fikrimin İnce Gülü*
B) *Ay Falcısı*
C) *Gece*
D) *Nefes Nefese*
E) *Ölü Erkek Kuşlar*

21. I. Hisarcıdır. *Çağ Sürgünü* adlı şiir kitabıyla Türk Milli Kültür Vakfı Ödülü'nü 1977'de aldı. 1981'de ise *Hicret Duyguları*'yla aynı vakfın bir ödülünü daha aldı. Oğuz Dede adlı çocuk romanı ve Sarkaç adlı romanı da ödüllü eserleridir. *Sözümüz Var, Eylül Kuşatması*, şiir; *Dönüş Acıları, Özledim Yokuşları, Yaralı Dağlar* roman; *Aile Bağları, Eski Çarıklar, Enver Paşa* oyun türünde eserleridir.
- II. Biyografik romanlar ve ırmak romanlar yazan sanatçı; Yugoslavya'da, Balkanlarda yaşanan acıları, göçleri anlatır. *Dönüş, Sevdalinka, Veda, Umut, Nefes Nefese, Köprü* onun popüler olmuş romanları; *Güneşe Dön Yüzünü* ve *Geniş Zamanlar* hikâye kitaplarıdır.
- III. *Parasız Yatılı* ile 1972'de Sait Faik Hikâye Ödülü'nü almış, Berlin'in Nar Çiçeği'nde Almanya'daki işçi sorunlarına eğilmiş, 47'liler'de ise 12 Mart olayını merkeze almış olan sanatçı; *Benim Sinemalarım, Gecenin Öteki Yüzü* gibi öyküleri, *Lodoslar Kenti* adlı şiir kitabı ile tanınmıştır.
- IV. Tasavvuftan, tarihten, farkında olunmayan kültürel güzelliklerimizden ve toplumsal değişmelerin yarattığı iç çatışmalardan söz eder. *İbrahim Efendi Konağı, Mesihpaşa İmamı, Son Menzil, Batmayan Gün* gibi romanların; *Mabette Bir Gece* adlı öykü kitabının yazarıdır.

Yukarıdaki numaralanmış bölümler ile aşağıdaki sanatçılardan hangisi arasında bir bağ kurulamaz?

- A) Yahya Akengin B) Ayşe Kulin
C) Füzûzan D) Samiha Ayverdi
E) Peyami Safa

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 7

22. Nazım Hikmet ve Cahit Sıtkı'nın şiir anlayışlarına dair çalışma yapan bir öğrenci, iki şair arasında kurgusal bir karşılaşma tasarlar. Bu karşılaşmada iki şair, şiir üzerine hayalî bir tartışmaya girer.

Aşağıdakilerden hangisi bu tartışmada geçebilecek bir diyalogdan alınmamıştır?

- A) **N. Hikmet:** Azizim şiirde uyak, ritim sağlar fakat bunun belli bir hece sayısında dizyle olması gerekmez.
- C. Sıtkı:** Şiirin özünde ölçü ve uyak bir arada olursa ahenk doğru biçimde sağlanır.
- B) **C. Sıtkı:** Anlama verdiğiniz önemi müzikaliteye verseydiniz şiiriniz daha iyi olurdu!
- N. Hikmet:** Ben şiirde müzikaliteden önce kolektif şuur peşindeyim.
- C) **C. Sıtkı:** Şiirde sembolist tavrı yakalamak ve kapalı söyleyişten yana olmak gerekir.
- N. Hikmet:** Üstadım, ben fütürist bir çizgide ve açık anlamdan yanayım.
- D) **C. Sıtkı:** Şiirde şekilsizlik içinde güzellik avına çıkanlar, kendi kendilerini avutmaktan başka bir şey yapmazlar.
- N. Hikmet:** Olur mu efendim, okuyucunun alışkanlıklarını kırmak ve denenmemiş biçimlerle ritim yakalamak şiirin ta kendisidir!
- E) **N. Hikmet:** Millî ve manevi değerleri ön plana çıkarmak adına edebîlikten uzaklaşıyorsunuz, fakında bile değilsiniz.
- C. Sıtkı:** Hayır efendim, bizim asıl şiirimiz budur; millî hisleri uyandırmak, Anadolu'yu içten ve samimi ele almadan şiir yazılmaz.

23. Başlangıçta halk şiirine daha yakın olan şiir anlayışını son dönemlerinde modern anlayışla birleştirip kendine özgü yeni bir tarz ortaya koymayı başarmış sanatçımızdır. Memleketçi bir anlayışla Türk kültürünün kaynaklarına yönelerek Türk insanının ruh iklimini zenginleştirmeye çalışmıştır. "Edebiyatımızın Beyaz Kartalı" olarak anılan sanatçımızın *İhlamurlar Çiçek Açtığı Zaman*, *Mevsimler ve Ötesi*, *Bir Çift Beyaz Kartal*, *Ben Senin Yusuf'un Olmuşum* gibi şiir kitapları bulunmaktadır.

Bu parçada tanıtılan sanatçımız aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Âşık Feymani
B) Şeref Taşlıova
C) Bahattin Karakoç
D) Dilaver Cebeci
E) Ali Akbaş

24. I

Hemen aklına 10 yıl önce babasının kendisine evin kırık kapısını tamir ederken söylediği şu sözler geldi: "Oğlum, yalancı bir kakhahadan samimi bir tebessüm daha evladır. Hiçbir zaman olmadığın biri gibi görünme." Artık ne yapması gerektiğini çok iyi biliyordu.

II

Elif, içine kapanık, duygularını ifade etmekte zorlanan bir kızdı. Hele bir topluluk karşısına çıktı mı dili tutulur, göğsü daralır gibi olurdu. O an düşündüğü tek şey, bir an önce oradan uzaklaşıp gitmekti ama yapamazdı.

Yukarıdaki metinlerde kullanılan teknikler aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

I	II
A) Geriye dönüş	İç çözümleme
B) Metinler arasılık	Özetleme
C) Özetleme	Gösterme
D) Bilinç akışı	İç konuşma
E) İç çözümleme	Parodi

Bu testte 24 soru vardır.

1. Cahit Sıtkı'yı bugüne kadar bir öykücü olarak anan oldu mu? Hayır, o herkes için "Otuz Beş Yaş" şairiydi. Şiiri öykülerini gölgede bıraktı. Şimdi görüyoruz ki büyük bir hak-sızlık içindeyiz. Kendine özgü bir öykü diline sahip yazar var karşımızda. Çoğu kısa, bir anı, bir durumu adamakıllı yaşatan doyumsuz öyküler bunlar. Elbette şiirlerinin temaları, imgeleri, çağrışımları hatta ortak adlar, mekânlar var öykülerinde ve anlatıcı kim olursa olsun, hemen hepsinin perde arkasında derinden derine konuşan Cahit Sıtkı'dan başkası değil. Ancak öykü yazarken şairliğini başka bir odada bırakmayı bilmiş bir yazarın kaleminden çıkmış bu metinler.

Bu parçada geçen "şairliğini başka bir odada bırakmayı bilmek" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiirlerini aynı tema etrafında toplamak
- B) Öykülerinde farklı konulara yer vermek
- C) Öykülerini yalın, içten bir anlatımla yazmak
- D) Şiiri bırakıp öykü türünde yoğunlaşmak
- E) Öykücülük ile şairliği ayrı tutmak

2. I. Gardner'a göre görsel sanat eğitimi verenlerin hem görsel hem de içsel olarak düşünebilmesi gerekmektedir.
- II. Çocukların ortaya koydukları görselleri değerlendirebilme konusunda eğitimcilerin kendilerini geliştirmesi gerektiğine inananlar, bu görüşe destek vermişlerdir.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Görsel sanat eğitimi verenlerin hem görsel hem de içsel olarak düşünebilmesi gerektiğinden Gardner, çocukların ortaya koydukları görselleri değerlendirebilme konusunda eğitimcilerin kendilerini geliştirmesi gerektiği görüşüne destek vermiştir.
- B) Çocukların ürettiği görselleri değerlendirebilme konusunda eğitimcilerin kendilerini geliştirmesi gerektiğini düşünenler, Gardner'ın görsel sanat eğitimi verenlerin hem görsel hem de içsel olarak düşünabilmelerinin gerektiği savını desteklemişlerdir.
- C) Kendilerini geliştirmeleri gerektiğine inanan eğitimciler, çocukların ortaya koydukları görselleri değerlendirebilme konusunda Gardner'ın görsel sanat eğitimi verenlerin hem görsel hem de içsel olarak düşünebilmesi gerektiği görüşünü sahiplenmişlerdir.
- D) Görsel sanat eğitimi verenlerin hem görsel hem de içsel olarak düşünebilmesi gerektiğini düşünen Gardner'ın bu görüşü, kendilerini geliştirmeleri gerektiğine inanan eğitimciler tarafından desteklenmiştir.
- E) Gardner, çocukların ortaya koydukları görselleri değerlendirebilme konusunda eğitimcilerin kendilerini geliştirmesi gerektiği fikrine görsel sanat eğitimi verenlerin hem görsel hem de içsel olarak düşünebilmesi gerektiği tezinden hareketle ulaşmıştır.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 8

3. Şiir bir çırpıda yazılıp tamamlanan bir şey değildir. Bir şiir üzerinde aylarca hatta yıllarca çalıştığını oluyor. Her seferinde başlangıçtaki o duygu birikimini yakalamaya çalışıyorum. Yoksa şiir mekanik bir söz yığınınından başa bir şey olamaz, diye düşünüyorum. İçinde insanca bir sıcaklığı, bir yüreğin çarpışlarını taşımayan şiirler ne ölçüde biçimsel yetkinliğe sahip görünseler de dar çevrelerde geçici modalar oluşturmaktan öteye geçemeyecektir.

Şiirle ilgili düşüncelerini böyle dile getiren bir kişinin aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenmez?

- A) Şair şiirini oluştururken acele etmemeli, düşünerek nitelikli şiirler yazmak için çabalamalıdır.
- B) Şiir titiz bir çalışmayı, kılı kırk yarmayı gerektiren bir türdür.
- C) Okuduğum şiirde kendimi bulmalıyım, şiir bana seslenmeli, beni etkilemelidir.
- D) Samimi bir anlatıma sahip olmayan şiirler, biçimsel yönden ne kadar olgun olursa olsun yok olmaya mahkûmdur.
- E) Şiir bir esin kaynağıdır, bu yüzden şair hissettiğini sıcaklığı sıcaklığına kâğıda dökmelidir.

4. Eleştiri dünyamızda şöyle bir dolaşmak, eleştirmenlerimizin kendileriyle pek ilgilenmediklerini düşünmeme yol açtı. Eleştirimiz önemsenmemiş, ele alınmamış. Değil bugünkü yaygın, çok yönlü görünümü yansıtmak, bir eleştiri tarihçemiz bile yok. Türk eleştiri tarihini yazmak, eleştiri antolojileri düzenlemek, öbür türlere olduğu kadar bu türe de eğilmek gerekir. O zaman Türkiye’de eleştirinin olup olmadığı ya da ne kadar olduğu ortaya çıkacak, eleştirinin gelişmesi de büyük oranda hızlanacaktır.

Bu parçanın bütününde yazarın yakındığı durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eleştiri türüne gereken önemin verilmemesi
- B) Eleştirmenlerle sanatçılar arasında kopukluğun olması
- C) Eleştiri türünün yazınımıza diğer türlerden geç girmesi
- D) Ülkemizde eleştiri türünde verilen eserlerin sayısının bilinmemesi
- E) Yazarların, eleştirmenlerin yazdıklarına soğuk bakması

5. Ölüm haberi gelmeden
Ecel yakamız almadan
Azrail hamle kılmadan
Gel dosta gidelim gönül

Gerçek evrene varalım
Hakk’ın haberin soralım
Yunus Emre’yi görelim
Gel dosta gidelim gönül

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Her iki dördlük de düz uyak şeması vardır.
- B) Tasavvufi halk edebiyatı geleneğine göre oluşturulmuştur.
- C) Her iki dördlük arasında ahenk unsuru bulunmaktadır.
- D) İlk dördlükte yarım, ikinci dördlükte zengin kafiye kullanılmıştır.
- E) İkinci dördlük ait olduğu şiirin son birimidir.

6. Aşağıdaki dizelerden hangisinde ayraç içinde verilen sanat yoktur?

- A) Gül hasretinle yollara tutsun kulağını
Nergis gibi kıyâmete dek çeksin intizâr
(Teşhis)
- B) Ben gidersem sazım sen kal dünyada
Gizli sırlarımı aşikâr etme
(Hüsnütalil)
- C) Göz gördü gönül sevdi seni ey yüzü mâhım
Kurbanın olam var mı bunda benim günâhım
(Tecahülûarif)
- D) Bu yağmur, bu yağmur, bu kıldan ince
Nefesten yumuşak yağın bu yağmur
(Tekrir)
- E) Garbın ucunda, son kıydan en gürültülü
Bir med zamânı, gökyüzü kurşunla örtülü
(İstiare)

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 8

7. Aşağıdakilerin hangisinde verilen dizelerin nazım şekli veya türü ayraç içinde yanlış belirtilmiştir?

- A) Bahar gördüm yaz gördüm
Güzel gördüm naz gördüm
Her tarafta dolaştım
Senin gibi az gördüm
(Mânî)
- B) Nice meydâna girmiş pehlevanlar
Döne döne sınanmış can - feşanlar

Yine söz dürcin açtı ol sipeh - dâr
Yine bin lutf ile oldu güneş - bâr
(Kaside)
- C) Çok seyr ü devr edip geldim ben ey can
Bildim cihan yine evvelki cihan
Bundan ötesini etmezem beyan
Bu sırrı saklayıp pinhâna geldim
(Devriye)
- D) Eslâf kapıldıkça güzelden güzele
Fer vermiş o neşveyle gazelden gazele
Sönmez seher-i haşre kadar şi'r-i kadîm
Bir meş'aledir devr edilir elden ele
(Rubai)
- E) Uşşâkın olsa nola fedâ nakd-i canları
Seyr etmedin mi dünki fedâyî civanları

Şevk âteşine sen de tutuştun mu ey gönül
Gördün mü dün güçleş tutuşan pehlevanları
(Gazel)

8. Muallim Naci, Tanzimat Dönemi'nde üslup bakımından eskiye bağlı bir şair olarak dikkatleri üzerinde toplamıştır. Yer yer yeni bir şey söylemek çabası onun üslubuna hiçbir renk ve değişiklik katmazken yüzlerce yıllık mazmunları kullanması şiirini kuruluğa sürüklemiştir. Onun toplumun dertleriyle ilgili olmak gibi bir yönü de olmamıştır.

Bu parçadaki açıklamaya göre, aşağıda verilenlerden hangisinin Muallim Naci'ye ait olduğu söylenemez?

- A) Gönlüme sâkîyi mi'mâr eyledim meyhânede
Allah Allah Kâ'be i'mâr eyledim meyhânede
- B) Sâki bize en puhtesini sun mey-i nâbın
Zîrâ işimiz himmetine kaldı şarâbın
- C) Şîrîn için âh eyledi bu kûhta Ferhad
Mecnûn dahî Leylî için etti nice feryad
- D) Nefsime zulmeyledim halka adâlet uğruna
Cism ü cân ettim fedâ bu mülk ü millet uğruna
- E) Bülbüller eder âteşe düşmüş gibi nâle
Zîr-i şakkadan güller eder hande bu hâle

9. Divan şiiri araştırmalarımda ilk beyti kendi arasında kafiye-yeli, diğer beyitlerin ilk mısraları serbest, ikinci mısraları ise matla beytiyle aynı kafiyeyle olan ve belli bir maksada yönelik olarak yazılan nazım şeklinin izini sürüyordum. Bu nazım şeklinde Allah'ın birliğini anlatanlara tevhit, Hz. Peygamber için yazılanlara naat adı verilmişti. Peygamber sevgisini işleyen manzumeler içinde gerçek bir başyapıt sayılabilecek olan *Su Kasidesi* ile bu sırada tanıştım. Bununla birlikte "Siham-ı Kaza" adlı eserinde sadrazamlık, vezirlik vb. gibi önemli mevkiilerde bulunan kişileri çekinmeden hicveden bir şairden bahsetmeyi de ihmal etmedim. Araştırmamı genişlettikçe incelediğim dönemin en gözde şairlerinin Nedim ve Şeyh Galip mahlaslarını taşıdığına şahit oldum.

Bu araştırmayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Üzerinde araştırma yapılan nazım şekli, Türk edebiyatına İran edebiyatından geçmiştir.
- B) Nedim ve Şeyh Galip gibi şairlerin, 18. yüzyıl sanatçıları olduğu görülmüştür.
- C) Allah'a yakarak günahların bağışlanmasını dilemek maksadıyla yazılanlara "mersiye" denilmiştir.
- D) Peygamber sevgisini işleyen eser, Fuzuli tarafından kaleme alınmıştır.
- E) Araştırmada babası da dâhil olmak üzere herkesi hicveden Nef'i adlı şairden söz edilmiştir.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 8

10. Ünlü kişilerin yaşamlarını ve yapıtlarını tanıtan yazılara biyografi denir. Bu türe divan edebiyatında tezkire denmiştir.

Aşağıda verilen divan edebiyatı eserlerinden hangisi açıklamaya örnek gösterilemez?

- A) *Heşt Behişt* B) *Tezkiretü's-Şuara*
C) *Mecalisü'n-Nefâis* D) *Hâtimetü'l-Eş'ar*
E) *Sihhat ü Maraz*

11. Memleketin birinde bir öksüz kız varmış. Anacığının toprağa düştüğü gün, onun da bağına bir ateş düşmüş, benzine kül elenmiş; gayrı yüzü güler mi yetimin! Bari babası, baba olup da üstüne kol kanat gerse... Daha karısının toprağı kurumadan bir üvey ananın eline bırakmış onu... Üvey ana dersin taş yüreklinin biri imiş. Kendi kızının elini sıcak sudan soğuk suya vurduramazmış ama bu kara yazılıya aman, zaman vermez, her yüke onu koşar, her yokuşa onu yorarmış; daha olmazsa eleklerle su taşıtmış çeşmeden. Öyle iken her yaptığı diken olur, gözlerine batarmış. Çekilir kahir değil doğrusu, dağ olsa dayanmaz buna. Başını alıp gidecekmiş ya sarı inekle küpeli horoz boynunu büküyormuş.

(...)

Günlerden bir gün, yine sarı ineği önüne katıp nerde yemlik, yeşillik bir yer varsa oraya götürmüş. O yayım yayım yayılırken kendi de bir ağacın altına serilip yumak yumak yün eğirmeye başlamış. Bir de nerde var nerde yok, bir rüzgâr dağdan dağa esip gelmiş; yününü yumağını alıp gitmiş.

(...)

Yuvarlana yuvarlana varır bir kulübeye düşmüş, öksüz kız da ardından... Bir de bakmış ki ne görsün, bir akçe nine! Altında bir hasır, karşısında bir ayna, hemen eğilip eline varmış. Meğer o ayna devran aynası imiş, neler geldi neler geçti felekten, hep ayan beyan görünürmüş....

Bu parçadan hareketle masalla ilgili olarak aşağıdaki-lerden hangisi söylenemez?

- A) Kişiler tip özelliği göstermektedir.
B) Genellikle iyi - kötü çatışması üzerine kurulur.
C) Olağanüstülükler yer verilir.
D) Mekân ve zaman belirsizliği söz konusudur.
E) Manzum biçimde söylenirler.

12. Uygurların vatanında, "Hulin" isimli bir dağ vardı. Oradan Tuğla ve Selenga isimli iki ırmak akardı. Bir gece oradaki bir ağacın üzerine gökyüzünden ilahi bir ışık indi. İki ırmak arasında yaşayan halk, bunu dikkatle izledi. Ağacın gövdesinde şişkinlik oluştu. İlahi ışık, dokuz ay on gün şişkinlik üzerinde durdu. Ağacın gövdesi yarıldı ve içinden beş çocuk çıktı. En küçük olan Buğu Han, büyüyünce hükümdar oldu. Ülke zengindi, halk mutluydu. Sonra Yulug Tigin isimli prens, hakan oldu. Yulug Tigin, Çinlilerle çok savaştı. Bu savaşlara son vermek için oğlu Gali Tigin'i Çinli prensesle evlendirdi. Prensese karşılık Tanrı Dağı'nın eteğindeki Kutlu Dağ'daki "yada" kayasını verdi... Bir Çin prensesi uğruna çekinmeden bağışlanmış olan yurdun bir kayası, Türk elinin felaketine sebep oldu. Halk; rahat, huzur yüzü görmedi. Irmaklar, birbiri ardınca kurudu. Göllerin suyu buhar olup uçtu.

Bu parça için aşağıdaki belirlemelerden hangisi yanlıştır?

- A) Bu metin parçası *Yaratılış Destanı*'nden alınmıştır.
B) Vatan toprağının bir karışının bile değerli olduğu vurgulanmıştır.
C) Türk destanlarına özgü motifler ve totemler yer almıştır.
D) Dönemin tarihî ve sosyal yapısını yansıtmaktadır.
E) İslam öncesi döneme ait, olay eksenli, anlatmaya dayalı metindir.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 8

13. Bu memlekette de bir gün sabah olursa Haluk
Eğer bu memleketin sislenen şu nasiye-i
Mukadderâtı kavi bir elin kavi, muhyî
Bir ihtizaz-ı temasıyla silkinip şu donuk
Şu paslı çehre-i millet biraz gülerse... O gün
Ben ölmemiş bile olsam hayata pek ölgün
Bir irtibatım olur şüphesiz; o gün benden
Ümîdi kes, beni kötrüm ve boş muhitimde
Meraretimle unut;...

Tevfik Fikret'in *Sabah Olursa* adlı şiirinin bu dizelerinden aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) Toplumcu, yol gösterici bir havası vardır.
B) Yer yer söylev üslubundan yararlanır.
C) Yabancı sözcük ve tamlamalara yer verir.
D) Anlam bir dizede bitmeyip diğer dizelere taşmıştır.
E) Servetifünun şiir anlayışını hem içerik hem biçim bakımından yansıtmaktadır.

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlış vardır?

- A) Şiirde birçok yenilik yapan Abdülhak Hamit Tarhan, romanlarının konusunu uzak ülkelerden ve tarihten almıştır.
B) Tiyatroya özel önem veren Ahmet Vefik Paşa, Bursa'da tiyatro açarak tiyatroyu Anadolu'ya yaymaya çalışmıştır.
C) Tiyatroda "eğlence" ile "sosyal faydayı" birleştiren Namık Kemal, romantizmin etkisinde eserler vermiştir.
D) Her konuda yazdığı eserleriyle halkta okuma isteği uyandırmayı amaçlayan Ahmet Mithat Efendi, edebiyatımızda ilk öykü örneklerini yazmıştır.
E) Dildeki yalınlaşma çabasını edebiyat ve tiyatro alanlarındaki yenileştirme çabalarıyla destekleyen Şinasi, birçok ilke imza atmıştır.

15. Bu akımın temsilcileri, insanın sosyal gerçeğinin bilimsel bir titizlikle incelenmesi gerektiğini düşünür. Dikkatle toplanan dokümanlar, sebep-sonuç ilişkisi ve sanat eserinin organik bütünlüğü içinde önceden tahmin edilen bir sonuca doğru kurgulanmalıdır. Roman, tarihî bir doküman olarak insanın sosyal gerçeğini fotografik bir objektiflik içinde ifade etmelidir. Romancı; kendi duygu, düşünce ve beklentilerini roman dünyasına aktarmamalıdır. Yazar, gözlemlerinin mahsulü olan dokümanlarını nedensellik ilişkisi içinde kurgulamakla yetinmeli; kendi yorumlarını bu sosyal belgenin dışında tutmalıdır.

Bu parçada söz edilen edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Realizm B) Klasisizm C) Sembolizm
D) Sürrealizm E) Natüralizm

16. Ahmet Cemil; iyi yetişmiş, edebî hayalleri olan bir gençtir. Büyük ümitlerle yazdığı eserini bitirince büyük bir ün kazanmayı ve arkadaşı Hüseyin Nazmî'nin kız kardeşi Lamia ile evlenmeyi hayal etmektedir. Ancak içe kapanık, öz güven-siz yapısı nedeniyle önce kız kardeşi İkbâl'i kaybeder; daha sonra Lamia bir başkasıyla evlenir. Büyük hayallerinin yerini acılar ve ümitsizlik alır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada tanıtılan eserin sanatçısına aittir?

- A) *Kırık Hayatlar* B) *Genç Kız Kalbi*
C) *Hayal İçinde* D) *Mürebbiye*
E) *Tecrübesiz Aşk*

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 8

17. • “Sanat, toplum içindir.” anlayışıyla kasabaya, köye ve köylüye yönelmişlerdir.
- Ağa-köylü, patron-işçi, zengin-fakir gibi çatışmalarla toplumsal sorunları işlemişlerdir.
- Realizm akımının etkisiyle yazmış ve hikâyede daha çok olay hikâyesini tercih etmişlerdir.
- Eserlerde içeriği ve düşünceyi ön planda tutmuşlardır.

Aşağıdaki yazarlardan hangisi bu anlayışla eser vermemiştir?

- A) Sadri Ertem B) Talip Apaydın
C) Peyami Safa D) Dursun Akçam
E) Samim Kocagöz

18. Sen kalpsizsin, hani senin gençliğinin hayatı?
Aşkларım mı? Bir nefeste solabilen bu şeyler,
Bir yanardağ ateşiyle kömür gibi karardı;
Şimdi ise yerlerinde bir sıtmal yel eser.

Evet, benim her şi’rimde yılan dişli diken var;
Sizler gidin bal verecek yeni açmış gül bulun.
Belki benim acı sesim kulakları tırmalar;
Sizler gidin, genç kızların türküsüyle şen olun.

Varın sizler, onlar ile korularda el ele
Gezin, gülün, bir çift bülbül aşkı ile yaşayın;
Yalnız kendi, yalnız kendi ruhunuzu okşayın.

Zavallı ben, elimde şu üç telli saz ile
Milletimin felaketli hayatını söyleyeyim;
Dertlilerin gözyaşını çevrem ile sileyim!...

M. Emin Yurdakul’un *Benim Şiirlerim* adlı bu şiiriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Şair, milletin dertleriyle dertlendiğini belirtmiştir.
- B) Şairin “sizler” dediği toplumsal konulardan uzak durup kendi zevkleriyle uğraşan kişilerdir.
- C) Hece ölçüsünün klasik kalıplarının dışına çıkmıştır.
- D) Serbest müstezat türünde kaleme alınmıştır.
- E) Yeni Lisan makalesindeki dil anlayışına uygun yazılmıştır.

19. (I) 19. yüzyılın sonlarında realizmin aşırı bir uygulaması olarak ortaya çıkmıştır. (II) Realizmin bilim, deney ve soya çekim ile yoğrulmuş hâlidir. (III) Pozitivist kurallara dayanarak doğayı taklit etme çabası içindedirler. (IV) Gerçeklerden kaçma, hayale sığınma, çirkinlikleri hayal yardımıyla güzelleştirme, bunlara bağlı olarak ortaya çıkan karamsarlık en belirgin özelliğidir. (V) İnsan psikolojisiyle fizyolojisini birbirine bağlı kabul eden natüralistler, eserlerinde kahramanların fiziksel özelliklerini çok ayrıntılı olarak verirler.

Yukarıda natüralizm (doğalcılık) ile ilgili verilmiş bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

20. Bugün biraz gariplik hissettim içimde. Otobüste biletçiye para verirken neredeyse gülümseyecektim. Neden mi? Bilmiyorum. Mektuptan olmalıydı; o sırada bunu düşünemedim. Yazıhanemde düşündüm, önumdeki kâğıtlara bakarak. Bir yabancı. Ne olduğunu bilmediğim bir mektubun sağladığı üstünlük. Ülkemize gösterdiğiniz ilgilinin küçük bir karşılığı olarak sizi üçüncü dereceden ‘portog’ nişanıyla... Artık otobüse binmemelisiniz. Kendinize yakışır bir düzen, bir ‘zişt’ içinde yaşamalısınız. Hayal gücüm kuvvetleniyordu. Bu mektubun ne olduğunu öğrenmeliyim, cahil bir gurur içinde yüzmeliyim. Aydın bir kişi gibi nedenlerini bilerek öğrenmeliyim kendimle. Yalnız yaşayan insanların kendi içlerinde başlayıp biten eğlenceleri vardır. Üstelik, ben bu mektubu kendime göndermedim. Otobüs biletçisinden farklıyım. Bunu birine tercüme ettirmeli.

Oğuz Atay’ın *Korkuyu Beklerken* adlı hikâyesinden alınan bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kahramanın iç dünyasını yansıtmak amaçlanmıştır.
- B) Düşüncelerde gelgitler, fikir sıçrayışları görülmektedir.
- C) Postmodern anlatım teknikleri söz konusudur.
- D) Bilinç akışı (şuur akımı) söz konusudur.
- E) Olay anlatımında merak ögesine önem verilmiştir.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 8

21. Hisar, İlke ve Küçük Dergi gibi dergilerde yayımladığı şiirlerinde imgeyi ölçülü biçimde kullanan şairin şiirinde sinemacılığının yansıması olarak ayrıntıları iyi gözlemleyen, duyarlı bir şair gözüyle karşılaşırız. Toplumsal mesajları ihmal etmeyen ama estetiği yok etmeden ve serbest şiir formunda anlatan Onat Kutlar'ın *Peralı Bir Aşk İçin Divan* ve *Unutulmuş Kent* adlı şiir kitapları üzerinde durulması gereken eserlerdir. 1959'da yazdığı *İshak* adlı öykü kitabı ise "büyülü gerçekçilik" in modernizmle kesiştiği bir noktada durur ve 1960 yılında verilen TDK ödülünü hak etmiş bir öyküdür.

Yukarıdaki parça aşağıdaki yazı türlerinin hangisinden alınmıştır?

- A) Deneme B) Fıkra C) Makale
D) Sohbet E) Eleştiri

22. Yıkılma sakın geçerken günler

Yaralayıp gençliğini

Onurlu güzel geleceklerin

Biziz habercileri düşünki

Ve halkın bağrına birinci gibi

Büyüyüp gelişmektedir zafer

Yıkılma Sakın (Ataol Behramoğlu)

dört duvarın, tel örgünün meşhur yasakların sahipleri

yılgı yanımıza yanaşmazken

bizi kıvıl kıvıl bekliyorsun hayat

yıkılmak elinde mi?

:

:

Yıkılma Sakın (İsmet Özel)

İsmet Özel ile Ataol Behramoğlu aynı adı taşıyan şiirlerini birbirlerine yazmıştır.

Şiirlerden yola çıkılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Her iki şair de slogancı ve söylevci bir tarz benimsemiştir.
B) Her iki şair de mistik – metafizik unsurların kullanıldığı salt şiiri benimsemiştir.
C) Her iki şair de toplumcu gerçekçi akım etkisindedir.
D) Her iki şair de serbest nazım tekniğine uygun eserler verir.
E) Her iki şair de "yıkılma sakın" diyerek birbirine umut aşılamaktadır.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 8

23. Toplumun aksak ve gülünç yönlerini göstermeyi amaçlayan “Nalınlar” adlı oyun bir kız kaçırma olayı çevresinde gelişir. Oyun Osman’ın Seherlerin evlerinin önünde dolaşarak eve ayna tutmasıyla başlar. Seher’in ağabeyi Ömer, babasından kalan mirası kız kardeşiyle bölüşmemek ve çeyiz masrafından kurtulmak için bu ilişkiye karşı çıkmaktadır. Osman ile Seher komşuları Döndü Bacı’nın yardımıyla kaçarlar. Seher evden kendi isteğiyle gittiğinin işareti olarak da nalınları düz biçimde koyar.

Ömer: O Osman olacak züğürt oğlu züğürt gene bizim kapının önünde dolaşıp duruyormuş.

Esma: Dolansın varsın! Seher’in gönlü artık ondan geçti.

Ömer: Ne bildin?

Esma: Ben anasıyım bilmem mi? O ne duyar ne düşünür sen bana sor.

Ömer: Başımıza bir iş açarsa karışmam.

Esma: Açmaz, sen hiç meraklanma!

Necati Cumalı’nın Nalınlar adlı oyunundan alınan metin ve özetinden hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir karakter komedisidir.
- B) “Sevdiği kızın evine ayna tutmak”, “nalınları düz biçimde koymak” gibi kültürel iletiler halkın geleneksel anlayışını yansıtmaktadır.
- C) Ömer’in ekonomik kaygılarla bu ilişkiye karşı çıkması temel çatışmayı oluşturur.
- D) Ömer ve Esma karakter özelliği gösteren kişilerdir.
- E) Toplumsal hayattaki kimi anlayışları yermek amaçlanmıştır.

24. Kısa hikâyeleriyle edebiyat dünyasına giren Amerikan yazar, yazdığı romanlarla dünya çapında bir üne kavuşmuştur. Eserlerinde savaşların yol açtığı durumları, yaşam mücadelesi veren insanları gerçekçi bir yaklaşımla ele almıştır. Yaşlı Adam ve Deniz adlı eseriyle 1954’te Nobel Edebiyat Ödülü’nü alan sanatçının Silahlara Veda, Çanlar Kimin İçin Çalıyor, Irmağın Ötesi gibi başarılı romanları vardır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) John Steinbeck
- B) Ernest Hemingway
- C) Marck Twain
- D) Edgar Allen Poe
- E) Jonathan Swift

B
İ
L
G
İS
A
R
M
A
L

Bu testte 24 soru vardır.

1. Aşağıdaki dizelerin hangisinde sözcüklerin çağrışım değerinden daha çok yararlanılmıştır?

- A) Süzülüp mavi göklerden yere doğru
Omzuma bir beyaz güvercin kondu
- B) Ne bir dürüm ekmek var heybemde
Ne içecek suyum kana kana
- C) Alımda bir buzdağı çatlıyor, dondu ruhum
Hâlâ çöl birikiyor yollarımda, ne çare
- D) Hava keskin bir kömür kokusuyla dolar
Kapanırdı daha gün batmadan kapılar
- E) Dinlemek zor, anlatmak zor yâr beni
Göreceksen dertte, gamda gör beni

- 2.** (I) ABD'nin Kaliforniya eyaletinin güneyinde yer alan ve Kuzey Amerika'nın en kuru, en sıcak ve en derin bölgesi olan Ölüm Vadisi'nde yer alan Millî Park'ta hareket eden taşların bıraktığı izler 1940'lı yıllardan beri bilim insanlarıncı çözümleri beklenen bir gizemdi. (II) Ölüm Vadisi'ndeki Racetrack Gölü'nün kurumuş yüzeyinde, sürüklenme sonucu oluşmuş gibi görünen ve uzunluğu yüzlerce metreyi bulabilen izler bırakan yüzlerce taş var. (III) Ancak on yıl boyunca hareket etmeden kalabilen bu taşların hareket ederken gözlemlenebileceği düşünölmüyordu. (IV) Sonuçları PLOS ONE dergisinde yayımlanan çalışmada araştırmacılar harekete duyarlı GPS cihazları ve zaman atlamalı görüntölleme yapabilen kameralar kullanarak taşları uzaktan görüntöllemeyi başardı. (V) Araştırmacılar herhangi bir değişim görmeksizin yıllarca bekleyebileceklerini düşünürken araştırmaya başladıktan iki yıl sonra ilk kez taşların hareketine tanık oldular.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede taşların hareket etmesinde, bulunan yerin iklimi ve yeryüzü özelliklerinin etkili olduğu vurgulanmıştır.
- B) II. cümlede taşların hareket ettiğine dair belirtilerin neler olduğu ortaya konmuştur.
- C) III. cümlede taşlardaki hareketliliğin gözlemlenebileceğine inancın olmadığı belirtilmiştir.
- D) IV. cümlede çeşitli teknolojik aletlerle yürütölen çalışmada hareket eden taşlarla ilgili bazı sonuçlara ulaşıldığına değinilmiştir.
- E) V. cümlede araştırmacıların beklediklerinden daha kısa bir sürede, taşlardaki hareketliliğin gözlemlendiğı ifade edilmiştir.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 9

3. Özel kütüphaneler, kurucusunun/sahibinin özel ilgi ve merakını yansıtan, çoğu zaman bir kurulma hikâyesine sahip uluslararası önem ve değer atfedilen birikimlerdir. Bilim, kültür ve edebiyat alanlarında insanlık tarihine yön veren değerlerin üretildiği coğrafyalarda gelişmeye başlayan özel kütüphaneler; kişisel merak, ilgi ve alışkanlık yönelimleri içerisinde kendine has özelliklere sahip olmuştur. Her biri kurucusunun/sahibinin karakterini yansıtan bu birikim, süreç içerisinde benzer alanlara ilgi duyan kişiler tarafından da ilgi görmeye başlamıştır. Sahip olduğu eserlerin bilimsel çalışmalarda kullanılmasına izin veren özel kütüphane sahipleri, kendi alanları ile ilgili önemli kaynakları toplamak için büyük çaba sarf etmişlerdir. Sayıca nadir, içerik olarak yeterli, bilgilendirici ve ithaflı eserleri de birikimlerine katmayı hedefleyen ve çoğunun bunu bir tutku hâline getirdiği kütüphane sahipleri, koleksiyonlarını geliştirmek için bilim, edebiyat ve kültür camiasıyla yakın ilişkide bulunmuş, şahsi dostluklar kurmuş; çoğu, kütüphanelerinin değeri ile saygı ve hürmet görmüştür. Bu kütüphaneler sayı, içerik ve nadirlik özelliklerinin biri veya birkaçına sahip koleksiyonları ile sadece kişilerin değil devlet kurumlarının da dikkatini çekmiştir.

Bu parçadan hareketle özel kütüphanelerle ilgili

- I. Büyük emeklerle oluşturulduğuna ve kendine özgü özelliklerinin olduğuna
- II. Yalnız şahısların değil resmî kurumların da ilgisini çektiğine
- III. Hepsinin bir kuruluş hikâyesinin olduğuna

İfadelerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

4. Şiirini yaşamın içinden kuran, bireysel yanını toplumsalla çözümleyen, değerlendiren; iç dünyasının acılarını, sıkıntılarını güneşe açılan pencerelerden uçurmayı bilen bir şairdir o. Şiirindeki sesleri, kendi sesinden damıtarak ilk bakışta klasik tarz görünen şiirini imge ve biçim yapı taşlarıyla yenileyerek kendi sesine varmıştır.

Bu parçada sözü edilen şair için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kendisini toplumdan soyutlamamıştır.
- B) Şiirin kaynağını gerçek yaşamdan almıştır.
- C) Zamanla özgünlüğünü yakalamıştır.
- D) Yaşamın güçlükleri onu umutsuz kılmıştır.
- E) Şiirde biçime önem vermiştir.

5. Dişin mi ağrıyor?

Çek kurtul.

Başın mı ağrıyor?

Bir çeyreğe iki aspirin.

Verem misin?

Üzülme, onun da çaresi var,

Ölür gidersin...

Bu şiir için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) II. Yeni anlayışına uygundur.
- B) İronik bir söyleyiş hâkimdir.
- C) Günlük, sıradan bir konu ele alınmıştır.
- D) Günlük dilin değerlerine yaslanılmıştır.
- E) Şairanelikten uzak bir üslupla oluşturulmuştur.

6. Köroğlu'm der Mirza gele Han gele

Ben isterim günde yüz tufan gele

Derelerden oluk oluk kan gele

Sele düşüp gövde kürelenmeli

Bu dördlükle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Ait olduğu şiirin son dördlüğünden alınmıştır.
- B) Koşmaya ait özellikler taşımaktadır.
- C) Mübalağa sanatına başvurulmuştur.
- D) Tam uyak ve rediften yararlanılmıştır.
- E) Lirik bir anlatım söz konusudur.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 9

7. Siyah ebruların duruban çatma
Gamzen oklarını aşika atma
Sana gönül verdim beni ağlatma
Benim gözüm nuru gönlüm süruru
- Bu dörtlükle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlışlıştır?**
- A) Divan şiirine özgü benzetmelerden yararlanılmıştır.
B) Halk edebiyatı geleneğine göre oluşturulmuştur.
C) Ahenk unsurlarına yer verilmiştir.
D) Nazım türü taşlamadır.
E) Hece ölçüsünün 6 + 5 durağıyla kurulmuştur.

8. Bir goncayı sevdim ki bugün güller içinde
Cananelik eyler
Bağlandı gönül zülfüne sünbüller içinde
Divanelik eyler
Yardum tenümü şâne (tarak) gibi baştan ayağa
Ey tan yeli bir sor
Kimdir kim anun zülfüne gönüller içinde
Kim şânelik eyler
- Elvan-ı Şirazi'den alınan bu dizelerle aşağıdaki kavramlardan hangisi arasında ilişki kurulamaz?**
- A) Ziyade
B) Seci
C) Ek ve sözcük hâlinde redif
D) Müstezat
E) Aruz ölçüsü

9. İki katır yürüyormuş yan yana,
Biri yulaf yüklüymüş, biri para
Köylüler tuz vergisi toplamışlar
Koca bir heybe dolusu mangır.
Para yüklü katırda bir çalım, bir çalım
Başı havalarda,
Boynunda çingirak şingir mıngır:
Zenginim zengin der gibi, sağa sola.
Derken eşkıyalar sökün etmiş;
Doğru vergi katırının üstüne tabi...
Yakalamış geminden, durdurmuşlar.
Katır diretmiş, savunmaya kalkmış parayı.
Eşkıyalar da veryansın etmiş sopayı.
İşte o zaman ağlamış katır,
Ve dert yanmış Allah'a,
Ben böyle mi olacaktım demiş, yulaf yüklü katıra
Fiske bile vurulmasın da, ben dayak yiyeyim ölesiye!
Ya kardeş demiş öteki,
Yüksek işler iyilik getirmez her zaman,
Yulaf taşımakla kalsaydın benim gibi,
Başına bir bela gelmezdi.
- Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**
- A) Soyut kavramlar, somut olaylarla anlatılmıştır.
B) İntak ve teşhis sanatından yararlanılmıştır.
C) Dostluk, dayanışma kavramları üzerinde durulmuştur.
D) Olaya dayalı bir metin türü olan fabldan alınmıştır.
E) Ders verme amacı güden manzum bir eserdir.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 9

10. Bir araştırmacı, divan edebiyatında din ve devlet büyüklerini metheden eserleri incelerken bu tür yazıların giriş bölümünün bir betimlemeyle başladığını görür. Bu niteliğe sahip eserler üzerine çalışma yapan araştırmacı, birtakım şairlerin özellikle bu nazım şekline ağırlık verdiğini de fark eder. Bundan ötürü söz konusu nazım şeklinde eserler veren şairlere odaklanır. Çalışmalarına devam eden araştırmacı, Azeri sahasından ve Anadolu sahasından öne çıkan isimlere yönelir. Araştırmacının dikkatini çeken bir diğer husus ise şudur: Bu nazım biçiminin kullandığı yazılarda övgü, yergi, ölüm gibi temaların işlenmesinin yanında bazı şiirlere rediflerine göre isim verilmesidir.

Araştırmacının yaptığı bu çalışmayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Çalışma yapılan nazım biçimi, Arap edebiyatından Türk edebiyatına geçmiştir.
- B) Çalışmada Fuzuli, Ahmet Paşa, Nef'i gibi sanatçılar incelenmiştir.
- C) Çalışmada nesip ya da teşbib adı verilen bölümün incelendiği görülmüştür.
- D) Çalışmaya methiye, mersiye, hicviye gibi türlerde yazılmış şiirler de dâhil edilmiştir.
- E) *Beng ü Bade*, *İskendername* gibi önemli eserler çalışmada yer almıştır.

11. Bu şehri-i İstanbul kî bî-misl ü bahâdır

Bir sengine yek-pâre Acem mülkü fedâdır

Bir gevher-i yek-pâre iki bahr arasında

Hurşîd-i cihân-tab ile tartılsa sezâdır

Bu beyitlerle ilgili olarak

- I. Bir kasidenin nesib bölümünden alınmıştır.
- II. Olaya dayalı bir metindir.
- III. "Sanat, toplum içindir." anlayışıyla oluşturulmuştur.
- IV. Pendnâme türüne örnektir.

hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

12. Bu ikinci gürüh zahıdlardur. Bunların aslı oddandur ve bunlar tarikat kavımıdır pes od gibi dün ü gün yansalar gerek, kendözlerin göyündürseler gerek. Pes her kim bu dünyede kendüsini göyündürse yarın ahıratda dürlü azablardan kurtılısalardur. Pes imdi şöyle bilün kim bir kez yanan ayrık yanmaz.

Türkçeye çevrilen bir bölümü de verilen ve insanın yaradılış sırlarının açıklandığı şeriat - tarikat - hakikat - marifet adlarını alan dört kapıyla kırk makamın anlatıldığı yapıt aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Mantık'ut-Tayr*
- B) *Vücutname*
- C) *Divan-ı Kebir*
- D) *Makalat*
- E) *Felekname*

13. I. Fransız sanatçı Maupassant, olay öyküsünün kurucusudur, bizde ise bu tür, Ömer Seyfettin'le özdeşleşmiş olup Millî Edebiyat Dönemi'nde genelde bu tarz öykü benimsenmiştir.
- II. Rus öykü ve tiyatro yazarı Çehov'un geliştirdiği durum öyküsüne ilk yönelen sanatçılar, Memduh Şevket ve Sait Faik'tir.
- III. Ahmet Mithat'ın *Letaif-i Rivayat* ve Emin Nihat'ın *Müsameretname*'si ilk öykülerimiz arasındadır.
- IV. Cumhuriyet Dönemi'nde Ayla Kutlu, Adalet Ağaoğlu, Nazlı Eray gibi sanatçılar Maupassant tarzı öyküyü devam ettirmişlerdir.
- V. Öykü türü, edebiyatımıza Tanzimat Dönemi'nde girmiş olup ilk öykülerde meddah anlatılarının üslup özellikleri göze çarpar.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 9

14. Sürdü atını, koca Kemalettin Sami Bey
Peşinden bizler de kanatlandık.
Ne oldu, nasıl oldu hâlâ anlaşılmaz,
O sıra cümlemiz atlandık.

Hücum ak tepeye kara bayırlardan
Devletimize göz dikmiş yedi devlet üzre.
Uykusunu yitirmiş analar, kızlar,
Sevgisiz evler mahzun, hücum muhabbet üzre,

Hücum, bu ovaların ardında değil,
Düşmandaki bütün memleket üzre,
Süngüsüz, mermisiz, dipçiksiz,
Hücum bir kuvvetle, bin kuvvet üzre!

Fazıl Hüsnü Dağlarca'ya ait bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Biçimsel kaygı ön planda tutulmuştur.
B) Tam uyak ve redif gibi geleneksel ahenk unsurları yer almıştır.
C) Olay örgüsü söz konusudur.
D) Olağanüstülükler yer verilmiştir.
E) Kahramanlık konusunu ele alan epik bir söylem vardır.

15. Az sonra yatağın üstüne çökmüş oturuyordu bir şey yapmaya karar vermeden bir şey yapmaya karar verse ne yapacağını bilmeden umarsız bir hiçlik duygusuyla yatağa uzandı ellerini başının altında kavuşturup bekledi ne yapıyorum diye düşünmedi ne olacak diye de düşünmedi kesin bir umarsızlıkla karar verememekten doğan bir bocalama değil kendisini mutlak bir karar yokluğuna bırakmış olmanın umarsız kıpırtısızlığı hiçbir şey düşünmeye iten korkunç boşluğun umutsuzluğu içinde bekledi beklemek bile değil hayır rızasının isteminin dışında bir bırakılmışlığa koyuvermişti kendini

Rasim Özdenören'in *Çarpılmışlar* adlı eserinden alınmış bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisini söylemek yanlış olur?

- A) Bireyin yalnızlığı ve açmazları iç çözümleme tekniğiyle aktarılmıştır.
B) Noktalama işaretleri kullanılmayarak farklı çağrışımlara kapı aralanmıştır.
C) Hâkim anlatıcı bakış açısıyla oluşturulmuştur.
D) Gösterme tekniğiyle ve diyaloglarla birey ve toplum çatışması ele alınmıştır.
E) Modernist hikâyenin özellikleri görülmektedir.

16. Romantizm etkisiyle yazılmış eserde, kötü kadınların hırs ve entrikalarla neler yapabilecekleri anlatılmıştır. Eserin ana kahramanı Ali Bey zengin bir ailenin çocuğu olup iyi eğitim görmüş, hassas ve kibar bir gençtir. Mahpeyker adındaki kötü bir kadına sevdalanır. Annesi onu bu sevdadan kurtarmak için Dilaşup adında bir cariye alır. Ancak Mahpeyker kıskançlık duygusuna kapılarak Dilaşup'a iftira atar, Ali Bey'in annesinin ölümüne yol açar. Hırsını alama-yan Mahpeyker, Ali Bey'in canını almak isterse de Dilaşup, Ali Bey için canını verir. Ali Bey de Mahpeyker'in gerçek yüzünü görür ve onun canına kasteder.

Bu parçada tanıtılan eser ve yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *İntibah* – Namık Kemal
- B) *Hüküm Gecesi* – Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- C) *Sergüzeşt* – Sami Paşazade Sezai
- D) *Taaşşuk-ı Talat ve Fitnat* – Şemsettin Sami
- E) *Ferda-yı Garam* – Mehmet Rauf

17. ALIŞ'İM

Kasnağından fırlayan kayışa
kaptırdın mı kolunu Alış'im
Daha dün öğle paydosundan önce
Zileli'nin gitti ayakları.
Yazıldı onun da raporu
"İhmalden!"
Gidenler gitti Alış'im
boş kaldı ceketin sağ kolu
Hadi köyüne döndün diyelim,
tek elle sabanı kavrasan bile
sarı öküz gün görmüştür,
anlar işin iç yüzünü!
:
:
Sağ yanın yastık ister Alış'im,
sol yanın sevdiğini
Ama kızlar da emektar sazın gibi
çifte kol ister saracak!

Rıfat Ilgaz'ın *Alış'im* şiiriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Şiir tahkiye (hikâye etme) tekniğiyle kaleme alınmıştır.
- B) Şair, genelde somut ve gerçek anlamlı kelimelere yer vermiştir.
- C) Üretim sürecine ait haksızlıklara, adaletsizliklere yani bir bakıma sömüren – sömürülen ilişkisine dikkat çekilmektedir.
- D) Toplum için sanat anlayışına uygun bir şekilde oluşturulmuştur.
- E) Halk şiirinin biçim ve birim öğelerinden yararlanılmıştır.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 9

18. Aylardan ağustos, günlerden cuma
Gün doğmadan evvel iklim-i Rum'a
Bozkurtlar ordusu geçti hücumla

Yeni bir şevk ile güreledi gökler
Ya Allah...Bismillah... Allahuekber
(Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu)

Bu parça, içeriği ve söyleyiş özellikleri yönüyle aşağıdaki sanatçılardan hangisinin şiiriyle benzerlik göstermez?

- A) Mehmet Emin Yurdakul
B) Hüseyin Nihal Atsız
C) Fazıl Hüsnü Dağlarca
D) Arif Nihat Asya
E) Ahmet Muhip Dıranas

19. (I) Meddah; seyircilerin görebileceği yüksek bir yere çıkarak gündelik yaşamdan, tarihten, efsanelerden ve masallardan konu edindiği olayları güldürü unsurlarıyla beraber anlatır. (II) Herhangi bir metne dayanmayan bu geleneksel tiyatro, doğaçlama olarak sahnelenir. (III) Tiyatroda "dükkân" denilen bir tezgâh ya da birkaç iskemle kullanılır ve oyunun oynandığı alana "palanga" denir. (IV) Meddah, anlatacağı hikâyeye başlamadan önce "Hak dostum, Hak!" şeklinde seslenir ve daha sonra hikâyesine başlar. (V) Meddah, gösterisinin sonunda ise izleyiciden özür diler ve oyunu sona erdirir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlış vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

20. *Yaban, Ateşten Gömlek, Vurun Kahpeye, Yorgun Savaşçı, Küçük Ağa* adlı eserlerin ortak yanı, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aynı sanatçı tarafından yazılmış olmaları
B) Toplumcu gerçekçi roman örnekleri olmaları
C) Psikolojik romanların tanınmış örnekleri olmaları
D) Kurtuluş Savaşı'nı konu olarak işlemeleri
E) Tanzimat Dönemi'nde yazılmış olmaları

21. On üç öyküden oluşan ilk kitabı *Hallaç*'ta kendi ifadesiyle "içinden çıktığı toplumun insanlarıyla bir denge kuramamış, tüm yargılara baş kaldırmış bilinçli olarak bir seçmeye gitmeyen insanı" anlatmak istedi. *Hallaç*'taki öykülerde bırakılmışlık, yalnızlık, bunaltı, yabancılaşma, seçme, özgürlük, suç işleme intihar gibi varoluşçuluğa özgü temaları işledi.

Bu parçada yapıtı tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nezihe Meriç B) Sevgi Soysal
C) Leyla Erbil D) Buket Uzuner
E) Tomris Uyar

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 9

22. • Doğu-Batı kültürlerini yoğun biçimde araştıran ve birikimini denemeleriyle araştırmalarında yansıtan bir sanatçıdır.
- Balzac, Hugo, Milton gibi sanatçıları dilimize çevirdi.
- *Bu Ülke, Mağaradakiler* önemli denemeleridir.

Yukarıda bazı özellikleri verilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cemil Meriç
- B) Oktay Akbal
- C) Nurullah Ataç
- D) Suut Kemal Yetkin
- E) Ahmet Hamdi Tanpınar

24. Aşağıdakilerin hangisinde Cumhuriyet Dönemi Türk tiyatrosu ve tiyatro yazarlarıyla ilgili bir bilgi yanlışlığı vardır?

- A) Eserlerde her türlü konu işlenmiş, bireysel ve toplumsal olaylar en geniş ölçüde sahnelenmiş; yer yer toplumsal bozukluklar eleştirilmiş, aile içi sıkıntılar ele alınmıştır.
- B) Yer yer, geleneksel Türk tiyatrosunun özelliklerinden yararlanılmış, eserler teknik açıdan güçlenmiş, teknolojinin getirdiği olanaklar sahnede kullanılmıştır.
- C) Batı tiyatrosuyla orta oyununun bir bileşimini elde etmeye çalışan Musahipzade Celal'in *Aynaroz Kadısı* ve *Bir Kavuk Devrildi* oyunları Muhsin Ertuğrul tarafından filme alınmıştır.
- D) Turan Ofazoğlu, Batı'nın ünlü yazarlarından çeviriler yapmış, tarihsel olayların ortasında yaşayan ve onlarla bütünüleşen kişilerin iç ve dış çelişkilerini yansıtmıştır. *Deli İbrahim, IV. Murat, Sokrates Savunuyor, Kösem Sultan* oyunlarından bazılarıdır.
- E) Çağdaş Türk tiyatrosunun önemli yazarlarından Refik Erduran, *Dolmuş, Akbaba* gibi dergilerde mizah yazıları yazmıştır; *Midas'ın Kulakları, Bağdat Hatun, Deli Dumrul* yazarın oyunlarından bazılarıdır.

23. Geçimini ailesinden kalan mirasla; herhangi bir işte çalışmaya ihtiyaç duymadan sağlayan; yazarın tanımıyla "zengin değil ama paralı" bir adam olarak hemen hiçbir sorumluluk üstlenmeden bohem bir hayat yaşayan ve gerçek sevgiyi arayan C. adlı genç bir adamın anlatıldığı ---- öncelikle Türk edebiyatında çağdaş bireyi, olanca trajedisıyla yansıtabilen ilk roman olarak öne çıkar.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki yapıtlardan hangisi getirilmelidir?

- A) *Bir Bilim Adamının Romanı*
- B) *Kayıp Aranıyor*
- C) *Gül Yetiştiren Adam*
- D) *Yeni Hayat*
- E) *Aylak Adam*

B
İ
L
G
İS
A
R
M
A
L
I

Bu testte 24 soru vardır.

1. Bu çalışma, yazarlığın anahtarını altın tepside sunmayı vaat etmese de yazar adayları için oldukça önemli bir eser.

Bu cümlede geçen altı çizili söz öbeğiyle vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yazarlığın ne kadar zor bir uğraş olduğunu sezdirmek
B) Yazar olmayı düşünen kişilere nasihatlerde bulunmak
C) İyi bir yazar olmanın yollarını kolayca göstermek
D) Yazarlığın yetenek gerektiren bir iş olduğunu anlatmak
E) Okurla sanatçı arasında kopmaz bir bağ oluşturmak

2. Bir gazete editörü, köşe yazarından köşesinde “insan sevgisi”ni konu alan bir fıkra yazmasını ister. Köşe yazarı şu cümleleri yazar:

“Yaradan’ın bu uçsuz bucaksız evreni yaratırken öze koyduğu bir tek güç var, o da sevgi. Sevmek, sevimlikten daha kolaydır. Sevgiyi kabul etmek gerekir çünkü seven sonsuza kadar beklemeyecektir. Sevgiyi ifade etmekte acele etmeliyiz fakat beklemekte sabırlı olmalıyız.”

Köşe yazarına verilen tavsiye: “----”

Editörün tavsiyesinden sonra köşe yazarı cümlelerini aşağıdaki gibi değiştirir:

“Yaradan’ın bu uçsuz bucaksız evreni yaratırken öze koyduğu bir tek güç var, o da sevgi. Yunus Emre, bütün insanları din, dil, ırk ayrımı gözetmeden sevmektedir. ‘Yaratılanı hoş gördük / Yaradan’dan ötürü.’ dizelerinde bu açıkça görülmektedir.”

Bu parçadan hareketle köşe yazarına verilen tavsiye aşağıdakilerin hangisi olabilir?

- A) Kendi köklerimizden doğan bir yazı okuyanları etkileme noktasında daha başarılı olur.
B) Devrik cümlelere sık sık başvurarak yazınızda şiirsel bir etkinin oluşmasını sağlamalısınız.
C) İleri sürülen düşüncenin etkili olması için yalın bir anlatımı benimsemelisiniz.
D) Tanımlamalardan yararlanmak, yazının inandırıcılığını artırmak için iyi bir seçim olacaktır.
E) Sevgiyi somutlaştırmak için onun kişide sağlayacağı davranış değişikliklerini vermelisin.

3. 2024’te aramızdan ayrılan, iktisatçı olmasına karşın hemen her alanda sahip olduğu bilgileri romanlarında kurgu içerisine ustaca yerleştirmiş bir sanatçı olan Alev Atlı, *Schrödinger’in Kedisi* adlı eserinde şu dizelere yer vermiştir:

Tek bir mış yitirdikti, naldan olduk,

Tek bir nal yitirdikti, attan olduk,

Tek bir at yitirdikti, atlıdan olduk,

Tek bir atlı yitirdikti, zaferden olduk,

Tek bir zafer yitirdikti, ülkeden olduk!

Alev Atlı, bu dizelerle aşağıdakilerden hangisini anlatmak istemiş olabilir?

- A) Değersiz gibi görünen şeylerin değerinin sonradan anlaşıldığını
B) Küçük değişikliklerin hiç umulmayacak boyutlarda büyük sonuçlara neden olduğunu
C) Parçanın bir önemi olmadığını, en önemli şeyin bütünden oluştuğunu
D) İnsana insanı anlatan bazı değerlerin zamanla unutulmaya yüz tuttuğunu
E) Küçük kazançların yeri ve zamanı gelince büyük kayıplara yol açmasının kaçınılmaz olduğunu

4. Araştırmacılar, dil ağacının “genetik evrim” esaslarına göre dallanıp budaklandığını öne sürüyor. Bu teze göre kelimeler de tıpkı genler gibi: Uygun olan yaşıyor, olmayanlar eleniyor. Sözcükler eğer günlük yaşamda bir ihtiyacı karşılıyorsa bir topluluktan diğerine geçiyor. Kullanım alanı dışında kalan kelimeler ise devre dışı kalıyor.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Dil, bilimsel yöntemlerle araştırılması gereken canlı bir varlıktır.
B) Canlıların ve toplumların değişimi gibi, bir dilin değişimi de doğal ve kaçınılmazdır.
C) Bir milletin dili, onun sahip olduğu kültürün bir özeti gibidir.
D) Medeniyet olarak güçlü olan toplumların dilleri de oldukça gelişmiştir.
E) Dil, bireyin düşünce yapısı ve anlayışı üzerinde oldukça etkilidir.

5. - 6. soruları aşağıdaki parçalara göre cevaplayınız.

I
Esrârını dil zaman zaman söyler imiş Hengâme-i gamda dâstan söyler imiş Aşk ehli olup da mihnet-i hicrâne Ben sabr iderin diyen yalan söyler imiş Azmizade Haleti
II
Kara kara kazanlar Kara yazı yazanlar Cennet yüzü görmesin Aramızı bozanlar Anonim

5. Yukarıdaki dörtlükler sırasıyla hangi nazım şekillerinden alınmıştır?

- A) Tuyuğ - Mânî B) Murabba - Türkü
C) Rubai - Mânî D) Rubai - Koşma
E) Şarkı - Semai

6. Yukarıdaki dörtlükler için verilen bilgilerden hangisi doğru değildir?

- A) I. şiir aruz ölçüsü II. şiir ise hece ölçüsü ile yazılmıştır.
B) I. şiir divan edebiyatı geleneğine, II. şiir ise halk edebiyatı geleneğine bağlıdır.
C) I. şiirde zengin uyak kullanırken II. şiirde tam uyak kullanılmıştır.
D) I. şiirin şairi belli iken II. şiirin söyleyeni zaman içinde unutulmuştur.
E) Her iki şiir de tek dörtlükten oluşan nazım şekillerine örnektir.

7. Emrah der ki bugünümdür
Arşa çıkan tütünümdür
Yâre gidecek günümdür
Düşem yollara yollara

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisini söylemek yanlış olur?

- A) Halk şiiri geleneğiyle oluşturulmuş semai nazım şekline örnektir.
B) Tapşırma yapıldığı için ait olduğu şiirin son dörtlülüğü olduğu anlaşılmaktadır.
C) Sevgiliye kavuşma isteği dile getirilmiştir.
D) Ek hâlinde redif ve tam uyakla ahenk sağlanmıştır.
E) Görsel öğeler kullanılmış, mânî tipi uyak düzeninde kafiyeleşmiştir.

8. Aşağıdaki dizelerden hangisi farklı bir şiir geleneğiyle yazılmıştır?

- A) Ağlayı ağlayı düştüm yollara
Karışayım boz bulanık sellere
B) Değirmenden geldim beygirim yüklü
Şu kızı görenin del'olur aklı
C) Aşamazsın Karaman'ın ilini
Köprüsü yok geçemezsin selini
D) Ağlamışsın gözyaşını sileyim
Söyle derdin neyse ben de bileyim
E) Ani bir üzüntüyle bu rüyadan uyandım
Tekrar o alev gömleği giymiş gibi yandım

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 10

9. Âmine eydür çü vakt oldu tamâm
Kim vücûd gele ol Hayrû'l-Enâm

Susadım gâyet harareten katı
Sundular bir câm dolusu şerbeti

İçtim anı oldu cismim nûra gark
Edemezdım nûrdan kendimi fark

Geldi bir akkuş kanadiyle revân
Arkamı sığadı kuvvetle hemân

Doğdu ol sâatte ol sultân-ı dîn
Nura gark oldu semavât u zemîn

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Her beyit kendi arasında kafiyelelenerek ahenkli söyleyiş kolaylığı sağlanmıştır.
B) Olaya dayalı bir metinden alınmıştır.
C) Nazım biçimi mesnevi, nazım türü ise mevlittir.
D) Sebkihindi akımına bağlı olarak hayal oyunlarına ve süslü bir anlatıma başvurulmuştur.
E) Arapça-Farsça sözcük ve tamlamalara yer verilmiştir.

10. 17. yüzyılda yaşayan şair, eserlerinde devrin sosyal ve ahlaki bozukluklarını eleştirmiş; din, ahlak ve töreyle ilgili nasihatlar vermiştir. Devrine göre sade bir dil kullanan sanatçı, düşüncenin ağır bastığı bir şiir anlayışı ortaya koymuştur. Dildeki hâkimiyeti, nazım tekniğindeki ustalığı, filozofça fikirler ortaya atmasıyla zamanında şiire yenilikler getirmiştir. Divan edebiyatında hikemî ya da hâkimâne şiir anlayışı onunla gelişmiştir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı ve önemli eseri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nâbî – Hayriyye
B) Nefî – Siham-ı Kazâ
C) Sehi Bey – Heşt Behişt
D) Fuzulî – Hadikatü's Süeda
E) Azmizâde Hâleti – Sakiname

11. Yanut berdi ögdülmiş aydı elig
Bu işke bütün er kerek ked silig

Kişide talusı köni çın kişi
Üdürgü anar bergü aş suv işi

Bu işke idi çın bütün er tile
Bağırsak tapuğsak uvutı bile

Günümüz Türkçesi:
Cevap verdi Ögdülmiş dedi: Ey Hakan
Bu işe mükemmel ve temiz ruhlu bir insan lazım

İnsanlar arasında dürüst, seçkin kişi
Yemek, içmek işini eline almalı

Bu iş için dürüst, doğru insan dile
Şevkatli, işine bağlı olmalı

Bu metin aşağıdaki eserlerin hangisinden alınmıştır?

- A) Divanü Lügati't Türk
B) Kutadgu Bilig
C) Atabetü'l Hakayık
D) Divan-ı Hikmet
E) Risaletü'n Nushiyye

12. Çoban Dede, Köprüköy'de bulunmaktadır. Çoban Dede olarak anılan yerde bulunan taşlar bir çobana, koyunlara ve bir de ejderhaya benzetilmektedir. Efsaneye göre çok eski zamanlarda bir çoban yaşarmış. Bir ejderha bu çobanın sürüsüne musallat olmuş ve her geldiğinde bir koyunu alıp götürüyormuş. Günler sonra azalan sürüsüne üzülen çoban Allah'a yalvararak ejderi taş etmesini ve buna mukabil kendisinin bir koçu kurban edeceğini söyler. Allah duasını kabul eder fakat çoban, kurbanını kesmez. Bu nedenle de Allah çobanı ve koyunları taş eder.

Bu parçadan hareketle efsanelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İnsanlar sırrını çözemedikleri konuları çeşitli şekillerde yorumlayarak efsaneleri oluşturur.
B) Hazır kalıplara ver vermeyen, kısa anlatılardır.
C) Bir "inanış" yansıtıldığı için masallardan ayrılır, destana yaklaşıp.
D) Fantastik öğeler barındıran bir anlatımı vardır.
E) Efsaneler, sadece dinsel içerikli öykülerden oluşur.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 10

13. Memduh Şevket Esendal için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) *Ayaşlı ve Kiracıları* adlı romanı, *Mendil Altında* ve *Otlakçı* gibi öykü kitapları vardır.
- B) Millî Edebiyat'ın ve Cumhuriyet Dönemi'nin önemli sanatçılarından; telgraf üslubuyla yazanlardandır.
- C) Düzenli olarak olay anlatmayı değil, yaşamdan kesitler sunmayı önemsemiştir.
- D) Her zaman, herkesin karşılaşabileceği tipleri, onların sıradan görünüşlerinin altındaki canlı, sevimli, anlamlı gerçeklikleri anlatır.
- E) Genellikle İstanbul'u, Adalar'ı, balıkçıları, avare tipleri ele alır; basit sözcüklerle basit durumları dile getirir.

15. I. Geçmişte yaşanan olayların ya da tanık olunan olayların anlatıldığı edebî türe anı denir ve Tanzimat Dönemi'nde ---- adlı eser, bu türe örnek gösterilebilir. (*Defter-i Amal*)
- II. Bilgi vermek, bir gerçeği ortaya koymak amacıyla yazılan yazılara makale denir ve Tanzimat Dönemi'nde ---- adlı eser, bu türe örnek gösterilebilir. (*Şiir ve İnşa*)
- III. Gezilip görülen yerlerle ilgili izlenimlerin anlatıldığı yazılara gezi yazısı denir ve Tanzimat Dönemi'nde ---- adlı eser, bu türe örnek gösterilebilir. (*Avrupa'da Bir Cevelan*)
- IV. Gün içerisinde yaşananlarla ilgili tarih atılarak günü gününe yazılan metinlere günlük denir ve Tanzimat Döneminde ---- adlı eser, bu türe örnek gösterilebilir. (*Seyahat Jurnalı*)
- V. Kişi ya da kurumların haberleşme amacıyla uzaktaki kişi ya da kurumlara gönderdiği yazılara mektup denir, Tanzimat Döneminde ---- adlı eser, bu türe örnek gösterilebilir. (*Evrak-ı Perişan*)

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerde boş bırakılan yere ayrıç içerisinde verilen eserlerden hangisi getirilirse bilgi yanlış ortaya çıkar?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

14. "Tür Dağı'nı yaşa / Ki bilesin nerde Kudüs / Ben Kudüs'ü kol saati gibi taşıyorum" dizelerinin de şairi olan sanatçı "Kudüs şairi" olarak tanınır. Paris izlenimlerini aktardığı, Batı insanını anlattığı *Batı Notları* büyük ilgi gördü. Bu eserini izleyen *Biat*, *Bir Yazarın Notları* gibi eserleriyle deneme türünün ustaları arasında yer aldı. *Put Yapımevleri*, *Umut*, *Korku* gibi oyunları, Orta Doğu ve Batı edebiyatından yaptığı şiir ve düşünce yazısı çevirileri de oldukça önemlidir.

Bu parçada tanıtılan yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hüseyin Atlansoy
- B) Dilaver Cebeci
- C) Nuri Pakdil
- D) Sezai Karakoç
- E) Erdem Bayazıt

16. La Fontaine 17. yüzyılda yaşamış Fransız yazardır. O, bir kısmı eskiden de bilinen hayvan öykülerini, fabl türünde yeniden oluşturmuştur. Bununla ilgili kendisi "Taklit ettim ama esir olmadan." demiştir. Klasisizm etkisinde yazan sanatçının fablları, bu türün klasik eserleri arasında yer alır. ---- ve ----, onun eserlerini edebiyatımıza kazandıran iki önemli isimdir.

Bu parçadaki boşluklara aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) Namık Kemal – Cahit Külebi
- B) İbrahim Şinasi – Orhan Veli Kanık
- C) Şemsettin Sami – Mina Urgan
- D) Ziya Paşa – Tomris Uyar
- E) Nabizade Nazım – Melih Cevdet Anday

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 10

17. Anadolu insanının yaşantısını, sorunlarını, duygularını, inançlarını Türkçenin tüm yalınlığı ve içtenliğiyle dile getirmiştir. Asıl ününü Anadolu'da yaşamayı seçen idealist ve aydın Türk kadınına temsil eden Feride'nin başkahraman olduğu eseriyle kazanmıştır. Sanatçı yıllarca Anadolu'nun birçok yerini gezmiş, Anadolu'nun sosyal ve kültürel yaşamını yansıttığı *Anadolu Notları* adlı gezi yazısı adlı eserini kaleme almıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen sanatçının roman türündeki eseridir?

- A) *Yeşil Gece*
- B) *Tanrı Misafiri*
- C) *Hançer*
- D) *Ateşten Gömlek*
- E) *Dikmen Yıldızı*

18. Türk edebiyatında kahramanı at olan iki başarılı roman vardır: *Yılkı Atı* ve *Elveda Gülsarı*. *Yılkı Atı* adlı eserde sahibine birçok yarış kazandırmış, yaşlanınca arabaya koşulmuş Doru adlı kısırağın hikâyesi anlatılır. *Elveda Gülsarı*'da ise Gülsarı adlı kısırakla sahibi Tanabay'ın dostluğu ve Gülsarı'nın çektiği sıkıntılar dile getirilir.

Bu parçada sözü edilen eserlerin yazarları aşağıdakilerden hangisinde bir arada verilmiştir?

- A) Kemal Bilbaşar – Cengiz Dağcı
- B) Talip Apaydın – Abbas Sayar
- C) Cengiz Aytmatov – Yaşar Kemal
- D) Abbas Sayar – Cengiz Aytmatov
- E) Cengiz Dağcı – Kemal Tahir

19. Cumhuriyet Dönemi'nin ilk kuşağı içinde yeni konulara açılım gösteren ilk romancılarından biri Peyami Safa'dır. ---- romanı ile romancılığa başlayan yazar ---- ile önemli bir atılım yaptı. Romanda hasta bir gencin içine düştüğü sıkıntıları ve açmazı dile getirirken yazar aslında toplumun sıkıntı ve çıkmazlarına dikkati çekmek istiyordu. ---- ile de Birinci Dünya Savaşı yıllarında aydınların ahlaki çöküşünü ve inanç bocalamalarını gözler önüne serdi.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerin hangisinde verilenler getirilmelidir?

- A) *Canan – Fatih Harbiye – Şimşek*
- B) *Sözde Kızlar – 9. Hariciye Koğuşu – Bir Tereddüdün Romanı*
- C) *Fatih Harbiye – Sözde Kızlar – Canan*
- D) *Yalnızız – Matmazel Noraliya'nın Koltuğu – Şimşek*
- E) *Biz İnsanlar – Şimşek – Fatih Harbiye*

20. Kayış kapar kolumuzu
kırılan kemik kan.
Hani şimdi bizim soframıza
haftada bir et gelir...
ve
çocuklarımız işten eve
sapsarı iskelet gelir...
Hani şimdi biz...
İnanın:
güzel günler göreceğiz çocuklar
güneşli günler
göre-
-ceğiz.
Motorları maviliklere süreceğiz çocuklar,
ışıklı maviliklere
süre-
-ceğiz.

Yukarıdaki şiirle ilgili aşağıdaki belirlemelerden hangisine varılamaz?

- A) Modern şiir geleneğine bağlı bir şiirdir.
- B) Toplumcu şiir anlayışını yansıtmaktadır.
- C) Fütürist bir şiir anlayışıyla yazılmıştır.
- D) Sözcüklerin çağrışım zenginliğine geniş yer verilmiştir.
- E) Mevcut durumdan şikâyet ve geleceğe dair umut dile getirilmiştir.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 10

21. II. Yeni şairlerinin şairliği en uzun süren ve en çok yazan sanatçılardandır. Kapalı ve anlaşılması zor şiirler yazmıştır. Ancak diğer II. Yenicilerden farklı olarak anlamsızlığı savunmamıştır. Yer yer varoluşçuluk anlayışıyla toplumsal sorunlara değinmiştir. *Yerçekimli Karanfil*, *Çağrılmayan Yakup*, *Umutsuzlar Parkı*, *İkindi Üstü*, *Şairin Seyir Defteri*, *Tragedyalar*, *Oteller Kenti*, *Ben Ruhi Bey Nasılım* gibi şiir kitapları vardır.

Bu parçada tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sezai Karakoç
B) Edip Cansever
C) Cemal Süreya
D) Ziya Osman Saba
E) Turgut Uyar

22. “Ey kör! Aç gözünü de düşlerden uyan. Simurg’u göremesen de bari küçük bir serçeyi gör. Kaf Dağına varamasan bile hiç olmazsa evinden çıkıp kırlara açıl; böcekleri, kuşları, çiçekleri ve tepeleri seyret. Bırak dünyanın haritasını yapmayı! Daha hayattayken bir taşı bir taşın üstüne koy. Gülleri ve bülbülleri göremeyip gün boyu evinde oturan adam dünyanın kendisini hiç görebilir mi?

Uyanıklar âlemindeki dayısı ona bunları söylerken uyku hâlindeki Uzun İhsan Efendi ise düşünde muhteşem bir korsanı görüyordu. Düş, yatağanlar, kılınç şakırtıları, Rum ateşi ve naralarla dolup taşı. Yatağını dişlerinin arasında olduğu hâlde bu korsan, bir gemiye rampa ediyor, topları ateşliyor, fırtınalarda dümene asılıyor ve durup dinlenmeden yıldızları sayıyordu. Bu muhteşem korsan, dayısı Arap İhsan’dı.

İhsan Oktay Anar’ın *Puslu Kıtalar Atlası* adlı romanından alınan bu metinle ilgili olarak

- Eski metinlere gönderme yapılarak metinler arasılıktan yararlanılmıştır.
- Düşle gerçek iç içe verilerek eserin kurmaca olduğu hissettirilmiştir.
- Anlatma tekniğinden ve hâkim anlatıcıdan yararlanılmıştır.
- Okuyucuyla üst kurmaca bağlamında doğrudan iletişim kurulmuştur.

hangileri söylenemez?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) III ve IV
E) Yalnız IV

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 10

23. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bilgi yanlışlığı yapılmıştır?

- A) Füzûzan, büyük kentlerdeki sıradan insanların ekonomik baskılar altında yaşamak için verdikleri mücadeleyi gerçekçi bir bakışla şiirlerinde işledi. *Parasız Yatılı* öyküsü ünlüdür.
- B) Sevgi Soysal, öykü ve romanlarında toplumsal sorunlara yönelmiş, aydınların politik baskılar karşısındaki konumlarını işlemiş toplumsal ve ekonomik yaşama eleştirel yaklaşmıştır. *Gece* en ünlü romanıdır.
- C) İlk romanı *Sevgili Arsız Ölüm*'le büyük ilgi gören Latife Tekin, masalsi bir anlatımla sıradan ve yoksul insanların dünyasını, ilişkilerini, ruh durumlarını fantastik bir gerçekçilikle yazdı.
- D) İlk öykü kitabı *Bozbulanık* ile adını duyuran Nezihe Meriç, iç yalnızlığından kurtulamayan kadınları anlatmadaki başarısı ve şiirsel havasıyla 1950 kuşağı öykücüler arasında adını duyurdu.
- E) Sevinç Çöküm, öykülerinde İstanbul'un ve geleneksel sosyal dokusundan kesitler sunup ruhsal çözümlemeler yaparken romanlarında sosyal konular kadar tarihe de yer verdi. *Karanlığa Direnen Yıldız* romanı ünlüdür.

24. Hümanist felsefe ve Rönesans hareketlerinin yaşandığı sosyal ve siyasi ortamda doğmuştur. Hümanizmin -birtakım farklılıklarla birlikte- daha şuurlu ve daha kurallı bir devamı olmuş, tam anlamıyla aydınlanma çağının kapılarını aralamıştır. Bu akım, 16. yüzyılın sonlarında özellikle Fransa'da ortaya çıkmış; eski Grek ve Latin edebiyatlarını örnek almış, akıl ve sağduyuya önem vermiş, gerçeği ve doğayı akıl yoluyla incelemeye çalışmış, doğallığı ve gerçekliği temel almıştır.

Bu parçada söz edilen edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Realizm B) Klasisizm C) Sembolizm
D) Sürrealizm E) Natüralizm

Bu testte 24 soru vardır.

1. • Ketojenik diyet ile kastedilen nedir?
- Ketonojenik diyet hangi rahatsızlıklarda olumlu sonuçlar vermektedir.
- Ketojenik diyet ne kadar süre uygulanmalıdır?
- Ketojenik diyetle metabolizma nasıl bir dönüşüm yaşamaktadır?

Aşağıdaki araştırma sonuçlarından hangisi bu sorulardan herhangi biriyle ilişkili değildir?

- A) Dışarıdan karbonhidrat alımının minimize edildiği ketojenik diyetin, vücudu ketoz adı verilen metabolik bir duruma soktuğu böylelikle vücudun enerji için yağ yakmada daha elverişli bir hâle gelerek enerjisini karbonhidrat yerine yağlardan karşılamaya başladığı saptanmıştır.
- B) Birçok yararının olduğu gözlemlenen ketojenik diyetin başlama-bitiş zamanlarıyla ilgili bir uzlaşının ve genel geçer bir kabulün olmadığı fakat gereğinden fazla sürdürülen bu diyetin, metabolizmanın kırılganlığına bağlı olarak ciddi hasarlar oluşturabileceği öngörülmüştür.
- C) Ketojenik diyetin karbonhidrat yönünden fakir, protein yönünden yeterli ve yağ bakımından zengin bir beslenme biçimi olduğu, güncel tıp açısından da kabul gören bir sağlıklı beslenme biçimi olduğu ortaya konmuştur.
- D) Ketojenik diyetin; standart, yüksek proteinli, döngüsel ve hedefe yönelik olmak üzere dört tipinin bulunduğu, bunlar arasında hedefe dönük ve döngüsel diyetlerin daha ayrıntılı olduğu ve bunların mutlaka bir uzman denetiminde yapılması gerektiği ortaya konmuştur.
- E) Ketojenik diyetin epilepsi gibi nörolojik hastalıkların tedavisinde bir araç olduğu, ayrıca doğru tarzda uygulanan bu diyetin bazı türlerinin obeziteyle savaşta ve immün sistem hastalıklarında ve kanser vakalarında yardımcı olduğu tespit edilmiştir.

2. Konuşmada, özellikle yazıda, Türkçe kelimeleri seçmeye, bunların dildeki yabancı karşılıklarını kullanmamaya çalışırız. Bunu biraz da yüzyıllarca yabancı dillerin etkisinde kalan Türkçenin; Cumhuriyet Dönemi'nde özüne dönüşünü desteklemek, ona katkıda bulunmak amacıyla yaparız. Göz önünde bulundurduğumuz özelliklerden biri de “nüans-fark”, “ilgi-alaka” örneklerinde olduğu gibi aynı anlamda; kökeni yabancı, karşılığı Türkçe olan kelimeleri bir arada kullanmamak, bu titizliği daha sonraki cümlelerde de sürdürmektir. İlke edindiğimiz bu tutumla birlikte bazen kurduğumuz cümlede dilimize gelen Türkçe kelime, kastedilen anlamı yeterince yansıtmaz. Bu durumda ise köken bakımından yabancı olan kelimeyi kullanmak zorunda kalırız.

Bu parçada yazarın “bu tutum” sözü ile gönderme yapılan durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türkçe karşılığı olan yabancı kökenli sözcükleri kullanmamak
- B) Aynı anlamdaki Türkçe sözcükle yabancı kökenli sözcüklere aynı cümlede yer vermemek
- C) Sözcükleri özenle seçerek anlatılmak isteneni tam ve doğru anlatmak
- D) Türkçe sözcüklerle yabancı kökenli sözcükler arasındaki anlamsal farklılıkları gözden kaçırmamak
- E) Türkçeyi yabancı dillerin etkisinden kurtarmak için titiz bir çalışma yürütmek

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 11

3. Soyut sanatın tanımını yapmak, zihne hücum eden bir sözlük dolusu kelimeyi tasnif etmeye benzer zorluktadır. Sanat şubeleri arasındaki farklılıklardan düşünsel zeminine, soyut varlık düşüncesinden dinde bulunduğu karşılığa kadar açım-ılanmayı bekleyen karmaşık bir örgü söz konusudur. Eser içeriğinin ve dışavurum tekniğinin sıra dışı olmasıyla bilinen soyut sanat, gelenekle bağlarını kopardığı için iletisi alıcıyı zorlayan bir yapıdadır. Soyut sanat; telmihi kullanarak anlam ilişkisini tarihle kurmaya pek yanaşmaz, genellikle anlamını ontolojik kargaşada ve bireysel çıkışlarda bulur. Soyut sanat, kavram ve olguların benzerini koymamaktadır. Eş değeri ve çağrışımı belirgin olmayan bu ürünlerin anlamsal karşılığı her sanatseverde farklıdır. Üslup ve tema var mı diyerek soyut eserlerin bizde şüphe uyandırması da bu yüzdendir. Misal soyut resimlerden oluşan uluslararası karma bir sergi açılrsa eserlerden yola çıkarak milliyet çıkarsamak herhâlde imkânsız olur.

Bu metinden hareketle “soyut sanat” ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Özgün bir yapısının bulunduğu
- B) Millî değerleri yansıtmaktan uzak durduğu
- C) Kolay çözümlenemeyen bir yapısının olduğu
- D) Estetik bir kaygıyla oluşturulduğu
- E) Kişilere göre farklı yorumlanabilir bir özelliğe sahip olduğu

4. I. Tokyo 2020, Türkiye'nin en fazla madalya sayısına ulaştığı Olimpiyat Oyunları oldu.
II. Türkiye olimpiyatlarda iki altın, iki gümüş ve dokuz bronz ile toplamda 13 madalya kazandı.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Türkiye iki altın, iki gümüş ve dokuz bronz olmak üzere toplamda 13 madalya ile Tokyo 2020 Olimpiyat Oyunları'nda en fazla madalya kazanan ülke oldu.
- B) Tokyo 2020 Olimpiyat Oyunları'nda Türkiye iki altın, iki gümüş ve dokuz bronz ile toplamda 13 madalya kazanarak en çok madalya kazanan gruplar arasında yer aldı.
- C) İki altın, iki gümüş ve dokuz bronz madalya olmak üzere toplamda 13 madalya kazanan Türkiye'nin en fazla madalya kazandığı Olimpiyat Oyunları, Tokyo 2020 oldu.
- D) Türkiye, olimpiyatlarda iki altın, iki gümüş ve dokuz bronz ile toplamda 13 madalya kazanarak Tokyo 2020 Olimpiyat Oyunları'nda adından söz ettirdi.
- E) Tokyo 2020; iki altın, iki gümüş ve dokuz bronzdan oluşan toplam 13 madalya ile Türkiye'nin katıldığı organizasyonların en önemlilerinden biri oldu.

5. Aşağıdaki dizelerin hangisinde yay ayraç içindeki söz sanatı yoktur?

- A) Yaprak yaprak açmış bahçede gülleri
Hoş kokuları mest eder gönülleri (Tenasüp)
- B) Dinlemek mi suskun anıların feryadını,
İzlemek mi durgun karanlığın çıkmazını... (Tezat)
- C) Yankılanır sağır gecenin dehlizlerinde
Tutsak bir kırlangıcın çığlığı olur sesim (Teşhis)
- D) Baharı bekleyen kumrular gibi
Sen de beni bekle sakın unutma (Hüsnütalil)
- E) Ömrüm perdeleri çekili bir ev,
Güneş görmemiş yıllarda çürüdüm. (Teşbih)

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 11

6. Sen bir aşksın ben bir mecnun
Sen olmasan ben olmazdım
Sen bir gülsün ben bir bülbül
Sen olmasan ben olmazdım

Kalbimde yaşarsın her an
Varım yoğum sensin inan
Kalbimdeki aziz mihman
Sen olmasan ben olmazdım

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İmgesel ve kapalı bir anlatım söz konusudur.
B) Divan şiirine ait mazmunlar kullanılmıştır.
C) Ait olduğu şiirin ilk birimini içermektedir.
D) Ahenk unsurlarına yer verilmiştir.
E) Millî nazım birimi ve ölçümüzle oluşturulmuştur.

7. Gölgele içinde ağaçlar yorgun,
Her tarafta yetim bir tevekkül var.
Sanki fısıldıyor Anadolu'nun
Uyuyan ruhuna ninniler rüzgâr.

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişileştirmeden yararlanılmıştır.
B) Epik bir anlatım tercih edilmiştir.
C) Çapraz kafiye düzeniyle oluşturulmuştur.
D) Tam kafiye kullanılmıştır.
E) 11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.

8. Aşağıdakilerden hangisi bir gazelin ilk veya son beyti olamaz?

- A) Bir kadehle bizi sâkî gamdam âzâd eyledi
Şâd olsun gönlü onun gönlümü şâd eyledi
B) Ey Hayreti devletten tâc-ı ser-i izzetten
Vallâhi saâdetten ayırdı beni devrân
C) Bülbülün bâd-ı hazân dağıtdı berg-i ayşını
Neylesin bî-ihyâ etdi çemenden ictinâb
D) Perîşânî-i hâtır nükte-i ser-beste-veş kaldı
Ne kimse hikmetin anlar ne Râgıb illetin söyler
E) Bâkî nihâl-i marifetin meyve-i teri
Ârif katında bir gazel-i âb-dârdır

9. Aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) İslamiyet öncesine ait sözlü edebiyat ürünlerine *Divanü Lügati't Türk* adlı eserde yer verilmiştir.
B) İslamiyetten önce "yuğ" törenlerinde "sagu" adı verilen şiirler söylenirdi.
C) İslamiyetten önce aşk, yiğitlik, tabiat gibi temaların işlendiği koşukların divan edebiyatındaki karşılığı kaside-dir.
D) İlk doğal Türk destanlarında demir, rüya, ok, ı ışık, ağaç, kurt gibi mitolojik öğeler yer almıştır.
E) 12. yüzyılda tarihçi Cüveynî, *Tarih-i Cihan-Gûşa* adlı eserinde ilk kez *Orhun Abideleri*'nin varlığından söz etmiştir.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 11

10. Büyükelçi olarak 1665'te Viyana'ya gönderilen Kara Mehmed Paşa'nın, Paris'e elçi olarak gönderilen Yirmisekiz Mehmed Çelebi'nin Fransa'dan söz ettiği gezi yazısını andıran yazılarında şehrin ve ülkenin güncel hayatına ilişkin izlenim ve görüşlerini kitap şeklinde bir araya getirdikleri görülür. Bu yazılar; yazıldıkları dönemde bir edebî tür oluşturacak şekilde önem kazanmış, divan edebiyatının genellikle düzyazı yani nesir şeklinde kaleme alınan önemli türlerinden biri olmuş, aynı zamanda Osmanlı modernleşme ve diplomasi tarihinin önemli belgeleri arasına girmiştir.

Bu parçada altı çizili sözle işaret edilen nesir türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şehrengiz
- B) Surname
- C) Pendname
- D) Sefaretname
- E) Habname

12. Servetifünun Dönemi'nde Ahmet Mithat'ın geleneğini sürdürerek toplumu aydınlatmayı amaçlamış ve "halkçı muharrir" adıyla anılmıştır. Sade dille yazan sanatçı özellikle fıkra, sohbet, deneme ve anı türündeki eserleriyle tanınmıştır. II. Abdülhamit Dönemi'nin İstanbul'unu başarılı bir şekilde anlattığı *Şehir Mektupları* adlı eseri en çok bilinen yapıtlarındandır.

Bu parçada hakkında bilgi verilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hüseyin Rahmi Gürpınar
- B) Hüseyin Cahit Yalçın
- C) Süleyman Nazif
- D) Ali Canip Yöntem
- E) Ahmet Rasim

B
i
l
g
i

11. Divan şiirinde sembolizm akımının özelliklerine benzer özellikler taşıyan "----" akımında aşırı hayalcilik ve mübalağalı bir anlatım söz konusudur. Bu akımda istiare ve teşbihlerle anlam derin ve girift bir hâle getirilir. Söz ahengine ve iç musikiye önem veren bu anlayış özellikle Şeyh Galip, Naili, Nefî ve Neşatî tarafından benimsenmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Hikemî Tarz
- B) Sebkîhîndî
- C) Türki-i Basit
- D) Mahallileşme
- E) Tasavvufî

13. Eserde realist bir yaklaşımla Bihruz Bey'in Periveş Hanım'a duyduğu sıradan bir aşk hikâyesi anlatılıyor görünse de daha çok dönemin gerçekleri yansıtılmıştır. Eserde Bihruz Bey karakteriyle kendi değerlerinden uzaklaşarak bilinçsiz bir şekilde Batılılaşma içinde olan insanların trajikomik durumları yansıtılmıştır.

Bu parçada tanıtılan eserin yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Namık Kemal
- B) İbrahim Şinasi
- C) Nabizade Nazım
- D) Recaizade Mahmut Ekrem
- E) Halit Ziya Uşaklıgil

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 11

14. • Sanatçılığından çok, düşünür kimliğiyle tanınır.
• Lirikmden uzak, didaktik şiirler yazmıştır.
• Şiirlerinde Türk mitolojisi masal ve efsanelerinden yararlanmıştır.
• Birçok şiirinde Türkçülüğe dayalı bir devlet anlayışını ortaya koyar.

Aşağıdakilerden hangisi, yukarıda özellikleri verilen sanatçıya ait eserlerden biridir?

- A) *Yeni Hayat* B) *Türk Sazı*
C) *Göl Saatleri* D) *Gizli Figanlar*
E) *Tarih-i Kadim*

15. Roman, bir aile bireyleri üzerinden geleneksel değer yargılarına bağlı yaşlı kuşak ile Batıcı anlamda modern değerlere bağlı genç kuşak arasında bir çatışma üzerine kurgulanmıştır. Çatışma, değerler üzerinden ahlak ve namus ile para ve eğlence arasındaki karşıtlığa dayalıdır. Bir tarafta ahlak ve namusu öne alan Ali Rıza Bey ve büyük kızı Fikret, öbür tarafta ise para ve eğlenceyi önceleyen ortanca kızlar Leyla, Necla ve gelin Ferhunde ile bunlara edilgen anlamda destek veren, en azından karşı koymayan anne Hayriye ve oğul Şevket vardır. Roman esas itibarıyla bir aile romanıdır ama ele aldığı konu bakımından toplumsal bir soruna değinmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada eseri tanıtılan sanatçıya aittir?

- A) *Yeşil Gece*
B) *Ateşten Gömlek*
C) *Kiralık Konak*
D) *Mai ve Siyah*
E) *İstanbul'un İç Yüzü*

16. Toplumsal hafızayı canlı tutmak, geçmişle içinde bulunduğumuz zaman arasında bağlantı kurup geleceğe ışık tutmak için tarihe önem vermek gerektiği İlhan Geçer'in bazı şiirlerinde dile getirilir. Tarihin; şiir, hikâye, roman gibi edebiyat ürünlerini zenginleştirdiğini vurgular sanatçı. Bu yüzden onun temel temalarından biri tarihtir.

İlhan Geçer'in aşağıdaki dizelerinden hangisi bu parçaya örnek olarak gösterilebilir?

- A) Gümüşlü fecirle tutuşan kümbet
Fani zamanla akar Nilüfer
Türebelerde hâlâ mukaddes nöbet
Ova fethin nal seslerini dinler
B) Şimdi Altındağ'da akşam olmaktadır.
Koyu gölgeler düşmüş sokaklardan.
İşçiler odacılar ellerinde ekmek soğan
Gecekondularına yollanmaktadır.
C) Düşün bu şehrin garip gecelerini
Düşün yalnızlıklar içinde beni
Hani bir resmim kalmıştı sende
Onu olsun yalnız bırakma emi
D) Çocuk türkülerimin içinden çıkıp gelsen
Bana kederlerin en güzelini getirsen
Sonra İstanbul'u bırakıp gitsem
Kızkulesi sırlıklam ağlasa
E) Bu şehir, bu yollar aşınam değil
Gördüğüm her yüz de yabancı bana
Cebimde buruşan ipekli mendil
Hayal gecelerinden kalan hatıra

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 11

17. Halide Edip'in Kurtuluş Savaşı üzerine yazdığı romanlardan biridir. Hatıra şeklinde yazılan bu eserde bir aşk hikâyesi ekseninde Anadolu'daki isyanlar, durum ve Büyük Taarruz'a kadar geçen dönem anlatılır. Eserin büyük bir bölümü Kurtuluş Savaşı'nda yaralanıp hastanede yatan bir kahramanın hatıra defterine dayandırılmıştır.

Bu parçada sözü edilen eserin kahramanları aşağıdakilerden hangileridir?

- A) Rabia, Emine, Tevfik
- B) Peyami, Ayşe, İhsan
- C) Şinasi, Neriman, Macit
- D) Handan, Hüsnü Paşa, Refik
- E) Mümtaz, Nuran, Suat

18. SUSUZLUK

Bir kaynağın başında durmuş,
Buralarda içecek bir şey yok mu, diye bağırp duruyordu.
Ona kaynağı gösterdim.
Bu benim susuzluğumu gideremez, dedi.

Ferit Edgü'nün *Do Ses* adlı eserinden alınan bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Küçürek (minimal) öykü örneğidir.
- B) Yoğun ve imgesel bir anlatımdan faydalanarak oluşturulmuştur.
- C) Didaktik amaçların dışında bir anlatıma sahiptir.
- D) Okuyucuyu şaşırtmak, yorumu okuyucuya bırakmak amaçlanmıştır.
- E) İnsana özgü gerçekler nesnel ölçülerle ortaya konulmak istenmiştir.

19. Konularını genellikle Ege Bölgesi'ndeki insanların yaşamlarından alan sanatçı, eserlerini toplumcu gerçekçi bir anlayışla kaleme almıştır. Roman, günlük, deneme türünde de eser veren sanatçının *Sam Amca*, *Telli Kavak*, *Yağmurdaki Kız*, *Yolun Üstündeki Kaya* gibi hikâyeleri de vardır. Toplumcu gerçekçilik anlayışına bağlı sanatçının belge ve tanıklardan hareketle Millî Mücadele'yi anlattığı romanları da edebiyat tarihimiz açısından önemlidir.

Bu parçada sözü edilen yazar ve bir eseri aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Sabahattin Ali – *Kürk Mantolu Madonna*
- B) Fakir Bayburt – *Kaplumbağalar*
- C) Attila İlhan – *Dersaadette Sabah Ezanları*
- D) Samim Kocagöz – *Kalpklılar*
- E) Samiha Ayverdi – *İbrahim Efendi Konağı*

20. Çayın rengi ne kadar güzel,

Sabah sabah,
Açık havada!
Hava ne kadar güzel!
Oğlan çocuk ne kadar güzel!
Çay ne kadar güzel!

Bu dizeler aşağıdaki hangi edebî dönem veya topluluk anlayışını yansıtmaktadır?

- A) Servetifünun
- B) II. Yeni
- C) Yedi Meşaleciler
- D) Garip Akımı
- E) Hisarcılar

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 11

21. Oyunlarında mitoloji ve tarihten sıkça yararlanan ----, absürt tiyatro türünde yazdığı *Canlı Maymun Lokantası* adlı oyunuyla Şinasi Efendi Tiyatro Ödülü'nü kazandı. ---- üçlemesiyle ünlenen sanatçının, Yıldız Kenter'in önerisiyle yazdığı *Ben Anadolu* oyunu yurt dışı da dâhil olmak üzere çok defa sahnelendi.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) Orhan Asena – *Tanrılar ve İnsanlar*
- B) Turan Oflazoğlu – *Sokrates Savunuyor*
- C) Güngör Dilmen – *Midas*
- D) Refik Erduran – *Cengiz Han'ın Bisikleti*
- E) Necati Cumalı – *Tütün Zamanı*

22. Yirmi beş dakika sonra otogara ulaşan otobüsten inerken çok tuhaf hissetti kendini. Bu topraklar atalarının yaşadığı; anneannesinin, annesinin doğup büyüdüğü topraklardı. Annesi evlenip İstanbul'a geldikten birkaç sene sonra dedesi vefat etmiş, Ahmet daha doğmadan annesi de vefat etmişti. Kayseri'de yakın akrabaları kalmadığından buraya bu yaşına kadar hiç gelmemişti. Annesi birkaç kez düğün, vefat gibi sebeplerden memlekete gelmiş ancak bunların hiçbirinde ne Ahmet'i ne de Fatma'yı getirmişti. Bu topraklar uzun zamandır arayıp sormayı ihmal ettiği bir dost gibi göründü. Küçük bir el çantasıyla gelmişti. Bagajdan çantasını aldı, etrafa bakınmaya başladı.

Bu parçanın anlatımında

- I. Geriye dönüş
- II. Özetleme
- III. Üst kurmaca
- IV. Metinler arası

tekniklerinden hangileri kullanılmıştır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

23. Son dönem edebiyatımızda yeni anlatım teknikleriyle bireyin karmaşık dünyasını ele alan postmodern roman örnekleri verilmeye başlanmıştır. ---- adlı eseri edebiyatımızda postmodern romanın örneklerindendir.

Bu metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Orhan Pamuk'un *Kara Kitap*
- B) İhsan Oktay Anar'ın *Puslu Kıtalar Atlası*
- C) Kemal Bilbaşar'ın *Cemo*
- D) Latife Tekin'in *Sevgili Arsız Ölüm*
- E) Pınar Kür'ün *Bir Cinayet Romanı*

24. Kargalar sakın anneme söylemeyin

Bugün toplar atılırken evden kaçıp

Harbiye nezaretine gideceğim

Söylemezseniz size macun alırım

Sizi kayık salıncağıma bindiririm kargalar

Bütün zıpzıplarımı size veririm.

Kargalar ne olur anneme söylemeyin

Bu dizelerde aşağıdaki akımlardan hangisinin özellikleri ağır basmaktadır?

- A) Sürrealizm
- B) Klasizm
- C) Fütürizm
- D) Sembolizm
- E) Parnasizm

Bu testte 24 soru vardır.

1. Curmagon Noyan komutasındaki Moğollar, kendilerini uzun süre uğraştıran Celalettin Harzemşah'ı 1230'da Yassıçemen'de kolayca mağlup ederek büyük bir askerî güce sahip olduğunu gösteren Alaeddin Keykubat'ın ülkesi olan Anadolu'ya şimdilik taarruz etmeyi göze alamıyordu.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Celalettin Harzemşah ile Moğollar arasındaki mücadelede Harzemşahlar galip gelmiştir.
- B) 1230'da Celalettin Harzemşah, Alaeddin Keykubat'a mağlup olunca Harzemşahlar Devleti yıkılmıştır.
- C) Alaeddin Keykubat'ın sahip olduğu askerî güç, Moğollara karşı caydırıcı rol oynamıştır.
- D) Curmagon Noyan adlı Moğol kumandanı, Anadolu'yu istila etmiştir.
- E) 1230'daki Yassıçemen Savaşı'nın iki Müslüman Devleti karşı karşıya getirmesi, Haçlıların işine yaramıştır.

2. - 3. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Dünya genelinde büyük bir ilgi ile takip edilen sportif müsabakalar, milyonlarca insanı aynı duygular etrafında bir araya getirmektedir. Milyonlarca insanın ilgisini kazanca dönüştürme amacında olan kişiler ve kurumlar spora ticari bir boyut kazandırmıştır. Bu durum sportif etkinliklerde ahlaki ve insani değerlerin geri plana itilmesine, kazanma hırsının ön plana çıkmasına neden olmuştur. Barış, sevgi, dostluk, sportmenlik gibi değerler üzerine kurulu olması gereken spor, günümüzde sık sık sportmenlik ruhuyla bağdaşmayan şiddet olaylarıyla, radikal grupların gösterileriyle gündeme gelmeye başlamış ve toplumda sporun saldırgan davranışları ve şiddeti tetiklediği şeklinde yanıltıcı bir algının oluşmasına neden olmuştur.

2. Bu parçada spor müsabakalarıyla ilgili aşağıdaki özelliklerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Barış, sevgi, dostluk üzerine kurulması gerektiğine
- B) Şiddeti körükleyen bir olgu olduğu şeklindeki yanlış algıya
- C) Bazı uygulamaların toplumsal barışı baltaladığına
- D) İnsani ve ahlaki özelliklerin ön planda olması gerektiğine
- E) Kitleleri aynı duygu etrafında kenetleyebilen özelliğine

3. Bu parçada sporun

- I. ticaret
- II. fanatizm
- III. şiddet
- IV. milletleşme

hangileriyle bağlantısından söz edilmiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I, II ve III
- E) I ve IV

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 12

4. Dil işçiliği her yazar için aynı yoğunlukta çabaları gerektirmez. Kimi yazarlar bir yazıyı bitirirken arkalarında bol çer çöplü bir görünüm bırakırlar. Bu, tekrar geri dönüp adamaklı bir temizlik çalışması gerektirir. Hatta çoğu zaman kabası alındıktan sonra cilalama, parlatma gibi ince işler için üçüncü, dördüncü dönüşler de gerekebilir. Bu dönüşler olmazsa yazının okuyucuyu yüreğinden kavraması beklenmemeli.

Bu parçada geçen “bol çer çöplü bir görünüm” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlam yoğunluğu taşıyan pek çok cümlelerin kullanılması
B) Anlatımın akıcılığını sağlayan unsurların göz ardı edilmesi
C) Cümleler arasında anlam bütünlüğünün olmaması
D) Gereksiz bir sürü söz yığınının bulunması
E) Süslü, sanatlı ifadelerle yer verilmesi

5. Keloğlan Masalları'nda;
Keloğlan şanslı, akıllı ve zekâyı;
Köse, hainliği ve kötülüğü;
en küçük kardeş zekâyı ve başarıyı;
büyük kardeşler kıskançlığı ve kötülüğü;
üvey anne, kötülüğü ve zulmü;
üvey kız kardeşler kıskançlığı sembolize eder.

Bu örnekten hareket ile aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Masallar, evrensel yapıda olan edebî türlerdir.
B) Masallarda gerçek anlamda zaman ve mekân kavramları yoktur.
C) Masalların çoğu bir tekerleme ile başlar.
D) Masallarda kahramanlar iyi olanlar ve kötü olanlar diye keskin bir şekilde ikiye ayrılır.
E) Masallarda asıl konu döşeme bölümünde yer alır.

6.

SABAH KARANLIĞINDA

Sabah karanlığında yakılan elektrikler,

Duvarlarda, tavanda hazin ışığı.

Tanrı'nın günü bir kırık aynada:

Saç beyazı, alın kırıışığı...

Ziya Osman Saba'nın bu şiiriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ömrün hüznü ile geçtiği dile getirilmiştir.
B) Zaman geçtikçe ömrün kısaldığı şiirin biçimine yansıtılmıştır.
C) Koşmanın ilk dördlüğü gibi, abcb şeklinde kafiyelenmiştir.
D) Görsel öğelere yer verilerek duygular somut şekilde dile getirilmiştir.
E) Hece ölçüsüyle yalın bir dille oluşturulmuştur.

7.

Yürüdü kör topal çıktı şehirden
Ağzına küfürler doldu zehirden
Salladı dilini vazgeçti birden
“Oy!” dedi, yutkundu eğdi başını

Döndü gözlerinden bulgur bulgur yaş
Sandım can evime döktüler atas
Sordum memleketin neresi gardaş
“Köy” dedi yutkundu eğdi başını

Abdurrahim Karakoç'un İsyanlı Sükût şiirinden alınan bu dizelerle ilgili aşağıda söylenenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Halk şiiri geleneğine yaslanılmıştır.
B) İki dörtlük, farklı uyak düzenleriyle oluşturulmuştur.
C) Öyküleyici anlatımdan yararlanılmıştır.
D) 11'li hece ölçüsünün 6+5 durağı bütün dizelerde geçerlidir.
E) Koşma nazım biçiminin taşlama türüne uygun, satirik bir şiirdir.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 12

8. Zaman geçti, çağlar aktı; Kayı ile Tokuz Oğuz'un birçok çocuğu oldu. Kayı'nın çok çocuğu oldu, Tokuz Oğuz'un daha az oldu. Kayı'dan olma çocuklara Kayat dediler. Tokuz'dan olma çocukların bir bölümüne Tokuzlar dediler, bir bölümüne de Türülken. Yıllar yılı bu iki yiğidin çocukları Ergenekon'da kaldılar; çoğaldılar, çoğaldılar, çoğaldılar. Aradan dört yüz yıl geçti.

Dört yüz yıl sonra kendileri ve sürüleri o denli çoğaldı ki Ergenekon'a sığamaz oldu. Çare bulmak için kurultay topladılar. Dediler ki: "Atalarımızdan işittik; Ergenekon dışında geniş ülkeler, güzel yurtlar varmış. Bizim yurdumuz da eskiden o yerlerde imiş. Dağların arasını araştırıp yol bulalım. Göçüp Ergenekon'dan çıkalım. Ergenekon dışında kim bize dost olursa biz de onunla dost olalım, kim bize düşman olursa biz de onunla düşman olalım."

Türkler, kurultayın bu kararı üzerine, Ergenekon'dan çıkmak için yol aradılar; bulamadılar. O zaman bir demirci dedi ki: "Bu dağda bir demir madeni var. Yalın kat demire benzer. Demirini eritsek belki dağ bize geçit verir." Gidip demir madenini gördüler. Dağın geniş yerine bir kat odun, bir kat kömür dizdiler. Dağın altını, üstünü, yanını, yönünü odun-kömürle doldurdular. Yetmiş deriden yetmiş büyük körük yapıp yetmiş yere koydular. Odun kömürü ateşleyip körüklediler. Tanrı'nın yardımıyla demir dağ kızdı, eridi, akıverdi. Bir yüklü deve çıkacak denli yol oldu.

Sonra gök yeleli bir Bozkurt çıktı ortaya; nereden geldiği bilinmeyen. Bozkurt geldi, Türk'ün önünde dikildi, durdu. Herkes anladı ki yolu o gösterecek. Bozkurt yürüdü; ardından da Türk milleti. Ve Türkler, Bozkurt'un önderliğinde, o kutsal yılın, kutsal ayının, kutsal gününde Ergenekon'dan çıktılar.

Ergenekon Destanı'nın günümüz Türkçesiyle düzyazıya çevrilmiş bu bölümüyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Türk destanlarında görülen motiflere yer verilmiştir.
B) Anlatı coşkunluktan durağanlığa doğru bir seyir izlemiştir.
C) Türklerin eski yaşantısına, sosyal yapısına ait ayrıntılar yer almıştır.
D) Zaman atlatma tekniğine başvurulmuştur.
E) Tüm milleti etkileyen olaylar, olağanüstü bir şekilde dile getirilmiştir.

9. Hacivat: Gel benim gönlümün hasılı!

Karagöz: (pencereden) Gelemem burnumun mayası!

Hacivat: Gel benim serv-i bülendim!

Karagöz: Gelemem sümüklü efendim!

Hacivat: Gel benim gönlümün eğlencesi!

Karagöz: Gelemem kokmuş çarşı işkembesi!

Hacivat: Gel benim avare gezenim!

Karagöz: Atlarsam beynini ezerim!

Hacivat: Gel benim canımın canı!

Karagöz: Hoş geldin sefa geldin fındık sıçanı!

Hacivat: Merhaba lapa tenceresi!

Karagöz: Hoş geldin hela penceresi!

Bir bölümü verilen bu oyunla ilgili olarak

- "Küşteri Meydanı" adı verilen bir perdede kukla oyunu olarak sergilenir.
- Metin, asıl olaydan önce yer alan muhavere bölümünden alınmıştır.
- Karagöz bir tip olarak orta oyunundaki Kavuklu'yu andırır.
- Toplumsal mesajların ağırlıklı olduğu geleneksel bir oyundur.
- Dükkân ve yeni dünya denilen paravanlar birçok amaçla oyunda kullanılır.

hangileri söylenebilir?

- A) I ve II B) I, III ve V C) I, II ve III
D) II, IV ve V E) III ve V

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 12

10. Ben bülbül-i bağ-ı firkatim zâr
Ammâ kafes içreyim gırıptâr

Bilmen bu kafesde n'ola hâlim
Sındırdı belâ per ile bâlim

Bir vahşi ile ger etmişim hû
Mestevcib-i ser-zeniş değil bu

Vahşiler imiş seninle hem-dem
Hem-reng olubam seninle ben hem
(...)

Fuzulî'nin *Leylâ ve Mecnun* mesnevisinden alınan bu bölümden hareketle mesneviyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Aşk konusunu da ele alan olaya dayalı bir metindir.
B) Her beyit kendi arasında kafiyeleşir.
C) Divan edebiyatındaki diğer türlerin aksine beyitler arasında konu bütünlüğü vardır.
D) Aruzun kısa kalıplarıyla yazılan bu türde beyit sınırlaması yoktur.
E) Gerçeğe uygun, olağanüstülüklerden uzak bir anlatım söz konusudur.

11. Selçuklu ve Osmanlı Dönemi'nde ortaya çıkan ----, ahilik adı verilen esnaf teşkilatlarının örgütlenmesine ilişkin dikkat edilmesi gereken noktaların belirtildiği yazılı belgelerdir. Esnafların yanı sıra halka da seslenen bu ürünler mistik bir hava taşır. Nesir biçimindedir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) pendnameler
B) menakıbnameler
C) gazavatnameler
D) fütüvvetnameler
E) surnameler

12. Divan edebiyatında biyografi tarzında yazılmış eserleri incelerken sanatçıların özellikle bir türe yöneldiğini gördüm. Dolayısıyla ben de söz konusu türü incelemeye başladım. İncelemeye bu türün ilk örnekleriyle başladım. Sonrasında ise Anadolu sahasındaki ilk örneği değerlendirdim. Araştırmayı derinleştirmek istediğim için Türk edebiyatındaki birçok sanatçıya ve eserine de bakma fırsatım oldu. Dikkatimi çeken unsurlardan biri şu oldu: 16.yy.da yaşayan bir sanatçının, şiirleri de bulunmasına rağmen 310 şaire yer vermesiydi. Bu sanatçının çalışmasında şair ve sanatçıları objektif olarak değerlendirdiğini fark ettim.

Araştırmacının yaptığı bu çalışmayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Çalışma yapılan tür, ilk olarak İran edebiyatında ortaya çıkmıştır.
B) Çalışmanın başında incelenen eserlerden biri, Ali Şir Nevaî'nin *Mecâlisü'n-Nefâis* adlı eseridir.
C) Çalışmada Feridüddin Attâr, Latifi gibi sanatçılardan söz edilmiştir.
D) Çalışmada Anadolu sahasında *Heşt Behişt* adlı eseri yazan sanatçıya yer verilmiştir.
E) Çalışmada *Şikâyetname* adlı eserden ve sanatçısından bahsedilmiştir.

13. *Sanata Dair* adlı deneme ve söyleşi kitabında ----, dönemindeki edebiyat hareketlerini çok iyi takip ettiğini göstermiş. Ama onun ---- ve ---- alanındaki büyük başarısının gölgesinde kalan bu yönü çok dikkat çekmemiştir.

Bu parçadaki boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisinde verilenler sırasıyla getirilmelidir?

- A) Hüseyin Cahit Yalçın – eleştiri – makale
B) Cenap Şahabettin – roman – gezi
C) Halit Ziya Uşaklıgil – roman – hikâye
D) Mehmet Rauf – roman – hikâye
E) Tevfik Fikret – şiir – manzum hikâye

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 12

14. ---- akımının kurucusu olan ---- “Garip” ve “İkinci Yeni” şiirine karşı çıkmış, kendine özgü bir toplumsal gerçekçi şiir akımı başlatmıştır. Şiire imge zenginliği, yeni bir ses düzeni, coşkulu bir anlatım ve kendine özgü bir duyarlık getiren sanatçının ---- ve ---- önemli şiir kitapları arasında yer alır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Maviciler – Attilâ İlhan – *Bela Çiçeği – Yağmur Kaçağı*
 B) Hisarcılar – Mehmet Çınarlı – *Ben Sana Mecburum – Elde Var Hüzün*
 C) Yedi Meşale – Ziya Osman Saba – *Sebil ve Güvercinler – Geçen Zaman*
 D) Maviciler – Attilâ İlhan – *Doğu Şiirleri – Ayna Şiirleri*
 E) Hisarcılar – Ahmet Oktay – *Gölgeleri Kullanmak – Söz Acıda Sınandı*

15. Yorgun gözümün halkalarında

Güller gibi fecr oldu nümâyân,

Güller gibi... sonsuz iri güller

Güller ki kamıştan daha nâlân;

Gün doğdu yazık arkalarında!

Altın kulelerden yine kuşlar

Tekrârını ömrün eder i'lân.

Kuşlar mıdır onlar ki her akşam

Âlemlerimizden sefer eyler?

Ahmet Haşim’in *Bir Günün Sonunda Arzu* şiirinden alınan bu dizelerden hareketle sanatçının şiir anlayışıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kendine özgü imge dünyası oluşturmuştur.
 B) Ahenk unsurlarıyla şiirde müzikaliteye önem vermiştir.
 C) Şiirleriyle geniş kitleleri etkilemeyi amaç edinmiştir.
 D) Estetik tavrı ön planda tutmuş, anlamı geri plana atmıştır.
 E) Şiirlerinde sembolizm akımının etkisi görülür.

16. Hem heceyi hem de aruzu ustaca kullanan şair, nükteli vecizeler de yazmıştır. Şiirlerinde tarih, kahramanlık ve din duyguları ön plandadır. Rubai ve mensur şiir dalında da usta olan sanatçının *Bir Bayrak Rüzgâr Bekliyor, Kökler ve Dallar, Dualar ve Âminler* önemli bazı eserleridir.

Bu parçada tanıtılan sanatçı ve unvanı aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Mehmet Âkif Ersoy – Millî Şair
 B) Yahya Kemal Beyatlı – Kelime Sihirbazı
 C) Cahit Sıtkı Tarancı – Ölüm Şairi
 D) Necip Fazıl Kısakürek – Çile Şairi
 E) Arif Nihat Asya – Bayrak Şairi

17. Bu türde her insanı ilgilendiren evrensel konular ele alınır. Özellikle çocuklara doğruluk, dürüstlük, iyilik, yardım-severlik, erdemli olmak gibi değerler vermeye çalışılır. Haksızlıklara karşı halkın veya halk arasından bir kişinin direnmesi ve sonunda mutlaka galip gelmesi işlenir.

Aşağıdakilerden hangisi Cumhuriyet Dönemi’nde bu parçada sözü edilen türle ilgili çalışma yapmamıştır?

- A) Nurullah Ataç
 B) Eflatun Cem Güney
 C) Tahir Alangu
 D) Pertev Naili Boratav
 E) Naki Tezel

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 12

18. Şiirde mutlaka tarihî bir boyut olması gerektiğini savunan sanatçının şiirlerinde fizik ötesi bir açılım ve günlük hayatın yansımaları görülür. Şiirlerinde mesaj ön plandadır. Poetik anlayışı öncelikle Büyük Doğu ve Sezai Karakoç'la şekillendi. Şiirlerinde toplumun beylik kanılarına, hayatımıza yayılan standart düşüncelere karşı çıktı. *SebeP Ey*'le başlayan, büyük şehrin içtenliksiz ortamından doğaya karşı özlemini konu alan şiirlerini *Risaleler* eseriyle sürdürdü. Tok sesli bir söyleme, İslami bir içeriğe yaslanan şiirlerinde modernleşmeyle birlikte yok olan değerlerin hüznü duyulanımlarını yansıtır.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Necip Fazıl Kısakürek
- B) Cahit Zarifoğlu
- C) Erdem Bayazıt
- D) Hilmi Yavuz
- E) Rasim Özdenören

19. Aşağıdaki açıklamalardan hangisi ayraç içindeki divan edebiyatı şairiyle uyuşmamaktadır?

- A) Didaktik tarzda eserler vermiştir ve en önemli eseri mesnevi biçiminde yazdığı *Garipname*'dir.
(Âşık Paşa)
- B) Mevlana'dan çok etkilenmiş, Kırşehir'de Mevlevi tekkesi kurmuştur ve en önemli eseri *Mantık'ı Tayr*'dir.
(Hoca Dehhani)
- C) Din dışındaki konuları işlemiş, halk dilini şiire yansıtmıştır ve en önemli eseri *Cemşid ü Hurşit* mesnevisidir.
(Ahmedi)
- D) Asıl adı Sinan'dır, yaşadığı bir olay sonrasında 126 beyitlik alegorik unsurlar barındıran *Hâname*'yi yazmıştır.
(Şeyhi)
- E) *Vesiletü'n Necat* adlı mesnevisi, halk arasında "Mevlit" olarak ün salmıştır ve Türk kültürü içinde önemli bir yer edinmiştir.
(Süleyman Çelebi)

20. Cumhuriyet Dönemi'nde hiçbir edebî topluluğa katılmayan sanatçı; roman, hikâye, gezi, tiyatro, deneme gibi türlerde eserler verdi. Eserlerinde genellikle yakın tarihe eleştirel bir gözle bakan sanatçı, dönemin siyasi olayları nedeniyle karşı karşıya gelen insanların çatışmalarını yansıttı. Sanatçının asıl başarısı ise eserlerinde olaylardan ziyade kişilerin ruh yapısını somutlaştırarak vermesidir. Sanatçının *Sönmeyen Ateş*, *Muharrirler*, *Para Uğrunda*, *Alınyazısı* adlı tiyatroları; *Sanatkârlar*, *Kırmızı ve Siyah*, *Eski Resimler*, *Eve Düşen Yıldırım* adlı hikâyeleri; *Kıskanmak*, *Sultan Abdülhamit Düşerken*, *Tersine Giden Yol* adlı romanları; *Anadolu'da Yol Notları*, *Bir Edirne Seyahatnamesi* adlı gezi yazıları vardır.

Bu parçada hakkında bilgi verilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nahid Sırrı Örik
- B) Refik Erduran
- C) Muzaffer İzgü
- D) Recep Bilginer
- E) Güngör Dilmen

21. 1980 sonrası şairleri arasında yer alan İsmet Özel, Haydar Ergülen, Hüseyin Atlansoy gibi şairler genel olarak kapalı ve karmaşık bir anlatıma yönelmiş, imge ve uzak çağrışımlardan yararlanmış; içerikten çok biçime, söyleyişe önem vermişlerdir.

Bu cümledeki bilgi yanlışlığı aşağıdakilerden hangisi yapılarak giderilebilir?

- A) "1980 şiiri" yerine, "1960 sonrası toplumcu şiir" getirilerek
- B) "İsmet Özel" yerine, "Murathan Mungan" getirilerek
- C) "Hüseyin Atlansoy" yerine, "Mehmet Çınarlı" getirilerek
- D) "kapalı ve karmaşık anlatım" yerine, "sade ve açık bir anlatım" getirilerek
- E) "içerikten çok biçime, söyleyişe" yerine, "biçim ve söyleyişten çok içeriğe" getirilerek

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 12

22. I. Doğu ve Batı kültürünün çatışması
II. Hasta bir gencin yaşadıkları
III. Köydeki ağılık sisteminin doğurduğu eşkıya hayatı
IV. Deniz tutkusunun dayanılmazlığı
V. Osmanlı'nın kuruluşu

Numaralanmış cümlelerde konusu verilmeyen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Fatih-Harbiye*
B) *Dokuzuncu Hariciye Koşuşu*
C) *Kurt Kanunu*
D) *Osmancık*
E) *İnce Memed*

23. Katıldığı öykü yarışmasında *Şişhaneye Yağmur Yağıyordu* öyküsü ile birinci olan Turan Oflazoğlu öykülerinde bireyin toplumdaki yaşayışı üzerinde durmuştur. Ayrıca tiyatro türündeki ilk yapıtlarında dram türünün başarılı örneklerini vermiştir. *Keşanlı Ali Destanı* adlı oyunu başarılı bir epik tiyatro örneğidir.

Bu parçadaki bilgi yanlışının giderilmesi için aşağıdakilerden hangisi yapılmalıdır?

- A) *Şişhane'ye Yağmur Yağıyordu* yerine *Semaver* getirilmeli
B) "Turan Oflazoğlu" yerine, "Haldun Taner" getirilmeli
C) "bireyin toplumdaki yaşayışı" yerine, "Burgazada ve çevresi" getirilmeli
D) *Keşanlı Ali Destanı* yerine, *Koçyiğit Köroğlu* getirilmeli
E) "epik tiyatro" yerine, "absürt tiyatro" getirilmeli

24. Otelciler her gün insan görürler, tümen tümen insan. Bu yatak da öyle. Yepyeni bir odadayım. İlk olarak odamdan başka yerde yatacağım. Burası benim için yepyeni ama aşağıdaki kâtip için, bir başkalık olsun, olabildim mi? Boğuldum gittim o kayıtların altında. Benden sonra bir başkası yazılır o deftere. Yeşil gözleri vardı kâtibin. Geceleri dışarıya çıkamayan gözler. Balığı getirseymişim, özlem içinde kıvranırdı belki. Gündüzün uyur herhâlde. Denize çıkmaz; girip yüzse de. Sandalı ışıktan uzağa çekemez. İster de çekmeği. Belki ister, belki değil, ister. Kapanmış kalmışa benziyor gözleri. Bu pencerenin dibine kadar uzanan suyu bile görmez belki. Denize bakan bir odada ilk yatışım bu. Sıra sıra gelen çarpma sesinde, alışmadığım bir sertlik var. Alışmadığım.

Bilge Karasu'nun *Troya'da Ölüm Vardı* adlı eserindeki *Odalardan Biri* hikâyesinden alınan bu parçayla ilgili olarak

- I. Modern hikâyenin özellikleri görülmektedir.
II. Geriye dönüş ve özetleme tekniğinden yararlanılmıştır.
III. Bireyin iç dünyası ve çatışmaları dile getirilmiştir.
IV. Bilinç akışı yöntemine bağlı olarak göstermeye dayalı anlatımla oluşturulmuştur.

hangileri söylenemez?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

B
i
l
g
i

S
A
R
M
A
L

Bu testte 24 soru vardır.

1. Yazı perisinin ne zaman insanın yolunun üstüne çıkacağı belli olmaz. Yedisinde onun büyüüne kapılıp bir daha ondan yakasını kurtaramayanlar olduğu gibi yetmişinde giderayak yazının atına binenler de yok değildir. O elmayı bir kere dişlemeye görsün insan, bir daha kendini alamaz ondan. Yazı insana yaşamın bütün tecrübesini öğretirken yazarının gençliğini, yüreğinin ateşini ve beyninin ışığını kendine mecbur eder.

Bu parçadaki altı çizili cümleyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yazma eyleminin tadını alan kişinin kendini onun çar-kından kurtaramaması
- B) Yaşamın ileriki yıllarında yazının insana daha alımlı gelmesi
- C) Okuma alışkanlığı kazanmış bir kişiyi kitaptan ayırma-nın mümkün olmaması
- D) Genç yaşta yazmaya başlayan yazarların yazmayı bir tutku derecesinde benimsemesi
- E) İnsanın yaşam deneyimi kazanmasında yazının önemli bir rol üstlenmesi

2. I. 2021 yılının önemli gök olaylarından biri olan Güneş tutulması 4 Aralık'ta yaşanacak.
- II. Güney Amerika, Afrika, Avustralya ve Yeni Zelanda'nın güney ucunda gözlemlenebilecek Güneş tutulması, Türkiye'den izlenemeyecek.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru biçim-de birleştirilmiş hâli aşağıdakilerin hangisidir?

- A) 4 Aralık 2021'de gerçekleşecek ve yılın önemli gök olaylarından biri olan Güneş tutulması; Güney Amerika, Afrika, Avustralya ve Yeni Zelanda'nın güney ucunda gözlemlenebilecekken Türkiye'den izlenemeyecek.
- B) 2021 yılının en önemli gök olaylarından biri olan Güneş tutulması; 4 Aralık'ta Güney Amerika, Afrika ve Yeni Zelanda'nın güney ucunda gözlemlenebilecek fakat Türkiye'den izlenemeyecek.
- C) Güney Amerika, Afrika, Avustralya ve Yeni Zelanda'nın güney ucunda gözlemlenebilecek Güneş tutulması; 4 Aralık 2021 tarihinde gerçekleşecek ve Türkiye'den izlenemeyecek.
- D) 4 Aralık 2021 tarihinde yaşanacak önemli gök olayla-rından biri olan Güneş tutulması; Türkiye dâhil Güney Amerika, Afrika, Avustralya ve Yeni Zelanda'nın güney ucunda izlenebilecek.
- E) 2021 yılının önemli gök olaylarından biri olan Güneş tutulması, 4 Aralık'ta yaşanacak ve bu olayı sadece Güney Amerika, Afrika, Avustralya ve Yeni Zelanda'nın güney ucunda oturanlar gözlemleyebilecek.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 13

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ayraç içindeki anlam yoktur?

- A) Baş ağrısı, mide bulanması, kusma gibi durumlarla karşılaşsanız hiç vakit kaybetmeden doktora başvurunuz. (İvedilik)
- B) Kent ortamında yapılan uzun yürüyüşlerin kalabalık ve trafik nedeniyle çekilmez olduğu düşünülse de bu yürüyüşlerin sağlık açısından yararları göz ardı edilmemelidir. (Koşul)
- C) Kapalı avlulu medrese örneklerinden biri olan Yakutiye Medresesi, 1995'te yöre kültürünü yansıtan eserlerin sergilenebilmesi için restore edildi. (Amaç)
- D) Kendinden önceki kuşakları okumayan birçok genç yazar, yazdığı yapıtlarla bir ilki gerçekleştirdiğini sanırken aslında bakıyorsunuz iki yüz yıl önce bir sanatçı öyle bir eser kaleme almış. (Yanılğı)
- E) Ülkemizde son yıllarda bilim kurgu türünde yazılan romanların sayısında önemli bir artış gözlemlendi. (Saptama)

4. ----? Bu soruyla ilk kez 1956 yılında ilk kitabım *İnsan Tükenmez* dolayısıyla basın savcısının odasında karşılaşmıştım. Savcı bizim yazarlarımızın adlarıyla yetinmiyor, ille de "yabancı" adlar istiyordu. Ben de hep Sainte Beuve'ün iki ciltlik *Pazartesi Konuşmaları*'nı, Anatole France'ın o yıl yayımlanmış olan *Edebiyat Hayatı*'nı ileri sürüyordum ama savcı inanmıyordu. Kimlerden yararlanmıştım *İnsan Tükenmez*'deki yazıları yazarken? Plehanou'dan yararlanmış olmalıyım. Çünkü onun kitaplarını daha üniversite öğrencisiyken edinmiştim. Editions Sociales'in yayımladığı kitaplar çok ucuzdu, bunları öğrenci harçlığıyla alabiliyorduk. Fakülteyi bitirdikten sonra o yayınevinin birçok kitabını getirtmiştim. Bu kitapların bana çok katkısı oldu.

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Yabancı yazarları çok okumanızın sebebi nedir
- B) Yazarların birbirlerinden etkilenmelerini nasıl karşılıyorsunuz
- C) Kitabınızı yazarken ne tür güçlüklerle karşılaştınız
- D) Bizim yazarların, yabancıları taklit etmelerini neye bağlıyorsunuz
- E) Kitabınızı hazırlarken hangi yazarlardan yararlandınız

5. Ramazan dolayısıyla şairlerin yazdığı şiirlere "ramazaniye" denir. Ramazaniyeler gerek divan gerekse halk edebiyatı şairlerinin yazdıkları beyit ve dörtlüklerle kendini göstermiştir. Çeşitli unsurların yanında oruç, Kadir Gecesi, bayram anlatılır. Ramazan dolayısıyla toplumda meydana gelen değişiklikler, merasimler, âdetler dile getirilerek çeşitli nükteler yapılır. İlk örneklerine XV. yüzyıldan itibaren rastlanan ramazaniyeler, XVIII. yüzyılda daha da yaygınlaşmış dinî-manzum bir tür oluşturacak seviyeye gelmiştir.

Aşağıdaki dizelerin hangisi bu parçada bahsedilen türle ilgili değildir?

- A) Geldigince kutlulugla her oruc
Her Müselman şen olub tutar oruc
- B) Günahların hep silinir
Anadan togma olursun
Seni dost iline verir
Eriştik oruç ayına
- C) Geldin geru gider misin
Elveda ya şehir-i ramazan
Bizi garib ider misin
Elveda ya şehir-i ramazan
- D) Ramazan erdi yine her gece yanar kandil
Ehl-i İslama salar şu'le ser-a-ser kandil
- E) Gül devri ayş eyyâmıdır zevk u safâ hengâmıdır
Âşıkların bayramıdır bu mevsim-i ferhunde-dem

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 13

6. KURT İLE AYI

Kurt kocadı, kötürüm oldu,
Bunu sezen bir genç ayı
Yakaladı kurdu yoldu,
Dedi: "Haydi tüysüz dayı,

Yürü, yine yiğitlik sat;
Dar et bize yeşil yurdu!"
Piçlerine dedi: "Fırsat
Kaçırmayın, boğun kurdu!"

Zavallı kurt öldü, inde
Beş yavrusu kaldı öksüz
Fakat birkaç yıl içinde
Bunlar birer yiğit, gürbüz

Kurt olarak saldırdılar,
Yeşil yurttan ayıların
Vücudunu kaldırdılar.
Çocuklarını ibret alın:
Her bugüne var bir yarın!
(Ziya Gökalp)

Bu parça için aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) İmgelere dayalı bir dil kullanılmıştır.
- B) Düzyazıya çevrilebilir bir yapısı vardır.
- C) Öyküleyici anlatım biçimiyle yazılmıştır.
- D) Didaktik bir havası vardır.
- E) Nitelikleri açısından şiir değil, manzumedir.

7. Bu şehri, Konstantin tekfurunun kızı Mudına yaptırmıştır. Buraya Mudına kelimesinden bozma Mudanya derler. Burası deniz kenarında ve Bursa'nın bakımlı bir iskelesidir. Şehir merkezi deniz kenarında geniş bir sahada kurulmuş, kalesi ise alçak bir kaya üzerinde sağlam taşlardan yapılı bir binadır.

Bu parçanın alındığı eser, eserin yazarı ve türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kâtip Çelebi – *Keşfü'z-Zünun* – Anı
- B) Lamii – *Nefahatü'l-Üns Tercümesi* – Tercüme
- C) Evliya Çelebi – *Seyahatname* – Gezi yazısı
- D) Latifi – *Latifi Tezkiresi* – Tezkire
- E) Lütü Paşa – *Asafname* – Siyasetname

8. Gönül yaylasının yavru maralı

Dağlardan, taşlardan sakın ha sakın!

Dumanlı, rüzgârlı, karlı, boralı

Amansız kışlardan sakın ha sakın!

Cumhuriyet Dönemi'nin ünlü şairlerinden Abdürrahim Karakoç'a ait bu dördlük için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sarmal uyak düzeniyle oluşturulmuştur.
- B) II ve IV. mısralarda "taş" ve "kış" sözcüklerinde yarım uyak vardır.
- C) Seslenmeler ve coşkulu bir söyleyiş egemendir.
- D) Benzetme ilgisiyle bir söz başka sözün yerine kullanılmıştır.
- E) Halk şiiri geleneğine dayanan bu dizelerde tenasüpten yararlanılmıştır.

9. Girin satıcılar evimin bülbülleri

Girin girin aydınlık bahçemden içeri

Üzüm satın armut satın nar satın bize

Dağlar görünürken kapıda ardınızdan

İndirin tüy gibi küfeyi sırtınızdan

Bir elmada bir mevsim dolsun evimize

Oktay Rifat'ın *Uludağ Sokak Satıcıları* şiirinden alınan bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sokak satıcıları, kendilerine özgü seslenişlerindeki armoni sebebiyle "evimin bülbülleri" olarak tanımlanmıştır.
- B) Eve getirilen meyvelerle birlikte aynı zamanda sanki eve mevsimin özelliklerinin de getirildiği belirtilmiştir.
- C) Sözcük tekrarları, kafiye ve redifle ahenkli bir söyleyiş yakalanmıştır.
- D) Şair sokak satıcılarının, çocukluğunun bir parçası olduğunu dile getirmiştir.
- E) Beşinci dizede "tüy gibi küfe" benzetmesiyle satıcıların küfeyi taşımakta hiç zorlanmadıkları anlatılmıştır.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 13

10. 1944'te Menemen'de dünyaya gelen, 2 Şubat 2024'te İstanbul'da vefat eden Alev Atlı; Rumeli göçmeni bir aileye mensuptur. Oyun yazarı Müsahipzade Celal, annesi Fûruza Hanım'ın büyük amcasıdır. Ankara ve Erzurum'da ilkokulu, Ankara'da ortaokulu bitirdi. Babası Albay Ertuğrul Atlı'nın askerî ateşe olarak Japonya'da görevlendirilmesinden dolayı liseyi Tokyo'da THA Amerikan Lisesinde tamamladı. 1965'te ODTÜ Ekonomi ve İstatistik Bölümünden mezun oldu. Ayrıca felsefe ve teoloji alanlarında doktora programlarına katıldı. İlahiyat, düşünce ve medeniyet üzerine kafa yoran çok değerli bir aydıydı. Türkiye'yi iyilik medeniyetinin son temsilcisi olarak gören Alev Atlı'nın *İşkenceci* romanı, 1987'de TYB Roman Ödülü'nü; *Aydınlanma Değil Merhamet* romanı ise 2006'da Moskova'da Mikhail A. Sholokov 100. Yıl Roman Ödülü'nü kazandı. *Or'da Kimse Var mı?*, *Schrödinger'in Kedisi* onun roman serileridir.

Bu içerikte bir yazı yazmak isteyen bir divan edebiyatı mensubu, aşağıdaki inşa türlerinden hangisini yazmış olur?

- A) Ruzname
B) Miraciye
C) Sefaretname
D) Hilye
E) Tezkire

11. I.

Devrinde kimse çarh-ı sitem-gerden inlemez
Bî-şer eder ederse eğer çeng ü ney fidân

Adlin katında cevri ü sitem dâd-ı Keykubâd
Hışmın yanında lutf u kerem kahr-ı Kahramân

II.

Dilberün işi itâb u nâz olur
Çeşmi cadû, gamsezi gammâz olur
Ey gönül sabret, tahammül kıl ana
Yâre erişmek işi az az olur

Numaralı dizeler içerik ve biçim olarak incelendiğinde sırasıyla aşağıdaki nazım şekillerinden hangilerine örnek gösterilebilir?

- A) Gazel – Mânî
B) Kaside – Tuyuğ
C) Mesnevi – Rubai
D) Müstezat – Şarkı
E) Gazel – Tahmis

12. Üç sene evvel bizim ağa, dere boyundaki ufak tarlamıza sahip çıkar oldu. Bağdırdık, çağdırdık fayda etmedi. Oğlan sakat, bende de derman yok, hakkımızı kendimiz araya-madık. Mecbur olduk hükûmet kapısına düşmeye. İki sene mahkememiz sürdü. Bizim tapumuz falan yoktu ama bütün köylü o tarlanın bize dededen kaldığını bilirdi. Bunu soran olmadı, ağa yalancı şahit dinletti, mahkemeyi kazandı.

Kafa Kâğıdı adlı hikâyeden alınan bu parçayla ilgili olarak

- I. Toplumcu gerçekçi bir anlayışla oluşturulmuştur.
II. Olay hikâyesinin özelliklerini taşımaktadır.
III. Geriye dönüşle birlikte özetleme tekniği kullanılmıştır.
IV. Anadolu'da görülen sorunlar romantik bir yaklaşımla ele alınmıştır.

hangileri söylenebilir?

- A) I ve II
B) II ve III
C) II ve IV
D) I, II ve III
E) II, III ve IV

13. Aşağıda verilen bilgilerin hangisinde bir yanlış yapılmıştır?

- A) Servetifünun şiirinde sembolizm ve parnasizm akımları etkilidir.
B) Fecriati şiirinde parnasizmden ziyade sembolizm ve empresyonizm etkili olmuştur.
C) Servetifünun roman ve hikâyesinde realizm ve natüralizm akımlarına bağlı sanatçılar örnek alınmıştır.
D) Fecriati'nin roman ve hikâye yazarları, olgun eserlerini Millî Edebiyat Dönemi'nde verebilmişlerdir.
E) Fecriaticiler, Servetifünuncuların aşırı bireyci olmalarını eleştirerek toplumcu sanata yönelmişlerdir.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 13

14. Aşağıdaki eser-tür-sanatçı eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) *Hayat ve Kitaplar* – edebî tenkit – Ahmet Şuayb
- B) *Kırk Yıl* – anı – Halit Ziya Uşaklıgil
- C) *Salon Köşelerinde* – roman – Safveti Ziya
- D) *Kavgalarım* – anı – Cenap Şahabettin
- E) *Matbuat Hatıraları* – anı – Ahmet İhsan Tokgöz

16. Aşağıdakilerin hangisinde Millî Edebiyat hareketini yaygınlaştıran yayın organları bir arada verilmiştir?

- A) Servetifünun – Genç Kalemler – Türk Yurdu
- B) Halka Doğru – Genç Kalemler – Türk Yurdu
- C) Dergâh – Varlık – Genç Kalemler
- D) Malumat – Büyük Doğu – Türk Yurdu
- E) Kadro – Genç Kalemler – Büyük Doğu

15. Doğu ve Batı edebiyatlarından yararlanarak bir orta yol bulmak istemiş ancak hem aldığı medrese eğitimi hem de dönemin edebiyat ortamı ve çevresinde toplanan eski edebiyat taraftarlarının etkisiyle eski edebiyatı savunmuştur. O, her ne kadar eski edebiyat taraftarı olarak bilinse de şiirde birçok yenilik denemiş bir sanatçıdır. O, eskinin birdenbire atılmasına, binlerce yıllık birikim ve değer, yenileşme adına silinip yok olmasına karşıdır. Bu sebeple “eski” ve “yeni”yi belirli ölçülerde şiirlerinde kullanmış, yetişme tarzının bir sonucu olarak eskiye biraz daha bağlı kalmıştır. Nitekim *Şerâre*, *Fûruzân*, *Sünbûle* adlı şiir kitaplarındaki şiirler incelendiğinde eski şiirden farklı anlayışla oluşturulmuş şiirler olduğu görülecektir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisinde ünlü bir şiiriyle birlikte verilmiştir?

- A) Recaizade Mahmut Ekrem – *Şevki Yok*
- B) Cenap Şahabettin – *Elhan-ı Şîta*
- C) Muallim Naci – *Köylü Kızların Şarkısı*
- D) Namık Kemal – *Hürriyet Kasidesi*
- E) Abdülhak Hamit Tarhan – *Makber*

17. İstanbul’un zengin insanların yaşamını odak noktası yapar. İstanbul’u bütün doğasıyla, kültürüyle, yalıları ve köşkleriyle onda buluruz. Bir “mazi cenneti”dir onun anıları ve romanları. Üslupçudur; akıcı, titiz bir anlatım sergiler. Boğaziçi’ni, Çamlıca’yı, Adalar’ı bunların güzelliğine yakışan cümlelerle gözler önüne sererken insanların iç dünyasını da ihmal etmez.

Bu parçada tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Memduh Şevket Esendal
- B) Sait Faik Abasıyanık
- C) Haldun Taner
- D) Cevat Şakir Kabaağaçlı
- E) Abdülhak Şinasi Hisar

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 13

18. Romanda 1905'ten 1970'lere kadarki Türkiye'nin modernleşme süreci Nişantaşlı zengin bir aile aracılığıyla anlatılıyor. Üç bölümden oluşan eserde Türkiye'nin modernleşme süreci üç neslin hayatı doğrultusunda aktarılıyor. Eserin ana kahramanı Osmanlının son dönemleri ve Cumhuriyet ile oluşan yeni Müslüman zengin sınıfı temsil etmektedir. Onun hayattaki anlam arayışı da dönemin toplumsal yapısı doğrultusunda zengin, Batılı, modern bir aileye sahip olmaktan geçiyor.

Bu parçada hakkında bilgi verilen eser ve sanatçısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Cevdet Bey ve Oğulları* – Orhan Pamuk
B) *47'liler* – Füzün
C) *Yeni Yalan Zamanlar* – İnci Aral
D) *Ölmeye Yatmak* – Adalet Ağaoğlu
E) *Tutunamayanlar* – Oğuz Atay

19. Anamız birdir aynı memeden emmişiz dostlar

Kan kardeşiz size kanım kaynıyor
Sizlerle beraber herk ettik toprağı
Beraber yattık hapiste, beraber teskere aldık
Ve mâniler yaktık hasret için
Gülemediysek de boş verdik beraber
Halay mı çekmedik kol kola
Horon mu tepmedik diz dize
Cepken mi vermedik rüzgâra
Koyun koyuna yattık toprak duvarlarda
Sıtmayla, sığırla, davarlarla
Daha da yatarız dostlarım daha da
Gün gelirse eğer
Halay çeker, türkü söyler gibi yan yana
Mavzer mavzere verip de
Düşmana kurşun da atarız
Sizlere kanım kaynıyor, yabancı değilsiniz bana

Enver Gökçe'nin *Köylülerime* adlı bu şiirinden yola çıkılarak 1940 kuşağı toplumcu şiiri için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Manzumeye yakın bir üslubu vardır.
B) Folklor değerlerine önem verir.
C) Yoksulların sözcülüğü yapılıır.
D) Serbest şiir ve doğa söyleyiş görülür.
E) Biçimsel olarak halk şiirine bağlı kalınır.

20. Aşağıdakilerden hangisi Orhan Veli için yanlıştır?

- A) Garip Akımı ya da İ. Yeni adı verilen şiir anlayışının en büyük sanatçısıdır.
B) Edebi sanatlara, imgeye, şairane söyleyişlere karşıdır.
C) İçten, yalın, gerçekçi, esprili ve yergili bir söyleyiş vardır.
D) Şiir dışında öykü ve roman da yazmıştır.
E) Çocukluk, özgürlük, deniz, İstanbul ve toplum sorunları konularında yoğunlaşmıştır.

21. Haldun Taner ve Güngör Dilmen'in tiyatro anlayışlarına dair çalışma yapan bir öğrenci, iki yazar arasında kurgusal bir karşılaşma tasarlar. Bu karşılaşmada iki yazar, tiyatro üzerine hayalî bir tartışmaya girer.

Aşağıdakilerden hangisi bu tartışmada geçebilecek bir diyalogdan alınmıştır?

- A) **Haldun Taner:** Oyun dediğimiz şey, toplumda yaşananlar olmalı fakat siz mitolojiden yararlanıyorsunuz!

Güngör Dilmen: Tarihsel bir süreç içerisinde verdiğiniz olaylar, tiyatro tekniklerini yansıtmaları bakımından oldukça zayıf!

- B) **Güngör Dilmen:** *Keşanlı Ali Destanı*'nın ilk gösterimindeki seyirci yorumları oldukça sertti!

Haldun Taner: Alışılmadık bir tarzla köy hayatını sahneye taşımanız pek de rağbet görmedi!

- C) **Güngör Dilmen:** Sevgili dostum, teknik bakımdan güçlü ama dramatik örgüde bazı sıkıntılar olan oyunların var!

Haldun Taner: Yunan tiyatrosundan aldığınız koro ve dans öğeleri bazı oyunlarınızda pek olmamış.

- D) **Haldun Taner:** Azizim, şunu bil ki sana tiyatromuzun Shakespeare'i denmesi çok yerinde bir yakıştırmadır!

Güngör Dilmen: Efendim, yurt dışında sahnelenen ilk oyunumuzu yazma bahtiyarlığınızla gurur duyduk!

- E) **Güngör Dilmen:** Seyirciyi bu kadar sarsan, düşünmeye sevk eden oyunlarınız ülkemizde bir ilk!

Haldun Taner: Sizin *Canlı Maymun Lokantası* piyesinizde gördüm ki uyumsuzluk da bu türün doğasına uyuyor!

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 13

22. Aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlışlığı yapılmıştır?

- A) Natürallizm akımının izlerinin görüldüğü *Zehra* adlı eserde kıskançlık konusu ele alınır. Nabizade Nazım tarafından yazılan bu eser, Servet-i Fünun dergisinde yayımlanmıştır.
- B) *Şık* adlı romanda başkahraman Meftun Bey etrafında yaşanan olaylarla alafranga yaşama özenen insanlar eleştirilmiştir. Hüseyin Rahmi Gürpınar tarafından yazılan bu eser teknik açıdan oldukça başarılıdır.
- C) *Mai ve Siyah* romanının Ahmet Cemil'i hayallerine ulaşmak için yeterli gayreti göstermeyen ve sonunda hayal kırıklığı yaşayan bir kahramandır. Bu bakımdan Ahmet Cemil, Servetifünun sanatçılarını yansıtmaktadır.
- D) Realist bir yaklaşımla kaleme alınan *Araba Sevdası* romanında Bihruz Bey adlı mirasyedi bir gencin yaşamı etrafında yanlış Batılılaşma konusu ele alınmıştır.
- E) Görücü usulüyle evlenmenin yanlışlığını ortaya koymak üzere, Talat ve Fitnat'ın acıklı aşk hikâyesini dile getiren *Taaşşuk-ı Talat ve Fitnat*, Şemsettin Sami tarafından yazılmış ilk yerli romanımızdır.

23. Aşağıdaki beyitlerin hangisi bir kasidenin "nesip (teşbib)" bölümünden alınmış olamaz?

- A) Nev-bahâr irdi yine nâfe-güşâ oldu sabâ
Bezrn-i gülzârı n'ola itse mu'anber sünbül
- B) Tâze cân buldı cihân irdi nebâtâta hayât
Ellerinde harekât eyleseler serv ü çenâr
- C) Esdi nesîm-i nev-bahâr açıldı güller subh dem
Açsın bizim de gönlümüz sâkî meded sun câm-i cem
- D) Döşedi mihr-i felek yolları dîbâlar ile
Etdi teşrif çemen mülkini sultân-ı bahâr
- E) Ben şâ'ir-i mu'ciz-dem-i ilhâm-tırâzum
Bilmezse n'ola kadrüm mollâ-yı zamane

24. Bu edebî akıma bağlı eserlerde mutluluğunu yitiren insanların arayışları anlatılmıştır. İnsanın umutsuzluğu, bunalımı, karamsarlığı, başkaldırıları ele alınırken özgürlük, dayanışma, sorumluluk sahibi olma gibi kavramlar edebiyat aracılığıyla okuyuculara ulaştırılmaya çalışılır. Bu akıma göre insan özgür olmalı, seçimlerine göre hayatını sürdürmelidir. Roman ve hikâyelerde olay, olayda merak unsurunu öne çıkaran entrika önemsizleştirilmiştir. Üslup kaygısı taşımamak gerektiği savunulmuştur.

Bu parçada hakkında bilgi verilen edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Egzistansiyalizm (Varoluşçuluk)
- B) Fütürizm (Gelecekçilik)
- C) Empresyonizm (İzlenimcilik)
- D) Sürrealizm (Gerçeküstüçülük)
- E) Realizm (Gerçekçilik)

Bu testte 24 soru vardır.

1. - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Borges'e dek edebiyat, okurların girip çıktığı adalardan müteşekkildi; okurlar bir adayı dolaşüyor, sonra oradan ayrılıp başka bir adayı keşfetmeye çıkıyordu. Bu adaların hepsinin aynı topraklara ait olduğunu bize Borges gösterdi. Bunu yapmak için eski bir metaforu kullanıyordu: Hem yazdığımız hem de yazıldığımız kitap olarak dünya... Edebiyatı birbirinden ayrı adacıklar olarak değil birbirine bağlı kara parçaları olarak ziyaret etme fikri, Shelley tarafından da dile getirilmişti; o da bütün şairlerin iştirak ettiği ortak bir şirden söz ediyordu. Bu fikre Valery'de de rastlarız; o da Mousa'nın ya da Kutsal Ruh'un yazdığı ve içinde yazıcı olduğumuz tek bir metinden söz eder. Tek bir yazar vardır, tıpkı çok sayıda veçhesi olan tek bir metin ve tek bir okur olması gibi.

1. Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Mecazlı söyleyişe yer verilmiştir.
- B) Örneklerden yararlanılmıştır.
- C) Karşılaştırmaya yer verilmiştir.
- D) Estetik haz oluşturma amacıyla yazılmış metinlere özgü bir kurgusu vardır.
- E) Benzetmeye başvurulmuştur.

2. Borges'in yazın alanında gerçekleştirdiği yeniliklerle ilgili

- I. Bütünsellik
- II. Evrensellik
- III. Toplumsallık
- IV. Yurtseverlik

hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) III ve IV

3. Yazarlık atölyesinde öykü yazma pratiği yapan Elif'ten kahramanın yaşadığı bir ayrılığın yarattığı travmayı anlatması istenir ve Elif, öyküye şu cümlelerle başlar:

"Önay, günlerdir yataktan çıkmak istemiyordu; yemeden içmeden kesilmişti. O sevimli yüzü, yerini insanı korkutan kemiklere bırakmıştı. Bu zavallı insan, şimdi bu zulüm dolu dünyada yapayalnızdı."

Elif'e verilen tavsiye: "----"

Usta öykücünün tavsiyesinden sonra Elif, aynı cümleleri aşağıdaki gibi değiştirir:

"Önay, ayrılığı kesinleştiren son konuşmadan sonra hep uyumak istiyor; yataktan çıkmak istemiyordu. Yemeden içmeden kesilmişti. Yüzündeki kırmızılık yok olmuş, yüzü iyice solmuştu. Kemikleri sayılacak kadar zayıflamıştı. 'Yaşamın zorluklarına karşı tek başıma kaldım, bu mücadeleyi kaybettim.' diyordu kendi kendine."

Bu parçadan hareketle Elif'e verilen tavsiye aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Kişi betimlemelerini yaparken mekândan insana doğru yani dıştan içe doğru bir sıra ve uyum gözetmezsen betimlemelerin işlevsiz kalır.
- B) Çarpıcı bir girişin olmazsa olmazı, kahramanın yaşadığı her olayın duygusal yansımalarını yansıtmaktır.
- C) İyi bir öykücü, neden-sonuç ilişkilerine dayanan bir anlatımla okuyucuya sahicilik duygusu vermelidir.
- D) Öykü, sıradan durumların insan psikolojisindeki yansımalarına yer verir; olayı öne çıkarmak, TV haberlerinin işidir.
- E) Anlatıcı, anlattığı kişiye karşı duygusal mesafeyi korumalı; kendisi mümkün olduğunca aradan çekilip kahramanla okuyucuyu baş başa bırakmalı.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 14

4. Sevdaya gidersen yolun ben olam
Tatlı söz söyleyen dilin ben olam
Yedi ziyarete dilek diledim
Koynunda kuruyan gülün ben olam

Saçların elime değdiği zaman
Sevdalar başıma yağdığı zaman
Sevdiğim yüzünü eğdiği zaman
Gözünden dökülen dolun ben olam

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. dörtlükte benzetme, II. dörtlükte istiare vardır.
B) Halk şiiri geleneğiyle oluşturulmuştur.
C) Sözcük ve ek hâlinde redife yer verilmiştir.
D) Her iki dörtlük de mâni tarzı uyak düzeniyle oluşturulmuştur.
E) İçerik bakımından lirik şiir özelliği göstermektedir.

5. Deli gönül ne gezersin
Geze geze yorulman mı
Ne kazandın bu sevdadan
Vazgeç desem darılman mı
İnc'elekten elenirsin
Diyar diyar dolanırsın
Akar çağlar bulanırsın
Hiçbir zaman durulman mı

Yüce dağın menekşesi
Sesin güzeller neşesi
Gönlümün billur şişesi
Taşa çalsam kırılman mı

Söyletme garip Veysel'i
Gahi uslu gahi deli
Candan sevdiği güzeli
Tenha bulsan sarılman mı

Âşık Veysel'den alınan bu parçayla ilgili olarak

- I. Söyleyenin iç konuşmalarına yer verilmiştir.
II. Tasavvufi şiir geleneğine uygun bir içerik taşımaktadır.
III. Ölçülü ve uyaklı söyleyişten yararlanılmıştır.
IV. "Gönül" benzetmelerle somutlaştırılmıştır.
V. Ses ve söz tekrarlarıyla söyleyişte ahenk sağlanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) II ve IV
D) III ve V
E) IV ve V

6. Bir kadehle bizi sâki gamdan âzâd eyledi
Şad olsun gönlü ânın gönlümü şâd eyledi

Bu iki dizeden yola çıkılacak olursa divan şiirine ait olan bir şiirin bütünüyle ilgili aşağıdakilerden hangisi kesin olarak belirlenebilir?

- A) Nazım biçimi
B) Dönemi
C) Konusu
D) Uyak düzeni
E) Ölçüsü

7. I. N'eylersin ölüm herkesin başında
II. Uyudun uyanamadın olacak
III. Kim bilir, nerde, nasıl, kaç yaşında
IV. Bir namazlık saltanatın olacak
V. Taht misali o musalla taşında

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I, III ve V. dizeler birbirleriyle tam uyaklıdır.
B) Ölçüyü tutturmak için ünlü düşmesine başvurulmuştur.
C) İnsanın ebedî bir canlı olmadığına vurgu yapılmıştır.
D) II ve IV. dizelerde zengin uyak ve redif kullanılmıştır.
E) Son dizede teşbih yapılmıştır.

8. Gül getirmiş postacım bana

Kocaman bir çocuk bahçesi yüreğim

Küçük mutlulukları kovalayan serçe

Sabırsız, coşkulu ve töresiz

Bu dizelerde,

- I. Tarihî bir olay anımsatılarak telmih yapılmıştır.
II. İkinci dizede teşbih yapılmıştır.
III. "Serçe" teşhis sanatının kişileştirilen unsurudur.
IV. Bilinen bir olay bilinmezlikten gelinerek tecahülâriz yapılmıştır.
V. Doğal sebebin yerine imgesel ve hayalî bir sebep gösterilerek hüsnûtalil oluşturulmuştur.

yargılarından hangilerine örnek bulunmaktadır?

- A) I ve II
B) II ve III
C) II ve IV
D) III ve IV
E) III ve V

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 14

9. Aşağıdakilerden hangisinde verilen sanatçı ile karşısındaki açıklama arasında uyum yoktur?

- A) Baki: 16. yüzyılda yaşamış, din ve tasavvuttan uzak durmuş, rindane gazel ustası olup mesnevi yazmamıştır.
- B) Fuzuli: 16. yüzyılda yaşamış, Azeri Türkçesiyle yazmış, âşıkane gazellerinde aşkın verdiği acıdan hoşnutluk duyan, beşeri aşktan ilahi aşka yönelen lirik şiir ustasıdır.
- C) Nabi: 17. yüzyılda yaşamış beşeri aşkı ve ten zevkini, zarif bir söyleyişle dile getirdiği şuhane gazelleriyle tanınmış büyük şairdir.
- D) Nefi: 17. yüzyılda yaşamış, ilk şiirlerinde Zarrî mahlasını kullanmış, hicivlerini *Siham-ı Kaza*'da toplamış, kasideciliğiyle tanınmış, tasavvuttan uzak durmuş, mesnevi yazmamıştır.
- E) Şeyh Galip: 18. yüzyılda yaşamıştır, son büyük divan şairidir; sebkihindi üslubunun ustası, *Hûsn ü Aşk* mesnevisinin yazarı, mutasavvıf bir sanatçıdır.

10. Düşman düşmanlığını yapmış yine. Gene Karadiken varıp fitlemiş bunu. Padişah dönüp kapıkullarına el etmiş, onlar da gidip bağlamışlar Tahir'i kollarından ve sürüye sürüye götürmüşler saray katına. Karısının şerrine uğradığı günden beri Tahir'e diş bileyen padişah, köpürüp küplere binmiş: "A tuz ekmek haini! Şimdi senin boynunu celladıma verirdim ama o yeşil başlı derviş gözümün önüne geldi; ona bağlıyorum seni, girmesine kanına girmeyeceğim ama ömrünü, gününü zindanlarda çürüteceğim. Bundan geri Zühre'm yıldız olsa başına doğmayacak senin!" deyip demir kuşaklı pehlivanların önüne katarak Mardin Kalesi'ne yollamış onu ama bu yol Zühre'nin köşkünün önünden geçiyordu. Bir firkat gelip Tahir bakalım ne demiş:

Ne darağacı ne zindan

Gönül geçer mi yârdan

Gözü çıkası baban

Sürdü beni bu diyardan

Zühre korktuğuna uğrayınca ne diyeceğini bilememiş:

İnan Tahir sözüme

Ateş düştü özüme

Sensiz bu yalan dünya

Zindan olur gözüme

demiş. Daha da dizip koşacakmış ama demir kuşaklılar aman vermemiş, yoksa... Son sözleri suyum akan yaşlar olmuş.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Mensur ve manzum kısımlardan oluşmuştur.
- B) Bir halk hikâyesinden alınmıştır.
- C) Tip özelliği gösteren kişiler vardır.
- D) Kişi, yer ve zaman unsurlarına yer verilmiştir.
- E) Aşk konusu üzerine kurulmuştur.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 14

11. Mevlana Kâtip Şevkî: İsmi Yusuf olup Edirneli bir kadının kuldur. Bu kadın Şevkî'yi küçüklüğünden itibaren koruyup gözeterek öğrenim görmesini sağlamıştır. Kâtiplik mesleğinin önde geleni ve bütün hattatların içinde eşsiz biriydi. Gerçek şu ki rik'a yazısını ünlü hattat Yakut'tan daha güzel yazardı. Osmanlı Devleti'nin her yanında güzel yazısı ile öne çıkmış; Arapça, Farsça ve Türkçe şiiri ile tanınmış biriydi. Bilgin şairlerdendir. Son derece yetenekli, hassas, neşeli, yemeyi içmeyi seven rahat biriydi. Güzel yazısı dolayısı ile merhum Sultan Bayezit kendisine görev vermiş ama adı geçen bu işlere kıymet vermeyen bağımsız biri olduğu için kimsenin mahkûmu olmak istemem diyerek kabul etmemişti. Bu yüzden hayatı felaketle sona erdi ve İstanbul'da hastanede hayata gözlerini yumdu.

Biçim ve içerik özellikleri dikkate alındığında bu parçanın divan edebiyatına ait aşağıdaki edebî türlerin hangisinden alındığı söylenebilir?

- A) Tezkire
- B) Şehrengiz
- C) Sefaretnâme
- D) Surname
- E) Habname

12. I. Şiirde ölüm, yalnızlık, metafizik, felsefe gibi konular
II. "Şiirde uyak göz için"dir anlayışı ve divan şiirini savunmak
III. Hikemi, öğretici şiir ve özdeyiş niteliği kazanmış beyitler
IV. Şiir çevirisi yapmak ve fabl türünde şiirler kaleme almak

Aşağıdaki sanatçılardan hangisi numaralanmış açıklamalardan herhangi biri ile ilişkilendirilemez?

- A) Ziya Paşa
- B) Recaizade Mahmut Ekrem
- C) Muallim Naci
- D) Abdülhak Hamit Tarhan
- E) Şinasi

13. ----, *Nadide* adlı ilk eserinde divan edebiyatına yönelik eleştirilerini romanın dokusuna yedirmiştir. Yazar, bu eserin başkahramanı Nadide'ye "Kâtil, zalim, dünya güzeli" derken aslında onu özdeşleştirdiği divan şiiriyle de alay etmektedir. Eserdeki bu yaklaşım Ahmet Mithat'ın takdirini kazanmış, eserin ön sözünü bizzat Ahmet Mithat yazmıştır. Sanatçı, ---- adlı ikinci romanında ise realizme ve Servetifünun anlayışına yönelmiştir. Bu durum sanatçının gençliğinde çok sayıp sevdiği Ahmet Mithat'la arasını açmıştır. Hatta ilerleyen zamanlarda sanatçı, Ahmet Mithat Efendi ile büyük bir edebî kavgaya girmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) Hüseyin Cahit Yalçın – *Hayal İçinde*
- B) Ahmet Hikmet – *Gönül Hanım*
- C) Saffet Nezih – *Zavallı Necdet*
- D) Mehmet Rauf – *Böğürtlen*
- E) Saffet Ziya – *Salon Köşelerinde*

14. Kesin kuralları olan bir akımdan ziyade serbest bir şekilde kurulmuş bir topluluğun estetiğine işaret ettiğinden tanımlanması zor olsa da genel bir tanım yapılacak olursa bu akım; başlangıcı Baudelaire'in *Kötülük Çiçekleri*'ne uzanan, 1880'li yıllarda önce edebiyatta sonra resimde ortaya çıkan, gerçekçiliğe karşı çıkan, görünenin ötesindeki gerçekliği anlatmayı esas alan; serbest çağrışımlı, özgürlüğü öne çıkaran ve geleneksel kalıpları yıkmayı amaçlayan; getirdikleriyle 20. yüzyıl modernizmini şekillendirmiş bir edebiyat ve sanat akımıdır. Türk edebiyatındaki en önemli temsilcisi Ahmet Haşim olmuştur.

Bu parçada söz edilen edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Realizm
- B) Klasisizm
- C) Sembolizm
- D) Sürrealizm
- E) Natüralizm

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 14

15. Harp yıllarında ölümün, gözlerimin içine gözlerini diktiği günler bile ben daha mesuttum. Şimdi bana ne oluyor? Niçin sokaklardaki insanların arasına karışıp ben de onlar gibi olamıyorum? Niçin kendimi onlardan başka hissediyorum? İçimde birbiriyle çarpışan iki kuvvet var. Biri hayat, daha doğrusu beni hayata döndürmek isteyen kuvvet. Bu iki kuvvet içinde durmadan boğuşuyor. Onların boğuşması, bütün varlığımı temelinden sarsıyor. Beni yavaş yavaş yıkıyor. Korkuyorum. Ben artık, sokaklara çıkıp sevdiğim insanlarla bir arada yaşayamayacağım. Elimden tutup beni dünyada gezdirecek birini arıyorum. Öyle biri var mı acaba? Belki var. Ya yoksa? Kalbim ve düşüncelerimle gene de yeryüzünde her şeyi, canlıyı, cansızı yaratmış olan Allah'ıma uzanıyorum. Allah'ım sen beni bırakma!

Cengiz Dağcı'nın *Korkunç Yıllar* adlı eserinden alınan bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İç monolog tekniğiyle kahramanın iç dünyası aktarmıştır.
B) Gösterme tekniği kullanılmış, yazar kişiliğini gizlemiştir.
C) Savaşa katılan bir kişinin savaş sonrası psikolojisi dile getirilmiştir.
D) Okuru kurgusal dünya içine çekmek amaçlanmıştır.
E) Kahraman fon karakter özelliklerini yansıtmıştır.

16. Romanda karşımıza çıkan İsmail Molla, Ata Molla ve Sabri Hoca her biri Tanzimat sonrası Osmanlı ilmiye sınıfının farklı zihniyet tarzlarını temsil eden karakterlerdir. Bu üç figürle Osmanlı ilmiye sınıfının çöküşü anlatılır. Modernleşme karşısında ilmiye sınıfı toplumdaki eski gücünü koruyamamış; bunun sonucunda ortaya çıkan kamu hayatındaki geleneksel değerler boşluğu bütün Osmanlı dünyasında derin bir bunalıma yol açmıştır.

Yukarıda tanıtılan eser ve başkışisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Huzur* – Mümtaz
B) *Sahnenin Dışındakiler* – Cemal
C) *Saatleri Ayarlama Enstitüsü* – Hayri İrdal
D) *Mahur Beste* – Behçet Bey
E) *Aydaki Kadın* – Leyla

17. 1980'den sonra eser veren birçok yazar, eserlerinde modernizmin etkisiyle yeni teknikler kullanmışlardır. Bu dönemde modernizmi esas alan sanatçılar arasında *Bir Düşün Gecesi* romanıyla ----, fantastik bir özellik taşıyan *Kılavuz* romanıyla ----, dedektif romanının bir çeşit parodisi olan *Bir Cinayet Romanı* eseriyle ----, *Korsan Çıkmazı* romanıyla ---- örnek gösterilebilir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerin hangisinde verilenler sırasıyla getirilmelidir?

- A) Adalet Ağaoğlu – Bilge Karasu – Pınar Kür – Nezihe Meriç
B) İnci Aral – Buket Uzuner – Orhan Pamuk – Pınar Kür
C) Bilge Karasu – Yusuf Atılgan – Oğuz Atay – Füzûzan
D) Nezihe Meriç – Sait Faik – Vüsat O. Bener – Rasim Özdenören
E) Füzûzan – Adalet Ağaoğlu – Orhan Pamuk – Yusuf Atılgan

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 14

18. Sanatın her alanında, “ne olduğundan çok, nasıl olması gerektiği sorusuna” yanıt arayan bu akım, serbest nazım özellikleri taşır. Şairler, toplumun bir parçası olduğu için şiirlerini toplumsal bir kaygıyla yazmış ve sanat toplum içindir anlayışını benimsemiştir. Geniş kitlelere hitap etmek ve onları harekete geçirmek için şiir yazılmıştır. Toplumdaki aksaklıkların yansıtılması ve bunlara çözüm yolları aranması amaçlanmıştır. Fütürist, Marksist, sosyalist ve başkaldırıdır.

Bu düşüncelerle serbest nazım ve toplumcu şiiri tanımlayan yazara göre aşağıdakilerden hangisi serbest nazım ve toplumcu anlayışla yazılmış olamaz?

- A) Tuna'nın üstünde güneş batarken
Sevgili yurdumu andırır bana
Bir hayal isterim Boğaziçi'nden
Bakarım İstanbul diye her yana
- B) Eli değnek tutar tutmaz
Çoban oldu
Sardılar sırtına bazlamayı
On altı yıl güne verdi karnını
On altı yıl koyun göttü kavalı
- C) Önce şiirde sevdim kavgayı
Hürriyeti kelime kelime şiirde
Mısra mısra sevdim yaşamayı
Öfkeyi de sevinci de
- D) Kafamızda
güneş
ateş
bir sarık
Arık toprak
çıplak ayaklarımıza çarık
İhtiyar katırından daha ölü bir köylü yanımızda
- E) Açlık ordusu yürüyor
yürüyor ekmeğe doymak için
ete doymak için
kitaba doymak için
hürriyete doymak için

19. Aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Sosyal gerçekçi olan Rıfat Ilgaz *Hababam Sınıfı*, *Karartma Geceleri* romanlarıyla tanındı.
- B) Ankara ve İstanbul'da tiyatrolar kurup yöneten Muhsin Ertuğrul, *Leblebici Horhor*, *Bir Kavuk Devrildi* gibi film-leriyle tanınmıştır.
- C) Necati Cumalı, *Tütünler Islak* adlı şiir kitabıyla tanınmış, sosyal gerçekçiliğin temsilcisidir.
- D) *Osmanoflar* adlı romanıyla ve *Bir Otelde Yedi Kişi* adlı öykü kitabıyla tanınan Kenan Hulisi Koray, Yedi Meşalecilerin hikâyecisidir.
- E) Yusuf Atılgan *Aylak Adam* ve *Anayurt Otel* romanlarıyla tanındı, psikolojik yabancılaşma temasını işledi.

20. Bu mektuplar 1943 yılında yazılmıştı. Mustafa Bey (*Mustafa İnan*) bir yandan Mühendis Mektebinde muallim muavinliği yapıyor, bir yandan da lise öğrencilerine matematik dersleri veriyordu. Nişantaşı'ndaki evinden Bostancı'ya gidiyordu özel derslerini vermek için. Bu arada, II. Dünya Savaşı'nın karanlık günlerinde, iki ay süreyle tekrar askere alınmıştı. Bütün bunlar bir yana, aylar geçiyordu ve evlenme problemi bir türlü çözülmemiyordu:

Şimdi saat tam 24.00. Bu satırları dizimin üstünde yazıyorum. Herkes uykuda. Yazarken kendimi sana daha yakın hissediyorum. Bugün beni biraz kederli buldun.

Sevincin verdiği bir durgunluk olacak. Tahtel-şuurda gizli olan hislerin tazyiki olacak.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Biyografik romana örnek gösterilebilir.
- B) Geriye dönüş tekniğine başvurulmuştur.
- C) *Bir Bilim Adamının Romanı* adlı eserden alınmıştır.
- D) Romanın yazılma süreci metne konu edilmiştir.
- E) Mektup türüne yer verilerek kahramanın psikolojik ve ruhsal durumu yansıtılmıştır.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 14

21. Gitsem de her yerde biraz vardır.

Hatırda zamansız bir plak

Bir otel kapısı, biraz istasyon

Vardır o seninle birlikte olmak

Buluşur çok uzakta ellerimiz

Ve nasıl göz gözeyiz ansız bir infilak

Edip Cansever'in *İnfilak* şiirinden alınan bu dizelerde II. Yeni şiirin aşağıdaki hangi özelliğine örnek yoktur?

- A) Geleneksel şiirden ayrı bir yol tutma
- B) Ses ve ritmi önemseme
- C) Özgün üslup kullanma
- D) Kelimelere çağrışımlar yükleme
- E) Duyulmadık sözcükler kullanma

22.

Yazar	Roman	Kahraman
I	Kar	Ka
Oğuz Atay	II	Turgut
Yusuf Atılğan	Anayurt Oteli	III

Bu tabloda numaralanmış yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

	I	II	III
A)	Yusuf Atılğan	Aylak Adam	C.
B)	Nezihe Meriç	Benim Adım Kırmızı	Dimit
C)	Orhan Pamuk	Tutuna-mayanlar	Zebercet
D)	Vüs'at O. Bener	Ölmeye Yatmak	Doçent Aysel
E)	Ferit Edgü	Gece	Hayri İrdal

23. Üniversitenin konferans salonuna gittik. Sınıfımız o büyük edebiyatçıları çok merak ediyordu. Konu da ilginçti: Yunus Emre. Ahmet Kabaklı Hoca, Yunus Emre'nin kişiliği üzerinde on beş dakikalık bir konuşma yaptı. Orhan Okay Hoca, nefis diksiyonuyla Yunus'un şiirlerindeki musikiyi yorumladı. O gün konuşmacılara, konularıyla ilgili sorular da sorulunca ve toplantı uzayınca oturumu yöneten hoca, iki katılımcının konuşmasını bir sonraki güne aldı.

Bu parçada sözü edilen etkinlik aşağıdakilerden hangisiyle adlandırılabilir?

- A) Sempozyum
- B) Sunum
- C) Panel
- D) Forum
- E) Açık oturum

24. Haldun Taner, büyük kentlerden seçtiği kişilere alaycı ve yergili bir biçimde yaklaşmış; Oktay Akbal kendi kendine yönelik ırdeleyici, izlenimci bakışla yazmıştır. Halikarnas Balıkçısı ise hayatları denize bağlı insanların dünyasını, deniz tutkusunu, savruk ama coşkulu, şiirsel bir dille sergiler. Ahmet Hamdi Tanpınar, rüya, zaman kavramları çerçevesinde kimi zaman bilinçaltına yönelerek içsel çatışmaları vermeyi amaçlar.

Aşağıdaki yapıtların hangisi, bu parçadaki sanatçıların birine ait değildir?

- A) Yaz Yağmuru
- B) Son Kuşlar
- C) On İkiye Bir Var
- D) Gülen Ada
- E) Önce Ekmekler Bozuldu

Bu testte 24 soru vardır.

1. Sevgi Soysal'ın *Tante Rosa'sını* okuyunca onun normatif ve ataerkil düzene karşı naif ve isyancı ruhunu dinleriz. Bütün bu hikâyeleri bir yandan okuruz, diğer yandan dinleriz. Yazarın kulağında konuşulan onca ses ve hikâye, kulağımıza sıçrayıverir. Hikâye anlatıcısından bize uzanan bu yolda biz de hikâyeleri alıp saklarız, onların gönüllü birer taşıyıcısı ve elçisi oluruz.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Geçmişe götürüp oraya yoğunlaştırmak
- B) Okuduklarının içinde yaşıyor gibi olmak
- C) Uzun süre etkisi altında kalmak
- D) Sevgiyle, karşılık beklemeksizin yaygınlaştırmak
- E) Duygusal yönden bütünüyle kuşatılmak

3. (I) Aile, en büyüğüne millet dediğimiz topluluğun ilk yapısıdır. (II) Aile; sevgi, saygı, bağlılık durumları ile bezendiği takdirde özel bir mutluluk yoludur. (III) Aile içinde olmak, aileyle ilişkiyi devam ettirmek hatta ondan ayrılıp yeni bir aile olmak da güzeldir ama bu güzelliklere katkı sağlayan başka unsurlar da vardır. (IV) İnanç, örf-âdet, ahlak kuralları, bütün bunlardan aileye ve çevreye yayılan kültürel yansımalar her şeyi biraz da güzelleştirir. (V) Aile bağlarının güçlü olduğu köy hayatında kendisini bir topluluğun, bir kültürün parçası hissettiği için insanlar genelde mutludur hatta hiçbir insan mutsuz değildir zira yalnız değildir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin değerlendirilmesine ilişkin aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede bir tanım yapılmıştır.
- B) II. cümlede koşula bağlı bir yargı vardır.
- C) III. cümle ile kurumunun toplumun yapı taşı olmasından söz edilmiştir.
- D) IV. cümlede bir önceki cümleyle ilgili açıklama yapılmıştır.
- E) V. cümlede pekiştirmeye ve gerekçeye yer verilmiştir.

2. • İnsanların hayat tarzlarının farklı olması, geçimlerini sağlamak için tuttıkları yolların farklı olmasındandır.
- İnsanların bir araya gelmeleri, temel ve zaruri ihtiyaçlarını karşılamak içindir.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanlar, temel ve zaruri ihtiyaçlarını karşılamak için bir araya gelirler ve bu ihtiyaçların temin yolları da onların hayat tarzlarını belirler.
- B) Hayat tarzları farklı olan insanlar bir arada yaşamak isterler, geçimlerini sağlamak ve dayanışma içerisinde olmak onlar için önemlidir.
- C) İnsanların hayat tarzlarının farklı olması, bir araya gelmeleri, temel ve zaruri ihtiyaçlarını karşılamak içindir.
- D) Temel ve zaruri ihtiyaçların farklı olması insanların geçimlerini sağlamak için tuttıkları yolların farklı olmasındandır.
- E) İnsanların geçinmek için farklı yollar denemesi onların hayat tarzını farklılaştırarak toplum olma bilinci kazanmalarında etkili olur.

B
İ
L
G
İ

S
R
R
M
R
L

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 15

4. 1963-1964 yıllarında *Resimli Posta*, *Havadis*, *Milliyet* gazeteleriyle *Orhun*, *Hisar*, *Ufuklar* ve *Varlık* dergilerinde peş peşe hikâyeler yayımlayan Necati Tosuner, oldukça üretken bir hikâyecidir. (I) Yazar, 1965 yılında *Özgürlük Masalı* ile bazı hikâyelerini bir araya getirip okuyucusuyla buluştu. (II) 1969'da çıkardığı *Çıkmazda* adlı hikâye kitabıyla toplumsal eleştiriye değer veren bir yazar olarak okuyucusunu iyice kendine bağladı. (III) Necati Tosuner, çoğunlukla çevresindeki küçük insanlarla ilgileniyor; onların acı tatlı serüvenlerini dile getiriyor. (IV) *Beyaz Sevgili*, *Onunkiler Maviydi* gibi romantik denemeler bir yana bırakılırsa gözlemlediği gerçekleri anlatan gözlemci gerçekçi bir yazar tavrı sergiliyor. (V) Çevresinde gördüğü hamalların, serserilerin, memurların, hırsızların, vatmanların, işsizlerin ve sakatların yaşantılarını basit bir halk diliyle anlatıyor. (VI) Yazar, bu anlatımını yeri geldikçe dozu iyi ayarlanmış bir mizah ile süslüyor ve okuyucusunu güldürmeyi ve şaşırtmayı başarıyor.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse numaralanmış cümlelerden hangisi ikinci paragrafın ilk cümlesi olmaya uygundur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Zühre anlıyor ki Hoca gelmiş her şeyi söylemiş. Velhasıl gidemiyor. Tahir de gözlüyordu ki Zühre gele. Grup grup öğrenciler geliyordu, lakin Zühre içlerinde yok. Zühre'yi göremeyince içi doluyor. Yalnız Zühre'nin Melek Suna diye bir arkadaşı vardı. Bu, annesinin Zühre'nin saçından tutup içeri ittiğini görüyor. Zühre orada bir name yazıp aşağıya Melek Suna'ya attı. Melek Suna nameyi alıyor. Diyor ki Zühre:

Zühre yazdı gözyaşıyla nameyi
Hak kaldırsın ara yerde uğruyu
Kıyamette ya o beni ben onu
Söylen Han Tahir'e helâl eyeslen

Yani "Bizim işimiz kıyamete kaldı, görüşmemize imkân yok." diyor. Kız aldı nameyi, cebine koyuyor. Öbür arkadaşlarına bildirmiyor. Tahir de mektebin kapısı önünde gözlüyordu ki Zühre gele. Melek Suna'yı görüyor. Orada efkârlanıp içi coşuyor. Atıyor eli kulağa bakalım:

Toplanıp toplanıp gelen yavrular
Neden benim Zühre yârim gelmedi
Zalim Hoca gidip Şah'a söyledi
Deli gönlüm gamın alan gelmedi

O arada Melek Suna, Zühre'nin mektubunu veriyor. Tahir hemen mektubu okuyor. Okuyunca şuurunu kaybediyor, kendini yerden yere atıyor. Orada Şahap adında fakir bir çocuk vardı...

Bu parçadan hareketle halk hikâyeleri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sade bir dille oluşturulduğu
B) Olağan olay ve kişilere yer verildiği
C) Nazım nesir karışık oluşturulduğu
D) Olay, yer, zaman ve kişi öğeleri barındırdığı
E) Kalıplaşmış sözlerle başlayıp bittiği

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 15

6. Ziya Gökalp'e ait şiir parçaları ve ayraç içerisinde verilen ideallerin hangisinde bir uyumsuzluk söz konusudur?

- A) Aruz sizin olsun, hece bizimdir
Halkın söylediği Türkçe bizimdir
(ölçüde millîlik ve yaşayan Türkçe ideali)
- B) Kadın yükselmezse alçalır vatan,
Samimi olamaz onsuz bir irfan.
(Batıcılık ve feministlik ideali)
- C) Artık Turân hayal değil,
Hakikate döndü bugün...
(gerçekleşebilir Turancılık ideali)
- D) Bir ülke ki çarşısında dönen bütün sermaye,
San'atına yol gösteren ilimle fen Türk'ündür.
(ekonomide, bilimde ve kültürde millîlik)
- E) Türk bilecek yalnız bir dil,
Bizim için bu bir düşün.
(dilde birlik ideali)

7. Vara vara vardım ol kara taş
Hasret ettin beni kavim kardaşa
Sebeb ne, gözden akan kanlı yaşa
Bir ayrılık, bir yoksulluk, bir ölüm

Nice sultanları tahttan indirdi
Nicesinin gül benzini soldurdu
Nicelerin, gelmez yola gönderdi
Bir ayrılık, bir yoksulluk, bir ölüm

Karac'oğlan der, kondum, göçülmez
Acıdır ecel şerbeti, içilmez
Üç derdim var, birbirinden seçilmez
Bir ayrılık, bir yoksulluk, bir ölüm

Karacaoğlan'a ait bu şiir ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Koşma nazım biçimine uygun olarak 11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.
- B) aaab, cccb, dddb şeklinde bir uyak örgüsü olup tam ve yarım uyak örneği vardır.
- C) Birimlerin son dizesi tekrar edilerek birimler arasında anlamsal bütünlük sağlanmıştır.
- D) Seslenmelere bağlı olarak epik bir söylem oluşturulmuştur.
- E) Âşık tarzı halk şiir geleneğine ait bir üründür.

8. Artık susmalıyız, konuşsak bile
bizim acımızı kim anlayabilir
sen sudaki rengine külünü savuran anka
ırmak akıp gitti çoktan
küllerimiz küllerimizi arıyor hâlâ

1980 kuşağı şiirimizin temsilcilerinden Tuğrul Tanyol'un Sudaki Anka şiirinden alınan bu dizelerden hareketle

- I. İmgeci bir yaklaşımla yazdığı
- II. Mitolojik simgelerden yararlandığı
- III. Yaşama sevincini ve umudunu dile getirdiği
- IV. Geleneksel şiire bağlı kaldığı
- V. Modern şiir geleneğine yaslandığı

değerlendirmelerin hangileri şaire uygun düşmez?

- A) I ve V
- B) II ve V
- C) III ve IV
- D) III ve V
- E) IV ve V

9. Bitir bu işi gayre sonra tut yüz
Ki bir koltukta sığmaz iki karpuz

Sonun sanan işinin önün anlar
Önün anlamayan sonunu tanlar

Döner şerre sakın uzatma hayrı
Uzat şerri ki hayra döne seyri

Bu beyitlerin şekil ve içerik özellikleri dikkate alındığında

- I. Pendnâme özellikleri taşımaktadır.
- II. "Sanat, sanat içindir" anlayışına uygun olarak oluşturulmuştur.
- III. "Hikemî şiir" adı verilen tarzın özelliklerini yansıtmaktadır.
- IV. Bir kasidenin methiye bölümünden alınmıştır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 15

10. İlk şiirlerinde Es'ad mahlasını kullanan Şeyh Galip, divan edebiyatının son büyük şairi sayılır. ---- etkisinde yeni tarz şiirler yazmış; divan edebiyatına yeni bir ruh, taze bir nefes getirmiştir. Çocukluğundan itibaren Mevlana'ya sevgi ve hürmet duyulan bir ortamda büyümüştür. *Hüsni ü Aşk* mesnevisinde tasavvufi konuları işleyen sanatçı hece ölçüsünü de denemiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Sebkihindi
B) Mahallileşme akımı
C) Türkibasit
D) Hikemi şiir
E) Halk edebiyatı

11. Türklerin İslam uygarlığı içinde yer almaya başlamasıyla ortaya çıkan ve 13. yüzyıldan 19. yüzyıla kadar etkisini sürdüren divan edebiyatında ilk ----

Bu cümle aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanırsa bilgi yanlış ortaya çıkar?

- A) resmî vak'anüvis ve Osmanlı tarihçilerinin en ünlüsü Naima'dır.
B) tezkire sahibi *Mecalis'ün Nefais* eseriyle Ali Şir Nevai'dir.
C) hamse sahibi Ali Şir Nevai'dir.
D) temsilcisi, din dışı gazelleriyle tanınan Hoca Mesut'tur.
E) fabl tarzı mizahi mesneviyi yazan Şeyhi'dir.

12. Edebiyattaki yerini, nesir alanında özellikle makale, piyes, roman eleştirisi, tarih türünde yazdığı eserlerle belirleyen

I
Namık Kemal, yazıda konuşma dilinin kullanılmasından

II
yana olmuş ve özellikle tiyatrolarını oldukça sade bir

III
dille yazmıştır. Eski edebiyata karşı olduğu hâlde yeni

düşünce ve kavramları yaymak amacıyla yazdığı şiirlerinin çoğunda biçim ve dil bakımından eskiye bağlı kalmış

IV
ayrıca Fransız şairlerden manzum çeviriler yapmıştır.
V

Bu parçada numaralanmış bölümlerin hangisinde bir bilgi yanlış vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

13. Servetifünuncular için aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Abdülhak Hamit'e hayrandırlar, onun biçimde ve içerikte yaptığı yenilikleri geliştirmişlerdir.
B) Görülmemiş tamlamalar ve imgeler kullanmışlar, çok süslü ve bol sanatlı bir dile yönelmişlerdir.
C) Kişisel acılar, aşk, doğa, düş-gerçek çatışması, karamsarlık en çok göze çarpan temalardır.
D) Roman ve hikâyede şiirin aksine şairanelikten uzak, doğal bir dil kullanmaya çabalamışlardır.
E) Kafiye için kulak için olduğunu savunmuşlar, şiiri düzyazıya yaklaştırmışlar, aruz ölçüsünün farklı kalıplarını serbest müstezatlarda kullanmışlardır.

14. Paris kenti, hemen hemen İstanbul kenti kadar. Binalar; 3,4,7 kat olarak yapılmış, binaların her katında bir aile oturmuş. Sokaklar çok kalabalık çünkü burada kadınlar da her zaman sokağa çıkar, toplantılara giderlermiş. Erkek ve kadın karışık olup bizdeki gibi "kaç-göç" yoktur. Dükkânlarda kadınlar, kendi başlarına alışveriş ederler. Bu kentin sokakları çok geniş olup kaldırım taşları ile döşenmiştir. Evlerin çoğu kârgir binalardır. Bunlar birbirlerine uygun şekilde yapıldığından, göze çok hoş görünür. Kentin ortasından Sen Nehri akar.

Biçim ve içerik özellikleri dikkate alındığında bu parçanın divan edebiyatına ait aşağıdaki edebî türlerin hangisinden alındığı söylenebilir?

- A) Vakayiname
B) Menakıpname
C) Sefaretname
D) Surname
E) Habname

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 15

15. (I) Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın Batılılaşmayı eleştirme amaçlı yazdığı *Şık* romanı, yazarın şöhretini kazandığı ilk eseridir. (II) Yazar sonraki yıllarda bu romanıyla oluşturduğu tematik ve yapısal özellikleri mizah ögesini yoğun biçimde kullanarak sürdürmüştür. (III) Aynı zamanda Gürpınar, natüralist bir anlayışla yazmış ve Türk edebiyatında deneysel romanın örneklerini bolca vermiştir. (IV) Yazar, Türkçülük hareketini benimseyen bir yaklaşım içinde olmadığı hâlde halk tarafından rahatlıkla anlaşılır bir dil kullandığı, yerli hayatın manzaralarını eserlerine yerleştirdiği için bu dönem edebiyatının sevilen isimlerinden olmuştur. (V) Tanzimat Dönemi'nde yazı hayatına başlayıp Cumhuriyet Dönemi'nde de kalemi elden bırakmayan yazar, roman ve öykü türleri dışında eser vermemiştir.

Bu parçada Hüseyin Rahmi Gürpınar ile ilgili numaralanmış bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

16. I. Bayram'ın verdiği toprak kavgası aracılığıyla ağa-muh-tar-köylü ilişkisi anlatılır.
II. Deniz yaşamını bütün yönleriyle anlatan eserde Ege ve Akdeniz'in doğasını, geçmişini her tür güzelliğini buluruz.
III. Aliye'nin şahsında Kurtuluş Savaşı sırasındaki Anadolu'nun durumu dile getirilir.
IV. Şahin Hoca'nın kişiliği etrafında dinî eğitim sistemiyle laik eğitim sistemi arasındaki çatışma anlatılır.
V. Bir otelde yaşayan çeşitli tabakadan insanların ilişkileri etrafında yeni başkent Ankara'nın sosyal yapısına ışık tutulur.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle aşağıdaki eserlerden hangisi arasında bir ilişki kurulamaz?

- A) *Yeşil Gece* B) *Fatih - Harbiye*
C) *Yılanların Öcü* D) *Aganta Burina Burinata*
E) *Ayaşlı ve Kiracıları*

17. Bir kuş, en içli bir kuş, kısmış kanatlarını
İnce parmaklarıyla örülmüş bir kafeste

Dizeleriyle

- I. karlı dağlar başından
II. bulutlar ondan önce
III. aşıyor deste deste
IV. görmek için yarını

sözlerinin çapraz uyak düzeninde anlamlı bir dördlük oluşturabilmesi için son iki dizenin hangi sıralamayla bir araya getirilmesi gerekir?

- A) IV – I B) III – IV C) II – IV
III – II II – I I – III
D) I – II E) IV – I
III – IV II – III

18. Başlangıçta Garip anlayışına bağlı olan sanatçı, daha sonra ki şiirlerinde duygudan çok akla dayanan, güzel günlerin geleceğine olan inancını dile getirdiği şiirler yazmıştır. 1954'ten itibaren toplumcu gerçekçiliğe ve kavgacı şiire yönelmiş, bu anlayışla *Telgrafhane*, *Yan Yana* adlı şiir kitaplarını yazmıştır. 1960'tan sonra, *Kolları Bağlı Odysseus* şiir kitabıyla, Eski Yunan ve Doğu kültürüne ait mitolojik unsurlara yönelmiştir. Şiirin yanı sıra roman, tiyatro, deneme, gezi gibi türlerde eser veren sanatçının özellikle *Gizli Emir* adlı romanı ve *Mikado'nun Çöpleri* adlı tiyatrosu beğenilmiştir.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Oktay Rifat Horozcu
B) Melih Cevdet Anday
C) Cevdet Kudret Solok
D) Bedri Rahmi Eyüboğlu
E) Sabahattin Kudret Aksal

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 15

19. I.

Gönlümüz bağlandı zülfün teline

Alınmaz gözleri mestim alınmaz

Sencileyin cevri edici kuluna

Bulunmaz gözleri mestim bulunmaz

II.

Aşk ile kılalım cengi savaşı

Tazelenip gider bağrımın başı

Der ki Âşık Ömer gözlerim yaşı

Akan çeşme-sâra benzer de benzer

Numaralanmış dördlüklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Her iki dördlük de koşmadan alınmıştır.
- B) I. taşlama, II. koçaklama türündedir.
- C) I. dördlük, ait olduğu şiirin ilk dördlüğü, II. dördlük son dördlüğüdür.
- D) I. dördlük çapraz, II. dördlük düz uyak düzeniyle oluşturulmuştur.
- E) Her iki dördlük de 11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.

20. Yazar:

— Halit Ziya Uşaklıgil'in İzmir döneminde yazdıkları hariç tüm romanlarını ve tabi ki mensur şiirlerinin tamamını okudum. Utanarak söylemeliyim ki anılarını okumadım.

Eleştirmen:

— En beğendiğiniz ve en az beğendiğiniz romanlarını sorabilir miyim?

Yazar:

— Servetifünun aydınının tüm özelliklerinin kahramanı Ahmet Cemil üzerinden tüm detaylarıyla aktardığı eseri benim favorimdir.

Siyasi bir mahiyet taşıyan, kahramanı Süleyman Nüzhet olan son romanı ise benim için onun çizgisinden farklı bir yerde durur ve pek de onun eseri gibi değildir.

Eleştirmen:

— Ben de bu şekilde düşünüyorum. Kitabın kapağında adını görmesem ben de bu eser Halit Ziya'nın demezdim. Hikâyeleri için farklı bir düşüncem var. Hikâyelerinin tamamında onun imzasını görmek mümkündür fakat romandaki başarısını yakaladığına inanmıyorum.

Bu diyalogdan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Yazar, *Mezardan Sesler* eserini okumuştur.
- B) Yazar, *Kırk Yıl* kitabını henüz okumamıştır.
- C) Eleştirmen için *Kadın Pençesi* Halit Ziya'nın gerçek gücünü yansıtmakta yetersizdir.
- D) Yazarın en az beğendiği Halit Ziya romanı *Kırık Hayatlar*'dır.
- E) Yazarın en beğendiği Halit Ziya romanı *Mai ve Siyah*'tır.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 15

21. Türk edebiyatında aruz vezni Türkçeye uygulayıp divan şiirinin ortaya çıkması sürecine öncülük eden büyük bir Anadolu şairi olarak anılır. İran şiirine ait mazmunları geniş ölçüde Türk şiirine getirmiş ve sık sık cinas ve tevriye sanatları yaparak Türkçenin dil ve ifade imkânlarından yararlanmıştır. Tuyuğ nazım şeklini divan edebiyatına kazandıran ve en çok kullanan kişidir.

Bu parçada tanıtılan divan şairi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şeyh Galip
- B) Taşlıcalı Yahya
- C) Kadı Burhaneddin
- D) Şeyyad Hamza
- E) Baki

22. Tekke edebiyatından etkilenen, yalnızlık duygusunun yanı sıra mistik ve metafizik düşüncelere yer veren şair, genellikle insanın evrendeki yerini ele alır. Felsefi buhranlara, şehir insanının kalabalıklık içindeki yalnızlığına ve ölüme çok yer verir. Cumhuriyetin ilk kuşak şairleri arasında hece ölçüsünde yenilikler yapan, sağlam şiir tekniği olan bir sanatçı olarak dikkat çeker.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisinde ünlü bir şiiriyle birlikte verilmiştir?

- A) Necip Fazıl Kısakürek – *Kaldırımlar*
- B) Yahya Kemal Beyatlı – *Sessiz Gemi*
- C) Cahit Sıtkı Tarancı – *Otuz Beş Yaş*
- D) Nâzım Hikmet Ran – *Kerem Gibi*
- E) Ahmet Muhip Dıranas – *Olvido*

23. Güzel gözler tül ardında görünsün

Gün ışığı titremeli şiirinde

Ak yıldızlar maviliğe bürünsün

Ilgıt ılgıt sonbahar göklerinde

Paul Varleine'in *Şiir Sanatı* adlı şiirinden alınan bu dize-ler aşağıdaki edebî akımlardan hangisinin özelliklerini taşımaktadır?

- A) Fütürizm
- B) Parnasizm
- C) Romantizm
- D) Sürrealizm
- E) Sembolizm

24. I. Alışılmadık durumlar kurgulayarak seyirciyi şaşırtan güldürücü, düşündürücü durumlar üreten oyun yazarımız Refik Erduran; *Cengiz Han'ın Bisikleti*, *Ayı Masalı* gibi oyunları yazdı.
- II. Konusunu tarihten, mitolojiden, söylencelerden alan oyunları ile tanınan Orhan Asena; *Gılgamış*, *Hürrem Sultan* gibi oyunları yazdı.
- III. Oyunları ile tiyatromuza büyük katkı yapan yazarlarımızdan Turan Ofazoğlu, insanın içinde bulunduğu durumu ironik bir bakışla ele alan *Fehim Paşa Konağı*, *Sarıpınar 1914* gibi oyunları yazdı.
- IV. Sabahattin Kudret Aksal aile kurumuna yeni bir açıdan bakan oyunları ile kadın ve erkeğin iç dünyasına eğilmiş, *Evin Üstündeki Bulut*, *Kahvede Şenlik Var* oyunlarını yazmıştır.
- V. Oğuz Atay ölümünden sonra sahnelenen tek oyunu *Oyunlarla Yaşayanlar*'da insanın mutluluğu oyunlarda aramaya çalışırken yaşamın en kaçınılmaz gerçeği olan ölümle karşı karşıya gelmesindeki ironiyi Coşkun Ermiş karakteriyle yansıtır.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışlığı yapılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

Bu testte 24 soru vardır.

1. Antonioni, tüketim toplumuna karşı eleştirel bir tutum ---- Zabriski Noktası filminde de diğer filmlerinde kullanmış olduğu mekân ile anlam yaratma tutumunu çöl ve şehir ---- devam ettirir.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) gördüğü – gibi
B) sergilediği – ikileminde
C) karşısında – arasında
D) aldığı – güzelliğinde
E) bildiği – birlikteliğinde

2. I. Geçmişte Dünya'nın ortalama sıcaklığının bilinenin çok üzerine çıktığı ya da çok altında kaldığı dönemler de oldu.
II. Dünya'da ortalama sıcaklık yaklaşık 15 derece olarak ölçülür.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Geçmişte Dünya'nın ortalama sıcaklığının bilinenin çok üzerine çıktığı ya da çok altında kaldığı dönemler de olmasından dolayı ortalama sıcaklık yaklaşık 15 derece olarak ölçülür.
B) Dünya'da ortalama sıcaklık yaklaşık 15 derece olarak ölçülürken geçmişte bilinenin çok üzerine çıktığı ya da çok altında kaldığı dönemler de çok oldu.
C) Dünya'da ortalama sıcaklık yaklaşık 15 derecedir ancak geçmişte ortalama sıcaklığın bunun çok üzerine çıktığı ya da çok altında kaldığı dönemler de oldu.
D) Dünya'da ortalama sıcaklık yaklaşık 15 derecedir çünkü geçmişte Dünya'nın ortalama sıcaklığının çok üzerine çıktığı ya da çok altında kaldığı dönemler de gözlenmiştir.
E) Geçmişte Dünya'nın ortalama sıcaklığının bilinenin çok üzerine çıktığı ya da çok altında kaldığı dönemlerine rağmen ortalama sıcaklık yaklaşık 15 derecede sabitlenmiştir.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 16

3. Sanayi Devrimi sonrasında seri üretim ve kitle iletişim araçlarının yaygınlaşması sonucu ihtiyaç fazlası üretim baş göstermiş, bu da toplumu tüketim çılgınlığına sürüklemiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümleden kesin olarak çıkarılabilir?

- A) Sanayi Devrimi'nden önce toplumda tüketim çılgınlığı yoktur.
- B) Sanayi Devrimi bütün insanların refah seviyesinin artmasını sağlamıştır.
- C) İhtiyaç fazlası ürünlerin üretilmesi Sanayi Devrimi'ne neden olmuştur.
- D) Kitle iletişim araçlarının yaygınlaşmasıyla birlikte tüketim miktarı da artmıştır.
- E) Sanayi Devrimi ilk olarak büyük Avrupa devletlerinde ortaya çıkmıştır.

4. Kūf yeşili yaprağın üzerinde koyu benekler vardı. Yapraktan acı, kekiğimsi bir koku geliyordu. Adam yaprağa bakıyor, beneklerini sayıyordu. Birden yaprağın üstündeki beneklerden biri kıvıldı. İrkildi adam. Önce gözlerine inanamadı. Koyu kestane sırtıyla minicik bir böcek! Sonra böceğin sırtındaki koyu kestane kabuk çıtırdarak yarıldı, altından tūy gibi yarı saydam kanatlar çıktı. Uçuverdi böcek. Nemli, ılık bir esintinin içinde yitip gitti.

Bu parçanın dil ve anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Farklı duyulara ait ayrıntılara yer verilmiştir.
- B) Betimleyici öğeler kullanılmıştır.
- C) Bir düşünce örneklerle pekiştirilmiştir.
- D) Devrik cümleler bulunmaktadır.
- E) Anlatım mantık akışına uygun şekilde yapılmıştır.

5. Aşağıdaki eserlerin hangisinde fabl niteliği taşıyan anlatıma yer verilmemiştir?

- A) *Kutadgu Bilig*
- B) *Mantıku't Tayr*
- C) *Mesnevi*
- D) *Bostan ve Gülistan*
- E) *Harname*

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 16

6. I.

Elif kaşlarını çatar
Gamzesi bağrıma batar
Ak elleri kalem tutar
Yazar Elif Elif diye

II.

Okuduğun tutmaz oldu alimler
Kalktı da adalet arttı zulümler
Terlemeden mal kazanan zalimler
Can verirken soluması zor imiş

Numaralanmış şiir birimleriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. dörtlük semaiden, II. dörtlük koşmadan alınmıştır.
B) I. dörtlük lirik, II. dörtlük satirik şiire örnektir.
C) Her iki dörtlük de düz uyak şemasıyla oluşturulmuştur.
D) Her iki dörtlükte de divan şiirine ait mazmunlar kullanılmıştır.
E) Her iki dörtlükte de redif ve uyaklarla ahenk sağlanmıştır.

7. Aşağıdaki dizelerin hangisinde parantezle verilen söz sanatı yoktur?

- A) Ömrüm oldukça gönül tahtına keyfince kurul!
Sade bir semtini sevmek bile bir ömre değer.
(Tecahülüarif)
- B) Bir gün doludizgin boşanan atlarımızla
Yerden yedi kat arşa kanatlandık o hızla
(Mübalağa)
- C) Neden böyle düşman görürsünüz.
Yıllar yılı dost bildiğim aynalar.
(Tezat)
- D) Ne büyüksün ki kanın kurtarıyor Tevhidi
Bedr'in arslanları ancak bu kadar şanlı idi.
(Telmih)
- E) Dedim inci nedir dedi dişimdir
Dedim kalem nedir dedi kaşımdır
(Tekrir)

8. Aşağıdakilerden hangisi İslamiyet öncesi Türk edebiyatı için söylenemez?

- A) Nazım birimi olarak dörtlük kullanılmıştır.
B) Sığır (av törenleri), şölen (kurban törenleri), yağ (ölen kişinin ardından yapılan törenler) adı verilen törenlerde oluşmuştur.
C) Yabancı dillerin etkisi yoktur, saf bir Türkçe kullanılmıştır.
D) Daha çok dinî - tasavvufi konular işlenmiştir.
E) Ahenk unsurlarına önem verilmiş, kopuz adı verilen saz eşliğinde söylenmiştir.

9. Yaz gelince badem açar çiçeği
Ağalar takınır hançer bıçağı
Böyle m'olur bu yerlerin gökçeği
Güzel olsa esmer olsa elverir
Kadir Mevlâm ihsan eder yel verir
Yaz olunca atlar çıkar çayıra
İşimizi bari Huda kayıra
Meğer beni senden ölüm ayıra
Güzel olsa esmer olsa elverir
Kadir Mevlâm ihsan eder yel verir

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bentlerden sonra tekrarlanan iki dizelik bölümlere kavuşmak adı verilir.
B) Âşık edebiyatının yaygın bir türüdür.
C) Halk edebiyatı geleneğiyle oluşturulmuştur.
D) Sevgiliye kavuşma isteği dile getirilmiştir.
E) Üçlük birimler kendi arasında, ikilik birimler de kendi arasında kafiyelidir.

10. I. Metin

Gelin Kayası

Anlatırlar ki yaşlı bir kadınla gelini varmış. Kaynana o bilinen kaynanalardanmış. Gelinin her yaptığı işe kusur bulur, ona son derece sert davranırmış. Koyunları otlatmaya götürmesi onun için âdeta geçici bir kurtuluş olurmuş. O gün de öyle yapmış, koyunları önüne katıp otlatmaya gitmiş. Gelinin üzerine bir ağırlık çökmüş ve uyuyakalmış, bir süre sonra uyanmış. Bakmış ki sürüsü ortalarda görünmüyor. Ne kadar aradıysa da sürüsünü bulamamış. Eli boş, boynu bükük olarak eve dönen gelin, olanları kaynanasına anlatmış. Gelin aldığı cevap karşısında donakalmış. “Git! Sakın sürüyü bulmadan da eve gelme!” Gelin evden ayrılmış ama ne yapacağını da bilmiyormuş. Kurtuluşu Allah’a yalvarmakta bulmuş. “Allah’ım... Tek şu sürüyü bulayım da bulduğum zaman beni taş kes. Umut kesilmez ya, o da öyle yapmış ve aramayı sürdürmüş. Derken sürüyü Büyük Akveren köyünün yakınında bulmuş. Bulmuş ama sevinmiş mi üzülmüş mü bilinmez, hemen oracıkta taş kesilivermiş.

II. Metin

Urum Kağan derlerdi, ulu büyük bir kağan.
Oğuz’un komşusuydu, sol yanında oturan.
Kentleri çok çok idi, sayısız orduları,
Dinlemezdi Oğuz’dan giden buyrultuları,
Gitmez idi ardından, direnir durur idi,
“Sözünü tutmam tutmam” diye, söylenir durur idi.
“Yârlık gönderdi Oğuz, yârlığın dinlemedi,
Oğuz başına koydu, yok edeyim ben dedi!
Oğuz yola çıkarak, bayraklarını açtı,
Muz-Dağ eteklerini, kırk günden sonra aştı,
Çadırları kurdurup derin uykuya daldı.
Tan ağarıyordu ki çadıra ışık daldı
Bir erkek kurt göründü ışıktaki soluyarak
Bir kurt ki gök yeleli! Bir kurt ki gömgök tüylü!

Numaralanmış metinlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. metin efsane, II. metin destan örneğidir.
- B) I. metin millî bir nitelik taşımazken II. metin milleti ilgilendiren olayları konu edinir.
- C) I. metin halk arasında herkes tarafından anlatılabilirken II. metin özel anlatıcılar tarafından dile getirilir.
- D) I. metin gerçekte doğrudan ilişkiliyken II. metin tamamen kurgusaldır.
- E) Her iki metinden de toplum yaşantısına ait ipuçlarına ulaşılabilir.

11. I.

Şeh-râh-ı muhabbet ki tarik-i ezelimdir
Ser menzil-i aşk eski mekân ü mahalimdir
Yoldan koyan ammaâ beni tûl-i emelimdir
Bu çak-i giribâna sebeb kendi elimdir
Hep çekticeğim kendi cezâ-yı amelimdir

II.

Ahvâl-i cihânı her zaman söyleşelim
Amma gam-ı aşkımız nihân söyleşelim
Ey vâkıf-ı râz-ı aşk olan ârif-i cân
Ney gibi seninle bî-zebân söyleşelim

Numaralanmış birimler sırasıyla aşağıdaki nazım şekillerinden hangilerine örnektir?

- A) Taştir – Murabba
- B) Muhammes – Rubai
- C) Rubai – Tuyuğ
- D) Kıta – Rubai
- E) Mesnevi – Tuyuğ

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 16

12. Aşağıdakilerden hangisi divan edebiyatı nesri ile ilgili olarak söylenemez?

- A) Sâde nesir, halk için yazılan sade anlatımlı nesirlerdir. Bu nesirle halka yönelik masal, efsane, öykü, destan, dinî ve tasavvufi konular anlatılır. Mercimek Ahmet'in *Kabusnâme*, Kul Mesud'un *Kelile ve Dimne* çevirisi sade nesirdir.
- B) Süslü ve sanatlı nesir, seciler, söz ve anlam sanatları, bağlaçlarla uzayıp giden cümleler şeklindedir. Ele alınan konular nedeniyle bu tutumdaki nesrin dili, tamlamalarla bezenmiştir. Süslü nesir, ahlak ve felsefe konularını işler ve bazı mektuplarda görülür.
- C) Nesir türleri içinde tezkireler önemli yer tutar. Bunlardan Ali Şir Nevâî'nin Çağatayca *Heşt Behişt* isimli eseri, Türk edebiyatının ilk şairler tezkiresi olup daha sonraki nesirler için örneklik teşkil etmiştir.
- D) *Tazarru-nâme* ve *Tazarru'ât*, Sinân Paşa'nın 1481'den sonra Türkçe olarak kaleme aldığı ilk eseridir. Eserde tasavvufi konular işlenmektedir. Sinân Paşa, bu eserde çok geniş kapsamda ele alınan aşk konusunu dile getirir.
- E) Osmanlı elçilerinin, bulundukları ülkelere ait izlenim ve bilgilerini aktardığı nesirlere "sefaretname" adı verilir. Yirmisekiz Mehmet Çelebi'nin *Paris Sefaretnamesi* adlı eseri bu türün başarıları örneklerindendir.

13.

- I. Ali Bey zamanının meşhur kadınlarından Mahpeyker'le tanışır. Annesi oğlunu korumak için Dilaşup adlı bir cariyeye alır. Terk edileceğini anlayan Mahpeyker, Dilaşup'a iftira atar. (*İntibah*)
- II. Suphi'nin annesi, yardımcı olsun diye Sırrıccemal adında cariyeyi eve getirir. Hanımın kıskançlıkları başlar, bu kıskançlıklardan bıkan Suphi eşini boşar ve Sırrıccemal'le evlenir. Hanım, Suphi'den intikam almak için Ürani adlı çok güzel bir Rum kızını Suphi'yi ayartmak için görevlendirir. Suphi bu tuzağa düşer. (*Zehra*)
- III. Olay Antalya ili Kaş ilçesinin Beymelik köyünde geçer. Babasından kalan tarlanın dört dönümünü komşusuna satmış olan kahramanımız kalan sekiz dönümlük kısmı Yosturoğlu'na kaptırmamak için direnmektedir. (*Cezmi*)
- IV. Üstüncörü bir eğitim görmüş Bihruz Bey bir vezir oğludur. Babası ölünce çok büyük bir servete kavuşur. Kendini eğlenceye kaptıran Bihruz, gönlünü Periveş adlı bir kıza kaptırır. Yalancı ve dalkavuk arkadaşı ona Periveş'in öldüğünü söyler, bu üzüntü içinde Şehzade başında yürürken Periveş'e çok benzeyen birini görür ve onu Periveş'in ablası sanır. (*Araba Sevdası*)
- V. Esircilerin Kafkasya'dan getirdikleri Dilber, dokuz yaşında İstanbul'da bir eve 40 liraya satılır. Evin reisi memuriyet için Anadolu'ya gideceğinden evin fazla eşyalarıyla birlikte Dilber'i de 65 liraya esirciye satar. Dilber, bir süre sonra 150 liraya Asaf Paşa'nın konağına satılır. Konağın oğlu Celal, Dilber'e âşık olur. Bunu öğrenen annesi Dilber'i evden uzaklaştırır. (*Sergüzeşt*)

Numaralanmış eser tanıtımlarından hangisi yanında ayraç içinde verilen eserle uyumlu değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 16

14. Bir beyaz lerze, bir dumanlı uçuş,
Eşini gaib eyleyen bir kuş
gibi kar
Geçen eyyâm-ı nev-bahârı arar.

Ey kulûbun sürûd-ı şeydâsı,
Ey kebûterlerin neşîdeleri,
O bahârın bu işte ferdâsı:
Kapladi bir derin sükûta yeri
karlar
Ki hamûşâne dem-be-dem ağlar.

Ey uçarken düşüp ölen kelebek,
Bir beyaz rîşe-i cenâh-ı melek
gibi kar
Seni solgun hadîkalarda arar.

Bu dizelerden hareketle *Servetifünun* Dönemi şiiri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bireysel konular işlenmiştir.
B) Ağır bir dil kullanılmıştır.
C) Dize hâkimiyeti kırılmıştır.
D) Sembolizm akımından etkilenilmiştir.
E) Söz sanatlarından uzak durulmuştur.

15. Servetifünun devrinde, İkdâm ve Servet-i Fünun dergilerinde yazdığı hikâye ve nesirlerini 1901 yılında *Haristan ve Gülistan* adlı eserlerde topladı. İkinci Meşrutiyet'ten sonra, zamanın modasına uyarak o da Millî Edebiyat akımına uymuştur. Bu akıma bağlı olarak yazdığı yazıların büyük kısmını 1922 yılında *Çağlayanlar* adlı eserinde toplamıştır. Bu eserinde yazar arı Türkçeciliğe yönelmiş fakat bu defa da kelime uydurma ve Servetifünun'dan kalma hayalcilikten kendini kurtaramamıştır. *Gönül Hanım*' adlı romanı ise Tasvir-i Efkar gazetesinde tefrika edilmiş ve 1970'te kitap olarak bastırılmıştır. Bu romanda Türkçü ve Turancı anlayışta bir idealizm göze çarpar. Gönül Hanım, Mehmet Tolun ise romanın kahramanlarıdır. Mekânın eski Türk yurtları, Orhun Anıtları'nın bulunduğu yerler olması ise ilginç ayrıntılardır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halit Ziya Uşaklıgil
B) Ali Canip Yöntem
C) Ahmet Hikmet Müftüoğlu
D) Aka Gündüz
E) Süleyman Nazif

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 16

16. (...)

Subaylar, derme çatma bir çadırdaki oturmaşlar, bir şeyler yiyorlar.

Daima yanımdaki askerlerle beraber, yanlarına yaklaştım. Fransızca:

— Müsaade ederseniz, sizinle bir iki söz konuşmaya geldim, dedim.

Dört kişi idiler. Dördü de birden ayağa kalkıp telaşla bana doğru yürüdüler.

İçlerinden biri:

— Siz kimsiniz? Burada işiniz ne? dedi.

— Ben, gördüğünüz gibi, bir sakat askerim. Bu köye çekilmiş oturuyorum ve size askerlerinizin, köylülere ettikleri ezadan şikayete geliyorum.

— Ne gibi? Ne gibi?

— Haydi köyü yaktınız. Para ve yiyecek namına ne varsa aldınız. Fakat şu biçare insanlara eza edilmesinin mana ve lüzumunu anlamıyorum.

Subay, kaşlarını çatı:

— Yunan askeri öyle şey yapmaz. Yanlışınız var, dedi.

— Nasıl yanlış olmuş olabilir? Şimdi gözümle gördüm. Bir çoban çocuğu benim evimde öldürülmüş yatıyor.

(...)

Emine, dediğim gibi yaptı. Fakat ben kalkacak hâlde miyim? Koynumdan defterimi ve cebimden kalemimi çıkardım. Sabahın alaca karanlığında şu son sayfaları bin zahmetle ve yalnız sıtma ateşinin verdiği insan gücünden üstün bir kudrete dayanarak yazıyorum: Şu yazıyorum kelimesine geldikten sonra artık en son sözümü bitirmiş olduğuma hükmetmişim.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kahraman anlatıcının bakış açısıyla yazılmıştır.
- B) Diyalog tekniğinden yararlanılmıştır.
- C) Kurtuluş Savaşı'nı konu edinen *Yaban* romanından alınmıştır.
- D) Başkişisinin bazı özellikleriyle ilgili çıkarımlarda bulunulabilir.
- E) Kahramanın kendi iç hesaplaşmasına yer verilmiştir.

17. Aşağıdakilerden hangisi “Beş Hececilerin” bir özelliği değildir?

- A) Ziya Gökalp'in Türkçülük ile ilgili düşüncelerinden etkileneşlerdir.
- B) Genellikle düzyazıda kullanılan kurallı cümleyi şiire taşıdılar.
- C) Şiirde konu zenginliği sağlamak için orijinal imgelerden yararlanmışlardır.
- D) Yerli ve millî konulara yönelmiş; Anadolu coşkulu, sade ve özentisiz bir dille anlatmışlardır.
- E) Hece ölçüsü kullanmışlar, halk şiiri geleneğinden yararlanmışlardır.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 16

18. Türk edebiyatında “Saf Şiir” (Öz Şiir) eğilimi Ahmet Haşim’in “Şiir Hakkında Bazı Mülâhazalar” adlı makalesiyle başlar. Sanatın bir form sorunu olduğuna inanan bu şairler için önemli olan iyi ve güzel şiir yazmaktır. Bu anlayışla kendilerine özgü özel bir imge düzeni oluştururlar. Şiirde her türlü ideolojik sapmanın dışında kalarak sadece okuyucuda estetik haz uyandıran şiir yazma eğilimi, bu şairleri her türlü mektepleşme eğiliminin dışında kalıp müstakil şahsiyetler olarak şiir yazmaya yöneltmiştir. Şiiri soylu bir sanat olarak kabul eden bu şairlerde düşsel (hayalî) ve bireysel yön ağır basar. Bu anlayıştaki şairler didaktik bilgidan uzak durup bir şey öğretmeyi değil, musikiyle ya da musikinin çağrıştırdığı, uyandırdığı imgelerle insanın estetik duyarlılığını doyurmayı amaç edinirler.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen anlayışla yazılmıştır?

- A) Uydurma söz yapmayız,
Yapma yola sapmayız,
Türkçeleşmiş, Türkçedir;
Eski köke tapmayız.
- B) Her gün bu kadar güzel mi bu deniz?
Böyle mi görünür gökyüzü her zaman?
Her zaman güzel mi bu kadar,
Bu eşya, bu pencere?
Vallahi değil;
- C) Yeni bir ay ördün al bayrağına,
Girdin en sonunda ırfan başına,
Medeni hayatın nur ırmağına
Ezelden susamış ceylan gibisin.
- D) Bir kuş sesi gelir dudaklarından,
Gözlerin gönlümde açar nergisler.
Düşen bin öpüşür yanaklarından
Mor akasyalarla ürperen seher.
- E) Aylardan Ağustos, günlerden Cuma
Gün doğmadan evvel iklim-i Rum’a
Bozkurtlar ordusu geçti hücumla

19. Aşağıdaki beyitlerin hangisi bir kasidenin “methiye” bölümünden alınmış olabilir?

- A) Şeb-i yeldâyı münecimle muvakkit ne bilür
Mübtelâ-yı gama sor kim geceler kaç saat
- B) Bildirirdim derdimi bir âh ile cânâne hep
Korkarım sûz-ı derûnumdan felekler yana hep
- C) Şeb-çırâğ-ı düdmân-i saltanat Sultân Murâd
Şem-i cem-i bezm-i âlem âfitâb-i rüzgâr
- D) Âyine gibi oldı musaffâ kamu zemîn
Dünyâ yüzinde komadı aslâ gubâr berf
- E) Şîrler pençe-i kahrımda olurken lerzân
Beni bir gözleri âhûya zebûn itdi felek

20. Bunun ufacak elleriyle... İşimiz var. Bekle ki küfe dolsun. Karnım da acıktı. Kışın bu derdi var işte. Bereket bu akşam konserdeyiz. İş yok Hamiyet’te... Nerede o eski ses. Tabii zamanla... Dün midemi bozdum. Karıştırıyorum... Bir gazoz çekmeli... Omzum ağrıyor. Uff! Rüzgâr çıktı be... Şu paltonun taksidi de ödenirse bir radyo kalır, eh o da...

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bilinç akışı tekniği kullanılmıştır.
- B) Anlatıcının zihninden geçen, çağrışımlarla ilerleyen düşünceler aktarılmıştır.
- C) Gösterme tekniğiyle oluşturulmuştur.
- D) Olay örgüsünün önemsendiği bir metindir.
- E) Kronolojik bir akış yoktur.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 16

21. İsmet Özel, ilk şiirlerinde İkinci Yeni anlayışının etkisinde kalmıştır. Sonraları ise bu şiir anlayışını eleştirerek yazın hayatımız açısından yeni sayılabilecek bir söyleyişle toplumcu şiire yönelmiştir. Sosyalist dünya görüşünden İslamcı görüşe geçmiş olsa bile mizacına uygun olarak bütün şiirlerinde bir isyan, öfke, başkaldırı görülebilmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen sanatçıya ait olabilir?

- A) gök hırpanmaktadır merakımdan
ıtır koku benim yumruklarımdır
benim kavgamdır o, aşk diye tanınan.
Alanlara çok bilenmiş yüreğim alanlara
vurulsun kösleri şu gâvur sevdamızın
vursun isyanın bacısı olan kanım karanlığa
- B) Eviniz kutu gibi küçücük bir evdi
Sarmaşıklarla balkonu örtük bir evdi
Güneşin batmasına yakın saatlerde
Yıkanırdı gölgesi kuytu bir derede
Yaz kış yeşil bir saksı ıtır pencerede
- C) Ne hasta bekler sabahı,
Ne taze ölüyü mezar.
Ne de şeytan, bir günahı,
Seni beklediğim kadar.
- D) Kasımpaşa kıyıları tersane
Bir kız sevdim alimallah bir tane
Herdem sevdalıya kız mız bahane
Top çiçeğim deste gülüm
Canım İstanbulum
Aman aman bahane
- E) Rüya gibi bir yazdı. Yarattın hevesinle
Her anını, her rengini, her şiirini hazdan.
Hâlâ doludur bahçeler en tatlı sesinle!
Bir gün, bir uzak hatıra özlersen o yazdan

22. I. Âşık Mahzuni Şerif, halkın sıkıntılarını toplumcu bir bakış açısıyla anlatmış, güncel siyaseti konu alan politik şiirler ve taşlamalar yazmıştır. Şiirlerini saz eşliğinde söylemiştir. “İşte Gidiyorum Çeşm-i Siyahım, Bu Mezarda Bir Garip Var, Dom Dom Kurşunu, Yuh Yuh, Abur Cubur Adam” önemli eserleridir.
- II. Şeref Taşlıova, âşıklık geleneği temsilcisi olarak “UNESCO Yaşayan İnsan Hazinesi” seçildi. Aşk, özlem, tabiat ve sosyal temalı şiirler yazan âşığımız bazı şiirlerini *Gönül Bahçesi* adlı kitapta toplanmıştır.
- III. Âşık Veysel, şair ve Yazar Ahmet Kutsi Tecer’in ilgisi ve gayretleri ile tüm Türkiye’ye tanıtıldı. Anadolu’yu kent kent dolaşıp şiirlerini sazıyla seslendirdi. Türkçesi yalındır. Dili ustalıklı kullanır. Tekniği gösterişsiz ve nerdeyse kusursuzdur. Yaşama sevinciyle hüzün, iyimserlikle umutsuzluk şiirlerinde iç içedir.
- IV. Âşık Reyhani, Konya Âşıklar Bayramı’na aralıksız katılan 7 âşıktan biridir. İran’dan Avrupa’ya birçok ülkede türkü söyleyen âşık, katıldığı yarışmalarda da birçoğu birincilik olmak üzere çeşitli ödüller aldı. 1980’li yılların başında Erzurum’da bulunan Doğu Ozanları Derneğinin başkanlığına getirildi. Birçok ülkeye konser ve konferanslara katılmak üzere çağrıldı. Ayrıca ABD’nin Michigan Üniversitesinde katıldığı bir konferanstan sonra kendisine fahri öğretmenlik unvanı verildi. *Böyle Bağlar ve Kervan* adlı şiir kitapları vardır.
- V. Neşet Ertaş, ilk şiiri Elbistan’da basılan Engizek gazetesinde 1955’te çıkan bir taşlamaydı. Sonraki şiirlerini de hep halk şairleri gelenek ve doğrultusunda yazdı, taşlamalarıyla tanındı. “Mihriban” en ünlü şiirlerinden.

Numaralanmış açıklamaların hangisinde bilgi yanlış yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 16

23. • 1940-1950 yıllarında toplumcu şiirin önde gelen temsilcilerinden olmuştur.
- Toplumcu gerçekçiliği köy ve kent sorunsalında birleştirir.
- *Karartma Geceleri*, *Yıldız Karayel* romanları oldukça beğenilmiştir.
- Yapıtlarında yoksulların yaşamını, mizahi öğelerle yansıtmıştır.
- Türk edebiyatının gülmece (mizah) ustalarındandır.

Bazı özellikleri verilen sanatçı ve bir eseri aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Sabahattin Ali – *Kağrı*
- B) Rıfat Ilgaz – *Sınıf*
- C) Yaşar Kemal – *Teneke*
- D) Necati Cumalı – *Tütün Zamanı*
- E) Samim Kocagöz – *Doludizgin*

24. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) Son dönemin divan şiiri araştırmacılarından olan İskender Pala, çok başarılı tarihsel biyografik romanlar yazmıştır; *Şah ve Sultan*, *Efsane - Bir Barbaros Romanı*, *Od*, *Bülbülün Kırk Şarkısı*, *Mihmandar* bunlar arasındadır.
- B) Mahalle bekçiliğini dünyanın en önemli işiymiş gibi yapan görev âşığı göçmen bir babayı *Murtaza* romanında anlatan Orhan Kemal, *Çamaşırcının Kızı*, *Arka Sokaklar*, *72. Koşuş* gibi ünlü hikâyelere de imza atmış sosyal gerçekçi sanatçılardandır.
- C) *Anayurt Oteli*'ndeki "Zebercet" karakteriyle yalnızlığı ve yabancılaşmayı başarıyla yansıtan Bilge Karasu, Bodur Minarenden Öte adlı hikâyesiyle de dikkat çekmiştir.
- D) Tarihsel olayları parodiyle ve pastiş yöntemiyle anlatan felsefi romanlar yazan İhsan Oktay Anar'ın *Puslu Kıtalar Atlası*, *Kitab-ül Hiyele*, *Âmât*, *Suskunlar*, *Efrasiyab'ın Hikâyeleri*, *Yedinci Gün* ve *Galiz Kahraman* adlı romanları ünlüdür.
- E) Postmodern roman tekniklerini başarıyla uygulayan Orhan Pamuk'un *Kara Kitap*, *Kar*, *Beyaz Kale*, *Masumiyet Müzesi*, *Yeni Hayat*, *Benim Adım Kırmızı*, *Sessiz Ev*, *Kafamda Bir Tuhaflık* ve *Kırmızı Saçlı Kadın* romanları çokça ilgi görmüştür.

B
İ
L
G
İS
A
R
M
A
L

Bu testte 24 soru vardır.

1. Gerçek bir bilim adamının sahip olması gereken birçok nitelik vardır. Bunların en önemlisi noktaya değil, üç noktaya yakın olmayı bilmesidir.

Bu cümlede geçen altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Araştırmalar sonucunda karar vermek
- B) Diğer bilim dallarından yararlanmak
- C) Araştırmalarında kesin sonuçlara varmamak
- D) İyi bir araştırma becerisine sahip olmak
- E) Kanıtlarını açıkça ortaya koymak

3. İstanbul, yeryüzünün en güzel şehirlerinden biridir. Birçok şair, İstanbul'a olan aşklarını şiirlerinde dile getirmiştir. Bu aşkı en güzel ifade eden şair, kuşkusuz Yahya Kemal'dir. Yaşasaydı bugünün İstanbul'u için neler söylerdi acaba? Bir ömre bedel gördüğü İstanbul'un talan edilmiş hâlini görseydi, eminim sadece susardı. Günümüz insanının, İstanbul'un tarihî ve doğal dokusuna verdiği zararı bu şekilde protesto ederdi büyük şair.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Günümüzde insanların İstanbul'a zarar verdiği
- B) İstanbul'un tarihî ve doğal yapısını korumanın bir vatan borcu olduğu
- C) İstanbul aşkını en güzel anlatan şairin Yahya Kemal olduğu
- D) Kimi şairlerin İstanbul ile ilgili şiirler yazdığı
- E) İstanbul'un eski güzelliğinden eser kalmadığı

2. Bir şiiri okuyan herkes, onda kendini görüyorsa bu şiir iyi şiirdir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisi anlamca bu cümleye en yakın olanıdır?

- A) Bir şiirin farklı şekillerde yorumlanması şiirin iyi olduğunun belgesidir.
- B) Biçim ile içeriği aynı güzellikte olan şiir iyi şiirdir.
- C) Anlamı belli olmayan şiir daha değerlidir.
- D) İyi şiir, okunduğunda hemen anlaşılan şiirdir.
- E) İyi şiiri, ancak şiirden anlayan kişiler değerlendirebilir.

4. Yazarın son romanı *Sıradışı Bir Kadının Otobiyografisi*'ni birçok yönden ilginç buldum. (I) Roman, ülkemizde son yıllarda yaşanan kimlik arayışlarını konu ediniyor. (II) Özellikle kadın - erkek ilişkileri romanda belirgin bir hâl alıyor. (III) Roman insanı anlatır, insanı diğer insanlardan ayıran en temel özellikse onun bir özel kişilik yapısına sahip olmasıdır. (IV) Kişisel bir öykü anlatmasına karşın romanın toplumsal bir dayanağı var. (V) Romanın sonunda her ne kadar bir umut ışığı görünse de toplumsal açıdan bir umutsuzluk taşıdığını söyleyebiliriz.

Yukarıdaki parçada geçen numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 17

5. Ağılda oğlak toğsa arıkta oti öner
Ağılda oğlak doğsa ırmak kıyısında otu yeşerir
- Tay atatsa at tınur, oğul eredse ata tınur
Tay büyüyünce at dinlenir, oğul büyüyünce baba dinlenir.
- Öküz adağı bolgınca buzağı başı bolsa yiğ
Öküz ayağı olmaktan, buzağı başı olmak üstündür.

Bu sözler, ilk olarak aşağıdaki hangi eserde yer almıştır?

- A) *Yusuf u Züleyha*
B) *Divan-ı Hikmet*
C) *Atabetü'l - Hakayık*
D) *Divanü Lügati't - Türk*
E) *Kutadgu Bilig*

6. Bir neş'eli hengâmede çepçevre yamaçlar
Hep aynı tehassüsle meyillenmiş ağaçlar;
Dalgın duyuyor rüzgârın âhengini dal dal,
Baktım süzülüp geçti açıktan iki sandal;
Bir lâhzada bir pancur açılmış gibi yazdan
Bir bestenin engin sesi yükseldi Boğaz'dan.
Coşmuş gene bir aşkın uzak hâtırasıyle,
Aksetti uyanmış tepelerden sırasıyle,
Dağ dağ o güzel ses bütün etrafı gezindi;
Görmüş ve geçirmiş denizin kalbine sindi.

Yahya Kemal'in Ses şiirinden alınan bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Mesnevi biçiminde kafiyeleşmiştir.
B) Öz şiir anlayışıyla yazılmıştır.
C) Görsel öğelere yer verilmiştir.
D) Söz sanatlarından yararlanılmıştır.
E) Anlam, biçime göre daha çok önemsenmiştir.

7. Aşağıdaki dizelerden hangisi ayraç içinde verilen kavrama örnek gösterilemez?

- A) Havada yalın bir kılıç parıltısı
Korur düzenini geçmiş zamanların.
(Epik şiir)
- B) Dönülmez akşamın ufkundayız. Vakit çok geç;
Bu son fasıldır ey ömrüm nasıl geçersen geç!
(Cinas)
- C) Mecliste arif o kelimini dinle
El iki söylerse sen birin söyle
(Didaktik şiir)
- D) İçlenme tabiattaki yekpare kederden,
Yas tutma dağılmış diye kuşlarla çiçekler.
(Hüsnütalil)
- E) Tutsa câm-ı bâde-i gül-günü verd-i ter gibi
Sâid-i sâkî olur şah-ı gül-i ahmer gibi
(Tam kafiye)

8. Uygur bilgini Beşbalıklı Şingko Şeli Tutung tarafından X. yüzyılda, Çince'den Eski Uygurcaya çevrilen Mahayana Budizm'ine ait bir sutra kitabıdır. Eserin aslı Sanskritçedir. Sanskritçeden VIII. yüzyılda Çinceye, sonra X. yüzyılda da Çince'den Uygurcaya çevrilmiştir. Eski Uygurca ile yazılmış en eksiksiz Budist belgesi niteliğindeki eser, 10 kitap ve 31 bölümden oluşmaktadır. Her kitapta Budizm'le ilgili bir konu işlenir. Eser, Budizm'in temellerini, felsefesini, Buda'nın menkıbe ve vaazlarını içermektedir. Eserde yer alan *Şehzade ile Aç Pars Hikâyesi* oldukça meşhurdur.

Bu parçada sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *İrk Bitig*
B) *Altun Yaruk*
C) *Kalyanamkara Papamkara*
D) *Sekiz Yükmek*
E) *Kutadgu Bilig*

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 17

9. 1. Yıldı bir kerre menâr-ı şâhdan dîdâr gül
Gösterür nite ki nûr-ı Ahmed-i Muhtâr gül
2. Oldı mânend-i Medîne hoş münevver gülsitân
Devha-i güldür menâre pertev-i envâr gül
3. Cem' idüb evrâk-ı âl üstine itmiş zer-fişân
Yazmış ol mecmû'aya vasf-ı ruhuñ ey yâr gül
4. Dâ'imâ mecmû'ası düşmez elinden rûz u şeb
Beñzer ider ruhlaruñ vasfını istihzâr gül
5. Umaram senden vefâ ey serv-i büstân-ı cemâl
Gerçi gülzâr-ı cihânda virdügi yok bâr gül
6. Var iken yüzüñ güle meyl eylemez dil bülbüli
'Ârife bir gül yeter lâzım degül tekrâr gül
(...)
17. Pâdişâh-ı dâd-ger deryâ-dil ü vâlâ-güher
Kim nem-i hulkından eyler sebzeler izhâr gül
18. Âsumân-ı saltanat Hân Bâyezîd ol kim anuñ
Kadri bâğında nice hurşîd gibi var gül
19. Âb-ı lûtfı irmese ser-sebz olmaya çinâr
Bâd-ı hulkı esmese bitürmeye gül-zâr gül
(...)
44. Tâc-verler üzre şâhâ şehriyâr ol şehriyâr
Nice kim her nev-bahâr olur şeh-i ezhâr gül

Necati'ye ait bir kasideden alınan bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) aa-ba-ca-da-ea... şeklinde uyaklanmıştır.
- B) İlk 6 beyit nesip bölümünden alınmıştır.
- C) 17, 18 ve 19. beyitler methiye bölümüne aittir.
- D) Kaside "Gül Kasidesi" olarak adlandırılabilir.
- E) Bestelenmek için yazılmıştır.

10. Aşağıda yazarıyla birlikte verilen eserlerden hangisi mektup tarzında yazılmamıştır?

- A) *Genç Werther'in Acıları* – Goethe
- B) *Vadideki Zambak* – Balzac
- C) *Handan* – Halide Edip Adivar
- D) *Bir Kadın Düşmanı* – Reşat Nuri Güntekin
- E) *Kiralık Konak* – Yakup Kadri Karaosmanoğlu

11. (...)

Sitanbuldur bu şehre tâ ezel ad
Hudâyâ lutfunıla eyle âbâd

Binâsın her kaçan urdukda üstâd
Müselles gûşe itmiş anı bünyâd

Çekilmiş burc [u] bârû şöyle muhkem
Olinca tâ kıyâmet ol durur hem

Niçe yirde yapılmış kasr-ı şâhı
Varur her birine [bir] pâdişâhı

Teferrücgâhına yoh hadd ü pâyân
Tolu bülbüller-ile her gülistân

İçinde bulunur her dürlü millet
Kimi çâker kimisi ehl-i 'izzet
(...)

Bu dizeler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hikemî şiir örneğidir.
- B) Şehrengizden alınmıştır.
- C) Pastoral şiir türündedir.
- D) Mesnevi nazım biçimiyle yazılmıştır.
- E) Aruz ölçüsüyle ahenk sağlanmıştır.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 17

12. (...)

MÜŞTAK BEY: Efendim müsaade ediniz bendeniz de bildiğim kadar hakikati size anlatayım.

EBÜL-LAKLAKA: Sen sus sefil! Zavallı hatun yalan mı söyleyecek?

ZİBA DUDU: Efendim bu kızı mutlaka almalıdır.

EBÜL-LAKLAKA: Almalı ya! Almazsa ırzına leke sürmüş olur. (Mahalleliye) Öyle değil mi komşular?

MAHALLELİ: Hay hay!

MÜŞTAK BEY: Alamam efendim! Bunda bir yanlışlık var. Zira bana nikah ettiğiniz kız bu değildir. Bunun küçüğüdür. Ben onu isterim.

EBÜL-LAKLAKA: Hayır, sana nikah ettiğim büyük kızdır.

MÜŞTAK BEY: Değildir.

EBÜL-LAKLAKA: Vay! Sen beni de yalancı çıkarıyorsun ha? Bu ne yüzsüzlük!

MÜŞTAK BEY: Vay ferasetli adam vay!

BATAK ESE: Feres atlı adam sensin, ulan hayvan! Bana kötü laf söyleyüp durma.

EBÜL-LAKLAKA: Bu herif hem edepsiz, hem deli.

BATAK ESE: Bana kalırsa hem hapishaneye koymalı, hem tımarhaneye.

(...)

HİKMET EFENDİ: Efendim sinirlenmeyiniz. (Gizlice bir tomar para gösterir.) Küçük kızı senden isteriz.

BATAK ESE: Efendi nedir o? Rüşvet mi alıyorsunuz?

EBÜL-LAKLAKA: Ben öyle şey kabul eder miyim? İstemem. (Gizlice Hikmet Efendi'ye) Yan cebime koy. (Hikmet Efendi parayı yan cebine koyar.)

(...)

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) *Şair Evlenmesi*'nden alınmıştır.
- B) Geleneksel Türk halk tiyatrosundan gelen yanlış anlamalara yer verilmiştir.
- C) İsimlerle karakterler arasında uyum vardır.
- D) Görücü usulüyle evlilik eleştirilmiştir.
- E) Batı tiyatrosundan trajedinin etkisindedir.

13.

- Servet-i Fünun dergisinde 1910'da bir bildiri yayımlayarak kendilerini kamuoyuna duyuran bir edebiyat topluluğudur.
- Edebiyatımızda bildiri (beyanname, manifesto) yayımlayan ilk topluluktur.
- "Sanat şahsi ve muhteremdir." görüşünü savunmuşlardır.
- Fransız edebiyatını örnek aldılar.
- Servetifünun'a tepki olarak ortaya çıkmışlar, onları yeteri kadar Batı yanlısı olamamakla suçlamışlardır fakat eleştirdikleri Servetifünun'dan öteye gidememişlerdir.

Bazı özellikleri verilen edebî dönem ve önemli bir sanatçısı aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Tanzimat – Abdülhak Hamit Tarhan
- B) Millî Edebiyat – Mehmet Emin Yurdakul
- C) Fecriyat – Ahmet Haşim
- D) Garip Hareketi – Orhan Veli Kanık
- E) Yedi Meşaleciler – Ziya Osman Saba

B İ L G İ S A R A R M A L

S A R A R M A L

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 17

14. FERDA

-Bugünün gençlerine -

Ferda senin; senin bu teceddüd, bu inkılâb...

Her şey senin değil mi ki zâten?.. Sen, ey şebâb,

Ey çehre-i behîc-i ümîd, işte ma'kesin

Karşında: Bir semâ-yi seher, sâf ü bî-sehâb,

Âğuş-i lerzedârı açık, bekliyor, şitâb!

Ey fecr-i hande-zâd-ı hayât, işte herkesin

Enzârı sende; sen ki hayâtın ümidisin,

Alnında bir sitâre-i nev, yok, bir âftâb,

Sönsün müebbeden.

Sönsün müebbeden o cehennem; senin bugün

Cennet kadar güzel vatanın var, şu gördüğün

Zümrüt bakışlı, inci şetairetlî kızcağz

Kimdir bilir misin? Vatanın... Şimdi saygısız

Bir göz bu nazlı çehreye - Allah esirgesin-

Kem bir nazarla baksa tahammül eder misin?

İster misin, şu ak sakalın pâk ü muhteşem

Pîşânî-i vakaarına, bir kirli el demem,

Hattâ yabancı bir el uzansın? Şu makberi,

Razı olur musun, taşta tutsun şu serseri?

Elbet hayır; o makber, o pîşânî-i vakur

(...)

Bu parçadan hareketle Tevfik Fikret ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Nazmı nesre yaklaştırmıştır.
- B) Sanatını kişisel görüşlerini açıklamak için kullanmıştır.
- C) Geleceğin, gençlerin eseri olacağına inanmaktadır.
- D) Ağır ve süslü bir dil kullanmıştır.
- E) Şiirlerinin tamamını sanat için sanat anlayışı ile yazmıştır.

15. Burada, ben, vatan delisi millet divanesi; burada, ben harp malulü Ahmet Celal yapayalnızım. Bunun nedeni, Türk aydını, gene sensin! Bu viran ülke ve yoksul insan kitlesi için ne yaptın? Yıllarca, yüzyıllarca onun kanını emdikten ve onu bir posa hâlinde katı toprak üstüne attıktan sonra, şimdi de gelip ondan tiksirmek hakkını kendinde buluyorsun. Anadolu halkının bir ruhu vardı, nüfuz edemedin. Bir kafası vardı; aydınlatamadın. Bir vücudu vardı; besleyemedin. Üstünde yaşadığı bir toprak vardı! İşletemedin. Onu, hayvani duyguların, cehaletin, yoksulluğun ve kıtlığın elinde bıraktın. O, katı toprakla kuru göğün arasında bir yabancı ot gibi bitti. Şimdi, elinde orak, buraya hasada gelmişsin. Ne ektin ki, ne biçeceksin? Bu ısırganları, bu kuru dikenleri mi? (...)

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yakup Kadri Karaosmanoğlu tarafından kaleme alınmıştır.
- B) Kahramanın iç konuşmasına yer verilmiştir.
- C) Anadolu halkının geri kalmışlığının nedeni olarak Türk aydının kendi halkına ilgisizliği gösterilmiştir.
- D) Kahraman anlatıcının bakış açısı ile yazılmıştır.
- E) Üst kurmaca tekniğine başvurulmuştur.

16. Üç yıllar var ki minyatörlere mahkûm
teodor'un o eski balık dövmeleri
ay osmanlılaşmış abi tüfekçi olmuş
ve korkunç taş gülmekler muhlis'te
gibi merdivenli bir sokaklar uzatmış
çiçek bahçelerine kaçabilsin ayşe
atlı tramvaylarla ne güzel bir hiç
(...)

Bu dizelerden hareketle II. Yeni şiiri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İmgesel bir anlatım söz konusudur.
- B) Serbest şiir anlayışı benimsenmiştir.
- C) Yazımsal sapmalar yer almıştır.
- D) Folklordan beslenilmiştir.
- E) Soyut ve sürrealist şiire yönelinmiştir.

17. Aşağıdakilerden hangisi toplumcu gerçekçi sanatçılarla ilgili olarak söylenemez?

- A) Eserlerinde büyük şehirlere göçün ortaya çıkardığı problemler ve sosyalizm üzerinde durmuşlardır.
- B) İçsel bir yaklaşımla bireyi ele almışlardır.
- C) Eserlerde köylü ağızlarına oldukça fazla yer vermişlerdir.
- D) Yazar okuyucuyu kendi doğrultusunda yönlendirmek ister, sanat eseri belli görüşleri ifade etmek için araçtır.
- E) Halkı aydınlatmak düşüncesiyle bazı yazarlar bazı bölgeleri özellikle konu edinmiştir.

18. Cumhuriyet Dönemi edebiyatında bazı sanatçılar bireyin iç dünyasını anlatmayı amaçlamış, bu doğrultuda önemli eserler vermişlerdir. Bireyin psikolojisini yansıtmayı amaçlayan yazarlar, her şeyden önce eserlerinde olay örgüsünü insana özgü bir gerçekliği anlatmak için oluşturmuşlardır. Bu yazarlar, insan gerçekliğini farklı yönlerden anlatma gayreti içine girmişler; olaylardan ve insanlardan hareketle bireyin psikolojisini aktarmaya çalışmışlardır.

Aşağıdaki eserlerden hangisi bu parçada sözü edilen anlayışla yazılmamıştır?

- A) *Saatleri Ayarlama Enstitüsü*
- B) *Fahim Bey ve Biz*
- C) *Dokuzuncu Hariciye Koşuşu*
- D) *Kuyucaklı Yusuf*
- E) *Huzur*

- 19. I.** Cumhuriyetin ilk kadın öykü yazarlarından. Öykülerindeki konular hem bireysel hem de toplumsal. Evlilik, kadın dünyası, aşk, yalnızlık, özgürlük, yaşama sevinci, 12 Mart Dönemi, kuşak çatışmaları, yoksulluk ve göç onun tercih ettiği konulardır. Eserlerinde kadın karakterlere çokça yer veren yazar, kişilerini her sosyal tabakadan seçer. *Bozbulanık*, *Topal Koşma*, *Menekşeli Bilinç*, *Dumanaltı*, *Bir Kara Derin Kuyu* adlı hikâyeleri ve *Korsan Çıkmazı* adlı bir romanı vardır.
- II.** Toplumsal sorunları ve bu sorunlar içinde temel bir yer tutan kadınların bireysel dertlerini anlatır. Zamandan ve mekândan şikâyet eden kişilerin iç dünyalarındaki huzursuzlukları, birtakım açmazları, yalnızlıkları birey - toplum değerleri uyumsuzluğunda ele alır. Hikâye ve romanlarında psikolojik tahliller yapar, polisiye romanlarla alay eder. *Yarın Yarın* romanında varlıklı bir çevreden gelen ve mutsuz bir evlilik geçirmiş olan bir genç kadınla yine aynı çevreden radikal sol örgütlere katılmış bir gencin 12 Mart Darbesi çevresinde buluşan yaşamlarını öyküleştirir. *Bir Deli Ağaç*, *Akışı Olmayan Sular* sanatçının öykü kitaplarındandır.

Numaralanmış parçalarda sözü edilen sanatçılar aşağıdakilerden hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Nezihe Meriç – Pınar Kür
- B) Pınar Kür – Adalet Ağaoğlu
- C) Ayşe Kulin – İnci Aral
- D) İnci Aral – Leyla Erbil
- E) Füzûzan – Selim İleri

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 17

20.

I. Metin

Saçma ey göz eşkten gönlümdeki odlare su
Kim bu denlü dutuşan odlara kılmaz çâre su

Âb-gündur günbed-i devvâr rengi bilmezem
Yâ muhîl olmuş gözümde günbed-i devvâra su

Zevk-i tîgundan aceb yoh olsa gönlüm çâk çâk
Kim mürûr ilen bırağur rahneler divâra su

Vehm ilen söyler dil-i mecrûh peykânın sözün
İhtiyât ilen içre her kimde olsa yâre su

Suya versün bâğban gülzârı zahmet çekmesün
Bir gül açılmaz yüzün teg verse min gülzâre su

II. Metin

Saçma ey Terkos gölünden tozlanan yollara su
Kim bu denlü tozlanan yollara kılmaz çâre su.

Âb-ı lûtfun çeşme-i vaslında ancak katredir
Çıkmıyor bir türlü zîrâ istenen mikdâra su.

Kimseler bilmez hakîkî menba'ın mâhiyetin
Gerçi birçok isim alıp gelmektedir bâzâra su.
(...)
Tamtakır bak cümle sarnıçlar, susuz kalmış Ada
Vermemek caiz midir hiç böyle bir gül-zâre su.

Anladık eksik kalan nakdîne-i himmet imiş
Bağlıdır ancak sanırdık dirhem ü dinâra su..

Numaralanmış metinlerden ilki 16. yüzyıl şairi Fuzulî'ye aittir. İkinci metin 1939 yılında Orhan Seyfi Orhon tarafından yazılmıştır.

Verilen metinlerden hareketle ikinci metinde aşağıdaki anlatım tekniklerinden hangisi örneklenmiştir?

- A) Parodi B) Leitmotif C) Bilinç akışı
D) Montaj E) Geriye dönüş

21.

2001 yılında yayımladığı *Köprü* isimli romanından Erzincan valisinin hayat hikâyesi çerçevesinde Doğu illerimizde yaşanan dramın kökenleri ve Cumhuriyet tarihi içindeki nedenlerini ele alan sanatçı, 2002 yılında *Nefes Nefese* isimli romanını yayımladı. İkinci Dünya Savaşı sırasında yüzlerce Yahudi'yi soykırımdan kurtaran Türk diplomatlarının kahramanlıklarını bir aşk öyküsü ile birlikte işlediği bu romanından sonra aynı yıl içinde *Kızıl Bir Gül Gibi*'yi okurlarıyla buluşturdu.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ayşe Kulin
B) Ayla Kutlu
C) Selim İleri
D) İhsan Oktay Anar
E) Rasim Özdenören

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 17

22. 1. OYUNCU: Televizyonda bir açık oturum. Acıklı bir şarkı ile neşeli bir türkü arasında... Motor... Klepe! Buyrun.

YÖNETİCİ: İyi akşamlar sayın ve sevgili izleyiciler. Sabırsızlıkla beklediğiniz açık oturum programını açıyorum. Konumuz malum, konuklarımız bir baba, bir anne, bir uzman ve gençlik adına bir genç. İlk sözü babaya veriyorum, buyurun efendim.

BABA: Beni bu programa niye çağırdınız hâlâ anlamış değilim. Çünkü benim, bir oğlum var, oğlumla gayet iyi geçirim. Aramızda hiçbir sorun yoktur. Niye olsun zaten? Ben onu severim, o beni sayar. Her konuda uzlaşırız. Bir gün bile olsun, bir anlaşmazlığa düşmedik. Evet, çünkü gençleri anlarım, severim, bayılırım gençlere... Geçenlerde...

1. OYUNCU: Hop, hop, hop... Motor stop. (herkes donar) Şimdi geriye dönüyorum. Açık oturumdan iki saat önce, baba evi...

BABA: (Ayağa fırlar) Bana akıl öğretmek senin ne haddine, beynsiz herif. Ben televizyonda ne söyleyeceğimi bilmez miyim, odun kafalı? Yıkıl! Deli mi ne? "Çık televizyonda doğruyu söyle" diyor. Oğlum oğlum, milyonlarca insanın önünde, seninle hiçbir konuda anlaşamadığımı nasıl söylerim? "Bu ne biçim baba" demezler mi? Böyle sorunlar konuşulmaz. Ayıptır. Manyak...

1. OYUNCU: Motor.

(Baba oturur, ötekiler canlanır)

YÖNETİCİ: Kutlarım efendim. Söz sırası şimdi de sayın annede.

ANNE: Efendim, ben, her şeyin açık, açık konuşulmasından yanayım. Her zaman doğruyu söylerim. Şimdi de öyle yapacağım.

(...)

Ah Şu Gençler adlı tiyatro eserinden alınan bu parçayla ilgili

- I. Çocuk ile ebeveyn arasındaki ilişkiler yansıtılmıştır.
- II. Sosyal içerikli komedi türünde bir eserdir.
- III. Haldun Taner tarafından kaleme alınmıştır.
- IV. Geriye dönüş tekniğiyle tablo içinde tablo oluşturulmuştur?

hangileri söylenemez?

- A) I ve II B) Yalnız II C) Yalnız III
D) III ve IV E) Yalnız IV

23. Aslında Edirnelidir. Fikirde ve anlayışta inceden inceye tetkik etmesi dolayısıyla halk arasında "sipahi müftüsü" olarak meşhur olmuştu. Yüksek zümredendir. Kendisi pozitif bilimleri çalışmış, fen sahibi, faziletli gönül ehlidir. Mürettep divanı vardır. İnsanlar arasında şiirleri meşhur olmuştur ve hatırlanmıştır.

Bu parça aşağıdaki edebî türlerin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Surname
B) Pendname
C) Tezkire
D) Şehrengiz
E) Seyahatname

24. Romantizme karşı çıkan bu akımda sanatçılar, eserlerinde yaşamın gerçeklerini dile getirir. Yalnızca yaşananın anlatılmasına yönelik sanatçılar, olaylar ve kişiler karşısında tarafsız davranırlar. Eserlerine kendi duygu, düşünce ve yorumlarını katmazlar. Gerçekler anlatılırken kişilerin psikolojileri, onların kişiliklerini etkileyen çevrelerinin tanıtımı, içinde bulundukları ortam ayrıntılarıyla verilir. Onun için de betimleme bu akımda en önemli anlatım biçimi olarak dikkat çeker.

Aşağıdakilerden hangisinde bu parçada sözü edilen akım bir temsilcisiyle birlikte verilmiştir?

- A) Realizm – Stendhal
B) Klasizm – Racine
C) Sembolizm – Baudelaire
D) Sürrealizm – Paul Eluard
E) Parnasizm – T. Gautier

Bu testte 24 soru vardır.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ayraç içindeki kavramı örnekleyen bir söz yoktur?

- A) Valizini alelacele toplayıp yola çıktı. (deyim)
- B) Şiir, öyle güzel akıyordu ki alıp götürüyordu beni. (kapalı istiare)
- C) Kalbimizin matarasına sevginin suyunu doldurmalıyız. (somutlaştırma)
- D) Acılar da sevinçler gibidir, olgunlaştırır insanı. (tenasüp)
- E) Yaşlı kadının yüzünde acı bir gülümseme gezindi. (duyu aktarımı)

- 2.** Volkanik topraklar, Dünya'nın yüzeyinin %1'ini kaplamasına rağmen Dünya nüfusunun %10'unu besliyor. Yanardağların çevresindeki arazilerin tarım için elverişli ve verimli olması nedeniyle potansiyel tehlikelerine rağmen insanlar, bu bölgeleri yerleşim alanı olarak kullanıyor. Science dergisinde yayımlanan bir çalışmada araştırmacılar, 1700'lerde Hawaii Adaları'na yerleşen ilk Avrupalıların yaptığı tarımın sulak alanlarda yetişen patates gibi nişastalı bitkilere dayalı olmasının nedeninin, nispeten kurak olmasına rağmen o bölgedeki yanardağ patlamaları sonucu oluşan besince zengin volkanik topraklar olabileceğini ortaya koydu. Bu topraklardan elde edilen ürün miktarı diğer topraklardan elde edilen ürün miktarından fazla olmaktadır. Ünlü bilim insanı Hasan Murat Yılmaz, "Volkanik topraklar şimdikininki üç katı olsaydı dünyada gıda sıkıntısı yaşanmazdı." diyerek bu toprakların tarım için ne kadar uygun olduğunu vurgulamaktadır.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Konunun ele alınışı bakımından makale türüne örnektir.
- B) Sayısal verilerden ve tanık göstermeden yararlanılmıştır.
- C) Açıklamalar yapılmış, karşılaştırmaya yer verilmiştir.
- D) Sözcükler genelde gerçek anlamda kullanılmış, nesnel bir anlatım tercih edilmiştir.
- E) Benzetmeler yapılarak soyut düşünceler somutlaştırılmıştır.

- 3.** Gazete ve televizyonla birlikte son yıllarda bu ikisini de geçeceğe benzeyen internet, tüketim toplumunu yönlendirmede ve manipüle etmede kullanılan başlıca kaynaklardır. Baudrillard'ın belirttiği gibi artık ihtiyaçlar medya tarafından belirlenmekte, neyin ihtiyaç olduğunu düşünecek zamanı bulamayan tüketici, önüne sunulan alternatiflere "evet-hayır" cevabından birisini verebilecek kadar bir zamanı ancak bularak bilinçsiz bir şekilde cevaplar üretmektedir. Baudrillard, günümüz toplumlarını tüketim toplumu olarak betimlerken toplumda gerçek ihtiyaçlar ile sahte ihtiyaçlar arasındaki ayrımın ortadan kalktığını, tüketim mallarını satın almanın ve bunları sergilemenin toplumsal bir ayrıcalık ve prestij getirdiğine bireyin inandırıldığını vurgular. Böylesi bir ortamda tüketmek, birey için bir zorunluluğa dönüşür.

Bu parçadan çıkarılacak en genel yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kitle iletişim araçları; insanları tüketim konusunda yönlendirmekte, tüketimin toplumsal itibar getirdiğine inandırmakta ve onların kendi başlarına karar vermelerini engellemektedir.
- B) Bireyler, tüketim faaliyetlerini gerçekleştirirken moda, stil ve reklam gibi çeşitli pazarlama yöntemleriyle ihtiyaçlarının ötesinde harcama yapmaya mecbur bırakılmaktadırlar.
- C) Modernleşme süreci ile birlikte tüketim kültürü; tüketim ürünlerinin ve hizmetlerinin kullanımının ötesinde, toplumsal statüyü ve kimliği tanımlama biçimi olarak giderek önem kazanmaktadır.
- D) Tüketim; toplumsal yapıya, döneme ve kültüre göre değişkenlik gösteren sosyal bir olgu olarak özellikle gençlik tarafından daha da önemsenmekte ve yaşam biçimlerini tanımlama aracı olarak değerlendirilmektedir.
- E) Kitle iletişim araçlarının da etkisiyle tüketim kültürü; yaş, cinsiyet, eğitim, meslek ve sosyal sınıf farkı gözetmeksizin toplumun her kesimini etkilerken özellikle gençlerin yaşam tarzı üzerinde önemli bir belirleyici olmaktadır.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 18

4. I. Bu Viyanalı, geri çekilen Osmanlı ordusundan ele geçirilen ganimetler arasında çuvallar dolusu kahve bulur.
- II. Bugün cappuccino (kapuçino) adıyla bilinen içeceğin ilham kaynağı, 1683 yılında Viyana'yı kuşatan Osmanlılara karşı savaşan Capuchin Manastırı tarikatına mensup bir rahip olan Marco d'Aviano'dur.
- III. Pişirdiği kahve fazla sert bulununca içine bal ve krema karıştırılır.
- IV. Kahvenin rengi Capuchinlerin cüppeleri gibi açık kahverengine dönüşür.
- V. O gün bugündür Viyanalılar bu içecek için Marco d'Aviano'nun tarikatının anısına cappuccino adını kullanmaktadırlar.

Numaralanmış cümlelerle anlamlı bir bütün oluşturmak için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekmektedir?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) I ve V E) III ve V

5. Üçüncüde ya Hû ismini oku
Garib bülbül gibi durmayıp şakı
Kendi vücudunda bulagör Hakk'ı
Erişir canına fazlı Huda'nın

Bu dizelerde olduğu gibi tasavvuf yoluna yeni giren dervişleri bilgilendirmek için söylenen didaktik şiirlere tekke edebiyatında ne ad verilir?

- A) Nefes
B) Nutuk
C) İlahi
D) Devriye
E) Şathiye

B
İ
L
G
İS
R
R
M
R
L

6. Dadaloğlu'm yarın kavga kurulur
Öter tüfek davlumbazlar vurulur
Nice koç yiğitler yere serilir
Ölen ölür, kalan sağlar bizimdir

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Konusuna göre koçaklamadır.
B) Bir koşmanın son dörtlüğüdür.
C) Ek hâlinde redif ve yarım uyak vardır.
D) Tezat sanatı bulunmaktadır.
E) İmgesel bir anlatımı vardır.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 18

7. Çözülen bir demetten indiler birer birer,
Bırak, yorgun başları bu taşlarda uyusun.
Tutuşmuş ruhlarına bir damla gözyaşı sun,
Bir sebile döküldü bembeyaz güvercinler...

Bu dörtlükle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Somutlamaya yer verilmiştir.
B) Sarma uyaklıdır.
C) Redif vardır.
D) İstiare yapılmıştır.
E) Tunç uyağa yer verilmiştir.

8. Gerçekten eylediler ihtiyarı vakfe güzin...
Hasan'la karşılaştırmak bu sahne oldu hazîn;
Evet, bu yavruların hepsi, pür sürûd-i şabâb,
Eder dururdu birer âşîyân-ı nûra şitâb.
Birazdan oynayacak hepsi bunların, ne iyi!
Fakat Hasan, babasından kalan o pis küfeyi,
-Ki ezmek istedi görmekle reh-güzârında-
İlelebed çekecek düş-i ızdırabında!
O yük değil, kaderin bir cezası ma'sûma...
Yazık, günâhı nedir, bilmeyen şu mahkûma!

Mehmet Âkif Ersoy'un Küfe adlı eserinden alınan bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Olay örgüsüne sahip manzum hikâye örneğidir.
B) Didaktik bir üslup kullanılmıştır.
C) Divan edebiyatı geleneğinden izler taşımaktadır.
D) Sembolizmin özelliklerini göstermektedir.
E) aa, bb, cc ... şeklinde kafiyeleşmiştir.

9. Erzurum'da on dört gün sürdü Kongre:
orda, mazlum milletlerden bahsedildi
bütün mazlum milletlerden
ve emperyalizme karşı dövüşlerinden onların.
Orda, bir Şûrayı Millî'den bahsedildi,
İradei Milliye'ye müstenit bir Şûrayı Millî'den.
Buna rağmen,
"Âsi gelmiyelim" diyenler vardı,
makamı hilafet ve salnata.
Hatta casuslar vardı içerde.
Buna rağmen,
"Bütün aksamı vatan bir küldür" denildi.
"Kabul olunmaz" denildi,
"Manda ve Himaye"

Nazım Hikmet'in Kuvayı Millîye Destanı'ndan alınan bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tarihî olaylar nazım şeklinde dile getirilmiştir.
B) Yapay destan örneğidir.
C) Şiirden çok manzume örneğidir.
D) Halk edebiyatı geleneğiyle oluşturulmuştur.
E) Öyküleme tekniğinden yararlanılmıştır.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 18

10. Ey dostlar, kulak verin söyledigime,
Ne sebepten altmış üçte girdim yere?
Mirâc sırasında Hakk Mustafâ rûhumu gördü,
O nedenle altmış üçte girdim yere.

Hakk Mustafâ Cebrâil'den eyledi suâl
"Bu nasıl rûh, bedene girmeden buldu kemâl?"
Gözü yaşlı, önderi halkın, bedeni hilâl;
O nedenle altmış üçte girdim yere.

Anadolu Türkçesine dönüştürülerek verilen bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Dinî - tasavvufî bir metindir.
B) Ahmet Yesevî'ye aittir.
C) Telmih sanatına yer verilmiştir.
D) *Kutadgu Bilig*'den alınmıştır.
E) Halk edebiyatı geleneğinden izler taşımaktadır.

11. Aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlışlığı yapılmıştır?

- A) Fecriati sanatçılarından olan Emin Bülent Serdaroğlu'nun "Al bayrağınla çık, yürü sağken zafer nûma, / Bir gün şehit olunca sen, olsun kefen sana!" dizelerinin yer aldığı *Kin* şiiri oldukça meşhurdur.
B) Mizahi ve alaycı yaklaşımlarıyla tanınan Hüseyin Suat Yalçın'ın *Çürük Temel*, *Kirli Çamaşırlar*, *Ahrette Bir Gün* adlı tiyatro eserleri vardır.
C) Servetifünun sanatçılarından en çok tepki alan Tevfik Fikret, anlamdan çok ahenge ve müzikaliteye önem vermiş, şiirlerini *Tamat* adlı eserde toplanmıştır.
D) Modern anlamda ilk hikâye kitabımız olarak kabul edilen *Küçük Şeyler* eserinin yazarı olan Samipaşazade Sezai'nin romantizmden realizme geçiş eseri olan *Sergüzeşt* adlı romanı kölelik-özgürlük çatışmasına dayanır.
E) Sadullah Paşa *On Dokuzuncu Asır* adlı kasidesinde Doğu-Batı ilişkisini ele almış, Türklerin de bilim, sanayi ve teknikte ilerlemesi gerektiğini dile getirmiştir.

12. Osmanlı Devleti'nin özellikle 19. yüzyıl başından itibaren Avrupa ile artan ticari ilişkileri ya da daha doğru bir tabirle "Avrupa ekonomisinin Osmanlı dünyasını istila etmesi" kentlerdeki yabancı nüfusu hatırı sayılır bir seviyeye getirmiştir (Quataert, 2006: 446). Daha önemlisi, 18 Haziran 1867 tarihinde Osmanlı Devleti ile Avrupalı devletler arasında imzalanan bir protokol ile yabancılara Osmanlı topraklarında mülk edinme hakkının tanınması ve bunun sonucu olarak özellikle Osmanlı limanlarında veya üretim ve dağıtım merkezi olan kentlerde, önemli kent arazilerinin yabancılara eline geçmiş olmasıdır (F.O., 195/1161, No. 8).

Aşağıdaki sanatçılardan hangisi, bu parçanın türünde eser vermemiştir?

- A) İbrahim Şinasi
B) Ahmet Haşim
C) Hüseyin Cahit Yalçın
D) Abdülhak Hamit Tarhan
E) Süleyman Nazif

13. • Genellikle okuma yazma bilmeyen usta-çırak ilişkisiyle yetişmiş kişilerce icra edilmiştir.
• Aşk, toplumsal olaylar, doğa güzellikleri işlenen başlıca konulardır.
• Şiirler dörtlüklerle, hece ölçüsüyle ve daha çok yarım uyaklı olarak söylenmiştir.
• Koşma, varsağı, semai, destan nazım şekilleri kullanılmıştır.
• Saz eşliğinde söylenen şiirlere içten bir söyleyiş hâkimdir.

Aşağıdakilerden hangisi bazı özellikleri verilen edebiyat geleneğinin temsilcilerinden biri değildir?

- A) Koroğlu
B) Karacaoğlu
C) Baki
D) Dadaloğlu
E) Seyrani

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 18

14. Alışılmış öykü tekniğinin dışına çıkarak yeni biçimler aradığı, söz dizimini kırarak kendine özgü bir anlatım dili oluşturduğu yapıtlarında, önceleri varoluşçu bir anlayışla çağdaş insanın toplumla çatışmasını, başkaldırıya varan bunalımını işledi. Daha sonra biçim arayışlarını sürdürerek ele aldığı kişileri toplumcu bakış açısıyla irdelemeye çalışan, gerçekçiliği değişik boyutlarıyla yansıtmayı amaçlayan öyküler yazdı. Geleneksel anlatım biçimlerine karşı çıkarak yeni bir dil kurmaya çalışan sanatçının *Hallaç*, *Gecede*, *Eski Sevgili* adlı hikâye türünde eserleri vardır. *Tuhaf Bir Kadın*, *Karanlığın Günü*, *Cüce*, *Üç Başlı Ejderha*, *Mektup Aşkları* ise önemli romanlarıdır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Leyla Erbil
B) Füzûzan
C) Adalet Ağaoğlu
D) İnci Aral
E) Orhan Pamuk

15. (I) Orta oyunu; halkın etrafını çevrelediği bir meydanda ezbersiz, suflörsüz oynanan bir oyundur. (II) Orta oyununa “kol oyunu, meydan oyunu, zuhuri” gibi adlar da verilmiştir. (III) Usta-çırak geleneği içinde sürdürülen bu oyunlarda dekor, yok denecek kadar azdır. (IV) Komediye dayalı olan bu oyunda güldürüler, daha çok yanlış anlamalara dayanır. (V) Oyuncuların iki aracı vardır: mendil ve sopa.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

16. • Servetifünun edebiyatının roman ve öykü alanındaki en önemli ismidir. Modern anlamda Türk romanının kurucusudur. Türk edebiyatında Batılı anlamda ilk romanları yazmıştır.
- Sanatlı ve ağır bir dil kullanan sanatçı Arapça, Farsça sözcük ve tamlamalara sıkça yer vermiştir.
- Romanları teknik açıdan güçlüdür, kusursuzdur. Romanlarında ruh çözümlemelerine önem veren sanatçı, kahramanların iç ve dış dünyalarını anlatırken olabildiğince nesnel davranmıştır.
- Romanlarında sadece İstanbul'u anlatmış; öykülerinde ise Anadolu ve köy yaşamına, kasabalardaki yaşayışa yer vererek İstanbul dışına çıkmıştır. Öykülerinde dili romanlarına göre daha sadedir.

Aşağıdakilerden hangisi bazı özellikleri verilen sanatçıya aittir?

- A) *Eylül*
B) *Hayal İçinde*
C) *Haristan ve Gülistan*
D) *Aşk-ı Memnu*
E) *Tamat*

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 18

17. Bırak beni haykırayım, susarsam sen mâtem et;
Unutma ki şairleri haykırmayan bir millet,
Sevenleri toprak olmuş öksüz çocuk gibidir;

Zaman ona kan damlayan dişlerini gösterir.
Bu zavallı sürü için ne merhamet ne hukuk;
Yalnız bir sert bakışlı göz, yalnız ağır bir yumruk!...

Mehmet Emin Yurdakul'un Bırak Beni Haykırayım şiirinden alınan bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Şiirin toplum için çok değerli olduğu savunulmuştur.
B) Millî Edebiyat zevk ve anlayışını yansıtmaktadır.
C) Türkü nazım şekline uygun olarak yazılmıştır.
D) Hece vezninin klasik kalıplarının dışına çıkmıştır.
E) Epik bir üslup söz konusudur.

18. İlk şiirlerinde daha çok romantik aşkları, ölüm, yalnızlık, hüznün gibi bireysel temaları işledi; daha sonra halk kültürünün zengin kaynaklarıyla tanışmasıyla biraz da dönemin havasına uygun olarak ülke ve toplum sorunlarına yöneldi. *Ağız Tadı, Baş Başa, Besbelli, Bir Toprak İşçisine, Çıngırak, Ilgaz Dağlarından, Keremin İlhamıyla, Kır Uykusu, Nerdesin, Orda Bir Köy Var Uzakta, Seni Seviyorum Demek İsterdim* şiirlerinden bazılarıdır. Orta oyunu tekniklerini kullanarak yazdığı ve Batı'ya özenenleri eleştirdiği *Köşebaşı* ve *Köroğlu Destanı*'ndan esinlenerek 1949 yılında yazdığı *Koçyiğit Köroğlu* adlı manzum piyesi Türk edebiyatı için oldukça kıymetlidir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Arif Nihat Asya
B) Kemalettin Kamu
C) Ahmet Kutsi Tecer
D) Faruk Nafiz Çamlıbel
E) Behçet Kemal Çağlar

19. Her yıl olduğu gibi o yıl da Orta Anadolu'daki Ç. köyünün erkekleri çevredeki iş bölgelerine giderler. Topraksız ve araçsız oldukları için geçimleri bulacakları işe bağlıdır. İflahsızın Yusuf, Köse Hasan ve Pehlivan Ali birlikte yola çıkarlar. Yusuf daha önce Sivas cer atölyesinde çalışmıştır, arkadaşlarından daha bilgilidir. Arkadaşları ise ilk kez şehre gideceklerdir. Trene binerek sanayi ve iş bölgesi olan Çukurova'ya giderler. Bir fabrikanın sahibi olan hemşehirlilerini ararlar. Onun yardımıyla işe alınırlar. Açık ve temiz havaya alışkın olduğundan Köse Hasan ağır ve pis havalı fabrikaya dayanamaz, hastalanır. Bir handa, parasız, pul-suz ölür.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen eserin yazarıdır?

- A) Kemal Tahir
B) Orhan Kemal
C) Yaşar Kemal
D) Sabahattin Ali
E) Fakir Baykurt

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 18

20. Turgut biraz içi burkularak girdi odaya. Bu oda benim için, görüldüğü kadar sıkıcı değildi. Belki de sıkıcıydı; benim tanıdığım gibi değildi. Selim de onu bütün canlılığıyla tanıdığım bir sırada kendini öldürdü. Bu odayı tanımıyorum herhâlde; içinde ölen Selim'i bilmiyorum. Odaya ve eşyaya ilk defa bakıyormuş gibi incelemeye başladı. Pencereyi tam kapatmayan ve güneşi biraz geçiren basma perdeler sıkı sıkı kapalıydı. Basmanın bazı yerleri solmuş bazı yerlerine de pencereden sızan yağmur suları, koyu çerçeveli büyük damgalar vurmuş. Pencerenin üstüne çıplak bir rayla tutturulan bir perde, hazin bir belge. Efendim? Bütün kötülük bu perdeden, bu raylardan geliyor. Yerde, asıl rengi anlaşılmayan bir halı ve bir kilim parçası. Yazık oldu. Müzeyyen Hanım oğlunun mürüvvetini göremedi. Odasını, gönlünce süsleyemedi. Ya da bir kadın... kim bilir? Kitaplığının rafları toz içinde... masanın üstü de... Buraya hiç dokunulmamış. Demek beş yılda bitiremem, diyorsun. Sürekli okusam da. Bitireceğim Selim.

Oğuz Atay'ın *Tutunamayanlar* adlı eserinden alınan bu parçayla ilgili olarak

- I. Bilinç akışı tekniğinden yararlanılmıştır.
- II. Gösterme ve anlatma tekniği iç içe geçmiştir.
- III. Betimleme ve öyküleme teknikleri kullanılmıştır.
- IV. Montaj tekniğiyle metinler arasılık oluşturulmuştur.

hangileri söylenemez?

- A) Yalnız I B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) Yalnız IV

21. Aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlış yapılmıştır?

- A) Nahit Sırrı Örik, II. Meşrutiyet'in ilanından Hareket Ordusu'nun İstanbul'a gelişine kadar geçen dokuz aylık süredeki toplumsal ve siyasal gelişmeleri yansıtan son yapıtı *Sultan Hamid Düşerken* ile başarılı bir tarihsel roman örneği vermiştir.
- B) Cemil Meriç'in düşüncelerinden, izlenimlerinden, duygularından, anılarından oluşan kendini anlamak ve anlatmak için kaleme aldığı yazılarının kronolojik bir sıra içinde derlenmesinden oluşan *Bu Ülke* adlı eser, ülkemizin aydınlarının trajedisini anlatan önemli bir denemedir.
- C) Halikarnas Balıkcısı ve Sabahattin Eyüboğlu ile "Mavi Anadoluculuk" akımını başlatan Azra Erhat gezi yazılarını *Mavi Anadolu* ve *Mavi Yolculuk* adlarıyla yayımlamıştır.
- D) Rasim Özdenören, edebiyatla medeniyet arasındaki ilişkiden sürekli olarak bahsetmiş; ortaya konulan eserle, yazarının bağlı bulunduğu medeniyet arasındaki bağlantıya sık sık değinmiştir.
- E) Buket Uzuner, ilk romanı *Ölü Erkek Kuşlar* ve *Yeni Yalan Zamanlar*'da kadın duyarlılığını, kadın kimliğini, geleneksel ahlaki değerler karşısındaki özgürlük sorunlarını ve erkeklerle olan ilişkilerini yalın, akıcı ve dilsel bir oyun hâline getirdiği şiirsel bir üslupla anlatır.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 18

22. Ece Ayhan ve Faruk Nafiz'in şiir anlayışlarına dair çalışma yapan bir öğrenci, iki şair arasında kurgusal bir karşılaşma tasarlar. Bu karşılaşmada iki şair, şiir üzerine hayalî bir tartışmaya girer.

Aşağıdakilerden hangisi bu tartışmada geçebilecek bir diyalogdan alınmıştır?

- A) **E. Ayhan:** Dostum, şiirlerinizde aruz ölçüsünü terk edip benim yazdığımı gibi hece ölçüsünü tercih etmeniz isabetli oldu.
- F. Nafiz:** Evet, hece ölçüsü aracılığıyla millî kültürümü zü daha doğru ifade edebileceğimi gördüm.
- B) **F. Nafiz:** Şiirinizde alışılmış dize yapısına bu kadar direnmenizi anlayamıyorum; iyice belirsiz ve anlaşılmaz oldu şiirleriniz.
- E. Ayhan:** Efendim, söz dizimini değiştirirken şiiri yeniden icat ettik!
- C) **F. Nafiz:** Egzistansiyalist yaklaşımınızı çok beğeniyorum ve bunu hakkıyla yaptığınızı görüyorum.
- E. Ayhan:** Ben de sizdeki sembolist tavır hakkında aynı şeyleri düşünüyorum.
- D) **F. Nafiz:** Ben şiirlerimde Anadolu'yu ve Anadolu insanını serbest şiirin imkânlarından yararlanarak ortaya koydum.
- E. Ayhan:** Doğru mirim, bunu yaparken de benim şiir anlayışımı taklit ettiniz.
- E) **F. Nafiz:** Muhterem, söylev üslubuyla kolektif bir bilinçle yazmak şiiri sanatsallıktan uzaklaştırmıyor mu?
- E. Ayhan:** Ben bu noktada şiiri bir araç olarak kullanıyor gözükebilirim fakat tüm şiirlerim gayet sanatsaldır.

23. ----, Osmanlı tarihinden seçtiği önemli karakterlerin kişiliklerini ve iç dünyalarını yansıtmakta oldukça başarılıdır. Anlaşılır Türkçeden yana olan yazarın dili oldukça sade ve açıktır. Yabancı asıllı sözcükleri kullanmamaya özen göstermiş, halkın anlayabileceği duru bir dili tercih etmiştir. Oyunlarında şiirsel bir dil kullanan şair özellikle tragedyalarında nazımla nesir arasında bir dil kullanmaya gayret etmiştir. İsmail Dede Efendi'nin yaşamını anlattığı "Yine Bir Gülnihal" ve henüz tahta çıkmaya hazır olmayan bir şehzadenin içinde bulunduğu durumu anlattığı "Deli İbrahim" adlı oyunları bunun başarılı örnekleridir. Tarihi oyunlarında tragedyaların özelliklerini kullanmıştır. *Deli İbrahim, Genç Osman, Kösem Sultan, IV. Murat* gibi oyunlarını tragedyatekniği ile yazmıştır. Tragedyalarında insanların, tutkuları üzerinde durmuş klasik tragedyaların konularına sadık temaları ele almıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Turan Oflazoğlu
B) Orhan Asena
C) Recep Bilginer
D) Refik Erduran
E) Güngör Dilmen

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 18

24. I. Metin

OTEL KÂTİBİ — (Başını kaldırmadan mübaşire) Nişantaşı cinayetine ne dersin?

MÜBAŞİR — Gazete okuyanlardan duydum.

OTEL KÂTİBİ — Sen tut, yedi katı tıptı tıptı çık, çatı katındaki dairelerinde oturan ihtiyar kadını boş, elmaslarını al, sıvış!

MÜBAŞİR — Sen dediğin kim?

OTEL KÂTİBİ — Oğlu... Üstelik biricik mirasçısı... MÜBAŞİR — Bundan haberim yok!

OTEL KÂTİBİ — Aynı gece, sabaha karşı yakalanmış... Tophanede, bitirim yerlerinden birinde...

MÜBAŞİR — Ne biçim iş? Apartman sahibi, kibar kadının oğlu, bitirim yerinde ne arar?

OTEL KÂTİBİ — Belli olur mu? Kumara düşkünmüş... Eroine de alışmış... En âdi insanlarla, en kötü yerlerde düşüp kalkma illeti... Sosyete hastalığı..

(Vitrinde, bir gazete müvezzinin koşarak geçtiği görülür.)
DIŞARIDAN

MÜVEZZİNİN SESİ — Nişantaşı cinayetini yazıyor! Elmaslar kadının oğlunda çıktı!

(Sükût... Otel kâtibi ve Mübaşir, karşılıklı bakışır. Vitrinin ortasındaki iskemlesinde, taşralı müşteri başını sokağa çevirir. Müvezzinin sesi uzaklardan geliyor)

II. Metin

Fakat büyüü Salih'in kendisi bozdu:

— Yemek iyi oldu, sağol.

Evet bir midesi vardı hâlâ. Acıkacak, yemek isteyecekti, yemek. Yemek mi? Ekmekten ne haber? Ekmek arslanın ağzında idi, tek kolla da arslanla boğuşmak bir parça güç olmaz mıydı?

— Niye kalktın? Otur da iki çift laf edelim!.. Eğildi, torbasını aldı.

— Gideyim artık... Niko yine gülüyordu.

— Nereye?

— Şehre... Anamı göreyim. Niko bu sefer kahkaha ile güldü:

(İlk metin "Reis Bey", ikinci metin "Küçük Ağa" adlı eserden alınmıştır.)

Bu iki metinle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. metin tiyatro, II. metin roman türünden alınmıştır.
- B) I. metin Necip Fazıl Kısakürek, II. metin Tarık Buğra tarafından yazılmıştır.
- C) Her iki metin de aydın - köylü çatışması üzerine kurulmuştur.
- D) Her iki metinde de olay örgüsüne dayanılmış, diyalog tekniğinden yararlanılmıştır.
- E) Kişi konuşmaları dışındaki anlatılar I. metinde ayağ içinde verilmiş, II. metinde ise anlatıcı tarafından doğrudan dile getirilmiştir.

Bu testte 24 soru vardır.

1. Hayatı çalışmak yoluyla sevmek hayatın en derin sırrına
I II
ermek demektir. Fakat ızdırap çekerken doğduğunuz güne
lanet edip ruhunuzun yükünü taşımayı alnınızın kara yazısı
III
sanıyorsanız o zaman size cevabım şudur: Alna yazılan
IV
kara yazıyı silecek olan sadece alın teridir.
V

Bu parçadaki altı çizili yerlerden hangisinde mecaz (değişmece) anlam içeren sözcük kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. - 3. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

2018 küresel iklim değişiminin sonuçlarının şimdiden hissedilmeye başlandığını gösteren çok sayıda uç hava olayının yaşandığı ve ayrıca gerçekleştiği kadarıyla iklim değişimini, bu değişimin sonuçlarını ortaya koyan çok sayıda araştırmanın yapıldığı bir yıl oldu. Tüm bunlar 2015'te yapılan Paris Antlaşması'nın iklim değişiminin yıkıcı sonuçlarından sakınmamız için yeterli olmayacağını gösterdi. Aslında Paris Antlaşması'nda dünyadaki hemen hemen tüm ülkeler; karbon salınımlarını, küresel ısınmayı endüstri öncesi döneme göre 2,0 °C'nin altında tutacak şekilde azaltmaya söz verdiği zaman bile bazı bilim insanları bunun yeterli olmayacağını söylemişti. Birleşmiş Milletler, işte tam bu konuda benzersiz bir adım attı ve Hükümetler Arası İklim Değişimi Paneli'nin (IPCC) ısınmayı 2,0°C yerine 1,5 °C ile sınırlı tutmanın ne kadar faydalı sonuçlar getireceğini incelemek üzere görevlendirdi. IPCC'nin konuyla ilgili ekim ayında yayımlanan raporu, aradaki yarım santigrat derecenin devasa bir fark yaratacağını doğruladı. Yarım derece daha az ısınma deniz seviyelerinde daha az yükselme, kaybolan habitatlardan kaynaklı daha az tür kaybı ve yaşamı tehdit edici daha az sayıda sıcak hava dalgası, kuraklık ve aşırı yağış olayı yaşanmaması anlamına geliyor.

2. Bu parçada

- İklim değişiminin tarımsal üretimi olumsuz yönde etkilediğine
- Dünya ülkelerinin küresel ısınmaya karşı iş birliği içinde hareket ettiğine
- Uç hava olaylarının doğal dengeye etkilerine
- Birleşmiş Milletlerin küresel ısınma konusunda bilim insanlarının görüşleri doğrultusunda hareket ettiğine
- Endüstri öncesi dönem ile endüstri dönemi arasındaki yarım santigrat sıcaklık farkının küresel ısınmaya neden olduğuna

hangilerine değinilmiştir?

- A) I ve III B) II ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

3. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi küresel ısınmanın sonuçlarından değildir?

- Sıcak hava dalgalarının oluşması
- Canlı çeşitliliğinin azalması
- Deniz seviyesinin yükselmesi
- Tatlı su kaynaklarının kuruması
- İklim değişikliğinin yaşanması

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 19

4. Roman ve öykü eleştirmeni bir baba, lise öğrencisi oğluna bir köy düşünüyüşünden sosyal gerçekçi anlayışa uygun bir hikâyeye yazma görevi verir. Öğrenci, hikâyesinin düşünüm bölümünde şunları yazar:

“Ertesi gün arabalara doluşuldu. Gelin getirmeye gidenler, diğer düşünülere göre bir hayli çoktu. On beş araba, köyün alt başındaki çeşmenin yanında toplandı.”

Öğrenciye verilen tavsiye: “----”

Babasının verdiği tavsiyeden sonra öğrenci, yazdığı metni aşağıdaki gibi düzenler:

“Ertesi gün atlı arabalara doluşuldu. Atların her hareketinde toprak yoldan toz kalkıyordu. Bu mevsimde tarla işi olmadığından gelin getirmeye gidenler, diğer zamanlarda yapılan düşünülere göre çok fazlaydı. On beş araba, bütün köylülerin su aldığı tek çeşmenin başında toplanmıştı.”

Bu parçadan hareketle roman ve öykü eleştirmeni babanın, oğluna verdiği tavsiye aşağıdakilerden hangisidir?

- Ortamın gerçeklerini çağrıştıran ayrıntılar ve nedensellik öğelerinin kullanımı, kurguyu inandırıcı kılar.
- Öykünün etkili olması, anlatıcının sanatsal söyleme yönelmesine bağlıdır.
- Anlatılanların inandırıcı olması, anlatıcının anlattıklarıyla özdeşim kurmasına bağlıdır.
- Öykünün düşünüm bölümünde merakı kamçılayacak bir anlatım oluşturulmalıdır.
- Öykünün dokusu sıkıdır ve her ayrıntının işlevsellik açısından ele alınması, katkısız ayrıntıların atılması gerekir.

5. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde ayraç içinde verilen sanat yoktur?**

- İnliyor ney, keman, mırıldanıyor tambur
Şarkılar, hoş nağmeler, güzel sesler sevdalı (Tenasüp)
- Ellerim takılırken rüzgârların saçına
Asıldı arabamız bir dağın yamacına (Kapalı istiare)
- Bir noktada birleşmiş vatanın dört bucağı
Gurbet çeken gönüller kuşatmıştı ocağı (Mecazımürsel)
- Hakkın önünde eğil, zulmün önünde değil!
Taçlar bile cihanda eğilen başlarındır (Tecahülüarif)
- Ey düştüğü yerden kalkmaya hazırlanan ülke!
Her damlası bir zafer müjdecisi millet (Nida)

6. Aslıma karışıp toprak olunca
Çiçek olur mezarımı süslerim
Dağlar yeşil giyer bulutlar ağlar
Gökyüzünde dalgalanır seslerim

Ne zaman toprakla birleşir cismim

Cümle mahluk ile bir olur ismim

Ne hasudum kalır ne de hasmım

Eski düşmanlarım olur dostlarım

(...)

Âlemler âlemi ölçer biçerler

Hamını hasını eller seçerler

Bu dünya fanidir konar göçerler

Veysel der ki gel barışak küslerim

Âşık Veysel’in Aslıma Karışıp Toprak Olunca adlı şiirinden alınan bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- Şair, ilk birimde şiirlerinin kalıcı olacağına inandığını ifade etmiştir.
- Ölçü, uyak ve redif ile ahenkli bir söyleyiş oluşturulmuştur.
- Dünyanın gelip geçici olduğu, barış içinde yaşamak gerektiği dile getirilmiştir.
- Doğadaki varlıklar didaktik bir şekilde betimlenmiştir.
- Halk şiiri geleneğine bağlı olarak koşma biçimine göre yazılmıştır.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 19

7. Kırıp atıp kemşelim

Kalkan süngün çomşalım

Kaynap yana yumşalım

Katgı yağı yavalsun

Teğre avıp eğrelim

Attın tüşüp yüğrelim

Arslanlayu kükrelim

Küçi anın kevilsün

Günümüz Türkçesi:*Nâra atıp atlarımızı sürelim**Kalkan ve mızrakla (düşman içine) dalalım**(Öfkeden) kaynayıp köpürelim, sonra da (düşman af dilerse) yumuşayalım**(Öyle ki) sert düşman yatışsın ve yola gelsin**Düşmanı çepeçevre kuşatalım**Atlardan inip koşarak saldıralım**Aslanlar gibi kükreyelim**(Düşmanın moral) gücü azalsın, gevşesin***Sözlü edebiyat dönemine ait bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) Epik özellikler ağır basmaktadır.
- B) Dil, dönemin etkisiyle yabancı etkilerden uzaktır.
- C) Hece ölçüsü ve dörtlülüklerden oluşmuş, halk edebiyatının ilk ürünlerindendir.
- D) Söz sanatlarının da bulunduğu, edebî bir dil kullanıldığı görülmektedir.
- E) Yuğ adı verilen törenlerde söylenen şiirlere örnektir.

8. Aşağıdakilerden hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) Döne döne redifli gazeli ve *Gül Kasidesi* adlı naatıyla tanınan Necati, atasözlerini, deyimleri bol bol kullanan yöresel söyleyiş ustasıdır.
- B) Hiciv ustası Nef'i'nin *Siham-ı Kaza* adlı eseri kadar ünlü olmasa da Fuzuli'nin *Enisü'l-Kalp* adlı kasidesine nazire olarak yazdığı *Tuhfet'ül-Uşşak* adlı kasidesi de vardır.
- C) *Kerem* redifli kasidesi ile ölümden kurtulan Ahmet Paşa 15. yüzyılın sultanüşşuarasıdır.
- D) Divan şiirinin son büyük şairi Şeyh Galip, *Hüsni ü Aşk* adlı sembolik, tasavvufi mesnevisiyle tanınır.
- E) Izzırap şairi olarak da tanınan Fuzulî *Şikâyetname* adlı mesnevisiyle ünlü bir hiciv örneği vermiştir.

9. Aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) Kaşgarlı Mahmut tarafından 11. yüzyılda Bağdat'ta yazılan *Divanü Lügati't Türk*, Araplara Türkçeyi öğretmek ve Türkçenin yaygınlığını göstermek için yazılmış bir sözlük ve antolojidir.
- B) Tasavvuf edebiyatının başlangıcı kabul edilen *Divan-ı Hikmet*'te biçim olarak koşma, ölçü olarak hece kullanılmıştır.
- C) *Muhakemetü'l Lügateyn* adlı eserde Ali Şîr Nevâî Türkçenin Arapçadan üstün bir dil olduğunu kanıtlamaya çalışmıştır.
- D) "Hakikatlerin Eşiği" anlamına gelen *Atabet'ül Hakayık*, Edip Ahmet Yüknêkî tarafından yazılmıştır.
- E) *Kutadgu Bilig*, Türk edebiyatının ilk mesnevisidir ve 6645 beyit ile 173 dörtlülükten oluşmuş, didaktik ve alegorik bir siyasetnamedir.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 19

10. Nasrettin Hoca'ya karısı bir akşam:

- Sen benim yüzüme bakarak sadece besmele çekiyorsun, demiş.
- Hoca:
- Eee ne olmuş ki?
- Karısı:
- Hâlbuki imam efendi karısının yüzüne bakınca Yasin-i Şerif okuyormuş.
- Hoca gülmüş:
- Senin yüzün o kadar güzel olsa ben hatim bile indiririm.

Nasrettin Hoca'ya ait bu fıkrayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Olayların anlatımında olağanüstülükler sıkça rastlanmaktadır.
- B) Zekice verilen yanıtlarla karşı tarafa yanıt hakkı bırakmamaktadır.
- C) Fıkralarda amaç, insanları güldürmek ve düşündürmektir.
- D) Sözlü ürünler oldukları için halkın yaşam biçimi ve inanışları da fıkralara yansımıştır.
- E) Kısa diyaloglarla kurulu yoğun bir anlatım benimsenmiştir.

11. Türk ve dünya edebiyatının önde gelen sanatçılarından. (I) Tasavvuf düşüncesinin Anadolu'da yaygınlaşmasında oldukça etkili olmuştur. (II) Arapça, Farsça ve Rumca da bilen sanatçı, şiirlerini Farsça yazmıştır. (III) Tasavvuf düşüncesini ilahi aşkla birleştirip şiir sanatıyla ölümsüz hâle getirmiştir, şiiri musiki ve sema sanatıyla birleştirmiştir. (IV) Din, dil, ırk ve mezhep farkı gözetmeksizin bütün insanlığa engin bir hoşgörüyle seslenmiş, insanı insan olduğu için sevmiştir. (V) İlahi aşk eksenindeki dinî konuları kendine özgü bir anlayışla *Leyla ile Mecnun*, *Yusuf u Züleyha*, *Mesnevi*, *Fihri Mafih* gibi eserlerinde işlemiştir.

Mevlana ile ilgili bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlış vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Dil-berin haddi gül-i handân durur

Şol mutarra' sünbülü reyhân durur

Cân eğer tenden revân olsa ne gam

Ehl-i aşkın cânı çün cânân durur

İvaz Paşazâde Atâî

Bu dizelerin nazım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tuyuğ B) Murabba C) Şarkı
D) Terkibibent E) Gazel

13. I. Metin

Ağustos cuma günü. Sicil Müdürü Cavit Bey, yemekten sonra minderin üstüne uzanmış, uyumak istiyor ama karasinekler rahat bırakmıyor. Köylülerin duvar diplerine uzanıp yüzlerine birer mendil örterek mışıl mışıl uyudukları gözünün önüne geldi. İmrendi. Uzandı, sandalye üzerinde duran ceketinin cebinden beyaz keten mendilini alıp yüzüne örttü, sıkıntılı olmasına rağmen uyku gelecek diye bekledi. Bu arada da ilkin çocuklarının mektep taksitleri için gönderdiği paranın makbuzunu nereye koyduğunu düşündü. Sonra karısının, para yetiştiremiyorum, diye sızlandığını hatırladı.

II. Metin

Yunanlıların İzmir'e çıkarma yapacakları gündü. Evin sabah alışverişini yapmış; elimde zembil, çarşıdan dönüyordum. Dükkânının önünden geçerken terzi Arsenios camını tıklattı. Durdum. Ayak ayak üstüne atmış, dikişi dizindeydi. Eliyle beni içeri çağırıyordu. Kolumu biraz kaldırıp zembili gösterdim. Olsun, aldırma, gel anlamında bir daha el salladı. Güldüm, yürüyüp geçmek istedim. Dikişi sandalyesine bırakıp dışarı fırladı. Elimdekileri eve bırakayım gelirim, diye direnmeme aldırmadan "Geç bre Mustafacığım bir iki dakika. Konuşacaklarım var seninle." dedi. Kolumu omzuma atarak beni içeri aldı.

İki farklı hikâyeden alınmış numaralı bu parçalarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. metin, durum (kesit); II. metin olay (vak'a) hikâyesinin özelliklerini göstermektedir.
- B) I. metin, hâkim; II. metin kahraman anlatıcıyla oluşturulmuştur.
- C) Her iki metinde de kişi, yer, zaman unsurlarına yer verilmiştir.
- D) II. metin, geriye dönüş tekniğiyle oluşturulmuş bir hikâyedir.
- E) I. metinde, kahraman, tip özelliği gösterir.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 19

14. Divan edebiyatı ile Tanzimat edebiyatını karşılaştıran aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Divan sanatçıları Arap ve Fars edebiyatlarının etkisinde ürün vermişken Tanzimat şairleri sanat anlayışları bakımından Batı'dan etkilenmişlerdir.
- B) Divan edebiyatında şiirde parça güzelliği önemslenmişken Tanzimat edebiyatında beyit hâkimiyeti kırılarak şiir düzyazıya yaklaştırılmış, şiirde olay anlatmaya ağırlık verilmiştir.
- C) Divan edebiyatında seyahatname, tezkire, siyasetname gibi düzyazı türünde eserler yazılmışken Tanzimat edebiyatında makale, eleştiri, hikâye, anı gibi düzyazı türlerinde eserler yazılmıştır.
- D) Divan edebiyatında uzun soluklu konular ve olaylar mesnevilerde kaleme alınmışken Tanzimat Dönemi'nde uzun soluklu konular ve olaylar roman ve hikâyelerde işlenmiştir.
- E) Divan edebiyatında Türki-i basit, sebkihindi gibi akımlardan etkilenilmişken Tanzimat edebiyatında klasisizm, romantizm, realizm gibi akımlardan etkilenilmiştir.

- 15.**
- *Şair Evlenmesi*
 - *Zavallı Çocuk*
 - *Taaşuk-ı Talat ve Fitnat*

Aşağıdakilerden hangisi bu üç eser için de ortaktır?

- A) Aynı temada yazılmış oyunlar olmaları
- B) Aynı Tanzimat sanatçısının eserleri olmaları
- C) Yanlış Batılılaşma temalı eserler olmaları
- D) Görücü usulüyle evlenmenin sakıncalarını anlatan Tanzimat eserleri olmaları
- E) Tanzimat Dönemi'nin ünlü tenkit eserleri olmaları

- 16.**
- Öğretici metinler, kişisel konulara veya edebiyat tartışmalarına ilişkindir.
 - Bu dönemde Halit Ziya Uşaklıgil gezi yazılarıyla tanınmıştır.
 - Edebiyat ve Hukuk* Fransız Devrimi'nden ve özgürlüklerden bahseden bir anıdır.
 - Bütün edebiyat çalışmalarını bilimsel eleştiri alanında toplayan ve bunları *Hayat ve Kitaplar* adıyla yayımlayan kişi Ahmet Şuayb'dir.
 - Cenap Şahabettin gezilerini, süslü anlatımla ve mektuplar biçiminde kaleme almıştır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangilerinde Edebiyatçedide ile ilgili bilgi yanlışı yapılmıştır?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
- D) III ve V E) IV ve V

- 17.** Cümle iki bin yüz elli adet kâğıt bina kemerler ile kubâblı çarşı-yı pazar dükkânlarıdır. Cümleden bezzâzlar ve gaz-zâzlar ve çadırcılar ve haffâflar ve boyacılar ve abacılar ve takyeciler çarşıları gayet müzeyyen tertip üzere bina olunmuş sûk-ı sultanilerdir. Hakka pak şehirdir. Kim cümle şehirleri hem var döşeli beyaz kaldırımdır ve eşraf-ı kibarı gayet çoktur.

Bu parça aşağıdaki edebî türlerin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Surname B) Pendname
- C) Tezkire D) Şehrengiz
- E) Gazavatname

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 19

18. Maddi-manevi, Doğu-Batı, mistik-matematik, toplumsal-biyolojik karşıtlıklara yer veren bunlar arasında bir sentez kuran ve roman kahramanlarını bu kavramlarla ilgili yaşantılar içindeki bocalamalarıyla çıkmazlarıyla veren sanatçı; roman, öykü, deneme makale, fıkra türlerinde yazdı. Klasik kuruluşlu romandan çağdaş romana geçişi sağlayan yeni teknikler kullandı. Kahramanların psikolojik tahliline büyük önem veren sanatçı, iç monolog ve bilinç akışı tekniklerini çok iyi kullandı. *Yalnızız* adlı ütopyik romanında Meral, hayvani ve insani varlığı arasında bocalamaktadır. Samim ise maddi değerleri öne çıkaran çirkin çevreden “Simeranya” adını verdiği hayalî ülkeye sığınmaktadır.

Bu parçada tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Hamdi Tanpınar B) Yaşar Kemal
C) Peyami Safa D) Tarık Buğra
E) Orhan Kemal

19. Romanın başkahramanı Adnan, annesiyle yaşayan, para kazanmak için gazeteye yazılar yazan, özel dersler veren, yaşadığı dönemi romanlaştırmak isteyen fakir ve idealist bir yazardır. Daha sonra İttihat ve Terakki'nin önemli isimlerinden biri olan Adnan, zengin ve önemli bir avukat olur. Eserin son kısmında ise Adnan, Ankara'ya çağrılmayı ve kaybettiği itibarını elde etmeyi beklerken hayatını kaybeder. Eser, Adnan'ın hayatı etrafında II. Abdülhamit, İttihat ve Terakki, Millî Mücadele zamanındaki İstanbul'unu başarıyla gözler önüne sermiştir.

Bu parçada sözü edilen eser ve yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Kiralık Konak* – Yakup Kadri Karaosmanoğlu
B) *Üç İstanbul* – Mithat Cemal Kuntay
C) *Sokakta* – Bahaeddin Özkişi
D) *Son Menzil* – Samiha Ayverdi
E) *Sessiz Ev* – Orhan Pamuk

20. Bütün güzel kadınlar zannettiler ki
Aşk üstüne yazdığım her şiir
Kendileri için yazılmıştır.
Bense daima üzüntüsünü çektim
Onları iş olsun diye yazdığımı
Bilmenin.

Bu şiirin yapı ve zihniyet unsurları dikkate alındığında hangi anlayış ve sanatçıyla ilgili olduğu söylenebilir?

- A) Öz şiir – Necip Fazıl
B) I. Yeni (Garip) – Orhan Veli
C) II. Yeni – Cemal Süreya
D) Toplumcu şiir – Rıfat Ilgaz
E) Millî Edebiyat – Ali Canip Yöntem

21. • Felatun Bey – *Felatun Bey'le Rakım Efendi*
• Bihruz Bey – *Araba Sevdası*
• Şöhret Bey – *Şık*
• Meftun Bey – *Şırpsevdi*

Yukarıda verilen roman kahramanlarının ortak özelliği nedir?

- A) Aynı edebî akım içerisinde oluşturulmaları
B) Yanlış Batılılaşmayı temsil eden tipler olmaları
C) İdealist öğretmenlerden oluşmaları
D) Toplumdan kaçış psikolojisi içinde olmaları
E) Bilinç akışı ve iç çözümleme tekniğiyle yaratılmaları

22. Aşağıdakilerin hangisinde bir bilgi yanlışlığı vardır?

- A) Öz Türkçecilik ile muhafazakârlığı birleştiren ve “Ben muhafazakâr olmaktan çok devrimciyim.” diyen Nuri Pakdil, *Anneler ve Kudüsler* şiiriyle tanınır.
- B) 1980’li yılların İslam ve tasavvufi şiirler yazan sanatçıları arasında özel bir yere sahip olan Nurullah Genç, *Çiçekler Üşümesin* adlı şiir kitabı ile bilinir.
- C) Abdallık geleneğinin son büyük ustası kabul edilen ve “Bozkırın Tezenesi” olarak da bilinen Neşet Ertaş *Zahidem, Gönüldağı* gibi eserleri ile halk kültürümüze damga vurmuştur.
- D) Edebiyat hayatını romancı olarak sürdüren günümüz yazarlarından olan Alev Alatl, *Yaseminler Tüter mi Hâlâ* romanı ile tanınır.
- E) Kahramanmaraş bölgesi şairlerinden olan Abdürrahim Karakoç, *Bir Çift Beyaz Kartal, İhlamurlar Çiçek Açtığı Zaman* adlı şiir kitaplarıyla ön plana çıkmıştır.

23. Üstelik Mümin’in dış görünüşü saygıdeğer bir aksakala da hiç benzemiyordu. Ne saygınlığı ne ağırbaşlılığı ne de sertliği vardı. İyi yürekli bir insandı ve böyle olduğunu ama değerinin bilinmediğini yüzüne bakar bakmaz anlardınız. Ta eskiden beri böylelerine şu öğüdü verirler: “İyi olma, kötü ol! Dişlerini göster! Bak sana bu da azdır! Kötü ol, kötü!” Ama onun talihsizliği bu. Hep iyi olarak kalırdı. Buruşuk yüzünde gülümseme hiç eksik olmaz ve bakışı ile sanki “Ne istiyorsun? Ne istiyorsan söyle, senin için her şeyi yaparım, canın ne istiyorsa söyle bana...” derdi.

Beyaz Gemi adlı eserden alınan bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Mümin, karakter değil; tip olma özelliği gösteren bir kahramandır.
- B) Yazar, okuyucuyla doğrudan veya dolaylı olarak iletişime geçmiştir.
- C) İç çözümleme tekniğiyle oluşturulmuş bir metindir.
- D) Eser Kırgız yazar Cengiz Aytmatov’a aittir.
- E) Eski metinlere gönderme yapılarak metinler arasılık oluşturulmuştur.

24. I.

Ah Nijad!..

Hasret beni cayır cayır yakarken

Bedenimde buzdan bir el yürüyor.

Hayâline çılgın çılgın bakarken

Kapanası gözümü kan bürüyor.

(R. Mahmut Ekrem)

II.

Victor Hugo’yla birlikte büyük ün kazanan akım, insanın yaratma özgürlüğü önündeki her şeye karşı durur. Bu akımın temsilcileri insanın duygularını, düş gücünü hayata geçirmesini ve insanı düzeltmenin toplumu düzeltmekle olabileceğini savunurlar. İyi ile kötünün, akla karanın çatışması az çok her romanda vardır.

Bu iki parça aşağıdaki sanat akımlarından hangisine ait bir açıklama ve örnek niteliği taşımaktadır?

- A) Sürrealizm
- B) Romantizm
- C) Sembolizm
- D) Parnasizm
- E) Natüralizm

Bu testte 24 soru vardır.

1. Şiirin yatağında boz bulanık bir sel akıyor şu günlerde. Bir patırtıdır gürültüdür gidiyor. Bir yanda kendi köşelerine çekilmiş emekli şairler, bir yanda şiiri mendil ceplerinde fiyaka olsun diye taşıyanlar... Ama şiirin közleri üzerinde ayakları yana yana yürüyen sessiz dervişler var. Her zaman olduğu gibi şiiri onlar götürüyor. Geleceğe de onlar kalacak. Bu boz bulanık sel gittiği zaman geriye sadece altın kumlar kalacak.

Bu parçadaki altı çizili cümleyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kıyıda köşede kalmış, nitelikli şiirlerin okuyucusuyla buluşması
- B) Şair geçinenlerin zamanla unutulması, gerçek şairlerin değerinin anlaşılması
- C) Şiirin önemini kavrayacak okurların ortaya çıkması
- D) Şiir üzerine yapılan tartışmaların belli bir süre sonra son bulması
- E) Şiirden anlayacak, şiiri sevecek kuşakların yetişmesi

2. Okuma alışkanlığı kişinin okumayı bir gereksinim olarak algılamasıyla bu eylemini, yaşam boyu sürekli ve düzenli biçimde gerçekleştirmesidir. Kişilerin okumayı öğrendikten sonra bu eylemi zevkle yapmalarını sağlamak için kazanmaları gereken önemli bir beceridir. Okuma alışkanlığının, temelini aile içinde atıldığı ve devamının eğitim sisteminde öğretmenler tarafından öğrenciye kazandırıldığı düşünülürse bu alışkanlığın kazanımında aile ve öğretmenlerin rolü büyüktür.

Bu parçadan okuma alışkanlığı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Okuma alışkanlığının en doğru şekilde okulda öğrenileceği
- B) Okuma eyleminin her yaşta artarak yapılması gerektiği
- C) Okuma alışkanlığı kazandırmada ailenin ve okulun birlikte düşünülmesi gerektiği
- D) Çocukların kazandığı en önemli alışkanlığın okuma alışkanlığı olduğu
- E) Çocuklara okuma alışkanlığı kazandırmada en büyük görevin ailelere düştüğü

B
İ
L
G
İ
S
A
R
M
A
L

3. Asfaltı eritecek denli sıcak bir temmuz gününün akşamı etraf sakin, yazla örtülmüş, bütün şehir yazla uyumuştur. Yaz en sıcak günlerini yaşattığı o günlerde bile perde perde kapanmaya başlamıştı aslında. Köpekler neye uğradığını anlamamıştı; dilleri dışarıda, kaymış gözlerle etrafta doluyor, başıboş bir hâlde köşelere birikmiş sulardan içiyorlardı. Yaşlılarda da bir huzursuzluk vardı. Bir hışımla perdeleri açıp gözlerini tepelere çeviriyor, ellerindeki yelpazelerle salonlarında küçük bir esinti yaratmaya çalışıyorlardı. Karanlık çöktükten sonra sokaklar şenlenecekti ama vakit erkendi daha. Bu masmavi akşamda تنها, sakindi cadde.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Pekiştirilmiş sözcük ve ikileme kullanılmıştır.
- B) Farklı duyularla ilgili ayrıntılar bulunmaktadır.
- C) Bir sözcük başka bir sözcük yerine kullanılarak ad aktarması yapılmıştır.
- D) Betimleyici anlatım ağır basmaktadır.
- E) Dilin göndergesel işlevi kullanılarak bilgi vermek amaçlanmıştır.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 20

4. Bir döneme, üstelik insan dramlarıyla dolu, çalkantılı bir döneme tanıklık edebilecek yapıtlar vermeyi hangi romancı istemez? Ama bu dönem çok yakın bir dönemse, yaşanan olayların daha dumanı üzerindeyse epey güçtür yazarın işi. ----

Bu parça aşağıdakilerden hangisiyle sürdürülürse son cümlelerin gerekçesi belirtilmiş olur?

- A) Bir yapıtı oluşturmak yoğun bir çaba gerektirir.
B) Sanatçı, yaşanan olayları, aradan belli bir zaman geçtikten sonra yazmalıdır.
C) Gerçekçi yorumların yerini duygusal yaklaşımların alma tehlikesi vardır.
D) Bireyin iç dünyasını yansıtan romanları yazmak da psikoloji bilgisi gerektirir.
E) Yazar işlediği konuya kendi yorumunu da katmak zorundadır.

5. Türk diline kimse bakmaz idi,
Türklere hergiz gönül akmaz idi.
Türk dahi bilmez idi ol dilleri,
İnce yolu ol ulu menzilleri.

Gariḫnâme adlı eserinden alınan bu dizelerde Türkçeye ilgisi ve sevdasını belli eden sanatçı hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Necati
B) Nedim
C) Nefi
D) Âşık Paşa
E) Gülşehri

6. Her tarafta yükseklik, her tarafta ıssızlık
Yalnız arabacının dudağında bir ısıklık
Bu ısıklık uzayan, dönen, kıvrılan yollar
Uykuya varmış gibi görünen yılan yollar
Başını kaldırarak boşluğu dinliyordu
Gökler bulutlanıyor, rüzgâr seriniyordu

Faruk Nafiz'in Han Duvarları şiirinden alınan bu dizelerle ilgili olarak

- I. Teşbihten yararlanılmış, hecenin 7+7 kalıbıyla yazılmıştır.
II. Didaktik bir üslup söz konusudur.
III. Mesnevi biçiminde uyaklanmıştır.
IV. Görsel öğelere yer verilmiştir.
V. Kurallı ve eksilteli cümleler kullanılmıştır.

yargılarından hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Bursalıdır. Vezirlerin bilginlerinden, şairlerin bilgilerinden-
dir. Sultan Mehmet'in hocası iken iyi bir seçimin sonucunda eşsiz bir şanla vezir olup onun yüksek iltifatlarına mazhar olmuştur. Söz nazmı cevherinde mahir bir usta, bilimde ve şiire ait konularda hâkim bir kimse idi. Şiir üslubu bilgince ve ululara yakışır nitelikteydi. Nükte dolu beyitleri ifade ve mana bakımından son derece sağlam, kaside alanında herkesin oy birliği ile hakkını teslim ettiği biri idi.

Yukarıdaki parça aşağıdaki öğretici metinlerin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Tezkire B) Tarih C) Siyer
D) Sefaretname E) Seyahatname

8 - 9. soruları aşağıdaki şiire göre cevaplayınız.

BÜLBÜL

Bir gamlı hazânın seherinde,
İsrara ne hâcet yine bülbül?

Bil, kalbimizin bahçelerinde

Cân verdi senin söylediğin gül!

Savrulmada gül şimdi havada

Gün doğmada bir başka ziyâda...

gamlı hazan: üzüntülü sonbahar

ziya: ışıık

8. Bu şiirin üslup ve içeriği dikkate alınırsa aşağıdaki sanatçılardan hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Ahmet Haşim
- B) Mehmet Âkif Ersoy
- C) Yahya Kemal Beyatlı
- D) Ahmet Kutsi Tecer
- E) Asaf Halet Çelebi

9. Bu şiir için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Altı çizili bölümlerde doğa izlenimsel biçimde yansıtıldığı için empresyonizm söz konusudur.
- B) Şiir duraksız hece vezniyle kaleme alınmıştır.
- C) Dörtlük kısmında hem 1 ve 3. hem de 2 ve 4. dizelerde tam uyak vardır.
- D) Saf (öz) şiir anlayışına özgü sanatlı ve şairane bir üslup kullanılmıştır.
- E) Şiirde alttan alta sezilen bir karamsarlık göze çarpmaktadır.

10. Kafirün serhaddına erdiler, çadır diktiler, yüğrük atın yüğürdüb Kan Turalı gürzün göge atar, enüp yere düşmeden kavrar, tutar.

Hey kırk eşüm, yoldaşum

Yüğrük olsa yarışsam

Güçlü olsa güreşsem

Hak Teala inayet eylese

Üç canveri öldürsem

Güzeller güzeli Sarı Tonlu Selcan Hatun'ı alsam

Atam anam evine dönsem

Hey kırk eşüm, kırk yoldaşum

Kırkunuza kurban olsun benüm başum

Deyü söyler idi. Bunlar bu sözde iken meğer hanum teküre haber vardı: "Oğuz'dan Kan Turalı derler bir yiğit var imiş. Kızun dileyü geli yörir." dediler.

Bu metnin alındığı Dede Korkut Hikâyeleri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Dönemin sosyal ve kültürel yapısına ait unsurlar barındırır.
- B) Mensur ve manzum parçalardan oluşur.
- C) Dinî öğretileri benimsetmek amacıyla oluşturulmuşlardır.
- D) Sözlü edebiyat ürünü olup 15. yüzyılda yazıya geçirilmiştir.
- E) Öyküleme anlatım tekniğinden ve anlatma yöntemin-den yararlanılmıştır.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 20

11. Eski Uygurlardan günümüze ulaşan, ancak Uygur yazısıyla değil de runik harfli eski Türk yazısıyla yani Göktürk yazısıyla yazılan bir kitap olan ----, A. Stein tarafından İpek Yolu bölgesinde bulunmuş ve İngiltere'ye getirilmiştir. Esas olarak bir tür öğüt ve fal kitabı olan yapıtın Çin kültürü tesirinde ve Mani dini etkisinde yazıldığı çeşitli araştırmacılarca ortaya konmuştur. Kitabı ilk kez V. Thomsen yayımlamıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki yapıtlardan hangisi getirilmelidir?

- A) *Bilge Kağan Anıtı*
B) *Altun Yaruk*
C) *Kutadgu Bilig*
D) *Divan-ı Hikmet*
E) *İrk Bitig*

12. I. Dâm-gâh-ı aşktan tut bir kenar ey mürğ-ı dil
Sınmadan sen-i melâmetten per ü bâlin senin
II. Sâye-veş çoktan Fuzûlî hâk-i kûyun yasanır
Ol ümîd ile ki bir gün ola pâ-mâlin senin
III. Kıldı zülfün tek perîşan hâlimi hâlin senin
Bir gün ey bî-derd sormazsın nedir hâlin senin

Gazel türündeki bir şiirden alınarak sıralaması karışık olarak verilen bu beyitlerle ilgili aşağıdaki tespitlerden hangisi yanlıştır?

- A) Matla beyti üçüncü beyittir.
B) Makta beyti ikinci beyittir.
C) Âşıkane bir gazel örneğidir.
D) 16. yüzyılda kaleme alınmıştır.
E) Musammat gazelden alınmış beyitlerdir.

13. Sultan Murat eydür gelsin göreyim

Nice kahramandır ben de bileyim

Vezirlik isterse üç tuğ vereyim

Kılıcından alkan saçtı Genç Osman

Bu dizeler aşağıdaki halk âşıklarından hangisine aittir?

- A) Karacaoğlu
B) Kayıkçı Kul Mustafa
C) Köroğlu
D) Erzurumlu Emrah
E) Âşık Ömer

14. Aşağıdaki sanatçı-kavram eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Baki – Sultanü'sh-Şuarâ
B) Fuzuli – İzdırap şairi
C) Nabi – Hikemi tarz
D) Naili – Sebkihindi
E) Nedim – Münşi

15. 1873'te Güllü Agop Tiyatrosu'nda sahnelendiği zaman izleyiciler tarafından coşkuyla izlenmiş ve büyük takdir toplamıştır. Piyesin ikinci temsilinde çıkan olay ve İbret gazetesinde piyesle ilgili yayımlanan bir iki makale nedeniyle hem tiyatro kapatılmış hem de Namık Kemal Magosa'ya sürgüne gönderilmiştir. Teknik yönden romantik dramın tüm özelliklerine sahip olan bu tiyatro yapıtını klasik tiyatrodan ayıran en belirgin yönü zaman ve mekân birliğinin olmayışıdır. İslam Bey ve Zekiye ise oyunun önemli kişileridir.

Bu parçada özellikleri verilen yapıt aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Gülñihal*
B) *Akif Bey*
C) *Zavallı Çocuk*
D) *Vatan yahut Silistre*
E) *Kara Bela*

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 20

16. • Dilber adlı küçük bir cariye'nin hayatı etrafında kölelik-hürriyet çatışması
- Bihruz Bey adlı kahraman etrafında yanlış Batılılaşma
- Süreyya-Suat-Necip arasındaki yasak aşk
- Meftun adlı kahramanın alafranga yaşama düşkünlüğü
- Ahmet Cemil'in düş-gerçek çatışmaları ve dönemin edebiyatçı neslinin anlatımı

Aşağıdaki eserlerden hangisi bu içeriklerden herhangi biriyle ilişkilendirilemez?

- A) *Eylül* B) *Aşk-ı Memnu*
- C) *Şirinevdi* D) *Sergüzeşt*
- E) *Araba Sevdası*

17. Tevfik Fikret birçok şiirinde anımsan tekniğini kullanarak anlamı kaydırmış ve mısralara bağımsızlık kazandırmış, şiiri düzyazıya yaklaştırmıştır. Bu tekniği Fransız şairlerinden François Coppe'dan alan şair, parnasizmin ve bu tekniğin en önde gelen şairidir.

Aşağıdakilerden hangisi Tevfik Fikret'in bu teknikte yazılmış bir şiiri değildir?

- A) Ey mai gözlerinde güneşler gurub eden
Altın başında fırtınalardan didişmelerden
Bir tâc-ı nur olan o güzel saç didik didik
- B) Bir ömr-i muhayyel... hani gülbinler içinde
Bir kuşcağzın ömr-i baharisi kadar hoş
- C) Şafak sökerken o yalnız bir eski tekneçinin
Düğümlü, ekli, çürük ipleriyle uğraşarak ilerliyordu
- D) Şu gördüğün
Zümrüt bakışlı, inci şetâretli kızcağzı
Kimdir bilir misin? Vatanın...
- E) Çiğnendi yeter varlığımız cehl ile kahre
Doğrandı mübarek vatan toprağı sebepsiz

18. I. *Çocuk ve Allah* adlı yapıtından sonra sürekli kendini aşmaya çalışarak bireyselden toplumsala, ulusaldan evrensele uzanan bir çizgide öz ve söyleyiş sağlamlığıyla özgün bir şiir geliştirdi.
- II. Sanatçının şiirleri, Türk halk şiiriyle Fransız şiirinin biçim özelliklerinin, kendine özgülük taşıyan sağlam bir bileşimdir. Şiirlerinde insanın iç dünyasını, var oluş sorunlarını araştırdı. Tasavvufi bir mistisizmle "his ve fikir" bileşimini amaçlayarak Nazım Hikmet'in tam karşıtı bir şiir geliştirdi.
- III. Mavi hareketini başlatan şairin şiiri; barış, özgürlük, insan sevgisi, yarın inancı gibi toplumsal temalardan; bunaltı, yalnızlık, umutsuzluk, aşk, ölüm gibi bireysel temalara, destansı deyişlerden kimi zaman gerçeküstüçülüğe yönelmiş; zengin bir imge örgüsüne dayalı, lirik bir söyleyişle halk şiirinin ses ve biçim özelliklerinden, divan geleneğinin yeni şiirin estetiğiyle yoğrulmasına uzanan bir bileşimdir.
- IV. Serbest, hece ve aruzla yazdığı şiirlerinde kahramanlık ve din duygusu egemendir. Ülke duyarlıklarından esinlenmek ister. *Bir Bayrak Rüzgâr Bekliyor, Kökler ve Dallar, Dualar ve Aminler, Avrupa'dan Rubailer* adlı yapıtları vardır.

Aşağıdaki sanatçılardan hangisi numaralanmış parçalarda verilen açıklamalardan herhangi biriyle ilişkilendirilemez?

- A) Arif Nihat Asya
- B) Attilâ İlhan
- C) Necip Fazıl Kısakürek
- D) Ahmet Hamdi Tanpınar
- E) Fazıl Hüsnü Dağlarca

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 20

19. I. Romanlarında Anadolu insanının yaşamını, sorunlarını, duygularını, gelenek ve göreneklerini ele alan sanatçının *Anadolu Notları* adlı bir de gezi yazısı vardır.
- II. "Aydede" adlı mizah dergisini çıkaran sanatçı "Kalem" ve "Cem" mizah dergilerinde Kirpi mahlasıyla siyasi yazılar yazmıştır.
- III. Çehov tarzı hikâyeleriyle tanınan sanatçının *Ayaşlı ve Kiracıları* adlı romanı da oldukça ünlüdür.
- IV. Polisiye romanlarıyla tanınan sanatçı, edebiyatımıza Komiser Nevzat adlı bir karakter kazandırmıştır.

Aşağıdaki eserlerden hangisi numaralanmış cümlelerde sözü edilen yazarlardan herhangi birine ait değildir?

- A) *Sis ve Gece* B) *Yeşil Gece*
 C) *Ölmez Otu* D) *Otlakçı*
 E) *İstanbul'un İç Yüzü*

20. Aşağıdakilerden hangisinde verilen bilgiyle ayraç içindeki sanatçı uyumlu değildir?

- A) *Tutunamayanlar* romanıyla postmodern roman örneği vermiştir. (Oğuz Atay)
- B) *Ölmeye Yatmak* ve *Fikrimin İnce Gülü* romanlarıyla romancılığımıza katkıda bulunmuştur. (Adalet Ağaoğlu)
- C) *Evet İsyan*'da devrimci ve sosyal gerçekçi, *Erbain*'de ise isyancı ve İslamcı duyarlılığı birleştirmiş bir şair olarak karşımıza çıkar. (İsmet Özel)
- D) *Kalpakkıllar* adlı romanında Kurtuluş Savaşı'nı konu edinmiştir. (Kemal Tahir)
- E) *Yılkı Atı* adlı romanıyla 1971'de TRT Roman Ödülü'nü kazanmıştır. (Abbas Sayar)

21. Orman önümde. Gökyüzü karanlık. Dolunay tepemde. Çam kokusu. Çıt yok. Yürü. Sadece yürü. Gör. Duy. Dokun. Tat. Hepsi önemsiz. Hiçbiri vazgeçilmez. Kendinden kork. Kendini bul. Babam evden dönmediği gün, tüm yaşantımın ters yüz olduğunu düşünmüştüm. Büyütülecek bir şey yok. Babalar eve döner ve bazen eve dönemezler. Kutsalet getirmek için ormana gitmişti. Bu kadar. Ormana gitti. Sözü sonrasını biz ekliyorduk. Gittiği gün dönmesi gerekiyordu. Hava karardı. Anladık. Artık ormanın başladığı yerdeyim. Orman tek bir nokta. Başladığı ve bittiği ve devam ettiği ve azaldığı ve yok olduğu ve büyüdüğü. Tüm anlardayım. Düşün. Düşün. Orman sessizliği duymamak için düşün. Akşam uyuyamayacağımı düşünmüştüm. Belki babam döner diye. Ateşin başında kaldım. Kimse karışmadı. Bekledim. Babam Kutsalet avcısı. Köyde tek. Adı yok. Yılda bir kere ormana gider. Şifaeti getirir. Kutsalet. Kaç zamandır bu işi yapıyor bilmiyorum. Kimsem yok. Tüm kış çadırından çıkmaz. Yazın başında orman için hazırlanır. Yazın sonu gider. Avlar. Getirir. Töreni yönetir. Tüm kış çadırından çıkmaz. Ormandayım artık. Dolunay tepemde biliyorum ama karanlık. Çevremde hayvanlar var ama sessiz. Kıpırdamıyorum ama ilerliyorum. Akşam ateşin başında bekledim. Babam gelecek. Göz kapaklarım kapandı. Köze bastım elimi. Ruhum uçtu. Suya daldım. Bekledim. Ses geldi. Babam geldi. Ses.

Bu parçadan hareketle postmodern eserlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Dolaşık, karmaşık anlatım yöntemleri ve yazımsal sapmalar görülür.
- B) Bireyin iç dünyasına, bilinçaltına yönelme vardır.
- C) Nesnelerin, varlıkların, durumların göründükleri gibi olmadıkları düşüncesine dayanır.
- D) Dış dünya, toplumsal olaylar ön planda tutulur.
- E) Olay örgüsü ve üslup insana özgü bir gerçekliği ifade etmek üzere düzenlenir.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 20

22. 1950 kuşağı öykücülerinde bireyin sorunlarına ağırlık veren, onun günlük yaşamındaki açmazlarını derinlemesine işleyen bir yazar olarak öne çıktı. Sevgi, dostluk, yalnızlık, tutku, inanç ve inançsızlık, korku, ölüm gibi kavram ve temalardan hareketle kendine özgü bir yer edindi. İlk kitabı *Troya'da Ölüm Vardı*'da yer alan öykülerde insanın farklı birçok yönünü ön plana çıkardı.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangidir?

- A) Adalet Ağaoğlu B) Bilge Karasu
C) Vüsat O. Bener D) Tarık Dursun K.
E) Bekir Yıldız

23. Eserleriyle günümüz Türk mizahının, değeri dünyaca da kabul edilen ustalarındandır. En sıradan olaylardan bile hikâye çıkarabilen gözlem gücüyle toplumsal düzenin çarpıklığının, kurumların işleyişindeki aksaklıkların günlük yaşayışa yansımalarını ve gerçekte bir dram boyutuna ulaşan gülünç yanlarını anımsatmasının yanı sıra insanları belli alışkanlıkları, duyuş, düşünüş ve davranış biçimleri çevresinde tipleştirerek abartmaya yakın bir anlatımla yansıtmıştır. Kara mizahı sever. İnsanları kandıran, sömüren siyasetçi tipini eleştirdiği *Zübük* romanı, film yapılmıştır.

Bu parçada tanıtılan sanatçı, aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Aziz Nesin B) Rifat Ilgaz
C) Muzaffer İzgü D) Hüseyin Rahmi Gürpınar
E) Cevat Fehmi Başkut

24. I. 1948'de Türkçülük düşüncesini benimseyenlerin dergisi olarak bilinen Çınaraltı dergisinde *O Kadın* şiiri ile yazın dünyasına adım atmış; Hisar, Türk Dili ve Türk Yurdu'nda şiirleri yayımlanmış, şiirlerini *Alacakaranlık* ve *Uzun Vuran Gölge*'de toplamıştır. (Gültekin Samanoğlu)
- II. "Fezai" mahlasıyla Yedigün ve Çınaraltı dergilerinde halk şiiri tarzında şiirleri yayımlanmış Konya'da Çağrı adlı dergiyi çıkarmış, Konya Aşıklar Bayramı'nı düzenlemiştir. *Bir Aşkın Şiirleri*, *Masmavi*, *İstanbul Caddesi*, *Günaydın*, *Dinle Neyden*, *Selçukya'da Aşk*, *Gecenin Bir Yerinde İki Ceylan* yapıtları vardır. (Erdem Bayazıt)
- III. Dolunay dergisi ve Dolunay Şiir Şölenleri'yle Kahramanmaraş bölgesinde şairlere öncülük eden sanatçı 1991'de Beyaz Dilekçe ile Diyanet Vakfı'nın Münacat Yarışması'nı kazandı. *Mevsimler ve Ötesi*, *Seyran*, *Zaman Bir Beyaz Türkü'dür*, *Sevgi Turnaları*, *Bir Çift Beyaz Kartal*, *Uzaklara Türkü*, *İhlamurlar Çiçek Açtığı Zaman* onun önemli şiir kitaplarıdır. (Bahattin Karakoç)
- IV. *A Sokağı*, *Güneş ve Adam* adlı şiir kitaplarının; *Daha Yeni Daha Yakın*, *En Eski Uzak* adlı anı kitaplarının yazarıdır. Hisar dergisinin yazı işleri müdürlüğünü yapan sanatçı, millî bir edebiyatın kültürün güvencesi olduğu görüşündedir. (Nevzat Yalçın)
- V. Aşkın ve ulusal duyguların şairi olup otuz yıl Hisar'ın yazı işleri müdürlüğünü yapmıştır. İlk şiiri 1934'te Vakıf gazetesinde çıkan *Kahverengi Gözlerin*'dir. *Melankoli*, *Büyüyen Eller*, *Belki*, *Bir Bulut Geçti* ve *Hüzzam Beste* onun şiir kitaplarıdır. (İlhan Geçer)

Yukarıdaki numaralanmış yerlerden hangisinde verilen bilgi, ayrıca içindeki sanatçı ile ilgili değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Bu testte 24 soru vardır.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim açıklamasıyla birlikte verilmiştir?

- A) Aldığı işi, bir türlü bitirmez, sürüncemede bırakırdı.
- B) Ali Bey, araya girdi de işi tatlıya bağladılar.
- C) Çok ukala biriydi, her zaman burnunun dikine giderdi.
- D) Çocuğumun sınavı kazandığını duyunca yüreğim serinledi.
- E) Babam, hukukta okuyan ağabeyimi çok seviyor ve dilinden düşürmüyordu.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde beğenme, takdir etme anlamı yoktur?

- A) Yazar, bölüm adlarının gelişigüzel seçilmediğini, başlıkların mutlaka okunması gerektiğini belirtiyor.
- B) Yazar, her birimizin kendi içinde savaştığı o sıradan çıkmazları alaycı dille yeriyo; yaşamın anlamını özgün üslubuyla ortaya koyuyor.
- C) Yazarın bu kısacık öykülerini gülümseyerek, düşünsel tatlar alarak, geçmişimi sorgulayarak okuyorum.
- D) Yazar, mizahın en karasına başvurduğu bu öykülerinde en şaşırtıcı durumları bile zekice ve içten bir masumlukla anlatmayı başarıyor.
- E) Yazar; kıvrak zekâsı, ironik dili, gözlemlerindeki ustalığı ve ayrıntıları yakalamadaki titizliğiyle edebiyatımıza damgasını vuruyor.

3 - 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Soğanlı süs bitkilerinden olan nergislerin uzun boylu ve dağınık yapıda olması, saksıda kullanımını güçleştirmektedir. Saksılı bitkilerin kısa ve kompakt olması paketleme ve taşıma sırasında kolaylık sağladığı gibi bitkilerin pazarlanması sırasında da zarar görmelerini önler, ayrıca görünümeleri yönünden de aranan bir özelliktir. Yetiştirilen çeşit kısa boylu bodur yapıda olsa bile satış sonrası tüketici koşullarında ışık azlığından boyu uzamakta ve istenmeyen dağınık bir yapı kazanmaktadır. Boy kontrolü, çevresel faktörleri (ışık, sıcaklık vs.) kontrol altına alarak ya da büyüme-yi düzenleyiciler adı altında giberellin inhibitörleri kullanarak mümkün olmaktadır.

3. Bu parçada nergis bitkisinin aşağıdaki özelliklerinden hangisine değinilmemiştir?

- A) Boy kontrolünün çeşitli yöntemlerle sağlandığına
- B) Boyu uzayan nergislerin tüketici tarafından istenmediğine
- C) Nergisin bitkisel sınıflandırmadaki yerine
- D) Saksılı süs bitkilerinde aranan bazı özellikler olduğuna
- E) Nergislerin pazarlama açısından kazançlı olduğuna

- 4.**
- I. görünüm
 - II. güzel koku
 - III. taşınma

Bu parçada nergislerin yukarıdakilerden hangisiyle ilişkisinden söz edilmemiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 21

5. Zülkarneyn (İskender) Semerkant'ı geçerek Türk ülkesine yönelince Türk hakanı, Hucend Irmağı kıyısına kırk gözcü yerleştirerek ona karşı tedbir almış.

Bu parçada bir bölümü örneklendirilen Türk destanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Manas*
B) *Şu*
C) *Oğuz Kağan*
D) *Göç*
E) *Bozkurt*

6. • Gözlem gücü önemlidir, duygu ve hayalden uzak durulur.
• Kişiler toplumun her kesiminden seçilebilir.
• Yazar, eserinde kişiliğini gizler.
• Sanatçı; olaylar ve kişiler karşısında tarafsız davranır.
• Romantizme tepki olarak 19. yüzyılın ikinci yarısında ortaya çıkmıştır.

Bazı özellikleri verilen edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sürrealizm
B) Romantizm
C) Sembolizm
D) Realizm
E) Natüralizm

7. **Aşağıdaki dizelerden hangisi ayraç içerisinde verilen şiir türüyle ilişkilendirilemez?**

- A) Gün olur sürüyüp beni derbeder
Bu ses rüzgârlara karışır gider (Pastoral şiir)
- B) Bizim mahalle de İstanbul'un kenarı demek
Sokaklarında yürünmez ki yüzme bilmeyerek (Satirik şiir)
- C) Dünya seninle aydınlık ve güzeldi
Şimdi bin güneş doğsa götürmez karanlığımı (Lirik şiir)
- D) Adım at ileri, geriye bakma
Bir sağlam iş tut, elden bırakma (Didaktik şiir)
- E) Bir türkü söylenir siperlerde her sabah
Vurun Antepliler namus günüdür (Epik şiir)

8. Göklerle kucaklaşan dallarında çınarın
Yeşil bir sonsuzluk ve sevinçleri kuşların...
Nedir bu yaslı özlem, durup dururken sende?
Gel, vatan tatalım bu çınarın gölgesinde.

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Toplumsal amaç, şiirsel söylemin önünde tutulmuştur.
B) Mesnevi tarzında kafiyelenmiştir.
C) Redif, tam ve yarım uyakla ahenk sağlanmıştır.
D) Hecenin klasik kalıpları kırılmış, 14'lü hece ölçüsüyle oluşturulmuştur.
E) Tabiatın güzelliği ve ululuğu çınar ile sembolize edilmiştir.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 21

9.

I.	Elim değse akan sular tutuşur İçim dışım yanar oldu gel gayri	• İrsalimesel
II.	Doymadım sesine fidan boyuna Kalın ip taktılar ince boynuna	• Teşbihibeliğ
III.	Çağır Karac'oğlan çağır Taş düştüğü yerde ağır	• Telmih
IV.	Ey şair, balığın bizi terk ettiği yeri göster Hızır, tut elimden hazırım Musa olmaya	• Mübalağa
V.	Senin yiyeceğin kalaylı kapta Benimki aslan ağzında	

Yukarıdaki örneklerle edebî sanatlar eşleştirilirse numaralanmış örneklerden hangisi dışta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Tengri teg tengride bolmuş Türk Bilge Kağan bu ödke olurdum. Sabımın tükedi eşidgil. Ulayu ini yigünüm oğlanım biriki oğuşum budunum biriye şadpit begler yırya tarkat buyruk begler otuz Tatar...

(Tanrı gibi gökte olmuş Türk Bilge Kağan bu zamanda tah-ta oturdum. Sözümü tamamıyla işit. Bilhassa küçük kardeş yeğenim, oğlum bütün soyum, milletim, güneydeki Şadpit beyleri, Otuz Tatar...)

Kül Tigin Yazıtı'ndan alınan bu parçadan hareketle, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Öğretici bir içeriğe sahip olduğu
B) Bir hitabet (söylev) üslubu taşıdığı
C) Yönetim anlayışıyla ilgili bilgiler içerdiği
D) İslam öncesi motiflerle İslami motiflerin birleştiği
E) Türk milletinin isminin geçtiği bir metin olduğu

11.

Türkçe şiirler yazan Şeyyat Hamza, şiirlerinde hem hece hem aruz ölçüsünü kullanmıştır. Hece ile yazdığı şiirlerinde aruz zorlamalarından uzak kaldığı için daha pürüzsüz, daha doğal bir dil kullanmıştır. Elli beyittik bir kasidesi vardır. Bu kasidesinin konusu veba salgınıdır. Ayrıca sanatçının dinî içeriğe sahip olan bin beş yüz yirmi dokuz beyittik ---- mesnevisi vardır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Leyla ile Mecnun
B) Yusuf u Züleyha
C) Cemşid ü Hurşit
D) Hadikatü's Süeda
E) Hüsn ü Aşk

12.

- I. Divan şiirinin en kudretli toplumcu şairlerindendir. Sanatçı toplumun aksayan yanlarını çok iyi görmüş ve bunu şiirlerinde dile getirmiştir.
II. Tasavvuf anlayışını çok iyi bilen ve eserlerini tasavvufi bir derinlikle oluşturan şair, şiirlerinde aşk acısından duyduğu hoşnutluğu dile getirmiştir.
III. Sade bir dille gazeller, kasideler yazmış ise de mesnevileriyle tanınmış, hamse sahibi bir şairdir.
IV. Anadolu'da yazılan ilk şairler tezkiresi olan *Heşt Behişt* adlı yapıtıyla tanınan sanatçı, şiirler de yazmıştır.

Numaralanmış cümlelerde, aşağıdaki 16. yüzyıl sanatçılarından hangisiyle ilgili bilgi verilmemiştir?

- A) Sehi Bey B) Fuzuli
C) Taşlıcalı Yahya D) Baki
E) Bağdatlı Ruhi

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 21

13. Aşağıdaki beyitlerin hangisinde teşbih sanatına yer verilmemiştir?

- A) Hac yollarında meş'ale-i kârbân gibi
Erbâb-ı aşk içinde nümâyânsın ey gönül
- B) Gül hasretinle yollara dutsun kulağını
Nergis gibi kıyâmete dek çeksın intizâr
- C) Kûh u deryâ iki cânibden der-âgûş eylemiş
Sanki deryâ dâyesi kühsâr ise lâlâsıdır
- D) Kalb-i âşık gibi virân ettiler mey-hâneyi
Bî-nevâlar ahidine döndürdüler peymâneyi
- E) Öyle ser-mestem ki idrâk itmezem dünyâ nedür
Ben kimem sâkî olan kimdür mey ü sahbâ nedür

14. I. Güverte parmaklığının kenarına kollarını çaprazla-
yarak dayamış, kaputunu omzuna almış bir binbaşı
sırtını büyüterek iki kolunu da İstanbul'a uzattı ve
bağdı:
- Ah! Kavuşuyoruz!
- II. Ve demirlere sürtünerek Nihad'ın yanına geldi, kendi-
sinden üç rütbe aşağı ihtiyat mülazımının ellerinden
yakaladı:
- Biliyor musun Nihad Bey, kaç senedir İstanbul'da
değilim? Tam sekiz sene! Dile kolay sekiz sene...
Tam sekiz senedir karımı da çocuklarımı da gör-
medim. Trablus Harbi'nden Balkan'a, oradan Irak'a
nihayet Çanakkale'ye...
- III. Dödüğün uzun ve keskin bir akisle havada çatlayan
sesi, güvertede üst üste, tıklım tıklım yatan binlerce
asker başını kımıldatarak boşlukta salladı ve bir câmi
halkını secdeden kaldırır gibi çoğunu bir anda yer-
lerinden oynattı. Kimi bitik, ezgin; kimi yaralı, hasta;
kimi üstünde bir iğne ucu beyaz yer kalmamış kanlı
sargılar içinde birbirlerine kenetlenen bu insanlardan,
biraz kımıldayabilmek için elini, dirseğini, dizini, yere
dayayarak vücutlarını yukarı almağa çalışanlar oldu-
ğu gibi, içlerinde hiç mi hiç kalkamayacaklar da vardı!

Sekiz yıl cephelerde savaşmış bir Çanakkale gazisi olan Nihad ve âşık olduğu Muazzez üzerinden Kurtuluş Savaşı yıllarındaki yozlaşmış insanları ve ülkenin durumunu anlatan *Mahşer* romanından alınan bu metinlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. bölüm anlatma tekniğiyle oluşturulmuştur.
- B) II. bölümde kahramanın konuşmasında özetleme tekniği kullanılmış, aynı zamanda dönemle ilgili bilgiler aktarılmıştır.
- C) III. bölümde hem öyküleme hem betimleme tekniklerinden yararlanılmıştır.
- D) Bütün bölümler üçüncü anlatıcı tarafından dile getirilmiştir.
- E) III. bölümde iç çözümleme tekniği kullanılmıştır.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 21

15. Şaire göre şiir, düzyazıya eklenmiş musikidir. Şiirin resim ve musiki ile birleşmesi gerektiğini ve bunların da doğada bulunduğunu söyleyen şair, doğanın ruhunu hissederek şiirin ondaki musikiyi duyabileceğini düşünür ve canlı tablolar çizmeye çalışır. *Elhan-ı Hazan, Yakazat-ı Leyliye, Terane-i Mehtap, Elhan-ı Şita* onun doğayı en geniş işleyen şairlerinden sayılmasını sağlayan şiirlerdendir.

Bu parçada tanıtılan şair ve bir eseri aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Abdülhak Hamit Tarhan – *Sahra*
- B) Cenap Şahabettin – *Tamat*
- C) Tevfik Fikret – *Rûbab-ı Şikeste*
- D) Hüseyin Siret Özsever – *Kıvılcımlı Kül*
- E) Süleyman Nazif – *Gizli Figanlar*

16. Aşağıdaki açıklamalardan hangisi parantez içinde verilen sanatçıyla uyuşmamaktadır?

- A) Şiirlerinde Anadolu ağzlarını ve manzaralarını yansıtan sanatçı, memleketçilik eksenli şiirlerini *Kardelenler, Denizden Çalınmış Ülke, Sessiz Nehir* adlı kitaplarda toplamıştır. (Zeki Ömer Defne)
- B) Hecenin beş şairi arasında yer alan sanatçı, hüznü duygularla yüklü sade bir dille yazdığı şiirlerinin bir kısmını *Rüya, Cenk Duyguları* gibi kitaplarda toplamıştır. (Halit Fahri Ozansoy)
- C) Şiirlerinde Anadolu gerçeğini, memleketçi ve romantik bir üslupla anlatmış; *Sivas Yollarında* ve *Tokat'a Doğru* şiirleriyle ünlenmiştir. (Kemalettin Kamu)
- D) Dil bilgisi ve edebiyat tarihi alanında da çalışmalar yapan sanatçı, yurtseverlik üzerine yazdığı şiirleriyle memleketçi şiirin başta gelen şairlerinden olmuştur. (Necmettin Halil Onan)
- E) Millî Edebiyat zevk ve anlayışının içerisinde yer alan sanatçı, *Üç İstanbul* romanıyla ünlenmiştir. (Mithat Cemal Kuntay)

17. Gül verir yonca alırız

Bülbül verir serçe alırız

Edebiyat verir yalın söz alırız

Şarkı verir türkü alırız

Lisan verir dil alırız

Bu dizeler I. Yeni şiiri ile ilgili aşağıda verilen özelliklerden hangisine örnek oluşturmaz?

- A) Serbest ölçü kullanma
- B) Sade bir dil kullanma
- C) Söz sanatlarından uzak durma
- D) Yaşama sevincini dile getirme
- E) Geleneğe karşı çıkma

18. Son dönem yazarlarımızdan biri olan bu sanatçı “toplumcu bireycilik” anlayışıyla yazdığı eserlerde bile şairane söyleyişten hiç ödün vermemiştir. *Pastırma Yazı, Cumartesi Yalnızlığı* ve *Her Gece Bodrum* sanatçının ünlü yapıtlarıdır.

Bu parçada tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nazlı Eray
- B) İskender Pala
- C) Nazan Bekiroğlu
- D) Pınar Kür
- E) Selim İleri

19. TORTU

Sadece kemanını vermedim. Yıllar sonra yeğenine armağan ettim. O da öğrenmemiş doğru dürüst, evlerinin bir duvarına asmış. Ben zaten hiç beceremedim, hiçbir şey, iç yangını anılar yaratmaktan başka.

Vüs'at O. Bener, *Kara Tren*

Bu parçada bir örneği de verilen, modern yaşamla birlikte ortaya çıkan zaman sorununun bir sonucu olarak doğan bu tür aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Küçürek (minimal) öykü
- B) Anı
- C) Natüralist roman
- D) Günlük
- E) Olay hikâyesi

20. Eserde dinsel öğelerden ve mitoslardan yer yer de mizah-tan yararlanılarak topluma yabancılaşmış insanlar anlatılır. Başkahraman Selim üzerinden toplumdan kopan insanların ruh hâli, toplumdaki yozlaşma Turgut ve hayalî bir kahraman olan Olric aracılığıyla yansıtılır. Postmodern özellikler gösteren eserde çoklu bakış açısı, bilinç akışı, kolaj ve montaj gibi teknikler kullanılmıştır.

Bu parçada sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Aylak Adam*
- B) *Kaçış*
- C) *Tutunamayanlar*
- D) *Sevdalinka*
- E) *Kafamda Bir Tuhaflık*

21. Aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlışlığı yapılmıştır?

- A) *Gece* adlı kitabıyla Amerika'da verilen "Pegasus Ödülü"nü kazanan tek Türk yazarı olan Bilge Karasu'nun *Göçmüş Kediler Bahçesi*, *Kismet Büfesi* adlı öyküleri vardır.
- B) Marjinal-beatnik şiirin 1980 sonrası temsilcisi olan Küçük İskender'in *Ben Öldürmedim*, *Gözlerim Sığmıyor Yüzüme*, *Alp Krizi* gibi şiir kitapları vardır.
- C) Roman ve hikâyelerinde kişilerin davranışlarını ruh bilimsel açıdan ele alan Duygu Asena *Kadının Adı Yok*, *Kahramanlar Hep Erkek* adlı romanlarında feminist bir yaklaşım sergilemiştir.
- D) Fantastik gerçekliğin günümüz romancılarından olan Emine Işın; *Aşkı Giyinen Adam*, *Ayışığı Sofrası*, *Sis Kelebekleri* gibi romanlarının yanı sıra *Ah Bayım Ah*, *Yoldan Geçen Öyküler* gibi öykü kitaplarının da sahibidir.
- E) Küçürek hikâyenin günümüzdeki önemli isimlerinden olan Ferit Edgü'nün *Çılgılık*, *Bir Gemide*, *Do Sesi*, *Doğu Öyküleri*, *Bozgun* gibi öykülerinin yanı sıra *Kimse*, *O (Hakkari'de Bir Mevsim)* adlı romanları da vardır.

22. Aşağıdaki yargılardan hangisi Yaşar Kemal için söylenemez?

- A) *Fırat Suyu Kan Akıyor Baksana*, *Karınca'nın Su İçtiği*, *Tanyeri Horozları*, *Çıplak Deniz Çıplak Ada* isimli romanlar *Bir Ada Hikâyesi Serisi*'ni oluşturur.
- B) Asıl adı, Kemal Sadık Göğceli olan yazarın *Demirciler Çarşısı Cinayeti*, *Yusufluk Yusuf* romanları *Akça Sazın Ağaları Serisi*'ni oluşturur.
- C) *Çukurova Yana Yana*, *Peribacaları*, *Bu Diyar Baştan Başa* sanatçının ünlü öyküleridir.
- D) *Sarı Sıcak* sanatçının ünlü öyküsüdür.
- E) Sanatçının efsane temelli eserleri de vardır. *Üç Anadolu Efsanesi*, *Ağrı Dağı Efsanesi*, *Binboğalar Efsanesi* adlı yapıtlar buna örnektir.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 21

23. Aşağıdakilerin hangisinde bir bilgi yanlışlığı vardır?

- A) *Abdullah Efendi'nin Rüyalari* ve *Yaz Yağmuru* adlı hikâyelerini rüya estetiği ile birleştiren Ahmet Hamdi Tanpınar saf şiir anlayışı ile şiirler de yazmıştır.
- B) Tekke şiiriyle Fransız sembolist şiirini özellikle Baudelaire şiirini sentezleyen Necip Fazıl *Tohum*, *Reis Bey*, *Bir Adam Yaratmak* oyunları ile Cumhuriyet tiyatrosuna farklı bir tarz getirmiştir.
- C) Türk şiirinin en iyimser şairlerinden olan Ziya Osman Saba *Sebil* ve *Güvercinler* adlı şiiri ile ünlenmiştir.
- D) Halk bilimi ve halk edebiyatı konusunda ciddi araştırmalar yapan Ahmet Muhip Dıranas, Âşık Veysel'i edebiyat dünyasına tanıtmıştır.
- E) Hamasi şiirleriyle tanınan Arif Nihat Asya, *Bir Bayrak Rüzgâr Bekliyor* adlı şiir kitabı ile tanınır.

24.

- I. ----, oyun yazma ve yönetme kurallarını bilen ve bunları uygulayan yahut uygulayanların yardım aldığı kişidir. (Dramaturg)
- II. ----; isimleri, yerleri ve kişileri yerel motiflerle süsleyerek çeviri yapma işidir. (Adaptasyon)
- III. ----, bir tiyatro yapıtında oyuncuların sahnedeki hareketlerini ya da oyunun konusunu geliştiren ana olay ya da öyküdür. (Kondüvit)
- IV. ----; masalların muhteşem dekorlar içerisinde sahnelendiği, kahramanları cin, peri gibi olağanüstü varlıklar olan dramdır. (Feeri)
- V. ----; yönetmenin belli bir oyun içinde, oyuncuları düzene alması, tiyatro eserini sahneye göre düzenleyip yorumlamasıdır. (Mizansen)

Yukarıda numaralanmış yerlerden hangisinde ayraç içindeki tiyatro terimi cümleinin başına getirilirse tanım yanlış yapılmış olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Bu testte 24 soru vardır.

1. Bazen çocuklar, anne-babayla uyumak isterler, bunu engellemek isteyen anne-babalar, dirençle karşılaşp çocuğun ısrarlarına maruz kalırlarsa ----

Bu cümlelerin sonuna aşağıdakilerden hangisi getirilirse “yapılmak istenen eylemin gerçekleştirilmek istenen bir eylem olmaktan çok bir sorun yansıtmaya aracı olduğu” **sonucuna ulaşılır?**

- A) isterse tabii ki bizimle uyuyabilir, ne var bunda, deyip geçmemeliyiz.
- B) buna izin vermek, onun bu davranışının pekişmesine ve bir sorun hâline gelmesine yol açar.
- C) onlara karşı sakince kuralları ve kırmızı çizgileri korumak gerekir.
- D) çoğu anne-babalar, korumacı bir tavır sergileyerek öz güven yitimine yol açmaktadır.
- E) asıl gerçek ihtiyacın ne olduğunu anlama yoluna gitmelidir.

2. Dünya edebiyatının en önemli isimlerinden biri olan Paulo Coelho, size bir deniz feneri gibi yol gösterecek çok sayıda söze imza atmış:

- Gitmeye değer yerlerin kestirme yolu yoktur.
- Ok, ancak geri çekilerek atılır. Hayat seni zorluklarla geri çekiyorsa seni daha büyük fırlatacağı içindir. Nişan almaya devam et.
- Bir gün kalkacaksınız ve hayal ettiğiniz şeyleri yapmaya vakit kalmamış olacak. Şimdi tam zamanı harekete geçin.
- İnsan, fırsatların gelmesini bekler; fırsatlar da insanların gelmesini.
- Sadece güneşli günde yürürseniz hedefinize ulaşamazsınız.

Yukarıda verilen Coelho’nun sözleri arasında aşağıdaki öğütlerden hangisi yoktur?

- A) Kendi şansını yaratma
- B) Amaç için güçlüklerle katlanma
- C) Sürekli çabalama
- D) Güzel şeyleri ötelememe
- E) Hayatı hayallerle zenginleştirme

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 22

3. 1956 yılında Eskişehir’de doğan Haydar Ergülen imgeci şiirin önde gelen isimlerindendir. Müzikaliteyi, imajları geniş dizeli şiirlerinde ustaca şekillendirir. Her şiirini bir imge etrafında şekillendirmiştir. Yazdığı şiirlerde gerçekçilik ve ironizm özellikleri bir arada görülür. Klasik ve çağdaş şiirin birikimini ustaca birleştirir ve kendine özgü bir şiire ulaşır. Şiirlerinin yanı sıra yazdığı denemeleri ve eleştirileri de sanatı için önemlidir. Yazdığı şiir ve denemeleri “güzel söz kardeşliği” olarak ifade eden sanatçının beslendiği konular hüznün, yalnızlık, ölüm ve yabancılaşma duygusudur.

Bu parçada anlatılan sanatçı ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Şiirlerinde çağrışım zenginliği vardır.
B) Şiir dışında başka edebî türlerde de eser vermiştir.
C) Şiirlerinde ince alaylarla gerçekliği harmanlamıştır.
D) Eski şiir geleneği ile modern şiiri sentezlemiştir.
E) Eleştiri ve denemeleri şiirden daha çok önemsemiştir.

4. (I) Bir toplumun edebiyatı bir bütündür. (II) Belli bir türde oluşan değişimler, doğal olarak öbür türleri de etkiler, onlara da yansır. (III) Romancı ve öykücülerimiz nasıl sürekli bir arayış içinde olmuşlarsa şairlerimiz de aynı arayışı şiir alanında sürdürmüşlerdir. (IV) Bunun için de Cumhuriyet Dönemi şiiri, birbirini izleyen, birbirine tepki olarak doğan, boyutlanan değişik aşamalar göstermiştir. (V) Bu aşamalar içinde öz yönünden olsun biçim yönünden olsun şiirimiz köklü bir doku, yapı değişikliği geçirmiştir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra, “Nitekim roman ve öykümüzdeki gelişme, değişme doğrultusunda şiirimizin de değiştiğini, geliştiğini görüyoruz.” cümlesi getirilirse parçanın anlam bütünlüğü bozulmaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. I. Bilim, sanat, hukuk ve insan hakları alanında kaydedilen gelişmelerin şiddet ve saldırganlığı azalttığını düşünürüz.
II. Salırgan davranışın özellikle çocuk ve ergenler arasında yaygın olarak görülmesi endişe vericidir.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Salırgan davranışın yetişkinler arasında ve yaygın olarak görülmesine rağmen bilim, sanat, hukuk ve insan hakları alanında kaydedilen gelişmelerin şiddet ve saldırganlığı azalttığını düşünüyoruz.
B) Salırgan davranışın özellikle çocuk ve ergenler arasında endişe verici boyutta ve yaygın olarak görülmesine rağmen bilim, sanat, hukuk ve insan hakları alanında kaydedilen gelişmelerin şiddet ve saldırganlığı azalttığını sanıyoruz.
C) Salırgan davranış özellikle çocuk ve ergenler arasında yaygın olarak görülse de bilim, sanat, hukuk ve insan hakları alanında kaydedilen gelişmeler şiddet ve saldırganlığı normal oranlara geriletmiştir.
D) Salırgan davranışın özellikle çocuk ve ergenler arasında görülmesi yüzünden bilim, sanat, hukuk ve insan hakları alanında kaydedilen gelişmelerin şiddet ve saldırganlığı azalttığının farkındayız.
E) Salırgan davranışın özellikle çocuk ve yetişkinler arasında yüzeysel boyutta ve yaygın olarak görülmesine karşın bilim, sanat, hukuk ve insan hakları alanında kaydedilen gelişmelerin şiddet ve saldırganlığı azalttığını inanıyoruz.

6. gerçi su şakırtısıdır bir uzak şadırvandan gelir
kahveler zindan gibi simsiyah çaylar neredeyse kan gelir
ufaldıkça ufalar aynalarda kötümser lambaların alevi
duman duman ihtiyarlar çıkar yatsı namazından gelir
korku o kaypak yıllardır ki atlar insanın koynuna
düşman fısıltıları en dost bildiğin ağızlardan gelir

Attilâ İlhan’a ait bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Benzetme ve kişileştirmeden yararlanıldığı
B) Alışılmamış bağdaştırmalar kullanıldığı
C) Mesnevi tarzında kafiyeleendiği
D) Geleneksel olanla modern olanı birleştirdiği
E) Betimleyici öğelere yer verildiği

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 22

7. Dokumada çalışan kızların
Günleri naylon iplik, ucuz kefen
Emeğin, alın terinin ve aşkın
Kanı damlar kirpiklerinden
- 1980 sonrası toplumcu şairlerden Refik Durbaş'ın bir şiirinden alınan bu dörtlükten,**
- Sosyal yaşamdan izler taşımaktadır.
 - Gerçekliği değiştiren sözlere yer verilmiştir.
 - Zengin uyak kullanılmıştır.
 - Tam uyak vardır.
 - Sanat için sanat anlayışıyla yazılmış bir öz şiir örneğidir.

yargılarından hangilerine varılamaz?

- A) I ve II B) I ve V C) II ve III
D) III ve IV E) III ve V

8. Aşağıda *Orhun Yazıtları* ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- Hitabet üslubuyla yazılan metinlerin varlığından ilk olarak İlhanlıların tarihçisi Cüveyni, *Cihangûşa* adlı eserinde söz etmiştir.
- İlteriş Kutlug Kağan'ın oğlu Bilge Kağan'ın kardeşi Kül Tigin adına diktirdiği anıtta, konuşan kişi Bilge Kağan'dır, bu eseri yazıya geçirence Yollug Tigin'dir.
- Finli Heikel, Rus Raddlof gibi Türkologlar da bu metinleri okumaya çalışmış ancak 1893'te Danimarkalı V. Thomsen okumuştur.
- 680'de Çin esaretine giren Göktürklerin Kurtuluş Savaşı'nı kazanıp II. Göktürk Devleti'ni yani Kutluk Devleti'ni kurmaları anlatılır.
- Rusya sınırları içinde olan bu anıt taşlar gelişmemiş bir dille yazılmıştır.

9. Bismillâh dip beyân eyley hikmet ay tıp
Taliplerge dürr ü gühter saçtım muna
Riyazetni katığ tartıp kanlar yutup
Min defter-i sâni sözün açtım muna

Günümüz Türkçesi:

Bismillâh'la başlayarak hikmet diyip

Taliplere inci, cevher saçtım işte.

Riyazeti (Nefsin arzularından kurtulma) katı çekip, çok kederlenip

Ben defter-i sani (ikinci defter) sözünü açtım işte

Bu dizelerle ilgili olarak

- Ahmet Yesevi tarafından yazılmıştır.
- Eserin giriş bölümünden alınmış, ön söz niteliğinde bir birimdir.
- Halk edebiyatı geleneğinin özellikleri vardır.
- Türk boylarının kültür ve yaşamından izler taşımaktadır.
- Aruz ölçüsüyle yazılmıştır.

hangileri söylenemez?

- A) Yalnız I B) I ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

10. Lale Devri olarak anılan zevk, eğlence, şiir, imar ve yenilik döneminde Damat İbrahim Paşa'nın dostluk ve himayesini kazanan ----, bütün ömrünü zevk ve eğlence içinde geçirmiştir. Şair, divan edebiyatının soyut dünyasından çıkmaya çalışmış; dış dünyayı, çevresini, yaşadığı hayatı, aşkla ilgili duygularını şiirlerinde dile getirmiştir. Şiirlerindeki dekor ise Lale Devri İstanbul'unun köşkleri, eğlence yerleri, kayıkları, çeşmeleri ve özellikle Sadabat'tır. Şiirlerindeki dil ise İstanbul Türkçesidir. Bu özellikler ise onu ---- akımın en büyük sanatçısı yapmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- Nedim – Mahallileşme
- Edirneli Nazmi – Türkî-i basit
- Nabi – Hikemi
- Nefi – Mahallileşme
- Şeyh Galip – Sebkihindi

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 22

11. Dinî-tasavvufî halk edebiyatının en büyük şairlerinden biri kabul edilir. Tasavvufu bir yaşam biçimi olarak kabul etmiş ve bu anlayışı şiirlerinde işlemiştir. İlahî türünün en güzel örneklerini vermiş, duygu ve düşüncelerini açık, yalın ama anlam yoğunluğuyla dile getirmiştir. Anlatması kolay gibi görünen ancak anlatılmak istenince anlatılmasının hiç de kolay olmadığı anlaşılan ---- ifadesinin vücuda gelmiş hâlidir. Hoşgörü ve insan sevgisi şiirlerinin ana temasını oluşturan sanatçı, şiirlerinde genellikle hece ölçüsü ve dörtlük kullanmıştır. Bunun yanı sıra ---- adlı mesnevi tarzında aruzla yazılmış; dinî, didaktik bir eseri de vardır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) sebkihindi – *Hüsni ü Aşk*
 B) sehlümüteni – *Risaletü'n Nushiyye*
 C) nasihatname – *Hayrabad*
 D) vahdetivücut – *Makalat*
 E) sofiyane anlayışın – *Marifetnâme*

12. Aşağıdakilerin hangisinde boş bırakılan yere ayraç içerisindeki söz getirilirse bilgi yanlış ortaya çıkar?

- A) Fransız şairlerinden manzum olarak yaptığı ilk çevirileri ---- adlı kitabında toplayan Şinasi, *Durub-u Em-sal-i Osmaniye*'yi yazarak edebiyatımızda atasözleri ve folklor üzerinde ilk incelemeyi yapmıştır. (*Müntehabat-ı Eşar*)
 B) Tanzimat Dönemi'nde, heceye biraz ilgi artmışsa da aruz ölçüsü eski hâkimiyetini devam ettirmiş; şiirlerde hak, adalet, hürriyet gibi konular ---- işlenmiştir. (divan edebiyatı nazım biçimleriyle)
 C) Tanzimat Dönemi'nde gazeteye önem verilmiş, Tercüman-ı Ahval, Tercüman-ı Hakikat, ---- gibi özel gazeteler çıkarılmıştır. (Tasvir-i Efkâr)
 D) Tanzimat Dönemi'nde dil ve tarih gibi konulara eğilmiş, Tercüman-ı Şark ve Sabah gazetelerini çıkarmış olan ----, sözlük çalışmaları yapmıştır. (Şemsettin Sami)
 E) Tanzimat Dönemi'nde düzyazı söz hünerlerinden, ---- arındırılmış; sanat yapmaktan çok içeriğin önemsendiği düşünsel boyutu olan metinler yazılmıştır. (Seciden)

13. Bir beyaz lerze, bir dumanlı uçuş,

Eşini gaip eyleyen bir kuş

gibi kar

Geçen eyyâm-ı nev-bahârı arar.

Ey kulûbun sürûd-i şeydası,

Ey kebûterlerin neşideleri,

O bahârın bu işte ferdâsı

Kapladı bir derin sükûta yeri

Karlar

Ki hamûşâne dem-be-dem ağılar

Elhân-ı Şîta şiirinden alınan bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tefvik Fikret tarafından yazılmıştır.
 B) Anjambman örnekleri görülmektedir.
 C) Karlar, baharın güzelliğini yok ettiği için ağlamaktadır.
 D) Tabiat ve tabiat varlıkları betimlenmiştir.
 E) İçerik ve biçim olarak Servetifünun şiir anlayışını yansıtmaktadır.

14. Aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlış yapılmıştır?

- A) Fecriati topluluğu, şiir bakımından Servetifünun Dönemi sanatçılarından izinden gitmiştir.
 B) Tanzimat Dönemi romanlarında çoğu zaman bir ana fikir vardır.
 C) Tanzimat Dönemi şiirlerinde parça güzelliği ve dize hâkimiyeti vardır.
 D) Millî Edebiyat Dönemi, Yeni Lisan'ın dil anlayışı çerçevesinde oluşmuştur.
 E) Millî Edebiyat sanatçıları hece ölçüsünü kullanırken dönemin bağımsız sanatçıları aruz ölçüsünü tercih etmiştir.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 22

15. Aşağıdaki parçalardan hangisi yanında ayraç içinde verilen tekniğe örnek gösterilemez?

- A) Öyle olunca işe falan tabi otobüsle gidiyordum. Otobüsle bir yerlere en son öğrenciyken giderdim. O günlerde semtimize gelen otobüsler bir elin parmaklarını geçmezdi. Biz de balıklar gibi dizilirdik otobüsün içine, havaya doğrulturduk kafamızı. (Geriye dönüş)
- B) Onun öne sürdüğü koşullardan rahatsız olmak anlamıydı. Zaman zaman duysam bile bunu, zaman zaman unutulabilirdim şimdiki gibi. Mutluluğu hazırlamanın oya gibi işlemeyi gerektiren edimleri mutluluğu yakalamadan yitirmemiz durumunda boşa gidiyordu. Ne çok insan bu hazırlıkları yapmış ama amacı yitirmişti o sıra. Bunu unutmuyacaktım. (İç monolog)
- C) Yerdeki kitaplardan birini rastgele aldı. Rilke'nin yer yer güzel ve sıkıcı bir kitabı: *Male Laurdis Brigge'nin Notları*, Millî Eğitim klasik tercümelerinden. Bunlardan birini tekrar okudu: "Düşünüyor, mümkün müdür, henüz hiçbir hakikî ve mühim şey; görülmemiş, bilinmemiş söylenmemiş olsun? (Montaj)
- D) Nefret sinmişti. Onu azdıran korku imiş. Kirlilik hissi de azalıyordu. Fakat biraz evvel duyduğu kurtuluş sevinci ilk berraklığını kaybediyordu. İçinde yeni ve meçhul korkular vardı. Kalktı, oturdu. İçinde nereden geldiğini anlamadığı bir huzursuzluk başlamıştı birdenbire. (İç çözümleme)
- E) İyice durdu. Ay, sanki koşuyordu. Şahan şaşırdı. Başını iki yana salladı. "Hey mübarek" dedi ve ağzından çıkan bu kelimeleri kulakları işitti. Böylece yanında biri varmış gibi geldi ona. Ürperdi. O, hiç kimseyi, hiçbir şeyi istemiyordu şimdi. Biricik amacı az ötedeki huduttan geçip köyüne girivermekti. (Şuur akışı)

16.

- I. *Erenlerin Bağından* adlı mensur şiiri ünlüdür.
- II. *Kenan Çobanları* adlı tiyatrosu ile de tanınır.
- III. *Gönül Hanım* romanında millî kimliğini arayan insanı konu edinir.
- IV. *Sisli Geceler* romanı da vardır.
- V. Şiirlerini *Geçtiğim Yol* adlı yapıtında toplamıştır.

Numaralanmış cümlelerde aşağıdaki sanatçılardan hangisinin bir özelliği verilmemiştir?

- A) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- B) Halide Edip Adıvar
- C) Ahmet Muhip Dıranas
- D) Halide Nusret Zorlutuna
- E) Ali Canip Yöntem

17.

- I. ----, Çoban Osman mahlasıyla âşıklik yapmış; genç yaşta tutulduğu aşkı anlattığı duygulu şiirlerini *Ahu Gözlüm*'de toplamış, tasavvufi söyleyişlerin ve atışmaların ustasıdır.
- II. ----, *Keziban'a Mektuplar*'da "kendisiyle" konuşmuş; edebiyat, dil, çeviri ve eleştiri alanındaki görüşlerini anlatmış bir öz Türkçecidir.
- III. ---- *Hayal ve Hakikat*, *Udî*, *Refet*, *Muhadarat* gibi romanlara imza atmış, Türk ve İslam coğrafyasının ilk kadın romancısı olmuştur.
- IV. ---- *Var Olmak* romanında Kurtuluş Savaşı yıllarındaki Anadolu'yu anlatarak *Yaban* romanına yaklaşıyor. *Yeşilkaya Savcısı*, *Vatan Tutkusu* romanlarıyla *Karınca Yuvası* ve *Köle Hanı* hikâyelerini de yazmıştır.
- V. ---- *Kurtlar*, *Üç Yirmi Dört Saat* gibi ödüllü romanlarıyla tanındı. *Güz Şarkısı*, *Atmaca*, *Ben Vurmadım*, *Üç Kadının Romanı* adlı romanları; *Jaguar*, *Pay Kavgası*, *Bir Hanımefendinin Ölümü* hikâyeleridir; 2002'de yayımlanan *Delî Aşk* romanı çok okunmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi, numaralanmış bölümlerdeki boşluklardan birine getirilemez?

- A) Âşık Feymani
- B) Nurullah Ataç
- C) Halide Edip Adıvar
- D) İlhan Tarus
- E) Peride Celal

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 22

18. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın bu hikâye kitabında kent insanı, çevresinden ve gerçek yaşamından soyutlanmış bir biçimde ele alınır; bireysel yalnızlığı içinde yabancılaşması ve parçalanması gözler önüne serilir.

Bu parçada tanıtılan yapıt, aşağıdakilerin hangisidir?

- A) *Semaver*
B) *Abdullah Efendi'nin Rüyalari*
C) *Mahur Beste*
D) *Aydaki Kadın*
E) *Beş Şehir*

19. "Aldırma gönül" dizeleriyle hafızalara kazınan sanatçı, Aziz Nesin'le *Marko Paşa* dergisini çıkardı. Yazmaya *Çağlayan* dergisiyle başlamış *Yedi Meşale*, *Resimli Ay*, *Varlık* gibi dergilerde yayımlanan şiir, öykü ve yazılarıyla tanınmıştır. Konularını toplumsal eşitsizlikten alan sanatçı, ezilen insanların acılarını, sömürülmelerini dile getirmiştir. Böylece Cumhuriyet'in ilk yıllarında gerçekçi edebiyat akımının öncüsü olmuş, 1907'de yayımlanan *Kuyucaklı Yusuf* romanıyla gerçekçi kasaba romanının en özgün örneklerinden birini vermiştir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fakir Baykurt
B) Yaşar Kemal
C) Sabahattin Ali
D) Oğuz Atay
E) Orhan Kemal

20. Tabii ya, kendimi yazmalıyım. Yalnızlığımı yazmalıyım. Yıllardır içimde büyüttüğüm neredeyse giderek zevk almaya başladığım yalnızlığımı. Ne zaman Figen ve arkadaşlarıyla mangal partisi versek herkes gülüp eğlenirken mangalın başına geçen ben değil miydim? Bunu sadece o kalabalığın içinde bile yalnız kalmak için yapmıyor muydum? Saatlerce mangalın korunda kendi yalnızlığımı pişirmeye çalışmıyor muydum? Bir anda karar veriyorum ve kartpostalın en üstüne aklıma gelen ilk başlığı yazıyorum: *Aşk Mutfağında Yalnızlık Tarifleri*.

Günümüzün yazarlarından Yekta Kopan'ın, Sait Faik Abasıyanık Hikâye Armağanı'nı aldığı *Aşk Mutfağında Yalnızlık Tarifleri* adlı eserinden, alınan bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Eserin yazılış hikâyesi esere dâhil edilerek üst kurmaca yapılmıştır.
B) Gerçek dünya ile kurmaca dünya iç içe geçmiştir.
C) Yazar, eserin bir kahramanı, bir figürü hâline gelmiştir.
D) Doğrudan veya dolaylı olarak okuyucuyla iletişime geçilmiştir.
E) Eserin nasıl devam edeceğini okura hissettiren planlı bir anlatım söz konusudur.

21. Yurt dışında da tanınan ünlü yazarlarımızdan biri olan sanatçımız, toplumsal gerçekçi anlayışla yazdığı romanları ve efsaneleriyle ünlenmiştir. Ayrıca *Bu Diyar Baştan Başa* ve *Peri Bacaları* adlı önemli röportajlar da yazmıştır. *Ölmez Otu*, *Orta Direk*, *Yer Demir Gök Bakır* adlı romanlarını *Dağın Öte Yüzü* adıyla birleştirip "ırmak roman" örneği de veren sanatçımız Çukurova'yı ve yöre insanlarını anlatmada da ustadır.

Bu parçada tanıtılan sanatçı ve ünlü bir romanı aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Kemal Tahir – *Yorgun*
B) Orhan Kemal – *Hanımın Çiftliği*
C) Yaşar Kemal – *İnce Memed*
D) Yakup Kadri – *Yaban*
E) Tarık Buğra – *Osmancık*

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 22

22. I. Düşünce ve duygu yönü ağır basan hikâyelerinin yanı sıra açık ve samimi bir dille yazdığı romanlarıyla dikkat çeken sanatçının *Sokakta* adlı romanı ünlüdür.
- II. *Mesihpaşa İmamı*, *İbrahim Efendi Konağı*, *Son Menzil* gibi romanlarında Türk toplumunun Batılılaşma evresinde yaşadığı kültür ve medeniyet değişimlerini bireylerin psikolojileriyle birlikte ele almıştır.
- III. Memleket şiirleriyle tanınan sanatçı, Âşık Veysel'in tanınmasını sağlamış; *Köşebaşı*, *Koçyiğit Köroğlu* gibi tiyatrolar kaleme almıştır.
- IV. Geleneksel anlatı formlarını romanlarına başarıyla uygulayan sanatçının *Yusuf ile Züleyha*, *Nar Ağacı*, *La* gibi romanlarının yanı sıra *Nun Masalları*, *Cam Irmağı*, *Taş Gemi* adlı hikâye kitapları da vardır.

Numaralanmış cümlelerde aşağıdaki sanatçılardan hangisiyle ilgili bilgi verilmemiştir?

- A) Ahmet Kutsi Tecer
B) Bahaettin Özkıışi
C) Buket Uzuner
D) Samiha Ayverdi
E) Nazan Bekiroğlu

23. Osmanlının kuruluş dönemini anlatan *Devlet Ana* romanında destansı bir anlatım vardır. *Dede Korkut*'ün dil ve söyleyiş özellikleri göze çarpar. Kahramanları gerçek kişilerdir. *Ertuğrul Bey*, onun at bakıcısı *Demircan*, *Osman Bey*, *Demircan*'ın annesi *Bacıbey*... gibi gerçek kahramanlar, romanın tarihsel gerçeklere bağlılığını artırmıştır. Ayrıca *Tarık Buğra*, *Yorgun Savaşçı* romanında Kurtuluş

Savaşı'na farklı bir bakış açısı sergiler.

Bu parçadaki bilgi yanlışını gidermek için numaralanmış yerlerden hangisinde bir değişiklik yapılmalıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

24. I. Millî Edebiyatçılar şiirde yurt güzelliklerini dile getiren Anadolucu bir edebiyat geliştirdiler.
- II. Türk edebiyatında hikâye ve roman 1930'lara kadar Millî Edebiyat'ın etkisinde gelişmiş, 1930'lardan sonra giderek toplumcu gerçekçi bir çizgiye yönelmiştir.
- III. Yalnız eski şiire değil, toplumcu şiire de tepki olan Garip Hareketi, 1940'lı yıllarda ölçsüz-uyaksız yeni bir şiir akımı başlatır.
- IV. Şiirde Yedi Meşaleciler'e tepki olarak doğan II. Yeni akımının öncüleri arasında Cemal Süreya, Turgut Uyar, Edip Cansever sayılabilir.
- V. Kemal Bilbaşar, Samim Kocagöz, Talip Apaydın, Necati Cumalı, Fakir Baykurt gibi sanatçıların öykü ve romanlarıyla köyü konu edinen toplumcu bir edebiyat oluşur. Bu eserlerin en tanınmış *Yılanların Öcü*'dür.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışlığı yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Bu testte 24 soru vardır.

1. Edebiyat; hayatı, insanı ve insanın hayat içindeki mücadelesini, trajik konumunu anlatan bir sanattır. Sanatçı, estetiğin kuralları ve duyuş tarzı içinde insanı anlatırken farklı bir perspektif (bakış açısı) yakalamakta ve gördüklerini özel I
bir duyarlılıkla (hassasiyet) yansıtmaktadır. Bu duyarlılığın II
oluşumunda yazarın mizacı ve hayat felsefesinin yanı sıra yaşadığı ortamın sosyal, siyasî, ekonomik koşullarının önemli bir payı vardır. Edebiyat akımlarını tanımlarken sıklıkla akımın olduğu ortamın siyasî ve sosyal koşullarına göndermeler (atıf yapma) yapılması bu durumun en somut III
kanıtıdır. Toplumsal, siyasî, ekonomik hatta ideolojik yapılar edebî metinde kesişmektedir. (anlam kazanma) Edebiyat, IV
kendi kuralları ile bu farklı yapıları potasında eritmekte V
(kendi tarz ve üslubunu katma) ve estetik bir biçimde yenden üreterek okuruna sunmaktadır.
- Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisi, ayrıca içinde verilen açıklamayla anlamca uyuşmamaktadır?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Son yıllarda popüler olan dergide edebiyattan müziğe, şiirden siyasete, hayata dair hiçbir şeyden yabancı kalmayarak ülkede sözü olan herkesle bir araya gelme isteği ve cesareti ön plana çıkıyor. Açıkçası belli bir teması olduğunu söylemek çok güç. Çünkü muhalif yazılar var, kafası karışık yazılar var, kafa karıştıran yazılar bulunduruyor içeriğinde.
- Bu parçadaki altı çizili sözlerle anlatılmak istenenler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?**
- A) Genel tutuma karşı olma
B) Kendi içinde tutarlılık taşıyama
C) Tanınırlığın artması
D) Bir düşünceyi kabul ettirmeye çalışma
E) Farklı düşüncelerle ortak zeminde buluşma düşüncesi

3. I. Simmel, bu kayıtsızlık ve mesafenin, en çok da şehrin yoğun kalabalığında fark edilir hâle geldiğini vurgular: “Çünkü oradaki bedensel yakınlık ve mesafesizlik, zihinsel mesafeyi ilk kez gerçekten görünür kılar.”
- II. Georg Simmel, kitle ulaşımının gelişmesiyle birlikte insanların ilk kez, uzun süre hiç konuşmadan birbirlerine bakmak durumunda kaldıklarından söz eder.
- III. Bu tedirginlik, o âna kadar görülmemiş bir kayıtsızlıkla, insanların baktıkları kişiler ve nesnelerle aralarına bir mesafe koymalarıyla birlikte gelişmişti.
- IV. İnsanın tanımadığı kişilere ve nesnelere bakması ya da bakıp da tanımıyor olması, başlangıçta büyük bir huzursuzluk yaratmış olmalı.
- V. Bugünkü seyretme alışkanlıklarımızın temeli, bir önceki yüzyılda atıldı.

Numaralanmış cümlelerle anlamlı bir paragraf oluşturulduğunda aşağıdakilerden hangisi sondan ikinci cümle olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 23

4. Araştırmaya göre, insanların IQ puanları 1970'li yıllardan beri istikrarlı bir şekilde düşüş eğilimi gösteriyor. Gerilemenin sebebi olarak çevresel faktörlerin altı çiziliyor. Araştırmacılar aileler arasında tutarlı eğilimler bulamamalarından dolayı ebeveyn eğitimi, aile boyutu, artan göç ve genetik gibi faktörleri önemli nedenler olarak kabul ediyor. Kısacası, entelektüel zekâ konusunda sıkıntılar baş gösteriyor. Günümüzdeki matematik ve dil öğrenimindeki yeni tekniklerin de düşüşün sebebi olabileceği düşünülüyor. Ek olarak insanların kitap okumak yerine teknolojik cihazlar ile çok fazla vakit geçirmesi de öne çıkartılıyor.

Bu parçaya göre IQ ile ilgili olarak

- I. Puanı yüksek öğrenciler matematik, bilim ve okumada en başarılı olanlardır.
- II. Düşüş üzerinde kalıtsal ve dış faktörler etkilidir.
- III. Okuma ve problem çözme gibi faaliyetler gelişimine katkı sağlar.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

5. I. İçten sevgi ve sağlıklı bir disiplin çocukların güvenlik ve doyum duyguları yaşamalarını sağlar.
II. Çocukların içten sevgi ve sağlıklı disipline ihtiyaçları vardır.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hali aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İçten sevgi ve sağlıklı bir disiplin çocukların güvenlik ve doyum duyguları yaşamalarını sağladığına göre çocukların daha içten bir sevgi ve daha sağlıklı bir disipline ihtiyaçları tartışılmaz.
- B) Çocukların güvenlik ve doyum duyguları yaşamalarını sağlamak için içten sevgi ve sağlıklı bir disipline ihtiyaçlarının olması kaçınılmazdır.
- C) Çocukların içten sevgi ve sağlıklı disipline ihtiyaçlarının olması güvenlik ve doyum duyguları yaşamalarını kolaylaştırır.
- D) İçten sevgi ve sağlıklı bir disiplin çocukların güvenlik ve doyum duyguları yaşamalarını sağladığı için içten sevgi ve sağlıklı bir disiplin ihtiyacı ortaya çıkar.
- E) Çocukların içten sevgi ve sağlıklı bir disipline ihtiyaçları vardır çünkü bunlar çocukların güvenlik ve doyum duyguları yaşamalarını sağlar.

6. Şehrin iyi aileleri arasında bile bunların istedikleri zaman alamayacakları kız yoktu. Âdeta bütün eşraf aileleri arasında ezelden beri mevcut, değişmez bir mukavele vardı ve buna, harici şeklin değişmesine, vaziyetin tamamen başka olmasına rağmen daima riayet ediliyordu.

Kuyucaklı Yusuf romanından alınan bu parçada aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Psikoloji
B) Tarih
C) Coğrafya
D) Sosyoloji
E) Felsefe

7. Kuytu ormanları, tenhâ bağları
Gezior mevsimin yorgun rüzgârı.
İnce dallar kırık, yapraklar sarı,
Geçmiş bu yoldan da, belli sonbahar.

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Düz kafiye düzeninde yazılmıştır.
B) Halk şiiri geleneğinden yararlanılmıştır.
C) Betimleyici ögeler kullanılmış, kişileştirme yapılmıştır.
D) Zengin kafiye örneği vardır.
E) Şiir değil, manzume örneğidir.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 23

8. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ayraç içinde verilen edebî sanat yoktur?

- A) Önünde dün beyazlar giyinirken karakış
Bugün sensiz kalan yaz kara bağlar ardında
(Hüsnütalil)
- B) Yaktı yanardağ gibi can yurdunu son bakış,
Ve gönlüm koşmaz oldu maceralar ardında.
(Mecazımürsel)
- C) Bir gün doludizgin boşanan atlarımızla
Yerden yedi kat arşa kanatlandık o hızla
(Abartma)
- D) Hepsi güzeldi: kar, tipi, fırtına,
Günlerin geçişi, ardı ardına.
(Teşhis)
- E) Yaprak döker bir yanımız
Bir yanımız bahar bahçe
(Tezat)

9. (I) Anadolu'da saz çalarak şiirler okuyan, halk hikâyeleri anlatan gezgin şairlere "âşık" adı verilmiştir. (II) Bu kişiler, usta-çırak ilişkisiyle veya gördükleri rüyalarda bade içerek (badeli âşıklar) âşık olmuşlardır. (III) Âşıkların doğaçlama, karşılıklı olarak belirli bir kural çerçevesinde söyleşmelerine "deyiş" denir. (IV) Âşıkların ustalıklarını sergilemek için bir nevi söz hüneri olarak başvurdukları, içerisinde (b,p,m,v,f) dudak ve diş-dudak sesleri bulunmadan şiir söylemeye "lebdeğmez" denir. (V) Halk ozanlarının genellikle şiirlerinin son dörtlüğünde mahlasını ya da kendi adını kullanmasına da tapşırma denir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Hakk'a şükür koşların devrânıdır

Cümle âlem bu demün hayrânıdır

Gün batandan gün doğana değün

Aşk erinin bir nefes seyrânıdır

(seyrân: gezme, gezinme)

Kadı Burhanettin'den alınan bu dizelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Nazım şekli tuyuğdur.
- B) Hiciv yönü ağır basan bir şiirdir.
- C) Mâni tipi uyak düzeniyle oluşturulmuştur.
- D) Duygudan ziyade düşünce ön planda tutulmuştur.
- E) Divan ve halk şiiri geleneğindeki mahlas kullanmaya, tapşırmaya yer verilmemiştir.

11. Oğuz Kağan: "Ey oğullarım, benim gönlüm av diliyor, kocamış olduğum için cesaretim yoktur, Gün, Ay, Yıldız! Tan yönüne sizler varın! Gök, Dağ, Deniz! Tün yönüne sizler varın!"

Ondan sonra (oğulların) üçü tan (doğu) tarafına, üçü de tün (batı) tarafına vardılar. Gün, Ay, Yıldız, çok avlar, çok kuşlar avladıktan sonra yolda bir altın yay buldular. Bunu alıp babalarına verdiler. Oğuz Kağan sevindi, güldü, yayı üçe böldü ve dedi ki:

"Ey büyük oğullarım, yay sizlerin olsun, yay gibi okları göğ'e kadar atın!"

Gök, Dağ, Deniz de yolda üç gümüş ok buldular. Bunları aldılar ve babalarına verdiler. Oğuz Kağan sevindi, güldü ve okları üçe böldü. Dedi ki:

"Ey küçük oğullarım, oklar sizin olsun. Yay oku attı. Sizler oklar gibi olun!"

Oğuz Kağan Destanı'nın günümüz Türkçesiyle verilmiş bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Oğuz Kağan ve oğulları Türk destanlarında yer alan "alp" tipine örnektir.
- B) Ok ve yay, Türk destanlarında sık rastlanan motiflerdendir.
- C) Oğuz Kağan ve oğulları etrafında tarihî olaylar ve evrensel değerler ele alınmıştır.
- D) Avcılık, altın yay, gümüş ok gibi kavramlar dönemin zihniyet özelliklerini yansıtmaktadır.
- E) Öyküleyici anlatım unsurları ağır basmaktadır.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 23

12. MEZAR

Atları severdi.

Ama yaşamı boyunca yalnızca

bir tek atı oldu.

Öldüğünde, atını ne yapacağımızı

bilemedik. Çayıra saldı.

Atı da ne yapacağını bilemedi.

Çok geçmeden öldü.

Biz üç beş dostu, bir gece, kimseler görmeden,

mezarını açıp atını da gömdük.

Ferit Edgü'ye ait olan bu küçürek hikâyeye ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Okurun zihninde tamamlanmayı hedefleyen bir anlatım söz konusudur.
- B) Varoluşçuluğun etkisiyle karamsar bir atmosfer oluşturulmuştur.
- C) Mesaj, öğüt gibi didaktik amaçlardan uzak durulmuştur.
- D) Bireyin iç dünyasına odaklanan bu öyküde yalın, açık bir anlatım tercih edilmiştir.
- E) Yazarın sanatta eski biçimleri yıkıp sürekli yeni biçimler arama anlayışına örnektir.

13. Bir eleştirmenin Muallim Naci'nin edebî kişiliğiyle ilgili olarak yaptığı aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Türk edebiyatında gelenekçi şiir anlayışının temsilcisi olan sanatçı eski-yeni tartışmalarında eski edebiyat taraftarlarının öncüsü olmuştur.
- B) *Demdeme* başlıklı yazılarında Recaizade Mahmut Ekrem'in *Zemzeme* adlı eserlerindeki fikirlerine karşı çıkmıştır.
- C) Divan geleneğine uygun şiirler yazan, göz için kafiye anlayışını benimseyen sanatçının asıl başarısı, aruzu ustalıklı kullanması ve sade bir üslupla yazmasıdır.
- D) *Köylü Kızların Şarkısı* ile köyden söz eden ilk şiiri yazan sanatçının *Talim-i Edebiyat* adlı ders notlarından oluşan edebiyat bilgileri kitabı da vardır.
- E) Şiirlerinde yalnızlık, gurbet, doğa, karamsarlık ve millî duyguları işleyen sanatçının anı, tiyatro, mektup, sözlük, edebiyat tarihi alanlarında da eserleri vardır.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 23

14. O gün akşama kadar Çamlıca'da gezip dolaştıkları müddetçe zahiren herkesle birlikte eğleniyormuş gibi görünüyordu fakat gerçekte, eski Mısırlıların alfabetiz Hiyeoglif yazısını çözmeye çalışan meraklı bilginler gibi gündüzki işaretin her noktasından türlü türlü sonuçlar çıkarmağa uğraşıyordu. Bu konuda kafasını yordukça anlamak istediği işaret, çözümü imkânsız bir problem şeklini alıyor, zihnindeki yorgunluk artıyor ve hayali bu basit daire içinde şaşkın şaşkın yuvarlanıp duruyor, yine de bir sonuca varamıyordu. Bereket versin akşamüzeri dönüşte başka bir arabadan gündüzki işaretin aynı bir işaret verildi. Bu gibi işlerde henüz pek toy olan Ali Bey, bunu fırsat bilerek o işaretin anlamını arkadaşlarından sordu. Verilen işaret meğer "Etrafta başkaları varken mektuplaşmak doğru değil." anlamına geliyormuş. Ali Bey, bilhassa bunu öğrendikten sonra, daha önceki işaret sahibinin her hâlde namuslu bir kadın olduğuna dair inancını bir kat daha kuvvetlendirdi.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anlatma tekniğiyle oluşturulmuştur.
- B) Bilinç akışı tekniğiyle kişinin iç çatışmaları dile getirilmiştir.
- C) Namık Kemal'in *İntibah* adlı eserinden alınmıştır.
- D) Kişi, yer, zaman unsurlarına yer verilmiş; hâkim anlatıcı tercih edilmiştir.
- E) İç çözümleme tekniğinden yararlanılmıştır.

15. Eylül!.. Henüz renk ve güzel kokular bitmemiş fakat baharın bol renkleri, hissedilmez şekilde kaybolmuştu. Bu kayboluşta geri gelmek ister gibi bir eda vardı ama bu boş, acı, hırçın bir edaydı ve buna karşın baharın rengi soluverdi. Artık uyanmış, doğanın ruhunu görüyordu; yaprakların nasıl sararmış, birçoğunun düşüp çamurlarda çürümüş olduğunu görüyor ve şimdi, hava ne kadar güzel olsa, ne kadar geçici, bu renk ve güzel kokuların ne kadar vefasız, ne kadar ele avuca sığmaz, eldeyken değeri bilinmemiş, öylece harcanmış bir hazine olduğunu acı acı görüyordu. İşte artık ne bir çiçek kalmıştı ne de güzel bir koku. Artık dayanma gücü de kalmamıştı, hepsi çürümüştü. Önceleri yağmur yağsa umursamazlardı, yağmurdan sonra yeni bir hayat, yeni bir tazelik gelirdi; şimdiyse... İşte yağmur, işte kış, her şeyi çürütüyordu. Her şeyi...

Eylül romanından alınan bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Servetifünun yazarlarının karamsar ruh hâllerini yansıtmaktadır.
- B) Uzun cümleler, süslü ve sanatlı bir dil kullanılmıştır.
- C) Kahramanın ruh dünyası doğa betimlemesi ile ortaya konulmuştur.
- D) Realizm akımının etkisiyle çevre ve ruh tahlillerinde gerçekçi bir yaklaşım söz konusudur.
- E) Eserin yazılma süreci esere dâhil edilmiştir.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 23

16. Anadolu kasabalarının ruhunu yansıtan öyküleri ve destansı romanlarıyla tanınır. Konularını Anadolu halkının inanç, gelenek, töre ve âdetlerinden alır. Kendisini halk yazarı kabul eder ve ezilenleri, düzenin- sistemin halkı koruması gerektiğini belirtir. Refik Halit Karay'ın başlattığı memleket hikâyeciliğini hicivci ve sert bir gerçekçilik anlayışıyla devam ettirmiştir. *Başka Olur Ağaların Düğünü* romanında Batı Anadolu'nun küçük bir kasabasındaki savaş zenginlerini, tarımda makineleşmenin artmasını, köy ve kasabaların giderek büyümesiyle yaşama ayak uyduramayanları Murat ve Menekşe'nin aşkı etrafında dile getirir.

Bu parçada sözü edilen yazar ve bir eseri aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Kemal Bilbaşar – *Cemo*
- B) Orhan Kemal – *Cemile*
- C) Kemal Tahir – *Sağirdere*
- D) Yaşar Kemal – *Ölmez Otu*
- E) Talip Apaydın – *Sarı Traktör*

17. Aşağıdakilerin hangisinde verilen bilgilerle ayraç içindeki sanatçı uyuşmamaktadır?

- A) İmgeci şiirin önde gelen isimlerinden biri olan şair, şiirlerinde dünyayı ve insanı kendi benliğine sığdırarak insan-dünya ilişkisini, insanın varoluşunu, ölüm-yaşam karmaşasını sorgulamıştır. (Haydar Ergülen)
- B) "İrmağının akışına ölürüm" dizesiyle hafızalara kazınan *Türkiye'm* şiirinin şairi olan sanatçı millî değerleri ön planda tutmuş bir sanatçıdır. (Ahmet Telli)
- C) Metropol hayatını ve ilişkilerdeki hızlı değişimi, konuşma dilinin imkânlarından yararlanarak ironik bir biçimde işlemiştir. (Hüseyin Atlansoy)
- D) Fransız ressam Colette Deblé'nin resimleri üzerine yazdığı şiirler Fransız Enstitüsünden *Yağmur Kızı Böyle Diyor* adıyla Fransızca olarak yayımlandı. (Lale Müldür)
- E) Doğu kültürü ile Batı kültürünü şiirlerinde kesiştiren yazar 20. yüzyıl şiirinin haritasını çizebilecek kadar zengin bir şiir kültürüne sahiptir. (Enis Batur)

B
İ
L
G
İ
S
A
R
M
A
L

18. Bireylerin yaşantısı üzerinden hareket ederek Türkiye'nin toplumsal meselelerine âdeta bir sosyolog gibi eğilen Alev Alatlı, ---- romanında İmre Kadızade karakteri üzerinden kurguyu gerçekleştirmiştir. Bu romanda farklı karakterlerin yaşantıları üzerinden Türkiye'de modernite ile birlikte değerlerin kaybı, aydının topluma yabancılaşması, insanlar arası iletişim kopukluğu, dinin yanlış yorumlanması, nihilizm, toplumun yozlaşması gibi pek çok konu bir ütopya içerisinde kurgulanmıştır. Bu ütöpik mekân ve zaman romanın üst anlatısını oluşturmakta ve asıl anlatılmak istenen vaka ise alt anlatılar şeklinde sunulmuştur.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki eserlerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Tuhaf Bir Kadın*
- B) *Schrödinger'in Kedisi*
- C) *Ölü Erkek Kuşlar*
- D) *Sevgili Arsız Ölüm*
- E) *Aşkı Giyinen Adam*

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 23

19. I. Hikâye ve romancılığımızda “deniz çığırını” açan, deniz insanlarının yaşantılarını anlatmasıyla ün kazanan sanatçı aynı zamanda usta bir balıkçı, sünger avcısı, botanik uzmanı ve iyi bir tarihçidir.
- II. Eski Yunan kültürünün Ege kıyılarından doğduğunu düşünerek oradaki kültürü kendi kültürümüz olarak almamızı isteyen yazar “Mavi Hümanizma” hareketini başlatmıştır.
- III. Şiirsel bir anlatımı olan sanatçı, eserlerinde plana pek önem vermemiş, yeri geldiğinde Ahmet Mithat’ta olduğu gibi konu ile ilgili bilgiler vererek olayın akışını kesmiş, uzun cümlelere çokça yer vermiştir.

Aşağıdaki yapıtlardan hangisi, numaralanmış cümlelerde özellikleri verilen yazara ait değildir?

- A) *Deniz Küstü*
 B) *Aganta Burina Burinata*
 C) *Mavi Sürgün*
 D) *Deniz Gurbetçileri*
 E) *Gülen Ada*

20. Gerek şiirleri gerekse denemeleriyle özellikle mizah edebiyatımıza çok şey katmış olan yazar; parlak zekâsı, geniş kültürü ve ironik yaklaşımları ile eserlerinde farklı bir atmosfer oluşturmuştur. Şiirlerinde duygudan, lirizmden ziyade zekâyâ ve akla önem vermiştir. Eserlerinde geçmişin İstanbul kahvelerini, Beyoğlu ve Boğaziçi’nin sanat çevrelerini anlatan ----, dil ile oynamış ve sıradan olanı bile şiire çevirmiştir. Asıl ününü deneme türündeki eserleriyle kazanan sanatçının *Ah Beyoğlu Vah Beyoğlu*, *Keçi Çobanı* ve *Kuzu Çobanı* adlı tanınmış denemeleri vardır. *Hacivat’ın Karısı*, *Kikirikname* ise dikkat çeken şiir kitaplarıdır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ziya Osman Saba
 B) Salah Bırsel
 C) Yahya Kemal Beyatlı
 D) Memduh Şevket Esendal
 E) Orhan Veli Kanık

21. Roman, bir bocalama dönemini ele alır. Mondros Mütarekesi’nin peşinden İstanbul’un işgaliyle Anadolu’da başsız, lidersiz Millî kuvvetlerin birleşip Kurtuluş Savaşı’nı başlatmalarına kadarki zamanı kapsar. 1908 Meşrutiyeti ile Mütareke Devri arasındaki olaylardan, Balkan ve Birinci Dünya Savaşlarının türlü bozgunlarından acılı, yorgun düşmüş savaşçıların toparlanıp örgütlenmesinin tarihi gözüyle bakabileceğimiz romanının olayları İttihatçılardan “Cehennem Yüzbaşı Cemil” ekseninde toplanır. İşgal altındaki İstanbul’da Yüzbaşı Cemil’in teyze kızı Neriman ile aşkına, evlenmesine paralel başlayan hareketli olaylar Cemil ve arkadaşlarının Anadolu’ya geçmeleriyle gelişir. Millî Mücadele’nin nasıl ve hangi şartlarda yapıldığına dikkat çeker.

Bu parçada sözü edilen roman ve yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Üç İstanbul* – Mithat Cemal Kuntay
 B) *Dikmen Yıldızı* – Aka Gündüz
 C) *Yorgun Savaşçı* – Kemal Tahir
 D) *Onbinlerin Dönüşü* – Samim Kocagöz
 E) *Sahnenin Dışındakiler* – Ahmet Hamdi Tanpınar

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 23

22. Bir Kalır uzun resimlerde anısı sakallarımızın
Urban içinde Üşüyüp Üşüyüp kaldığımızın

Bir Kalır yanık dağlar yataklarda o oteller
Meydanlar heykeller sizin olmadığınız o her yer

O çok yalınç gerçekli gelip gitmeler

Bir Kalır uzun duvarlar ve onların dipleri
Bir Kalır Yılgın Adamların hep "Evet" dedikleri

**Turgut Uyar'ın Çok Üşümek adlı şiirinden alınan bu dize-
lerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) "Bir Kalır" sözü sık tekrarlanarak leitmotiv özelliği kazanmıştır.
- B) Alışılmamış bağdaştırmalara yer verilerek çağrışımsal bir dil oluşturulmuştur.
- C) Gerçeküstücülük anlayışıyla aklın mantıksal işleyişine sırt çevrilmiştir.
- D) İmgesel, soyut şiire yaslanılmış, yazımsal sapmalara yer verilmiştir.
- E) Geleneksel anlayışa bağlı kalınarak şiirde biçimsel ve anlamsal bütünlük sağlanmıştır.

23. Tiyatroyu Türkiye'de çağdaş bir sanat alanına dönüştürme yolunda ilk büyük katkı ünlü tiyatro ve sinema adamı ---- geldi. 1927'de, Darülbeyazıt'ın başına geçerek yerli yazarları yüreklendirmesiyle, izleyiciye sunduğu çağdaş çeviri oyunlarla, sahneleme, oyunculuk ve dekor kullanımında güncel anlayışı yerleştirmesiyle, yetiştirmelerine katkıda bulunduğu kadın ve erkek oyuncularla bugünkü Türk tiyatrosunun temellerini attı. *Halıcı Kız* filmi (1953) Türkiye'deki ilk renkli filmidir. Venedik Film Festivali'nde *Leblebici Horhor* filmiyle ödül alan sanatçının *İnsan ve Tiyatro Üzerine Gördüklerim* adlı anı kitabı çok değerli bilgiler içerir. Diğer anı kitabı ise *Benden Sonrası Tufan Olmasın* adını taşır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Muhsin Ertuğrul'dan
- B) Haldun Taner'den
- C) Turan Oflazoğlu'ndan
- D) Ahmet Vefik Paşa'dan
- E) Ahmet Kutsi Tecer'den

24. Bilim, sanayi ve teknoloji alanındaki gelişmeler insanlık tarihini ve dolayısıyla geleceğini pek çok açıdan etkilemiştir. 20. yüzyıl, teknolojik açıdan oldukça hızlı geçmiş ve değişime uğramıştır. Toplumların sosyal ve ekonomik yaşam biçimlerindeki bu dönüşüm, insanların beğeni düzeylerini ve arzularını da farklılaştırmıştır. Sanat, bu değişimden kendi payına düşeni almış; çeşitli sanat akımları ortaya çıkmıştır. Yıkımı, şiddeti ve kökten değişimi isteyen bu akım; ortaya çıktığı dönemde oldukça ses getirmiştir. Akımın temsilcileri, geçmişin sanatını ve kültürünü reddetmişlerdir. Geleceğin yeni olanda saklı olduğunu ve buna ulaşmak için de geçmişin tozlu raflarında kalan sanatsal ve kültürel tüm etkinliklerin ve birikimlerin yok sayılması gerektiğini hatta bu durumu biraz daha ileriye götürerek bunların tamamının yok edilmesi ve yıkılması gerektiğini şiddetli bir şekilde savunmuşlardır.

Bu parçada söz edilen edebî akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fütürizm
- B) Realizm
- C) Sembolizm
- D) Sürrealizm
- E) Dadaizm

Bu testte 24 soru vardır.

1. Sennur Sezer deyince onunla çalışmış olanların ---- temel özelliklerden biri de, onun ---- ayaklı bir ansiklopedi oluşudur.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) sürekli söylediği – belki
B) hiç söz etmediği – başarılı
C) aklına gelen – âdeta
D) açıkladığı – biraz da
E) söylemediği – çok fazla

2. Ercan, okullar tatile girince dedesinin yanına gitmek için köy dolmuşlarının kalktığı durağa gitti. Köy dolmuşlarını beklerken cebinden kırık tarağını çıkardı, saçlarını yana doğru taradı. Aklının bir köşesinde karnesindeki kırık notlar vardı. Dedesine karnesinin kötü olduğunu nasıl söyleyeceğini düşünüp durdu çünkü dedesi bu duruma çok kırılacaktı. Dolmuşun korna sesiyle birden irkildi ve elindeki tarağı yere düşürdü. Gözlerini parçalanmış taraktan alamadı ve kafasını yukarı kaldırdı. Kırık beyaz rengiyle köy dolmuşu burnunun dibine gelmişti.

Bu parçada “kırık” sözcüğü aşağıdaki anlamlardan hangisine karşılık gelecek şekilde kullanılmamıştır?

- A) Kırılmış olan
B) Saf renkten hafif uzaklaşmış olan
C) Düşük, aşağı seviyede olan
D) Gücenmiş, üzgün
E) Bir şeyin kırılan yeri

3. Mozaiklerde işlenen konular; mitoloji, doğa, günlük yaşam, dekoratif unsurlar ve soyut kavramlardan seçilmiş. Bu dönem mozaiklerinde sanatçıların isimlerine rastlanmıyor. Kullanılan farklı gölgeleme teknikleri ve cam mozaiklerdeki çok renklilik Romalı sanatçıların mükemmeli yaratma konusundaki gayretlerinin bir sonucu olarak dikkat çekiyor. Genellikle yapıların tabanlarında kullanılan rengârenk mozaikler şehirde yaşayanların maddi açıdan refah seviyesinin yüksek olduğunun bir göstergesidir.

Bu parçada sözü edilen mozaiklerle ilgili olarak

- I. Sanatçıların ismi bilinmese de kendilerine özgü bir üslup oluşturmaya çalıştıkları gözlemlenmektedir.
II. Yapıldığı dönemin inanış özelliklerini yansıtmaktadır.
III. Romalıların ekonomik durumu hakkında fikir vermektedir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

4. Araştırmacılar, donmuş toprak tabakasındaki, Buz Çağı'na ait bitki DNA'larını analiz etti. Dev cüsseli olmaları ve sürüler halinde gezmeleriyle bilinen mamutların neyle beslendiklerini ortaya çıkaran araştırmaya göre Kuzey Kutbu kasvetli bir yer değildi. Otsu diyebileceğimiz bitkiler vardı yani sanıldığı kadar kırık bir bölge değildi. Bölgedeki canlıları doyuran otsuların içerisinde gelincik, düğün çiçeği, anemon, karahindiba, havuç, ayçiçeği, yosun, su teresi, maydanoz ve besleyici yeşil bir bitki vardı. Bu bitkilerin içerisinde mamut popülasyonunun devamı için besleyici protein ve besin değeri yüksek yiyecekler bulunuyordu.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Mamutların fiziksel özelliğine ve yaşam biçimlerine
B) Kutuplarda yaşam şartlarının zaman içinde değiştiğine
C) Mamutların neslinin tükenme nedenlerine
D) Buz Çağı'na ait bitki fosillerinin bulunduğu
E) Kuzey Kutbu'nda Buz Çağı'nda bulunan bitki çeşitlerine

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 24

5. I. Yapılan bu deneylerin sonucunda 60 °C de kurutulan dilimlenmiş kırmızıturp deneyi 420 dakika, rendelenmiş kırmızıturp deneyi 120 dakika sürmüştür. Toplam özgül enerji tüketim değerleri (SEC) göz önünde bulundurulduğunda kırmızıturpu rendeleyerek kurutmada toplamda hem daha az enerji harcanmış hem de daha kısa zamanda kurutma işlemi gerçekleştirilmiştir.
- II. Yapılan bu çalışmada geleneksel kırmızıturp ağırlık, nem içeriği, nem oranı, kuruma oranı gibi kurutma parametrelerine ek olarak özgül enerji tüketimi (SEC) ve özgül nem çekme oranları (SMER) tespit edilmiştir. Her iki ön işlemi (dilimleme ve rendeleme) değerlendirebilmek amacı ile deneyler 60 °C’de yapılmıştır.

Yukarıda verilen I numaralı parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) II. bölümde yapılan deneyin bilimsel sonucu açıklanmıştır.
- B) II. bölümde ifade edilen konuyla çelişen farklı bir durumdan söz edilmektedir.
- C) II. bölümdeki deneyin, aynı sıcaklıkta yapılmasının gerekliliğine değinilmiştir.
- D) II. bölümde anlatılan durumun sebep olduğu bir olumsuzluktan bahsedilmektedir.
- E) II. bölümde belirtilen deneyin farklı sıcaklıkta oluşan farklı değerleri örneklenmektedir.

6. I. Bir orman yangınıyla kızardı karşı dağlar,
II. Taraf taraf tutuştu meşaleler, çırağlar.
III. Bir renge girdi eşya günün altın tasında,
IV. Bu kızıl kâinatın gezerken ortasında.

Numaralanmış bu dizeler ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kafiye şeması mesnevi şeklindedir.
- B) II. dizede “tutuştu, meşaleler, çırağlar” sözcüklerinde tenasüp sanatı vardır.
- C) III. dizede istiare sanatı yapılmıştır.
- D) Ek hâlinde redif ve tam kafiyelerle ahenk sağlanmıştır.
- E) “tasında” sözcüğünde kinaye sanatı vardır.

7. Yaratıcı yazarlık dersinde öğrenciden bir şehirlinin ücra dağ köylerindeki gezisini anlatan bir öykü yazması istenince öğrenci şu cümleleri yazdı:

“Bozuk yollarda bir kamyon kasasında üç saate yakın bir zaman sarsıla sarsıla yolculuk yaptıktan sonra kamyon dan indi. Burası gideceği köyün yol çatıydı. Daha 5 km yürümesi gerekiyordu. Şansı varsa bir traktör denk gelirdi. Kafası uğultulu tepeler gibiydi, beynindeki gürültüler onu rahatsız ediyordu.”

Öğrenciye verilen tavsiye: “----”

Yaratıcı yazarlık dersini veren hocaların tavsiyesinden sonra öğrenci, metnini aşağıdaki gibi değiştirir:

“Çukurlu, tümsekli köy yollarında bir kamyon kasasında saatlerdir sarsılıyorum. Nihayet gideceğim köyün yol çatına vardık. Bir traktör denk gelmezse şu bitkin hâlimle 5 km yürümek zorundayım. Kafamın içindeki uğultuyu dinlemeye başlamıştım.”

Bu parçadan hareketle öğrenciye verilen tavsiye aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Öykülerde anlatma tekniğinin yerine gösterme tekniği kullanmak ve bunu da kahraman anlatıcı figürüyle yapmak, daha etkili bir yoldur.
- B) Kısa öykünün can damarı, ortam betimlemelerinin kişinin ruh hâliyle uyumlu biçimde yapılmasıdır.
- C) Kahramanın idealize edilmesi amacıyla koşulların abartılarak verilmesi, öykünün inandırıcılığını zedeler.
- D) Olay kişinin başından geçenlerin okuyucuyu ilgilendiren tarafı, olayın doğru belirlenip öne çıkarılmasıdır.
- E) Betimlemelerin çokluğu, tek çizgi üzerinde ilerleyen öykünün asıl vermek istediklerini verememesine neden olur.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 24

8. Bir eşek var idi zaif ü nîzar
Yük elinden katı şikeste vü zâr

Gâh odunda vü gâh suda idi
Dün ü gün kahr ile kısuda idi

Ol kadar çeker idi yükler ağır
Ki teninde tû komamıştı yağır

Nice tû kalmamıştı et ü deri
Yükler altında kana battı deri

Şeyhî'nin *Harnâme* adlı yapıtından alınan bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) *Harnâme*, sembolik-alegorik anlatımla oluşturulmuş bir mesnevidir.
B) Divan edebiyatında fabl türünün örneğidir.
C) Betimleme ve öyküleme anlatım biçimleri kullanılmıştır.
D) Divan edebiyatında tasavvufî yönü ön plana çıkan mesnevilerden biridir.
E) Mizahî yönü ağır basan, toplumsal hiciv içeren bir hikâyedir.

9. Dirse Han, hatununun sözü ile büyük bir ziyafet verdi, dilek diledi. Attan aygır, deveden erkek deve, koyundan koç kestirdi. İç Oğuz, Dış Oğuz beylerini başına topladı. Aç görse doyurdu. Çıplak görse donattı. Borçluyu borcundan kurtardı. Tepe gibi et yığdı, göl gibi kırmızı sağdırdı. El kaldırdılar, dilek dilediler. Bir ağzı dualının hayır duası ile Allah Teala bir çocuk verdi. Hatunu hamile oldu. Bir nice müddetten sonra bir oğlan doğurdu.

***Dede Korkut Hikâyeleri*'nden alınan bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) Dönemin sosyal hayatındaki dayanışmaya ait özellikleri yansıtmaktadır.
B) Türk toplum hayatında kadının fikirlerine değer verildiğini göstermektedir.
C) İslam inancının etkileri görülmektedir.
D) Türk toplumunun yaşayışını, âdetlerini, törelerini yansıtan zihniyet unsurlarına yer verilmiştir.
E) Kahraman, destansı özellikleriyle ön plana çıkmaktadır.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde verilen bilgilerle ayraç içinde verilen isimler uyuşmamaktadır?

- A) İnce bir söyleyiş, derin bir bilgi içeren şiirleri halk arasında çok sevilen şairin *Divan* ve *Sergüzeşt-name* adlı kitapları vardır. (Gevheri)
B) Kavga konusunu işleyen, "Ferman padişahın, dağlar bizimdir." diyen bir koçaklama ustası olan şair, divan şiirinden hiç etkilenmemiştir. (Dadaloğlu)
C) Âşık ve divan tarzı şiirler yazan, sistemin aksayan yönlerini eleştiren sanatçının ikiyüzlülük, rüşvet, haksızlık, fakirlik, adalet, bilgisizlik gibi sosyal temalar şiirlerinin belirgin özelliğidir. (Seyrani)
D) Ressamlığı, minyatür ustalığı ve hattatlığı ile de dikkati çeken sanatçının *Atalarsözü Destanı* ve Selanik-İstanbul yolculuğunu konu alan *Tekerleme*'si, türünde ilk örnekler olması bakımından önemlidir. (Levni)
E) Hayatı etrafında oluşan kendi ismiyle anılan *Selvihan Hikâyesi* ile ünlü şairin şiirlerinde aşk, tabiat, sevgili ve gurbet gibi konular işlenmiştir. (Ercişli Emrah)

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 24

11. Güre köyünde çok güzel bir kız varmış. Adı Sarıkız'mış. Bu kızı köyün bütün gençleri sever ve onunla evlenmek isterlermiş. Bu güzel kızın babası ise binbir zahmetle büyüttüğü kızını, talip olan gençlerin hiçbirine vermezmiş. Bunun üzerine gençler Sarıkız'a iftira etmişler. Köylüler de Sarıkız'ın babasına giderek "Kızın kötü yola saptı. Ya kızını öldürsün ya da buralardan çekip gidersin!" demişler. Düşünüp taşınan baba, kızını öldürmeye kıyamaz ancak köylülerin yüzüne bakabilmek için Sarıkız'ı gözden uzak tutmak gerektiğini düşünür. Kızını yanına alan baba, Kazdağı'nın zirvesine çıkar ve güttükleri kazlarla birlikte kızını bırakıp geri döner. "Kurt kuş yerse de gözüm görmesin, yaşarsa da herkesten gizli yaşasın." diye kendini avutur.

Bu efsane metninden hareketle efsanelerle ilgili olarak

- I. Bir şahıs, mekân ve olay üzerine oluşturulur.
- II. Çok eski dönemlere ait bu anlatılar, masalsı bir anlatıma sahiptir.
- III. Dinî özellikler ve eğitici yön ön planda tutulur.
- IV. Toplumun yaşayış biçimi ve anlayışına ait ipuçları barındırır.
- V. Millî değerleri yansıtmak amaçlanır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) I ve III B) Yalnız III C) II ve V
D) III ve V E) IV ve V

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere ayraç içindeki kavram getirildiğinde bilgi yanlış ortaya çıkar?

- A) ----, bir gazelin beyitlerinin üstüne üçer mısra ilave edilerek oluşturulan nazım biçimidir. (Tahmis)
- B) ----, gazelin her dizesine, kullanılan ölçüye uymak koşuluyla bir kısa dize eklenerek oluşturulan nazım biçimidir. (Müstezat)
- C) Biçim bakımından murabbaya benzeyen ----, genel olarak bestelenmek için yazılır. (şarkı)
- D) ----, genellikle bir gazelin beyitlerinde mısralar arasına üç dize getirilerek oluşturulan nazım biçimidir. (Taştir)
- E) Konu sınırlaması olmayan ----, halk şiirindeki mâninin, divan şiirine yansımış biçimi kabul edilir. (kıta)

13. Kuş dili anlamına gelen eser, Feridüddîn Attar'ın ---- adlı eserinin Türkçeye tercümesidir. ----, konunun ana çerçevesine sadık kalarak Attar'ın pek çok hikâyesini kullanmamış, *Kelile ve Dimne* ile *Kabusnâme*'den hikâyeler almıştır. Eserde çeşitli türlerden kuşların Hüdhüd kuşunun başkanlığında, padişahları olan Simurg'u aramaları anlatılır. Çeşitli maceralardan sonra kuşlar Simurg'a ulaşır. Sembolik olarak kuşlar insanları, Hüdhüd aklı, Simurg ise Allah'ı simgeler. Tasavvufun temel felsefesi olan "vahdetivücut" bu eserin ana temasıdır. Bu yönüyle eser, temsili yani alegorik bir özellik gösterir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) *Hüsn ü Aşk* – Şeyh Galip
- B) *Hayrabat* – Nâbî
- C) *Beng ü Bade* – Fuzuli
- D) *Mantıku't-Tayr* – Gülşehri
- E) *Garipnâme* – Âşık Paşa

14. Yazar:

— Yakup Kadri'nin eserlerini incelemeye başladığımda gördüm ki onun bütün eserlerinde genel olarak cumhuriyet, millet ve Atatürk aşkı önemli derecede öne çıkmaktadır. Fecriati Dönemi'nde yazdıklarına ısınmadım bir türlü.

Eleştirmen:

— Öne çıkan bu konulardan hareketle sizde iz bırakan romanlarının hangileri olduğunu öğrenebilir miyim?

Yazar:

— Yıllar yılı hiç aranıp sorulmamış olan Anadolu köylüsünün davranışlarının savaş sırasında nasıl da vurdumduymaz bir hâle büründüğünü ve köylüyü Ahmet Celal üzerinden bilinçlendirmeye çalıştığı eseri benim favorim olmuştur. Bir de yazarın Ankara'dan yola çıkarak Türkiye'deki sosyal değişimi yansıtmaya çalıştığı romanının kahramanı Selma Hanım'ın özel hayatında yaşadığı maceralı üç ayrı dönem, Ankara'nın üç ayrı dönemini yansıtmaları bakımından beni çok etkilemiştir.

Eleştirmen:

— Ben de seninle aynı fikirdeyim. Yakup Kadri'yi edebî anlamda tanıyan ciddi okuyucular, onun belli bir dönemden sonra gerçek kimliğini bulması ile oluşturduğu eserlerini çok sevmiştir. *Erenlerin Bağından* ve *Okun Ucundan* eserlerinin yanında farklı türlerde de eserler vermiş ancak romanlarıyla tanınmıştır.

Bu diyalogdan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Yazar, *Yaban* romanını okumuştur.
- B) Yazar, *Ankara* romanıyla ilgili saptamada bulunmuştur.
- C) Eleştirmen, Yakup Kadri'nin mensur şiirlerinin olduğunu bilmektedir.
- D) Yazarın en çok beğendiği roman, *Sodom ve Gomore*'dir.
- E) Yazarın favori olarak gördüğü romanda Mehmet Ali ve Emine karakterleri de bulunmaktadır.

15. İlk hasretiyle gençliğimin ilk elemeleri

Ey paslı tellerinde gülen, ağlayan aruz

Ey eski dost yâd edelim eski demleri

Mademki son sadânı dağıtmış, yorulmuşuz!

(...)

Akşam guruba karşı tüten bir buhurdanın

Hüznüyle şahit olma nihayet zevaline.

İran yoluyla Zühre tâcın, nağme kervanın

Şâhane geldiğin gibi şâhane git yine.

Aruza Veda adlı şiirden alınan bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Milliyetçi şiir anlayışına yönelişi ifade etmektedir.
- B) Faruk Nafiz Çamlıbel tarafından kaleme alınmıştır.
- C) Aruzun Türk edebiyatına giriş hikâyesinden söz edilmektedir.
- D) Sanat anlayışını ortaya koyan bir bildiri niteliğindedir.
- E) Teması ve anlatımıyla Beş Hececiler'in şiir özelliklerini yansıtmaktadır.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 24

16. Tarık Buğra ile ilgili aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlış vardır?

- A) Eserlerinde toplumsal çatışmaları psikolojik açılarından gören yazar, sanatın gerçekliğini toplum gerçekliğinin karşısına çıkarmıştır.
- B) Roman ve hikâyelerinde toplumumuzun tarihini, ortak değer yargılarını, sorunlarını işleyen yazar sanatın insanı yüceltmesi gerektiğini düşünmektedir.
- C) Yazarın adını duyuran romanı, Kurtuluş Savaşı sırasında Anadolu halkının yaşamını ve sonrasını ele aldığı *Küçük Ağa – Küçük Ağa Ankara’da – Firavun İmanı* romanlarından oluşan üçlemidir.
- D) Osman Bey’in Osman Gazi olarak tarih sahnesine çıkışını ve Osmanlı Devleti’nin kuruluşunu *Devlet Ana* adlı romanında anlatmıştır.
- E) Şiirli, yoğun bir anlatımla çevre, kişi ve olayları soyut derinliğine inerek anlatmış; şive taklitlerinden, gelip geçici dil görüntülerinden kaçmıştır.

17. İhtiyar tutsak, sevincinden bayılmıştı. Kendine gelince oğlu ona:

- Ben karaya cenk için çıkıyorum. Sen gemide rahat kal, dedi. Eski kahraman kabul etmedi:
 - Hayır. Ben de sizinle cenge çıkacağım.
 - Çok yaşlısın baba, rahat et! Bizi seyret!
 - Ama yüreğim güçlüdür. Kırk yıldır dövüşü özledim. Oğlu, babasının ellerine varıp vatanını, sevdiklerini göremeden seni tekrar kaybetmeyelim baba diye yalvararak öptü.
- İhtiyar, kafasını kaldırdı, göğsünü kabarttı, daha bir gençleşmiş gibiydi. Bayrağı işaret ederek:
- Şehit olursam bunu üzerime örtün! Vatan al bayrağın dalgalandığı yer değil midir? dedi.

Ömer Seyfettin’in *Forsa* adlı hikâyesinden alınan bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Klasik olay hikâyesinin özelliklerini yansıtmaktadır.
- B) İç monolog tekniğinden yararlanılmıştır.
- C) Millî duyguları uyandırmak amaçlı yazılmıştır.
- D) Diyalog tekniğiyle olay aktarımı canlı tutulmuştur.
- E) Süsten ve sanattan uzak, günlük konuşma diliyle oluşturulmuştur.

18. Aşağıdaki beyitlerin hangisi bir kasidenin “fahriye” bölümünden alınmış olabilir?

- A) Devletünde n'ola Örfî gibi meşhur olsam
Var mı bir bencileyin şâ'ir-i pâkize-edâ
- B) Gözlerüm giryân u biryândur gönül
Leblerin şekker özün pür-handesin
- C) Yine ferrâş-ı sabâ sahn-ı ribât-ı çemene
Geldi bir kafile kondurdu yüki cümle bahâr
- D) Başka bir âlemi var bâd-ı bahârın kanda
Yâsemen rûz-i sefîd oldı benefşe şeb-i târ
- E) Rûh-bahş oldı Mesîhâ-sıfat enfâs-ı bahâr
Açdılar dîdelerin hâb-ı ademden ezhâr

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 24

19. Aşağıda verilen eser - yazar eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Ahmed Fakih - *Çarhname*
- B) Ali Şir Nevai - *Mecalisü'n Nefais*
- C) Fuzuli - *Hadikatü's Süeda*
- D) Baki - *Siham-ı Kaza*
- E) Nabi - *Hayrabad*

21. SADIK: Ver parayı dedim!..

FATMA KADIN: (Korka korka bir çıkış yapar.) He ya... Vereyim de şaraba yatır gine de mi?

SADIK: Çarparım haa! Kız ben erkek değil miyim?

Nereye istersem oraya veririm... Sana mı danışacağım?

FATMA KADIN: (İyice siner.) Şuna bak... İşim de geldi yüzüstü... Daha bir burayı toplıyamadım.

SADIK: Ver şu beş lirayı!..

FATMA KADIN : İkide bir buraya çıkıp çıkıp geldiğinnen olur mu? Ne dimez elin insanları? Get hadi çocuklarının başına...

SADIK: Ben anaları değilim. Kendin git...

FATMA KADIN : Aa, a, lafa bak! Ben de evde oturam da, ne yiyip içek ha?

SADIK: Bana bak, ikide bir adamın kafasına vurup durma. Evde oturuyorsam keyfimden oturmuyorum. Hani nerde iş?

Cumhuriyet Dönemi'nde yazılmış bir tiyatro metninden alınan bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kadınların iş hayatına girmesinin önemi vurgulanmıştır.
- B) Ekonomik sıkıntıların toplumsal yansımalarına değinilmiştir.
- C) Kişiler kendi yöresel ağız özelliklerine göre konuşturulmuştur.
- D) Gözleme dayalı olarak toplumdaki kadın algısı ele alınmıştır.
- E) Sosyal yaşamdaki kimi olumsuzluklara gönderme yapılmıştır.

20. (I) Orta oyunları, köylülerin uzun kış aylarında ve özellikle düğünlerde, bayramlarda eğlenmek ve vakit geçirmek için düzenleyip oynadıkları temsillerdir. (II) İzleyicilerle çevrili bir alan içinde oynanan, yazılı metne dayanmayan, içinde müzik, raks ve şarkı da bulunan doğaçlama bir oyundur. (III) Ana çizgileri bilinen bir konu ele alınarak oyuncuların doğaçlama yani tuluat yoluyla geliştirdikleri olaylar dizisi, oyun kişileryle sahneye getirilir. (IV) Kavuklu, Karagöz oyunundaki Karagöz'ün; Pişekâr da Hacivat'ın karşılığı olan özellikleriyle karşımıza çıkmaktadır. (V) Orta oyunu; methiye (övgü), muhavere (söyleşme), fasıl (oyun) ve dua bölümlerinden oluşmaktadır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

B
İ
L
G
İ

S
R
R
M
R
L

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 24

22. Realizm, 16. yüzyılın sonlarında Fransa'da başlamış ve I zamanla tüm Avrupa'ya yayılmıştır. Eski Yunan ve Latin II edebiyatları geleneğine bağlı kalarak anlatımda duruluk ve açıklığa ulaşmayı amaçlayan bir akımdır. Bu akımın doğup gelişmesinde hümanizm ve Rönesans etkilidir. Seçkin III çevrelere hitap eden bu akım, akıl ve sağduyuyu ön plana IV çıkarmıştır. Millî diller üzerine kurulan bu akımda sanatçılar; eserlerinde kişiliklerini gizlemişler, kahramanlarını halktan V kişilerden değil, seçkinler arasından seçmişlerdir.
- Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

23. “Şimdi sisin içinde hayalet gibi beliren Türk gemilerinin renklerini düşleyip, eski bir masanın üzerinde kitabımı yazmaya çalışırken öyle bir dönemin, bir hikâyeye başlayıp onu bitirmek için en uygun zaman olduğunu düşünüyorum.”
- “Şimdi, geçmişimi inanılır kılmak için, tek bir satırını okuyamadığım bu itiraflardan bir ikisini ayrıntılarıyla kurayım, dediğimde hikâyemin ve düşlediğim hayatımın dengesini bozmayacak kadar Hoca'ya yakışacak kötülüğü bulamıyorum bir türlü.”
- Orhan Pamuk'un *Beyaz Kale* adlı romanından alınan ve yazarın anlatıya müdahalesini gösteren bu parçalar aşağıdaki postmodern anlatım tekniklerinin hangisini örneklemiştir?**
- A) Metinler arasılık
B) Üst kurmaca
C) Kolaj
D) Pastiş
E) İroni

24. Biz o şiiri isteriz ki çifte giden babalar
Ekin biçen genç kızlarla odun kesen analar
Yanık sesin dinlerlerken gözyaşların silsinler
Başlarını açık, beyaz sinesine koysunlar
Yüreğinin özleriyçin çırpındığın duysunlar
Bu çarpıntı, bu ses nedir? Neler diyor? Bilsinler
- Dil, söyleyiş, biçim ve içerik bakımından değerlendirildiğinde bu dizelerin aşağıdaki sanatçılardan hangisine ait olduğu söylenebilir?**
- A) Yahya Kemal Beyatlı
B) Necip Fazıl Kısakürek
C) Mehmet Emin Yurdakul
D) Mehmet Âkif Ersoy
E) Ziya Osman Saba

Bu testte 24 soru vardır.

1. Yirmi yaşında yazmaya başlayan Cartland, 2000 yılında 99 yaşında ölene kadar 723 kitap yayımladı. Bu eserler, 40 dile çevrildi; en az 1 milyar kopya sattı. Sürekli güzel kız ve yakışıklı, zengin erkeğin aşk öyküsünü anlattı. İffetli kızın saf aşkını kutsadı ve onu sevdiğiyle evlendirip sonsuza dek mutlu yaşattı. Kitapları serada büyümüş, okuma zevki ve alışkanlığı tam gelişmemiş genç kız ve kadınlar için ayrılmış raflarda yer aldı.

Bu parçada altı çizili bölümle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Elit tabakada yetişen
- B) Düşünce dünyası gelişmemiş
- C) Evinden çıkmayı sevmeyen
- D) Yaşamın zorluklarından kaçan
- E) Kendi dünyasının dışına çıkmayan

2. I. Kömürcü Hristo, Yorgiya'ya seslenir.
II. Kömürcü Hristo, bir kömür yığınının önünde oturmaktadır.
III. Kömürcü Hristo, kırk yaşlarında ve zengin görünümündür.

Yukarıdaki cümlelerin, anlamını koruyarak tek cümleye dönüştürülmüş en uygun biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kırk yaşlarında zengin görünümüne sahip Kömürcü Hristo, bir kömür yığınının önünde oturan Yorgiya'ya seslenir.
- B) Bir kömür yığınının önünde oturan, kırk yaşlarında ve zengin görünümüne sahip Kömürcü Hristo, Yorgiya'ya seslenir.
- C) Bir kömür yığınının önünde oturan ve zengin görünümüne sahip Kömürcü Hristo, kırk yaşlarındaki Yorgiya'ya seslenir.
- D) Kırk yaşlarında olan Kömürcü Hristo, bir kömür yığınının önünde oturan ve zengin görünümüne sahip Yorgiya'ya seslenir.
- E) Zengin görünümüne sahip Kömürcü Hristo, kırk yaşlarında ve bir kömür yığınının önünde oturan Yorgiya'ya seslenir.

3. • Üniversite, hangi kişiler tarafından yönetilir?
• Üniversitelerin bir ülke için önemi nereden gelir?
• Üniversite mezunlarının sorunları nelerdir?
• Üniversitelerin ana faaliyet alanları nelerdir?

Aşağıdaki araştırma sonuçlarından hangisi bu sorunlardan herhangi biriyle ilişkili değildir?

- A) Üniversitelerin bilimsel üretkenliği ile ülkelerin kalkınmışlığı ve gücü arasında derin bir korelasyon olduğu somut örneklerle saptanmıştır.
- B) Üniversite öğrencilerimizin 9 milyonu bulduğu, üniversiteyi bitirenlerin en büyük probleminin istihdam dışı kalmak olduğu, ikinci büyük problemin ise eğitimi aldığı alanın dışında çalışmak olduğu ortaya konmuştur.
- C) 1088'de kurulan Bologna Üniversitesinin ilk üniversite kabul edildiği, bir öğrenci loncası olarak kurulan üniversitenin adındaki üniversitas kelimesinin Latince'de bir amaç uğruna bir araya gelen insanların oluşturduğu kurum anlamına geldiği vurgulanmıştır.
- D) Klasik bir üniversite sisteminin doğaya / fen bilimleri ve sosyal bilimler olmak üzere iki ana araştırma alanının bulunduğu, fakültelerin ise bu ana dalların alt dallarını oluşturduğu dile getirilmiştir.
- E) Üniversitelerin başında üst yönetici olarak unvanı rektör olan kişinin bulunduğu, fakültelerin yöneticilerinin ise unvanın dekan olduğu ve bölümlerin ise bölüm başkanlarınca yönetildiği, bu birimler için yeteri kadar yardımcının bulunduğu saptanmıştır.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 25

4. • **zor:** Sıkıntı veya güçlükle yapılan, kolay karşıtı.
• **ileri:** Benzerlerini geride bırakmış.
• **korumak:** Süregelen bir durumun değişikliğe uğramasını önlemek.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “zor, ileri, korumak” sözcükleri belirtilen anlamlarını karşılayacak şekilde kullanılmıştır?

- A) Özgün bir araştırma ile ileri fikirler ortaya koymaya çalışan akademisyenler, mevcut durumu koruma amacı taşıyanlara karşı verilmesi zor bir mücadele ile karşı karşıya kalırlar.
- B) Sevginin insanlarda olduğu gibi hayvanlarda da olduğunu şöyle söyleyeyim: Yavrularını tehlikede gören ve ailesini koruma içgüdüleriyle ileri atılan Çomar, sahibinin zoruyla kontrol altına alınabildi.
- C) Savaş sonrasında zor bir dönemden geçen insanlar, yaşadıkları yerleri korumak ve medeniyetlerini ileri götürmek için yardımlaşarak bir güç oluşturmuşlardır.
- D) Zor olan şeylerin yanında hep bir kolaylık vardır, motivasyonu korumak ve ileri bir tarihe ertelemekten bugünün işini yarına bırakmamak gerek.
- E) Dolabı ileri götürmek için yerinden kalkıp beline -kendini korumak için olsa gerek- bir kuşak bağladı, zorlandığı her hâlden belli oluyordu.

5. Yazdığı roman taslağını usta romancıya gönderen yazar adayı, kahramanının karşılaştığı bir anlayışsızlıktan sonraki üzüntülerini dile getirir ve ardından da şu saptamaları yapar:

“Kolay değil insanların bu kadar acımasız olduğu, iyilerden çok kötülerin sözünün geçtiği, gerçek ilişkilerin değil çıkar ilişkilerinin moda olduğu, insanların imkân olarak görüldüğü bir dünyada hassas bir insan olmak.”

Usta romancı bu bölümü işaretler ve yazar adayına tavsiyede bulunur.

Yazar adayına verilen tavsiye: “----”

Yazar kendisine yöneltilen eleştiriler ve verilen tavsiyeden sonra bu bölümü şöyle yazar:

“Kolay olmasa gerek, insanların acımasızlığının yaygınlaştığı, iyilerin sözünün değil kötülerin sözünün geçtiği, -mış gibi ilişkilerin arttığı, dostlukların çıkardan ibaret olduğu, insani ilişkilerin ticari ilişkilere indirgendiği ve çıkarsız sevginin devrinin kapandığı bir dünyada böyle hassas bir insan olmak.”

Bu parçadan hareketle yazar adayına verilen tavsiye aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Roman, bir dil sanatıdır; anlatım kusurlarını diyaloglarda hoş görebiliriz ama sizin saptamalarınızda buna izin veremeyiz.
- B) Çıkarımlarınızın ve saptamalarınızın okuyucuyu ilgilendirmeyen bölümlerini yazıdan atmanız gerekir.
- C) Kişisel görüş ve iddialarınızın eğreti durmaması için bunları kesinlikli ifadelerden kaçınarak anlatmanız gerekir.
- D) Romanın olay örgüsüne ait olmayan düşüncelerin romanın akıcılığını önleyebileceğini bilmeli ve bunları kahramanınızın bilinç akışı üzerinden vermelisiniz.
- E) Düşünsel ağırlığı fazla olan cümlelerin kahramanınızın iç konuşmaları şeklinde verilmesi, romanı makaleye benzemekten kurtarır.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 25

6. Aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanında ayraç içinde verilen eserle ilgili değildir?

- A) Eserde eğitimci Rıza'nın gayretiyle çorak kamu arazisini ıslah eden Ankara yakınlarındaki Tozak köylülerinin, topraklarını elinden alan görevlilere kırıncılıkları dile getirilir. (*Kaplumbağalar*)
- B) Küçük yaşta yaşadığı olaylardan dolayı merhamet duygusunu kaybeden ve daha sonra öğretmen olan Zehra'nın, babasının ölümünden sonra onun hatıra defterini okuyarak geçmişteki gerçekleri öğrenmesine dayanan eserdir. (*Sözde Kızlar*)
- C) Eserin başkahramanı Cemal ve Sabiha, Süleyman Bey, İlhan, Nasır Paşa gibi kahramanlarla Kurtuluş Savaşı yıllarının İstanbul'unun yansıtıldığı eserde Doğu-Batı değerler sisteminde sıkışan Türk toplumunun ironik tablosu ele alınır. (*Sahnenin Dışındakiler*)
- D) Kurtuluş Savaşı'nın sosyal yaşamda meydana getirdiği yıkımları, işgalcilerle işbirliği yapanları konu edinen romanda asil bir ruhun, insanın anlaşılabilirliği karşısındaki bunalımları, ikiye bölünmüşlüğü ve bayalıklara karşı isyanı yansıtılmıştır. (*Biz İnsanlar*)
- E) Eserdeki olaylar 1908'den I. Dünya Savaşı ortalarını kapsayan dönemde geçer. Eserin ana kahramanı Ömer Seyfettin'in Don Kişot'u olarak anılır. Eserde asıl adı Ahmet olan ana kahraman, kendisi için farklı bir isim kullanarak kendisini asil, zengin, aydın biri olarak gösterir. (*Efraz Bey*)

7. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ayraç içinde verilen söz sanatı yer almamaktadır?

- A) kavraklar ışıkdardı batıya karşı
küsün dağlar gülkurusu (Teşhis)
- B) sen hiç vatansamaz mısın varsamaz mısın
sen hiç onursamaz mısın çoksamaz mısın (Tekrir)
- C) hep böylesi havalar besler fırtınaları
korkarım bu mavi ışık çabuk sönecek (Kinaye)
- D) hava da öyle kirli öyle kalın kirli ki
bakamıyor yıldızlar pencerelerden (Tariz)
- E) Ufuk bir tilkidir, kaçak ve kurnaz.
Yollar bir yumaktır, uzun, dolaşık. (Teşbih)

8. Milletlerin yaşamında derin izler bırakan tarihsel ya da toplumsal bir olayın sözlü gelenekte olgunlaştıktan sonra destan geleneğini bilen biri tarafından derlenmesiyle oluşan destanlara doğal destan denir. Yunanlıların *Odyseia*, İranlıların *Şehnâme*, Fransızların *Chanson de Roland*, İngilizlerin *Kaybolmuş Cennet*, Japonların *Şinto* adlı destanları dünyaca ünlü doğal destanlara örnektir.

Bu parçada numaralanmış örneklerden hangisi bilgi yanlışına neden olmuştur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Atilla İlhan ve Yahya Kemal'in şiir anlayışlarına dair çalışma yapan bir öğrenci, iki şair arasında kurgusal bir karşılaşma tasarlar. Bu karşılaşmada iki şair, şiir üzerine hayalî bir tartışmaya girer.

Aşağıdakilerden hangisi bu tartışmada geçebilecek bir diyalogdan alınmıştır?

- A) **A. İlhan:** Üstadım şiirlerinizi aruz ölçüsüyle yazsaydınız daha fazla kişinin gönlüne girerdiniz!
Y. Kemal: Benim için ölçü, bir şiirin en önemli parçasıdır ve şiiri şiir yapan da budur!
- B) **Y. Kemal:** Şekle önem verdiğiniz kadar içeriğe de önem verseydiniz şiiriniz daha iyi olurdu!
A. İlhan: Şiirde estetik aradım ben, toplumun sözcüsü olmayı değil efendim!
- C) **Y. Kemal:** Mısra haysiyetimidir, şiirde dizinin bir iç uyumlu musiki cümlesi hâlinde kusursuzlaştırılması gerekir!
A. İlhan: Slogancılık şiirimizin en büyük hastalığıdır; eşitlik, halkçılık, modern insan bunalımı şiirin konusu olmalıdır!
- D) **Y. Kemal:** Eski edebiyatı şiirlerinizde kullanarak edebiyatı yabancı dillerin boyunduruğu altına sokamazsınız!
A. İlhan: Şiirde ve edebiyatta bir sentez oluşturarak bunları bir bütün olarak değerlendirdim sadece!
- E) **A. İlhan:** Yeni bir tarz peşinde koşmak için şiir bir deneme-yanılma tahtası gibi kullanılamaz!
Y. Kemal: Hayır üstadım, şiirden estetik haz almak için değil şiiri anlaşılır kılmak için onu yeniden kurguluyoruz!

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 25

10. ...bir gün Filibe yolunda padişahın hizmetine vardım. Baktım ki cihanın sultanı, zamanın galibi, sultan soyundan Sultan Murad Han, elinde bir kitap tutar. Bu hâkir, hasta gönüllü, o âlicenap padişah "Bu ne kitabıdır?" diye sordu. O tatlı sözleriyle *Kâbusname*'dir. diye cevap verdi ve dedi ki: "Hoş kitaptır. İçinde çok yararlı şeyler ve öğütler vardır. Amma Fars dilinedir. Bir kişi Türkçeye çevirmiş fakat anlaşılır değil, açık söylememiş. Bundan dolayı hikâyelerden tat bulmayız. Amma bir kimse olsa, bu kitabı açık ve anlaşılır bir biçimde çevirse ta ki anlamından gönüller haz alsal!"

Bu söyleşiden sonra, padişahın emriyle çeviriye başlayan ve sade divan nesrinin önemli örneklerinden birini ortaya koyan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mercimek Ahmet
B) Aşık Paşazade
C) Sinan Paşa
D) Kâtip Çelebi
E) Evliya Çelebi

11. Şu bağlar bizim olsa

Yaprağı üzüm olsa

Yârin uykusu gelmiş

Yastığı dizim olsa

Bu dizelerle ilgili olarak

- I. Anonim bir şiir olup düz mâni örneğidir.
II. Asıl söylenmek istenen son iki dizede verilmiştir.
III. Ayrılık teması dile getirilmiştir.
IV. 4+3'lü hece ölçüsüyle oluşturulmuştur.

hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) Yalnız II
D) II ve IV
E) I, III ve IV

12. Fotoğrafları yapıştırma işini bıraktım. Sonra ne yaptım? Evet, gökyüzüne bakmıştım, yuvarlak ve parlak ve ışıklı bir daireden başka bir şeye benzemeyen aya bakmıştım ve ne kadar güzel, tıpkı öğretildiği gibi güzel demiştim; sonra, başımı aşağı doğru hareket ettirerek denizde ayın ışıltılı çizgilerini aramıştım. Ne acıklı bir maceraydı bu. Belki de değildi; belki de bunun acıklı bir macera olduğunu da bir yerden öğrenmiştim, bir yerde okumuştum. Hafızam zayıfladığı için, neyi nerede okuduğumu unuttuğum için bana ait birtakım duygular olduğunu sanıyordum. Acaba, içine düştüğüm durum, daha önce nerede acıklı olmuştu? Mısır da mı? Eski Yunan'da mı? Kendimi romantik dönemin Fransızları, İngilizleri ya da Almanlarıyla mı karıştırıyorum? Ben bir şeyin taklidiyim fakat aslımı bile doğru dürüst öğrenmemiştim. Belki de bana ne olduğunu sonuna kadar okumamıştım. Yarabbim ne korkunçtu! Belki de birilerinden duymuştum, onlar da başka birilerinden, başka birileri de...

Korkuyu Beklerken adlı hikâye kitabından alınan bu parçayla ilgili olarak

- I. Bilinç akışı tekniğinden yararlanılmıştır.
II. Yusuf Atılgan tarafından kaleme alınmıştır.
III. Birinci kişi anlatımıyla oluşturulmuş, klasik hikâye örneğidir.
IV. Postmodern eserlerde olduğu gibi bireyin çıkmazları, yalnızlığı üzerine kurgulanmıştır.
V. Anlatma tekniğiyle oluşturulmuştur.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) I ve II
B) II ve III
C) I, II ve IV
D) I ve IV
E) II, III ve IV

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 25

13. *Sağirdere* romanı ve bu romanın devamı olan *Körduman* ile *Köyün Kamburu* romanlarında İç Anadolu insanının yaşantısını, köy sorunlarını dile getiren toplumcu gerçekçi romancılardan Kemal Tahir, ----

Bu cümle aşağıdakilerden hangisiyle sürdürülürse bilgi yanlış ortaya çıkar?

- A) *Rahmet Yolları Kesti, Yedi Çınar Yaylası* romanlarında ağalık-eşkiyalık konularını ele almıştır.
- B) *Yorgun Savaşçı* romanında Cehennem Yüzbaşı Cemil kahramanı ekseninde 1918-1920 yılları arasındaki Millî Mücadele yıllarını anlatır.
- C) Osmanlının beylikten devlete geçiş sürecini ele aldığı *Devlet Ana* romanıyla edebiyatımızda tarihî romanın başarılı örneklerinden birini vermiştir.
- D) Nehir roman dizisinin ilk kitabı olan *Esir Şehrin İnsanları*'nda Kâmil Bey'in şahsında, Mütareke Dönemi'nde Osmanlı aydınının mücadelesini dile getirir.
- E) Köy Enstitülerinden mezun olan öğretmenlerin köylerde yaptıkları olumlu işleri *Otlakçılar* adlı romanda işlemiştir.

14. Romanın kahramanı Dilber'in çocukluk döneminde bir esir olarak çektiklerinin anlatıldığı bir giriş bölümünden sonra Dilber ile çalıştığı evin genç oğlu Celal arasında doğan aşkla kitabın birinci bölümü başlar. Birbirlerine sadık kalacaklarına yemin ederler. Sonra kitabın ikinci bölümüne geliriz. Oğlanın anası babası araya girer, kızı gizlice satarlar ve böylece ayrı düşer sevgililer. Üçüncü bölüm kızın esirci tarafından tekrar cariye olarak satılıp Mısır'a götürüldüğü ve Celal'in onu bulmak için peşine düştüğü bölümdür. Kız da erkek de sonuna kadar sürdürürler sadakatlerini. Celal üzüntüsünden beyin hummasına tutulur.

Bu parçada olay örgüsünden ve kahramanlarından söz edilen roman aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *İntibah* B) *Cezmi* C) *Sergüzeşt*
D) *Araba Sevdası* E) *Zehra*

15. Ahmet Rasim, 1927'de yazdığı *Kaşağı* isimli çocukluk hatırasında okula başlamasından, öğretmen, aile, öğrenci ilişkilerine kadar en ince ayrıntıları, ustalıkla ve içtenlikle anlatmıştır. Bu yapıtta bugün bir tarihsel belge değeri taşıyan güçlü sahneler çizilmiştir. Yazarın; *Gülüp Ağladıklarım*, *Muharrir Bu Ya* ve özellikle *Şehir Mektupları* isimli tanınmış eserlerinde hep aynı güçlü kalemin ve aynı toplumsal mizahçılığın güzel sayfaları sıralanmıştır. Sanatkârın bir ara Romanya'ya yaptığı geziyi anlattığı "*Romanya Mektupları*" adıyla edebiyatımızın zevkli ve nükteli eserleri arasındadır.

Bu parçada numaralanmış yapıtlardan hangisi bilgi yanlışına neden olmuştur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

16. Sanatın ideolojilerin hizmetine verilmesine karşı çıkan topluluk, modern edebiyat döneminin 1941'de yayımlanan Garip başlıklı kitapla başlayan anlayışına karşı çıkmışlardır. Bu bağlamda şiirden ölçü ve kafiye atan, şiiri hayal ve tasvirlerden kurtarmayı amaçlayan, şairanelikten uzak Garip anlayışına "ilk sistemli tepki" onlardan gelmiştir. Ancak onların bildiri ile ortaya çıkmaması, dergi ve topluluğun; Garip şiir hareketine ve sosyalist gerçekçi sanat anlayışına tepki oldukları gerçeğinin uzun süre görmezlikten gelinmesine yol açmıştır.

Bu parçada tanıtılan topluluk ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Parçada Hisar topluluğu tanıtılmıştır.
- B) Topluluğun üyeleri, Millî Edebiyat anlayışının devamı niteliğinde ürünler vermişlerdir.
- C) Refik Durbaş, bu topluluğun güçlü isimlerindendir.
- D) *Gerçek Hayali Aştı* adlı şiir kitabıyla tanınan Mehmet Çınarlı, topluluğun aruzda başarılı olan isimlerindendir.
- E) Hisar dergisinden önceki dönemde şiirlerini Çınaraltı dergisinde yayımlayan sanatçılar, kendilerini Türk şiirini koruyan yegâne kale olarak görmüşlerdir.

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 25

17. *Kaldırımlar, Sakarya Türküsü, Zindandan Mehmet'e Mektup, Beklenen* gibi efsaneleşmiş şiirlerin şairi olan Necip Fazıl Kısakürek; ----

Bu cümle aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanırsa bilgi yanlış olur?

- A) metafizik sezişlerini, ruh buhranlarını, varlık-yokluk sor-gulamalarını trajik bir dille yansıttığı *Çile* şiirinin şairidir.
- B) *Ağaç, Büyük Doğu* gibi dergileri çıkarmış; millî ve manevi değerlerine sahip çıkmak isteyenlerce "sulta-nüşşuara", "üstat" ve "çile şairi" olarak takdir edilmiştir.
- C) aruz ölçüsünü, klasik edebiyatın nazım biçimlerini çağdaş şiirle birleştirmiş, bir tek şiirinde hece ölçüsünü kullanmıştır.
- D) *Bir Adam Yaratmak* adlı oyununda Hüsrev adlı bir yaza-rın ruh çilesini, *Reis Bey* oyununda yanlış bir idam kara-rı veren hâkimin adalet-vicdan çatışmalarını, *Tohum*'da ise Ferhat adlı bir Millî Mücadelecinin Maraş'ın kurtuluş mücadelesi sırasında iç dünyasında yaşadığı madde-mana çatışmasını işler.
- E) *Örümcek Ağı, Ben ve Ötesi, Sonsuzluk Kervanı* adlı şiir kitaplarının "Kafa Kâğıdı" adlı otobiyografik romanın, *Ruh Burkuntularından Hikâyeler* adlı hikâye kitabının ve *Çöle İnen Nur* adlı Peygamber anlatısının da yazarıdır.

18. ---- şiirlerinde çevresini, sokağını, ev içini, dış dünyayı halk kültüründen gelen unsurlarla Batı şiirini birleştirerek anlatmıştır. Eşyanın iç dünyasını yansıtan şair ---- ise Türk şiirine büyük bir yenilik getirmiştir. Cansız nesnelerin bilinmeyen dünyalarını okuyucuyla paylaşan şair, bilinçal-tına attığı acılarını; sevinçlerini eşyanın kimliğinde dışa vurarak mutluluğa ulaşabileceğine inanmış bir sanatçıdır. *Meşaleler, Leke, Gittin Taş Atarak Denizlerime, Kara İşildak* şiir kitaplarıdır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden han-gileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) Bedri Rahmi Eyüboğlu – Behçet Necatigil
- B) Ümit Yaşar Oğuzcan – Ahmet Muhip Dırancı
- C) Cahit Sıtkı Tarancı – Asaf Halet Çelebi
- D) Ziya Osman Saba – Özdemir Asaf
- E) Behçet Necatigil – Sedat Umran

19. Anadolu'da Türkçe şiirin öncüsü olan ünlü tasavvuf ve halk şairidir. Ahmet Yesevî ile başlayan tekke şiiri geleneğini özgün bir söyleyişle Anadolu'da yeniden ortaya koymuştur. İlahi türündeki şiirlerinde halk edebiyatının geleneklerine bağlı kalmıştır. Anlatımında yalınlık dikkati çeker. İlahilerini hece ölçüsüyle söylemiştir. *Risaletü'n Nushiyye* adlı eserinde ise aruz ölçüsünü ve mesnevi nazım biçimini kullanmıştır.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Karacaoğlu
- B) Kayıkçı Kul Mustafa
- C) Âşık Seyrani
- D) Yunus Emre
- E) Erzurumlu Emrah

20. Aynı gün görülmedik bir törenle kızın adını koydular. Kocaman kara bir kazanda su kaynatıldı. Gelenler -köyün tüm kadın ve çocukları gelmişti- beraberinde getirdikleri çeşit çeşit kuru çiçek ve bitki kökünü kaynar suya attılar. Sakatlar, taze gelirken kocası ölenler, döl tutmayanlar çiçeklerini suya atar atmaz gittiler. Kalanlar tas tas içip suyu bitirdikten sonra sırasıyla tek tek bebeğin ağzına tükür-düler. Tüküren, kulağına eğilip "Bana çeksın e mi?" diye dilekte bulunuyordu. O akşam Nuğber bebeğin -Huvat'ın anasının ismi verilmişti kızı- yüzü pancar gibi kızardı.

Latife Tekin'in *Sevgili Arsız Ölüm* adlı romanından alı-nan bu parçada, *Dede Korkut Hikâyeleri*'nde isim verme törenlerine gönderme içeren "ağza tükürme" töreni aşağıdakilerden hangisine örnek gösterilebilir?

- A) Bilinç akışı
- B) Metinler arasılık
- C) Üst kurmaca
- D) Geriye dönüş
- E) Montaj

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

DENEME - 25

21. Aşağıdaki beyitlerin hangisi bir kasidenin “nesip (teşbib)” bölümünden alınmış olabilir?

- A) Koma Bâkî kulunı cür'a sıfat ayakta
Dest-gîr ol ana ey dâver-i âlî-mikdâr
- B) Bir câm sun Allah için bir kâse de ol mâh için
Tâ medh-i şâhenşâh için alam ele levh ü kalem
- C) Müsteşâr-ı dîn ü devlet iftihâr-ı saltanat
Zîb-i şevket zîver-i sadr-ı mu'allâdur gelen
- D) Tâze cân buldı cihân irdi nebâtâta hayât
Ellerinde harekât eyleseler serv ü çenâr
- E) Sadr-ı millette vücûdun ulu bir mu'cizedir
Bunu fehmi eylemeyen müdrike-i âcizedir

22. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere ayraç içinde verilen sanatçı getirildiğinde bilgi yanlışı ortaya çıkar?

- A) Geleneksel halk hikâyelerini ve masalları derleyen ----, “Masalcı Baba” diye anılır. (Eflatun Cem Güney)
- B) Sohbet, deneme, radyo konuşmaları, gezi notları, fıkra alanlarında eserler veren ve *Eşref Saat* adlı söyleşi kitabının sahibi olan ----, adını sohbetleriyle duyurmuştur. (Şevket Rado)
- C) ---- ; *Mavi ve Kara* adlı deneme kitabını yazmış, Türk kültürünü Anadolu hümanizması kavramıyla açıklamış, yeni bir kültür yorumu ortaya koymuştur. (Sabahattin Eyüboğlu)
- D) Edebiyat tarihî alanında ilk başarılı örneklerini veren ---- ilginç kıyaslamalardan, orijinal buluşlardan, geniş tarih kültüründen beslenen bir anlatımı vardır. (Fahri Rıfkı Atay'ın)
- E) Eserlerinde sosyolojiden felsefeye, tarihten edebiyata birçok alanda düşüncelerine yer veren sanatçı ---- dil konusunu önemsemiş, dilin bir milletin özü olduğunu “Kamus namustur.” sözüyle vurgulamıştır. (Cemil Meriç)

23. (I) Gölge oyunu, geleneksel Türk tiyatrosunun belli başlı türlerinden olup oyunun ortaya çıkışı ile ilgili çeşitli rivayetler bulunmaktadır. (II) Gölge oyununu ilk olarak ülkemizde Şeyh Muhammet Küşterî başlattığı için oyun perdesine “Küşterî Meydanı” adı da verilmiştir. (III) Gölge oyununda tasvirleri yani karakterleri oynatan kişiye “hayalî” denir. (IV) Gölge oyunu, yazılı bir metne dayanmayıp nesilden nesile aktarılan hikâyeler üzerinde zamanın şartlarına göre eklemeler ve çıkarmalar yapılarak oynanmaktadır. (V) Gölge oyunu; giriş, muhavere, fasıl, tekerleme ve bitiş olmak üzere beş bölümden oluşmaktadır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

24. (I) Türk edebiyatında “izlenimcilik” olarak da bilinen empresyonizm, 19. yüzyılın sonlarında Fransa’da doğmuştur. (II) Politik istikrarsızlık ve ekonomik çöküntü ortamında natüralizme tepki olarak doğmuştur. (III) Önceleri resim sanatına özgü bir akım olan empresyonizm, zamanla edebiyatta da kendine yer bulmuştur. (IV) İzlenimci sanatçılar; realist ve natüralistlerin insan ve çevreyi yansıtmı biçimlerini gayet sıradan ve basit bulurlar. (V) Onlara göre sanatın amacı, gözlemleri bire bir aktarmak değil, gözlemlerin kişinin iç dünyasında oluşturduğu izleri yansıtmak olmalıdır.

Yukarıda empresyonizm (izlenimcilik) ile ilgili verilmiş bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

BİLGİ SARMAL AYT TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BRANŞ DENEMELERİ

DENEME

Doğru Sayıları

Yanlış Sayıları

DENEME-1 - KONU / KAZANIM

01	SÖZCÜKTE ANLAM
02	SÖZCÜKTE ANLAM
03	PARAGRAFTA ANLAM- PARAGRAFTA KONU- TAVSİYE
04	CÜMLEDE ANLAM
05	PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCE
06	PARAGRAFTA ANLAM- PARAGRAFTA KONU
07	ŞİİR BİLGİSİ
08	NAZİM ŞEKİLLERİ
09	SÖZ SANATLARI – ŞİİR YORUMU
10	ŞİİR TÜRLERİ
11	ŞİİR BİLGİSİ KARMA
12	ŞİİR YORUMU
13	ŞİİR YORUMU
14	DİVAN EDEBİYATI NESİR BİLGİSİ
15	DİVAN EDEBİYATI - NAZİM BİÇİMLERİ -KASİDE
16	HİKÂYE YORUMU
17	GELENEKSEL TÜRK TİYATROSU TÜRLERİ- Nİ AYIRT EDER VE ÖZELLİKLERİNİ BİLİR.
18	CUMHURİYET DÖNEMİ ŞAİRLERİ
19	SERVETİFÜNUN YAZAR VE ESER
20	CUMHURİYET DÖNEMİ ROMAN
21	DİVAN EDEBİYATI SANATÇILARINI TANIR
22	CUMHURİYET DÖNEMİ ŞAİRLERİ
23	CUMHURİYET DÖNEMİ ŞAİRLERİ
24	EDEBİ AKIMLAR

DENEME-2 - KONU / KAZANIM

01	SÖZCÜKTE ANLAM
02	SÖZCÜKTE ANLAM
03	PARAGRAFTA ANLAM / PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCELER
04	PARAGRAFTA ANLAM- PARAGRAFTA KONU- TAVSİYE
05	CÜMLEDE ANLAM
06	ŞİİR BİLGİSİ
07	ŞİİR BİLGİSİ
08	GEÇİŞ DÖNEMİ ESERLERİ / NAZİM ŞEKİLLERİ
09	İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK EDEBİYATI
10	GEÇİŞ DÖNEMİ
11	MASAL YORUMU
12	DİVAN EDEBİYATI NESİR TÜRLERİ
13	DİVAN EDEBİYATI ŞAİRLERİ
14	TANZİMAT DÖNEMİ ESER BİLGİSİ
15	TANZİMAT DÖNEMİ SANATÇILARI
16	GELENEKSEL TÜRK TİYATROSU TÜRLERİ- Nİ AYIRT EDER VE ÖZELLİKLERİNİ BİLİR
17	CUMHURİYET DÖNEMİ ESER BİLGİSİ
18	SANATÇI – ESER BOŞLUK DOLDURMA
19	DİVAN EDEBİYATI SANATÇILARINI TANIR
20	DİVAN EDEBİYATI - NAZİM BİÇİMLERİ -KASİDE
21	ESER – KAHRAMAN BİLGİSİ
22	EDEBİ AKIMLAR
23	ANLATIM TEKNİKLERİ – PARÇA YORUMU
24	CUMHURİYET DÖNEMİ YAZAR – ESER

DENEME DÖNÜTLERİM

Eksik Olduğum Konular

KENDİME NOTUM

BİLGİ SARMAL

AYT TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BRANŞ

DENEMELERİ

DENEME

Doğru Sayıları

Yanlış Sayıları

DENEME-3 - KONU / KAZANIM

01	SÖZCÜKTE ANLAM
02	PARAGRAFTA ANLAM / YARDIMCI DÜŞÜNCELER
03	CÜMLE BİRLEŞTİRME
04	DİVAN ŞİİRİ
05	ŞİİR BİLGİSİ
06	ŞİİR BİLGİSİ
07	DİVAN EDEBİYATI TERİM BİLGİSİ
08	DİVAN EDEBİYATI
09	ŞİİR YORUMU
10	DİVAN EDEBİYATI SANATÇI BİLGİSİ
11	ŞİİR BİLGİSİ
12	MASAL
13	ŞİİR - ŞAİR İLİŞKİSİ
14	DİVAN EDEBİYATI NAZIM ŞEKİLLERİNİ İNCELER
15	ROMAN PARÇASI DEĞERLENDİRME
16	ŞİİR - ANLAYIŞ İLİŞKİSİ
17	CUMHURİYET DÖNEMİ SANATÇI BİLGİSİ
18	CUMHURİYET DÖNEMİ SANATÇI - ESER İLİŞKİSİ
19	ŞİİR YORUMU
20	CUMHURİYET DÖNEMİ TİYATRO - TERİM BİLGİSİ
21	CUMHURİYET DÖNEMİ ESER - SANATÇI BİLGİSİ
22	YEDİ MEŞALECİLER
23	EDEBİ AKIMLARI VE EDEBİYATA YANSIMALARINI BİLİR
24	METİN TÜRLERİ

DENEME-4 - KONU / KAZANIM

01	SÖZ ÖBEKLERİNDE ANLAM
02	CÜMLEDE ANLAM
03	PARAGRAFTA ANLAM / YARDIMCI DÜŞÜNCELER
04	İKİ CÜMLE İLİŞKİSİ
05	ŞİİR BİLGİSİ
06	DİVAN EDEBİYATI ŞİİR BİLGİSİ
07	SÖZ SANATLARI
08	ŞİİR YORUMU
09	DİVAN EDEBİYATI NESİR BİLGİSİ
10	ŞİİR - ŞAİR İLİŞKİSİ
11	DEDE KORKUT HİKÂYELERİ
12	SANATÇI - ÖZELLİK EŞLEŞTİRME
13	TANZİMAT DÖNEMİ
14	ESER - SANATÇI BİLGİSİ
15	SANATÇI - ÖZELLİK EŞLEŞTİRME
16	ESER - YAZAR İLİŞKİSİ
17	CUMHURİYET DÖNEMİ YAZAR BİLGİSİ
18	CUMHURİYET DÖNEMİ YAZAR BİLGİSİ
19	CUMHURİYET DÖNEMİ ŞAİR BİLGİSİ
20	CUMHURİYET DÖNEMİ KARMA ESER - YAZAR
21	CUMHURİYET DÖNEMİ ROMAN YORUMU
22	MİLLÎ EDEBİYAT DÖNEMİ ŞAİRLERİ
23	EDEBİ AKIMLARI VE EDEBİYATA YANSIMALARINI BİLİR
24	TİYATRO-GELENEKSEL TÜRK TİYATROSU

DENEME DÖNÜTLERİM

Eksik Olduğum Konular

KENDİME NOTUM

BİLGİ SARMAL

AYT TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BRANŞ

DENEMELERİ

DENEME

Doğru Sayıları

Yanlış Sayıları

DENEME-5 - KONU / KAZANIM

01	CÜMLEDE ANLAM
02	PARAGRAFTA ANLAM / YARDIMCI DÜŞÜNCELER
03	CÜMLEDE ANLAM
04	DİVAN EDEBİYATI TERİM BİLGİSİ
05	ŞİİR ANLAYIŞLARI
06	CÜMLE BİRLEŞTİRME
07	HALK EDEBİYATI ŞAİRLERİ
08	DİVAN EDEBİYATI NESİR
09	DİVAN EDEBİYATI ESER - SANATÇI
10	ÂŞIK EDEBİYATI SANATÇILARI
11	ŞİİR BİLGİSİ
12	EDEBİ SANATLARI BELİRLER
13	SANATÇI ÖZELLİĞİ BİLGİSİ
14	ÖZELLİK - ESER İLİŞKİSİ
15	ŞİİR YORUMU - BİLGİSİ
16	ROMAN ÖZETİ
17	TOPLUMCU GERÇEKÇİ ŞİİR
18	ESER - YAZAR İLİŞKİSİ
19	CUMHURİYET DÖNEMİ KARMA SANATÇI BİLGİSİ
20	EDEBİ AKIMLAR
21	CUMHURİYET DÖNEMİ ROMAN BİLGİSİ
22	CUMHURİYET DÖNEMİ TİYATRO SANATÇILARI
23	ANLATIM TEKNİKLERİ
24	PANEL

DENEME-6 - KONU / KAZANIM

01	SÖZCÜKTE ANLAM
02	PARAGRAFTA ANLAM- PARAGRAFTA KONU- TAVSİYE
03	PARAGRAFTA ANLAM / YARDIMCI DÜŞÜNCELER
04	İKİ CÜMLE İLİŞKİSİ
05	ŞİİR BİLGİSİ
06	SÖZ SANATLARI
07	NAZİM ŞEKİLLERİ VE TÜRLERİ
08	DİVAN ŞİİRİ BİLGİSİ
09	DİVAN EDEBİYATI NESİR BİLGİSİ
10	İKİ ŞİİR KARŞILAŞTIRMASI
11	MENSUR ŞİİR
12	NAZİM TÜRÜ
13	SANATÇI ÖZELLİĞİ
14	TANZİMAT - SERVETİFÜNUN DÖNEMİ KARŞILAŞTIRMA
15	SANATÇI BİLGİSİ
16	SANATÇI BİLGİSİ
17	CUMHURİYET DÖNEMİ TOPLULUK - SANATÇI İLİŞKİSİ
18	EDEBİ AKIMLARI VE EDEBİYATA YANSIMALARINI BİLİR
19	KÜÇÜREK HİKÂYE YORUMU
20	DERGİ - SANATÇI BİLGİSİ
21	CUMHURİYET DÖNEMİ ÖZELLİK - SANATÇI - ESER BİLGİSİ
22	CUMHURİYET DÖNEMİ SANATÇI - ESER BİLGİSİ
23	CUMHURİYET DÖNEMİ SANATÇI - ESER BİLGİSİ
24	CUMHURİYET DÖNEMİ SANATÇI BİLGİSİ

DENEME DÖNÜTLERİM

Eksik Olduğum Konular

KENDİME NOTUM

BİLGİ SARMAL

AYT TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BRANŞ DENEMELERİ

DENEME

Doğru Sayıları

Yanlış Sayıları

DENEME-7 - KONU / KAZANIM

01	SÖZCÜKTE ANLAM
02	PARAGRAFTA KONU / TAVSİYE
03	PARAGRAFTA ANLAM- PARAGRAFTA KONU
04	SÖZCÜKTE ANLAM
05	ŞİİR BİLGİSİ
06	ŞİİR BİLGİSİ
07	ŞİİR YORUMU
08	ORHUN YAZITLARI
09	DİVAN ŞİİRİ
10	DİVAN EDEBİYATI SANATÇI BİLGİSİ
11	DİVAN EDEBİYATI SANATÇI BİLGİSİ
12	TANZİMAT DÖNEMİ ESER BİLGİSİ
13	HİKÂYE PARÇASI YORUMU
14	ÖZ (SAF) ŞİİR ANLAYIŞI
15	EDEBİYAT TOPLULUĞU YARDIMCI DÜŞÜNCELER
16	ÇAĞDAŞ TÜRK DÜNYASI ŞİİRİ
17	HALK EDEBİYATI ŞAİR - ESER BİLGİSİ
18	ROMAN PARÇASI YORUMU
19	GEÇİŞ DÖNEMİ EDEBİYATINI TANIR VE GENEL ÖZELLİKLERİNİ KAVRAR
20	CUMHURİYET DÖNEMİ ROMAN ÖZETİ
21	CUMHURİYET DÖNEMİ KARMA ÖZELLİK - YAZAR - ESER BİLGİSİ
22	CUMHURİYET DÖNEMİ ŞAİRLERİ
23	CUMHURİYET DÖNEMİ ŞAİR BİLGİSİ
24	ANLATIM TEKNİKLERİ

DENEME-8 - KONU / KAZANIM

01	SÖZ ÖBEKLERİNDE ANLAM
02	CÜMLE BİRLEŞTİRME
03	PARAGRAFTA ANLAM / YARDIMCI DÜŞÜNCELER
04	PARAGRAFTA ANLAM / ANA DÜŞÜNCE
05	ŞİİR BİLGİSİ
06	SÖZ SANATLARI
07	NAZİM ŞEKİLLERİ VE TÜRRLERİ
08	TANZİMAT DÖNEMİ ŞİİR
09	DİVAN EDEBİYATI BOŞLUK DOLDURMA
10	TEZKİRE
11	MASAL YORUMU
12	DESTAN İNCELEMESİ
13	ŞİİR YORUMU
14	TANZİMAT DÖNEMİ KARMA
15	EDEBİ AKIMLARI VE EDEBİYATA YANSIMALARINI BİLİR
16	ROMAN ÖZETİ
17	CUMHURİYET DÖNEMİ ÖZELLİK - YAZAR EŞLEŞTİRME
18	MİLLÎ EDEBİYAT DÖNEMİ ŞİİR YORUMU
19	EDEBİ AKIMLAR
20	CUMHURİYET DÖNEMİ HİKÂYE YORUMU
21	METİN TÜRRLERİ
22	CUMHURİYET DÖNEMİ İKİ ŞİİR KARŞILAŞTIRMA
23	TİYATRO METNİ İNCELEME
24	BATİ EDEBİYATI

DENEME DÖNÜTLERİM

Eksik Olduğum Konular

KENDİME NOTUM

BİLGİ SARMAL AYT TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BRANŞ DENEMELERİ

DENEME

Doğru Sayıları

Yanlış Sayıları

DENEME-9 - KONU / KAZANIM

01	SÖZCÜKTE ANLAM
02	CÜMLEDE ANLAM
03	PARAGRAFTA ANLAM- PARAGRAFTA KÖNÜ
04	PARAGRAFTA ANLAM / YARDIMCI DÜŞÜNCELER
05	ŞİİR YORUMU
06	ŞİİR BİLGİSİ
07	ŞİİR BİLGİSİ
08	DİVAN EDEBİYATI ŞİİR BİLGİSİ
09	ŞİİR YORUMU
10	HALK EDEBİYATI - ÂŞİK EDEBİYATI
11	DİVAN EDEBİYATI ŞİİR BİLGİSİ
12	TEKKE - TASAVVUF EDEBİYATI ESER BİLGİSİ
13	HİKÂYE BİLGİSİ
14	ŞİİR YORUMU
15	HİKÂYE İNCELEME
16	ROMAN ÖZETİ
17	ŞİİR YORUMU
18	ŞİİR - ŞAİR İLİŞKİSİ
19	GELENEKSEL TÜRK TİYATROSU TÜRLERİNİ AYIRTI EDER VE ÖZELLİKLERİNİ BİLİR
20	CUMHURİYET DÖNEMİ ESER ÖZELLİĞİ
21	CUMHURİYET DÖNEMİ SANATÇI BİLGİSİ
22	CUMHURİYET DÖNEMİ ÖZELLİK - SANATÇI İLİŞKİSİ
23	CUMHURİYET DÖNEMİ ROMAN ÖZETİ
24	CUMHURİYET DÖNEMİ TİYATRO

DENEME-10 - KONU / KAZANIM

01	SÖZ ÖBEKLERİNDE ANLAM
02	PARAGRAFTA ANLAM- PARAGRAFTA KÖNÜ- TAVSİYE
03	PARAGRAFTA ANLAM / PARAGRAF OLUŞTURMA
04	PARAGRAFTA ANLAM / ANA DÜŞÜNCE
05	NAZİM ŞEKİLLERİ
06	ŞİİR KARŞILAŞTIRMA
07	ŞİİR BİLGİSİ
08	ŞİİR BİLGİSİ
09	DİVAN EDEBİYATI ŞİİR BİLGİSİ
10	DİVAN EDEBİYATI SANATÇI - ESER
11	GEÇİŞ DÖNEMİ
12	EFSANE
13	SANATÇI BİLGİSİ
14	SANATÇI BİLGİSİ
15	TANZİMAT DÖNEMİ ESER BİLGİSİ
16	SANATÇI BİLGİSİ BOŞLUK DOLDURMA
17	ROMAN ÖZETİ
18	SANATÇI BİLGİSİ
19	CUMHURİYET DÖNEMİ ESER BİLGİSİ
20	CUMHURİYET DÖNEMİ ŞİİR YORUMU
21	II. YENİ SANATÇILARI
22	CUMHURİYET DÖNEMİ ROMAN İNCELEME
23	CUMHURİYET DÖNEMİ KARMA ÖZELLİK - ESER - YAZAR
24	EDEBİ AKIMLARI VE EDEBİYATA YANSIMALARINI BİLİR

DENEME DÖNÜTLERİM

Eksik Olduğum Konular

KENDİME NOTUM

BİLGİ SARMAL

AYT TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BRANŞ DENEMELERİ

DENEME

Doğru Sayıları

Yanlış Sayıları

DENEME-11 - KONU / KAZANIM

01	CÜMLEDE ANLAM
02	PARAGRAFTA ANLAM / ANA DÜŞÜNCE
03	PARAGRAFTA ANLAM / YARDIMCI DÜŞÜNCELER
04	CÜMLE BİRLEŞTİRME
05	SÖZ SANATLARI
06	ŞİİR BİLGİSİ
07	ŞİİR BİLGİSİ
08	ŞİİR BİLGİSİ
09	İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK EDEBİYATI - GEÇİŞ DÖNEMİ
10	DİVAN EDEBİYATI ESER BİLGİSİ
11	DİVAN EDEBİYATI AKIMLAR
12	SERVETİFÜNUN EDEBİYATI SANATÇI BİLGİSİ
13	ESER - SANATÇI İLİŞKİSİ
14	SANATÇI ÖZELLİĞİ - ESER BİLGİSİ
15	ROMAN ÖZETİ
16	ŞİİR ANLAYIŞI BİLGİSİ
17	ROMAN KAHRAMANI
18	KÜÇÜREK HİKÂYE YORUMU
19	CUMHURİYET DÖNEMİ YAZAR - ESER
20	ŞİİR - TOPLULUK İLİŞKİSİ
21	CUMHURİYET DÖNEMİ TİYATRO
22	ANLATIM TEKNİKLERİ
23	CUMHURİYET DÖNEMİ YAZAR - ESER
24	EDEBİ AKIMLAR

DENEME-12 - KONU / KAZANIM

01	CÜMLEDE ANLAM
02	PARAGRAFTA ANLAM / YARDIMCI DÜŞÜNCELER
03	PARAGRAFTA ANLAM / KONU
04	SÖZ ÖBEKLERİNDE ANLAM
05	MASAL / ANA DÜŞÜNCE
06	ŞİİR YORUMU
07	ŞİİR BİLGİSİ
08	DESTAN İNCELEME
09	KARAGÖZ İNCELEME
10	DİVAN ŞİİRİ İNCELEME
11	DİVAN EDEBİYATI NESİR BİLGİSİ
12	DÖNEM ÖZELLİĞİ
13	SERVETİFÜNUN DÖNEMİ BOŞLUK DOLDURMA
14	TOPLULUK - YAZAR - ESER BOŞLUK DOLDURMA
15	ŞİİR İNCELEME
16	ŞAİR - UNVAN İLİŞKİSİ
17	CUMHURİYET DÖNEMİ DENEME YAZARLARI
18	CUMHURİYET DÖNEMİ ŞAİRLERİ
19	DİVAN EDEBİYATI SANATÇILARINI TANIR.
20	CUMHURİYET DÖNEMİ YAZAR BİLGİSİ
21	CUMHURİYET DÖNEMİ BİLGİ YANLIŞLIĞI
22	CUMHURİYET DÖNEMİ ÖZELLİK - ESER İLİŞKİSİ
23	CUMHURİYET DÖNEMİ TİYATRO BİLGİ YANLIŞLIĞI
24	HİKÂYE İNCELEME

DENEME DÖNÜTLERİM

Eksik Olduğum Konular

KENDİME NOTUM

BİLGİ SARMAL

AYT TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BRANŞ

DENEMELERİ

DENEME

Doğru Sayıları

Yanlış Sayıları

DENEME-13 - KONU / KAZANIM

01	SÖZ ÖBEKLERİNDE ANLAM
02	CÜMLE BİRLEŞTİRME
03	CÜMLEDE ANLAM
04	PARAGRAFTA ANLAM / BOŞLUK DOLDURMA
05	DİVAN ŞİİRİ
06	FABL İNCELEME
07	DİVAN EDEBİYATI SANATÇI - ESER
08	ŞİİR BİLGİSİ
09	ŞİİR YORUMU
10	DİVAN EDEBİYATI TERİM BİLGİSİ
11	NAZİM ŞEKİLLERİ
12	HİKÂYE İNCELEME
13	DÖNEM BİLGİSİ
14	ESER - TÜR - SANATÇI İNCELEME
15	SANATÇI - ESER BİLGİSİ
16	MİLLÎ EDEBİYAT DÖNEMİ DERGİ
17	CUMHURİYET DÖNEMİ SANATÇI BİLGİSİ
18	CUMHURİYET DÖNEMİ SANATÇI - ESER
19	ŞİİR İNCELEME
20	SANATÇI BİLGİSİ
21	CUMHURİYET DÖNEMİ TİYATRO YAZARLARI
22	KARMA ÖZELLİK - SANATÇI - ESER BİLGİSİ
23	DİVAN EDEBİYATI NAZİM ŞEKİLLERİNİ İNCELER
24	EDEBİ AKIMLAR

DENEME-14 - KONU / KAZANIM

01	DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI
02	ANLATIMIN NİTELİKLERİ
03	PARAGRAFTA ANLAM- PARAGRAFTA KONU- TAVSİYE
04	ŞİİR BİLGİSİ
05	ŞİİR İNCELEME
06	ŞİİR BİLGİSİ
07	ŞİİR BİLGİSİ
08	ŞİİR İNCELEME
09	DİVAN EDEBİYATI ŞAİRLERİ
10	HALK HİKÂYESİ İNCELEME
11	NAZİM BİÇİMİ - SANATÇI İLİŞKİSİ
12	TANZİMAT EDEBİYATI ÖZELLİK - SANATÇI İLİŞKİSİ
13	SANATÇI - ESER BOŞLUK DOLDURMA
14	EDEBİ AKIMLARI VE EDEBİYATA YANSIMALARI BİLİR
15	ROMAN İNCELEME
16	ESER - KAHRAMAN İLİŞKİSİ
17	CUMHURİYET DÖNEMİ ROMAN YAZARLARI
18	SERBEST NAZİM VE TOPLUMCU ŞİİR
19	CUMHURİYET DÖNEMİ YAZAR BİLGİSİ
20	ROMAN İNCELEME
21	II. YENİ ŞİİRİ
22	YAZAR - ROMAN - KAHRAMAN BİLGİSİ
23	SÖZLÜ ANLATIM TÜRLERİ
24	CUMHURİYET DÖNEMİ SANATÇI - ESER BİLGİSİ

DENEME DÖNÜTLERİM

Eksik Olduğum Konular

KENDİME NOTUM

BİLGİ SARMAL AYT TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BRANŞ DENEMELERİ

DENEME

Doğru Sayıları

Yanlış Sayıları

DENEME-15 - KONU / KAZANIM

01	SÖZ ÖBEKLERİNDE ANLAM
02	CÜMLE BİRLEŞTİRME
03	CÜMLEDE ANLAM
04	PARAGRAFTA YAPI
05	HALK HİKÂYESİ İNCELEME
06	ŞİİR YORUMU
07	ŞİİR BİLGİSİ
08	ŞİİR İNCELEME
09	DİVAN ŞİİRİ İNCELEME
10	DİVAN EDEBİYATI AKIMLAR
11	DİVAN EDEBİYATI SANATÇI BİLGİSİ
12	TANZİMAT DÖNEMİ BİLGİ YANLIŞI
13	SERVETİFÜNUN DÖNEMİ TÜRK EDEBİYATI
14	TANZİMAT DÖNEMİ ŞAİR - ŞİİR İLİŞKİSİ
15	SERVETİFÜNUN DÖNEMİ YAZARLARI
16	ESER BİLGİSİ
17	ŞİİR BİLGİSİ
18	CUMHURİYET DÖNEMİ ŞAİRLERİ
19	ŞİİR KARŞILAŞTIRMA
20	SERVETİFÜNUN DÖNEMİ YAZARLARI
21	DİVAN EDEBİYATI SANATÇILARINI TANIR
22	CUMHURİYET DÖNEMİ ŞAİRLERİ
23	EDEBİ AKIMLAR
24	CUMHURİYET DÖNEMİ KARMA ESER - YAZAR

DENEME-16 - KONU / KAZANIM

01	SÖZCÜKTE ANLAM
02	CÜMLEDE BİRLEŞTİRME
03	CÜMLEDE ANLAM
04	ANLATIM BİÇİMLERİ - DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI
05	FABL
06	ŞİİR KARŞILAŞTIRMA
07	SÖZ SANATLARI
08	İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK EDEBİYATI
09	ŞİİR YORUMU
10	EFSAANE - DESTAN METNİ KARŞILAŞTIRMA
11	NAZİM ŞEKİLLERİ
12	DİVAN EDEBİYATI NESİR BİLGİSİ
13	TANZİMAT DÖNEMİ ESER BİLGİSİ
14	SERVETİFÜNUN DÖNEMİ ŞİİR BİLGİSİ
15	SERVETİFÜNUN DÖNEMİ YAZARLARI
16	ROMAN İNCELEME
17	BEŞ HECECİLER
18	SAF (ÖZ) ŞİİR ANLAYIŞI
19	DİVAN EDEBİYATI NAZİM ŞEKİLLERİNİ İNCELER
20	ANLATIM TEKNİKLERİ
21	CUMHURİYET DÖNEMİ ŞAİR - ŞİİR İLİŞKİSİ
22	CUMHURİYET DÖNEMİ HALK ŞİİRİ SANATÇILARI
23	CUMHURİYET DÖNEMİ ÖZELLİK - SANATÇI İLİŞKİSİ
24	CUMHURİYET DÖNEMİ KARMA SANATÇI - ESER - ÖZELLİK BİLGİSİ

DENEME DÖNÜTLERİM

Eksik Olduğum Konular

KENDİME NOTUM

BİLGİ SARMAL AYT TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BRANŞ DENEMELERİ

DENEME

Doğru Sayıları

Yanlış Sayıları

DENEME DÖNÜTLERİM

Eksik Olduğum Konular

DENEME-17 - KONU / KAZANIM

01	SÖZ ÖBEKLERİNDE ANLAM
02	CÜMLEDE ANLAM
03	PARAGRAFTA ANLAM / YARDIMCI DÜŞÜNCELER
04	PARAGRAFTA YAPI
05	PARÇA - ESER İLİŞKİSİ
06	ŞİİR İNCELEME
07	ŞİİR BİLGİSİ
08	İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK EDEBİYATI ESER BİLGİSİ
09	DİVAN ŞİİRİ İNCELEME
10	YAZAR - ESER EŞLEŞTİRME
11	DİVAN ŞİİRİ İNCELEME
12	TANZİMAT DÖNEMİ TİYATRO İNCELEME
13	DÖNEM - SANATÇI EŞLEŞTİRME
14	SERVETİFÜNUN DÖNEMİ ŞİİR İNCELEME
15	ROMAN İNCELEME
16	II. YENİ ŞİİRİ
17	TOPLUMCU GERÇEKÇİ ŞİİR
18	BİREYİN İÇ DÜNYASINI YANSITAN ROMANLAR
19	CUMHURİYET DÖNEMİ YAZAR BİLGİSİ
20	ANLATIM TEKNİKLERİ
21	CUMHURİYET DÖNEMİ YAZAR BİLGİSİ
22	CUMHURİYET DÖNEMİ TİYATRO İNCELEME
23	DİVAN EDEBİYATI NAZIM ŞEKİLLERİNİ İNCELER
24	EDEBİ AKIMLAR

KENDİME NOTUM

BİLGİ SARMAL AYT TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BRANŞ DENEMELERİ

DENEME

Doğru Sayıları

Yanlış Sayıları

DENEME DÖNÜTLERİM

Eksik Olduğum Konular

DENEME-18 - KONU / KAZANIM

01	SÖZCÜKTE ANLAM OLAYLARI
02	PARAGRAFTA ANLAM / YARDIMCI DÜŞÜNCELER
03	PARAGRAFTA ANA DÜŞÜNCE
04	PARAGRAFTA YAPI
05	NAZIM TÜRLERİ
06	ŞİİR BİLGİSİ
07	ŞİİR BİLGİSİ
08	ŞİİR İNCELEME
09	ŞİİR YORUMU
10	ŞİİR BİLGİSİ KARMA
11	SANATÇI - ESER - ÖZELLİK BİLGİSİ
12	ÖĞRETİCİ METİN YAZARLARI
13	SANATÇI - ÖZELLİK İLİŞKİSİ
14	CUMHURİYET DÖNEMİ YAZARLARI
15	GELENEKSEL TÜRK TİYATROSU TÜRLERİNİ AYIRT EDER VE ÖZELLİKLERİNİ BİLİR
16	SERVETİFÜNUN DÖNEMİ YAZAR - ESER BİLGİSİ
17	MİLLÎ EDEBİYAT DÖNEMİ ŞİİR İNCELEME
18	CUMHURİYET DÖNEMİ YAZAR BİLGİSİ
19	CUMHURİYET DÖNEMİ YAZAR BİLGİSİ
20	CUMHURİYET DÖNEMİ ROMAN İNCELEMESİ
21	CUMHURİYET DÖNEMİ KARMA ESER - YAZAR
22	CUMHURİYET DÖNEMİ ŞAİRLERİ
23	CUMHURİYET DÖNEMİ TİYATRO YAZARLARI
24	METİN KARŞILAŞTIRMA

KENDİME NOTUM

BİLGİ SARMAL AYT TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BRANŞ DENEMELERİ

DENEME

Doğru Sayıları

Yanlış Sayıları

DENEME DÖNÜTLERİM

Eksik Olduğum Konular

DENEME-19 - KONU / KAZANIM

01	SÖZCÜKTE ANLAM
02	PARAGRAFTA ANLAM / KONU
03	PARAGRAFTA ANLAM / YARDIMCI DÜŞÜNCELER
04	PARAGRAFTA ANLAM- PARAGRAFTA KONU- TAVSİYE
05	SÖZ SANATLARI
06	ŞİİR İNCELEME
07	SÖZLÜ DÖNEM TÜRK ŞİİRİ İNCELEME
08	DİVAN EDEBİYATI SANATÇI -ESER - ÖZELLİK BİLGİSİ
09	GEÇİŞ DÖNEMİ ESERLERİ
10	FIKRA İNCELEME
11	TASAVVUF EDEBİYATI SANATÇILARI
12	NAZİM ŞEKİLLERİ
13	METİN KARŞILAŞTIRMA
14	DİVAN EDEBİYATI - TANZİMAT EDEBİYATI KARŞILAŞTIRMA
15	ESER ÖZELLİĞİ
16	SERVETİFÜNUN EDEBİYATI
17	DİVAN EDEBİYATI NAZİM ŞEKİLLERİNİ İNCELER
18	CUMHURİYET DÖNEMİ SANATÇI BİLGİSİ
19	CUMHURİYET DÖNEMİ ROMAN ÖZETİ - SANATÇI BİLGİSİ
20	CUMHURİYET DÖNEMİ ŞİİR ANLAYIŞI - SANATÇI EŞLEŞTİRME
21	KAHRAMAN - ESER İLİŞKİSİ
22	CUMHURİYET DÖNEMİ HALK ŞİİRİ TEMSİLCİLERİ
23	ROMAN İNCELEMESİ
24	EDEBİ AKIMLAR

KENDİME NOTUM

BİLGİ SARMAL AYT TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BRANŞ DENEMELERİ

DENEME

Doğru Sayıları

Yanlış Sayıları

DENEME DÖNÜTLERİM

Eksik Olduğum Konular

DENEME-20 - KONU / KAZANIM

01	SÖZ ÖBEKLERİNDE ANLAM
02	PARAGRAFTA ANLAM / ANA DÜŞÜNCE
03	PARAGRAFTA ANLAM / YARDIMCI DÜŞÜNCELER
04	CÜMLEDE ANLAM
05	DİVAN EDEBİYATI ŞAİRLERİ
06	ŞİİR İNCELEME
07	DİVAN EDEBİYATI NESİR BİLGİSİ
08	ŞİİR - ŞAİR İLİŞKİSİ
09	ŞİİR İNCELEMESİ
10	DEDE KORKUT HİKÂYELERİ
11	İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK EDEBİYATI
12	DİVAN ŞİİRİ İNCELEMESİ
13	HALK ŞİİRİ TEMSİLCİLERİ
14	DİVAN EDEBİYATI SANATÇI - ÖZELLİK İLİŞKİSİ
15	TANZİMAT DÖNEMİ ESER BİLGİSİ
16	ESER - ÖZELLİK İLİŞKİSİ
17	SERVETİFÜNUN ŞİİRİ
18	CUMHURİYET DÖNEMİ KARMA ESER - YAZAR
19	CUMHURİYET DÖNEMİ ESER - ÖZELLİK İLİŞKİSİ
20	CUMHURİYET DÖNEMİ KARMA ESER - YAZAR
21	ROMAN İNCELEME
22	CUMHURİYET DÖNEMİ YAZAR BİLGİSİ
23	CUMHURİYET DÖNEMİ YAZAR BİLGİSİ
24	CUMHURİYET DÖNEMİ KARMA ESER - YAZAR - ÖZELLİK BİLGİSİ

KENDİME NOTUM

BİLGİ SARMAL AYT TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BRANŞ DENEMELERİ

DENEME

Doğru Sayıları

Yanlış Sayıları

DENEME DÖNÜTLERİM

Eksik Olduğum Konular

DENEME-21 - KONU / KAZANIM

01	DEYİM
02	CÜMLEDE ANLAM
03	PARAGRAFTA ANLAM / YARDIMCI DÜŞÜNCELER
04	PARAGRAFTA ANLAM / KONU
05	DESTAN
06	EDEBİ AKIMLAR
07	ŞİİR TÜRLERİ
08	ŞİİR İNCELEMESİ
09	SÖZ SANATLARI
10	ORHUN YAZITLARI
11	DİVAN EDEBİYATI ESER BİLGİSİ
12	DİVAN EDEBİYATI SANATÇI BİLGİSİ
13	EDEBİ SANATLARI BELİRLER
14	ROMAN İNCELEME
15	SANATÇI - ESER BİLGİSİ
16	CUMHURİYET DÖNEMİ KARMA ESER - YAZAR
17	ŞİİR İNCELEME
18	CUMHURİYET DÖNEMİ YAZARLARI
19	KÜÇÜREK HİKÂYE
20	ROMAN ÖZETİ
21	CUMHURİYET DÖNEMİ KARMA ESER - YAZAR - ÖZELLİK BİLGİSİ
22	CUMHURİYET DÖNEMİ YAZAR BİLGİSİ
23	CUMHURİYET DÖNEMİ KARMA ESER - YAZAR - ÖZELLİK BİLGİSİ
24	TIYATRO TERİMLERİ

KENDİME NOTUM

BİLGİ SARMAL AYT TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BRANŞ DENEMELERİ

DENEME

Doğru Sayıları

Yanlış Sayıları

DENEME DÖNÜTLERİM

Eksik Olduğum Konular

DENEME-22 - KONU / KAZANIM

01	PARAGRAFİN ANA FİKRİ (DÜŞÜNCEŞİ)
02	CÜMLEDE ANLAM
03	PARAGRAFTA ANLAM / YARDIMCI DÜŞÜNCELER
04	PARAGRAFTA YAPI
05	CÜMLE BİRLEŞTİRME
06	ŞİİR İNCELEME
07	ŞİİR BİLGİSİ
08	ORHUN YAZITLARI
09	ŞİİR İNCELEME
10	DİVAN EDEBİYATI SANATÇI - AKIM İLİŞKİSİ
11	DİVAN EDEBİYATI TERİM - ESER İLİŞKİSİ
12	TANZİMAT DÖNEMİ TÜRK EDEBİYATI
13	ŞİİR İNCELEMESİ
14	DÖNEM ÖZELLİĞİ
15	ANLATIM TEKNİKLERİ
16	SANATÇI - ÖZELLİK İLİŞKİSİ
17	SANATÇI - ESER - ÖZELLİK BOŞLUK DOLDURMA
18	CUMHURİYET DÖNEMİ ESER BİLGİSİ
19	CUMHURİYET DÖNEMİ YAZAR BİLGİSİ
20	CUMHURİYET DÖNEMİ HİKÂYE İNCELEME
21	CUMHURİYET DÖNEMİ YAZAR - ESER BİLGİSİ
22	CUMHURİYET DÖNEMİ KARMA ESER - YAZAR - ÖZELLİK BİLGİSİ
23	CUMHURİYET DÖNEMİ BİLGİ YANLIŞLIĞI
24	KARMA BİLGİ YANLIŞLIĞI

KENDİME NOTUM

BİLGİ SARMAL AYT TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BRANŞ DENEMELERİ

DENEME

Doğru Sayıları

Yanlış Sayıları

DENEME DÖNÜTLERİM

Eksik Olduğum Konular

DENEME-23 - KONU / KAZANIM

01	SÖZCÜKTE ANLAM
02	SÖZ ÖBEKLERİNDE ANLAM
03	PARAGRAFTA YAPI
04	PARAGRAFTA ANLAM
05	CÜMLE BİRLEŞTİRME
06	EDEBİYAT - SOSYOLOJİ İLİŞKİSİ
07	ŞİİR İNCELEME
08	SÖZ SANATLARI
09	HALK ŞİİRİ
10	ŞİİR İNCELEME
11	DESTAN İNCELEME
12	KÜÇÜREK HİKÂYE İNCELEME
13	TANZİMAT DÖNEMİ SANATÇI BİLGİSİ
14	ROMAN İNCELEME
15	ROMAN İNCELEME
16	CUMHURİYET DÖNEMİ YAZAR - ROMAN BİLGİSİ
17	CUMHURİYET DÖNEMİ ŞAİR - ESER - ÖZELLİK BİLGİSİ
18	CUMHURİYET DÖNEMİ ROMAN BİLGİSİ
19	CUMHURİYET DÖNEMİ ESER - YAZAR BİLGİSİ
20	CUMHURİYET DÖNEMİ ÖĞRETİCİ METİN YAZARLARI
21	CUMHURİYET DÖNEMİ ESER - YAZAR BİLGİSİ
22	CUMHURİYET DÖNEMİ ŞİİR İNCELEMESİ
23	CUMHURİYET DÖNEMİ TİYATRO YAZARLARI
24	EDEBİ AKIMLARI VE EDEBİYATA YANSIMALARINI BİLİR

KENDİME NOTUM

BİLGİ SARMAL AYT TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BRANŞ DENEMELERİ

DENEME

Doğru Sayıları

Yanlış Sayıları

DENEME DÖNÜTLERİM

Eksik Olduğum Konular

DENEME-24 - KONU / KAZANIM

01	SÖZCÜKTE ANLAM
02	SÖZCÜKTE ANLAM
03	PARAGRAFTA ANLAM
04	PARAGRAFTA ANLAM / YARDIMCI DÜŞÜNCELER
05	İKİ CÜMLE İLİŞKİSİ
06	ŞİİR BİLGİSİ
07	PARAGRAFTA ANLAM- PARAGRAFTA KONU- TAVSİYE
08	DİVAN ŞİİRİ BİLGİSİ
09	DEDE KORKUT HİKÂYESİ
10	HALK EDEBİYATI SANATÇI - ESER ÖZELLİK BİLGİSİ
11	EFSENE İNCELEME
12	NAZİM ŞEKİLLERİ
13	DİVAN EDEBİYATI ESER - SANATÇI BİLGİSİ
14	CUMHURİYET DÖNEMİ YAZARLARI
15	ŞİİR İNCELEME
16	CUMHURİYET DÖNEMİ YAZAR BİLGİSİ
17	HİKÂYE İNCELEME
18	DİVAN EDEBİYATI NAZİM ŞEKİLLERİNİ İNCELER
19	DİVAN EDEBİYATI SANATÇILARINI TANIR
20	TİYATRO- GELENEKSEL TÜRK TİYATROSU
21	CUMHURİYET DÖNEMİ TİYATRO İNCELEME
22	EDEBİ AKIMLAR
23	ANLATIM TEKNİKLERİ
24	CUMHURİYET DÖNEMİ ŞİİR ANLAYIŞLARI - ŞAİR İLİŞKİSİ

KENDİME NOTUM

BİLGİ SARMAL AYT TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BRANŞ DENEMELERİ

DENEME

Doğru Sayıları

Yanlış Sayıları

DENEME DÖNÜTLERİM

Eksik Olduğum Konular

DENEME-25 - KONU / KAZANIM

01	SÖZ ÖBEKLERİNDE ANLAM
02	CÜMLEDE BİRLEŞTİRME
03	CÜMLEDE ANLAM
04	SÖZCÜKTE ANLAM
05	PARAGRAFTA ANLAM- PARAGRAFTA KONU - TAVSİYE
06	CUMHURİYET DÖNEMİ ESER BİLGİSİ
07	SÖZ SANATLARI
08	DESTAN
09	CUMHURİYET DÖNEMİ ŞAİRLERİ
10	DİVAN EDEBİYATI NESİR SANATÇILARI
11	ŞİİR BİLGİSİ
12	HİKÂYE İNCELEME
13	CUMHURİYET DÖNEMİ BİLGİ YANLIŞI
14	TANZİMAT DÖNEMİ ESER BİLGİSİ
15	SERVETİFÜNUN DÖNEMİ ÖĞRETİCİ METİN BİLGİ YANLIŞLIĞI
16	CUMHURİYET DÖNEMİ TOPLULUKLAR
17	CUMHURİYET DÖNEMİ SANATÇI BİLGİSİ
18	CUMHURİYET DÖNEMİ ŞAİR BİLGİSİ
19	TASAVVUF ŞAİRLERİNİ TANIR
20	ANLATIM TEKNİKLERİ
21	DİVAN EDEBİYATI - NAZİM BİÇİMLERİ - KASİDE
22	CUMHURİYET DÖNEMİ ÖĞRETİCİ YAZAR - ESER - ÖZELLİK BİLGİSİ
23	GELENEKSEL TÜRK TİYATROSU TÜRLERİNİ AYIRT EDER VE ÖZELLİKLERİNİ BİLİR
24	EDEBİ AKIMLAR

KENDİME NOTUM

AYT
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
BRANŞ DENEMELERİ
CEVAP ANAHTARI

Bilgi Sarmal

1 *Cevap Anahtarı*

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
B	C	D	A	B	C	B	E	D	A	C	C
13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.
E	C	D	D	B	A	B	E	E	A	C	B

2 *Cevap Anahtarı*

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
D	D	C	C	C	C	B	D	D	A	C	A
13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.
B	C	A	D	C	E	B	C	B	E	D	E

3 *Cevap Anahtarı*

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
C	D	B	D	E	A	E	A	B	A	B	D
13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.
B	D	E	C	B	A	D	A	E	D	A	A

4 *Cevap Anahtarı*

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
C	E	E	D	D	D	A	C	C	D	B	C
13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.
B	D	E	A	A	C	E	A	B	A	B	E

5 *Cevap Anahtarı*

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
D	B	E	D	E	D	C	C	B	A	C	D
13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.
B	B	A	E	E	C	B	D	C	A	E	B

6 *Cevap Anahtarı*

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
B	D	E	A	A	C	D	D	E	D	C	A
13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.
C	C	B	C	D	D	E	A	D	B	C	A

7 *Cevap Anahtarı*

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
C	D	D	A	B	B	C	C	E	A	C	C
13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.
E	C	A	D	C	D	D	A	E	E	C	A

8 *Cevap Anahtarı*

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
E	B	E	A	D	B	B	D	C	E	E	A
13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.
E	A	E	A	C	D	D	E	E	B	D	B

9 *Cevap Anahtarı*

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
C	A	C	D	A	E	D	B	C	E	A	D
13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.
D	A	D	A	E	E	C	D	C	A	E	E

10 *Cevap Anahtarı*

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
C	A	B	B	C	C	E	E	D	A	B	E
13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.
E	C	E	B	A	D	B	D	B	E	B	B

11 *Cevap Anahtarı*

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
D	B	D	C	D	A	B	C	C	D	B	E
13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.
D	A	A	A	B	E	D	D	C	A	C	A

12 *Cevap Anahtarı*

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
C	C	D	D	D	E	B	B	C	E	D	E
13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.
C	A	C	E	A	C	B	A	B	C	B	B

13 *Cevap Anahtarı*

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
A	A	B	E	E	A	C	A	D	E	B	D
13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.
E	D	C	B	E	A	E	D	E	B	E	A

14 *Cevap Anahtarı*

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
D	C	E	D	B	E	D	B	C	D	A	B
13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.
A	C	E	D	A	A	C	D	E	C	A	B

15 *Cevap Anahtarı*

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
D	A	C	C	E	B	D	C	C	A	D	E
13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.
D	C	E	B	C	B	B	D	C	A	E	C

16 *Cevap Anahtarı*

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
B	C	D	C	A	D	A	D	B	D	B	C
13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.
C	E	C	E	C	D	C	D	A	E	B	C

17 *Cevap Anahtarı*

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
C	A	B	C	D	E	D	B	E	E	A	E
13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.
C	E	E	D	B	D	A	A	A	C	C	A

18 *Cevap Anahtarı*

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
D	E	A	A	B	E	C	D	D	D	C	D
13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.
C	A	E	D	C	C	B	E	E	B	A	C

19 *Cevap Anahtarı*

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
D	C	D	A	D	D	E	E	C	A	E	A
13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.
E	B	D	B	D	C	B	B	B	E	E	B

20 *Cevap Anahtarı*

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
B	C	E	C	D	B	A	A	B	C	E	E
13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.
B	E	D	B	E	D	C	D	D	B	A	B

21 *Cevap Anahtarı*

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
A	A	E	B	B	D	A	A	E	D	B	D
13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.
E	E	B	C	D	E	A	C	D	C	D	C

22 *Cevap Anahtarı*

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
E	E	E	B	B	C	E	E	E	A	B	A
13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.
A	C	E	C	C	B	C	E	C	C	E	D

23 *Cevap Anahtarı*

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
D	D	C	E	E	D	E	D	C	B	C	D
13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.
D	B	E	A	B	B	A	B	C	E	A	A

24 *Cevap Anahtarı*

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
C	E	D	C	A	E	A	D	E	A	D	E
13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.
D	D	B	D	B	A	D	E	A	A	B	C

25 *Cevap Anahtarı*

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
E	B	C	A	C	B	D	D	C	A	B	D
13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.
E	C	A	C	C	E	D	B	D	D	E	A